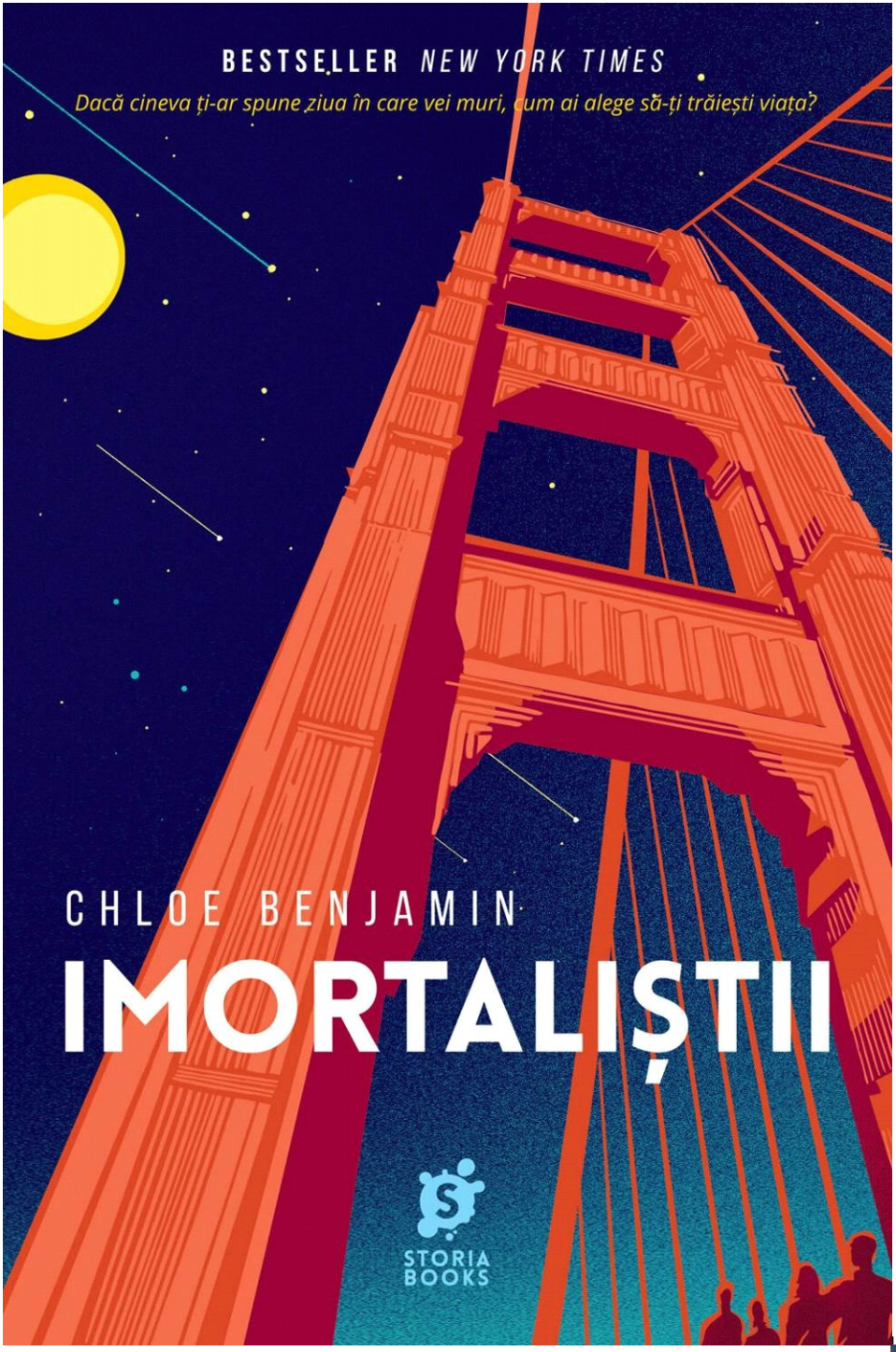
BESTSELLER NEW YORK TIMES
Dacă cineva ți-ar spune ziua în care vei muri, cum ai alege să-ți trăiești viața?
CHLOE BENJAMIN
IMORTALIȘTII
STORIA BOOKS

Imortaliștii

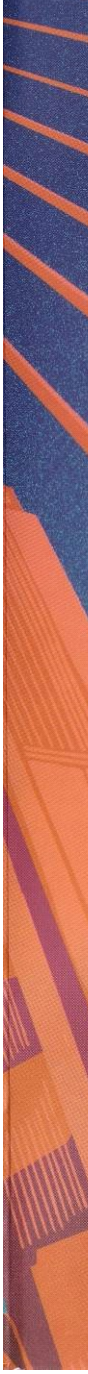

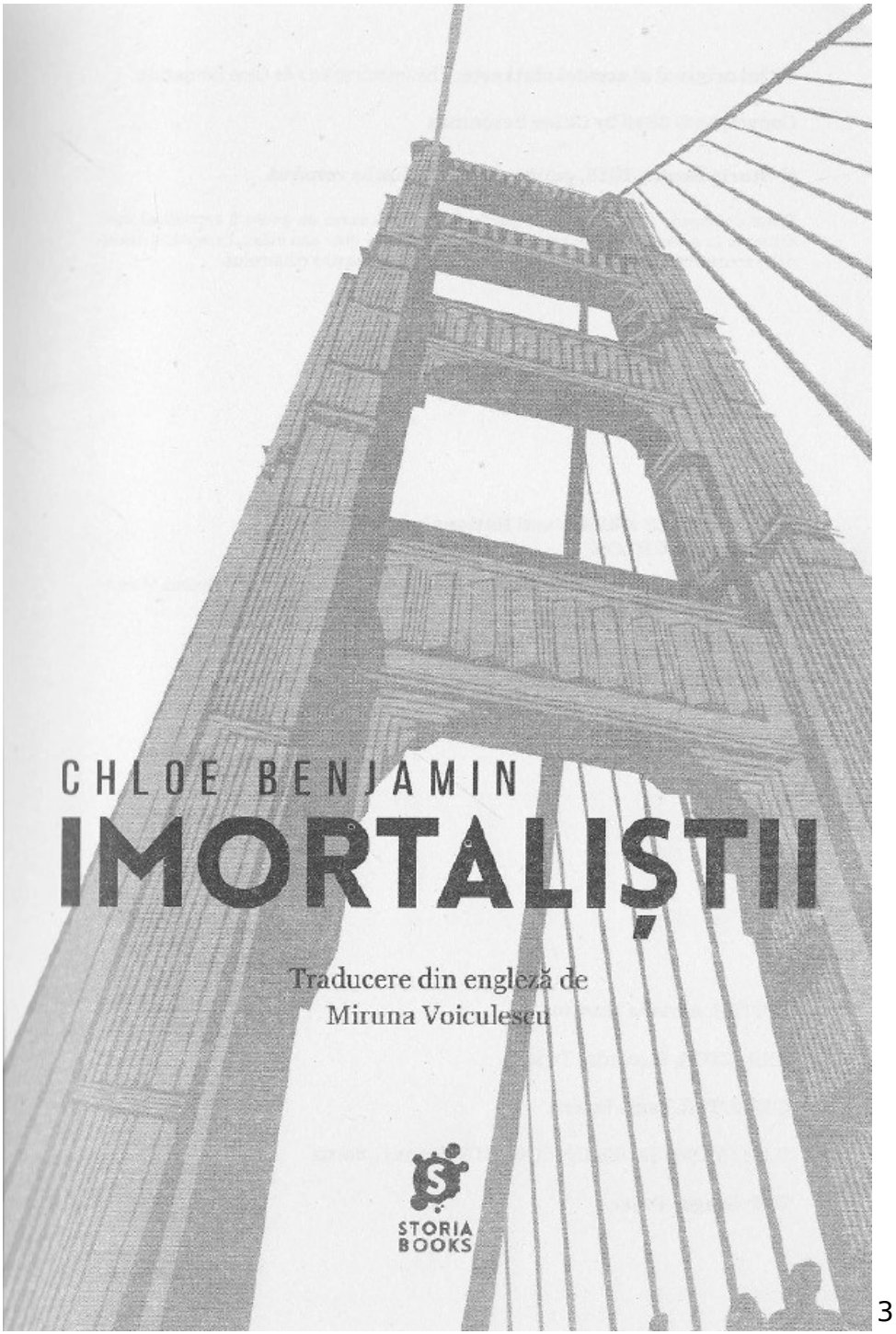

CHLOE BENJAMIN

IMORTALIȘTII

Traducere din engleză de
Miruna Voiculescu

STORIA BOOKS

Titlul original al acestei cărţi este: *The Immortalists* de Cloe Benjamin.

Copyright © 2018 by Chloe Benjamin

© Storia Books, 2018, pentru ediţia în limba română

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Benjamin, Chloe
Imortaliştii / / Chloe Benjamin; trad. din engleză de Ioana Miruna Voiculescu. — Bucureşti: Storia Books, 2018
ISBN 978–606–94622–4–9
I. Voiculescu, Ioana Miruna (trad.)
821.111

EDITOR: Adriana Muram

REDACTOR: Ruxandra Tudor

CORECTOR: Paula Rotam

ILUSTRAŢIE ŞI DESIGN COPERTĂ: Fésüs L. Bama

DTP: Dragoş Tudor

Bunicii mele, Lee Krug

Cuprins

Prolog.....9
Partea întâi.....32
Capitolul 1.....32
Capitolul 2.....51
Capitolul 3.....66
Capitolul 4.....74
Capitolul 5.....86
Capitolul 6.....93
Capitolul 7.....107
Capitolul 8.....114
Capitolul 9.....127
Partea a doua.....133
Capitolul 10.....133
Capitolul 11.....136
Capitolul 12.....143
Capitolul 13.....152
Capitolul 14.....168
Capitolul 15.....182
Capitolul 16.....194
Capitolul 17.....197
Capitolul 18.....205

Capitolul 19.....215
Partea a treia.....222
Capitolul 20.....222
Capitolul 21.....229
Capitolul 22.....247
Capitolul 23.....267
Capitolul 24.....288
Capitolul 25.....294
Capitolul 26.....304
Capitolul 27.....314
Partea a patra.....326
Capitolul 28.....326
Capitolul 29.....340
Capitolul 30.....347
Capitolul 31.....359
Capitolul 32.....368
Capitolul 33.....378
Capitolul 34.....384
Capitolul 35.....405
Capitolul 36.....418
Mulţumiri.....426

Prolog

Femeia de pe strada Hester
1969
Varya

Varya are 13 ani.

Pentru ea sunt o noutate cei 7 centimetri şi jumătate în plus în înălţime şi smocul negru de păr dintre picioare. Sânii sunt cam de o palmă, iar sfârcurile rozalii, nu mai mari decât o monedă de 10 cenţi. Părul, care îi ajunge până la brâu, este castaniu nici închis, nici deschis – nu negru ca al fratelui ei Daniel, nu cârlionţat şi de culoarea paiului ca al lui Simon şi nici cu tentele arămii ale Klarei. În fiecare dimineaţă şi-l împleteşte în două cozi spic; îi place felul în care o lovesc uşor peste talie, ca nişte cozi de cal. Năsucul delicat nu e al nimănui sau cel puţin aşa crede ea. Până la 20 ani îi va fi crescut la adevărata lui dimensiune impunătoare, acvilină: nasul mamei ei. Dar acum e încă mic.

Cei patru copii colindă cartierul: Varya e cea mai mare, Daniel are 11 ani, Klara, 9, iar Simon, 7. Daniel se află în fruntea grupului şi îi conduce în josul străzii Clinton, apoi pe Delancey, de unde fac la stânga pe Forsyth. Traversează parcul Sara D. Roosevelt, având grijă să meargă pe la umbra copacilor. Noaptea, parcul răsună de agitaţie şi voci, dar în această dimineaţă de marţi nu se văd decât câteva pâlcuri de tineri care recuperează somnul pierdut în timpul protestelor de weekendul

trecut, cu capul direct pe iarbă.

Pe strada Hester, fraţii fac linişte. Trebuie să treacă pe lângă magazinul „Gold – Croitorie şi confecţii pentru dame” al cărui proprietar e tatăl lor şi care, deşi sunt şanse mici să-i vadă – Saul e complet absorbit când lucrează, de parcă nu ar coase tivul unui crac de pantalon bărbătesc, ci însăşi ţesătura universului –, tot riscă să strice magia acestei zile înăbuşitoare de iulie şi a obiectivului precar, şovăitor, care i-a adus pe strada Hester.

Deşi este cel mai mic, Simon e iute de picior. Poartă o pereche de blugi moşteniţi de la Daniel; acestuia îi veneau bine când avea vârsta fratelui său, dar lui Simon îi atârnă în jurul taliei plăpânde. Duce în mână un săculeţ cu şiret, confecţionat dintr-un material cu motive chinezeşti. Înăuntru se aud foşnetul bancnotelor de un dolar şi clinchetul de tinichea al monedelor.

— Unde-i locul ăsta? întreabă el.

— Cred că am ajuns, spune Daniel.

Se uită în sus la clădirea veche, la scara de incendiu care urcă în zig-zag şi la ferestrele întunecate şi dreptunghiulare de la etajul 5, unde se spune că ar locui persoana pe care o caută.

— Cum intrăm? întreabă Varya.

Clădirea seamănă izbitor cu blocul în care locuiesc ei, doar că e bej în loc de maro şi are cinci etaje în loc de şapte.

— Păi, cred că sunăm la interfon, spune Daniel. Interfonul de la etajul 5.

— Da, intervine Klara. Dar la ce număr sunăm?

Daniel scoate o chitanţă mototolită din buzunarul de la spate. Când ridică ochii, are faţa îmbujorată.

— Nu sunt sigur.

— Daniel!

Varya se sprijină de peretele clădirii şi îşi face vânt cu mâna. Afară sunt aproape 32 de grade, suficient de cald cât să-i apară pe linia părului broboane de sudoare care o mănâncă şi să i se lipească fusta de pulpe.

— Staţi, zice Daniel. Lăsaţi-mă să mă gândesc o secundă.

Simon se aşază pe asfalt; săculeţul cu şiret îi atârnă ca o meduză, între picioare. Klara scoate o bomboană din buzunar, dar, înainte să apuce s-o desfacă, uşa clădirii se deschide şi iese un tânăr. Poartă ochelari cu lentile vineţii şi o cămaşă înflorată, descheiată complet.

Face un semn cu capul spre puştii Gold.

— Vreţi înăuntru?

— Da, spune Daniel. Da, vrem.

Se ridică repede în picioare, urmat de ceilalţi, şi intră în clădire mulţumindu-i bărbatului cu ochelari vineţii înainte să se închidă uşa. Daniel, conducătorul lor neînfricat şi semiinept, care a venit cu ideea.

*

Cu o săptămână în urmă auzise doi băieţi vorbind la coada pentru mâncare chinezească coşer de la Shmulke Bernstein, de unde el avea de

gând să-şi cumpere o tartă caldă cu cremă de ou, care-i place nespus chiar şi pe căldură. Era o coadă lungă şi ventilatoarele hârâiau la viteză maximă, aşa că a trebuit să se aplece ca să audă discuţia băieţilor, respectiv povestea despre femeia care se mutase temporar la ultimul etaj al unei clădiri de pe strada Hester.

Pe drumul de întoarcere spre casa lor de la numărul 72 de pe strada Clinton, lui Daniel i-a tresăltat inima de bucurie, în dormitor, Klara şi Simon jucau „Şerpii şi scările” pe jos, în timp ce Varya citea în patul ei de la etaj. Zoya, pisica lor tărcată, lenevea pe calorifer într-un pătrat de soare.

Daniel le-a prezentat planul.

— Nu pricep cu ce se ocupă exact femeia asta, a spus Varya sprijinindu-şi un picior murdar de tavan.

— V-am zis, i-a răspuns Daniel exaltat, nerăbdător. Are nişte puteri.

— Cum ar fi? a întrebat Klara, făcând o mutare pe tabla de joc.

Îşi petrecuse prima parte a verii învăţând singură cum să facă trucul lui Houdini cu cărţile de joc şi cu un elastic, cu rezultate modeste însă.

— Din ce-am auzit, i-a răspuns Daniel, ştie să prezică viitorul. Ce-o să ţi se întâmple în viaţă – dacă o să ai o viaţă bună sau nu. Şi încă ceva.

S-a sprijinit cu mâinile de cadrul uşii şi s-a aplecat spre interior.

— Poate să-ţi spună când o să mori.

Klara a ridicat privirea.

— E o tâmpenie, a spus Varya. Nimeni nu poate să-ţi spună asta.

— Şi dacă poate? a întrebat-o Daniel.

— Atunci n-aş vrea eu să aflu.

— De ce nu?

— De-aia!

Varya lasă cartea din mână şi se ridică în capul oaselor; picioarele îi atârnă peste marginea patului.

— Şi dacă e de rău? Dacă-ţi spune că o să mori înainte s-apuci să creşti mare?

— Atunci ar fi mai bine să ştii, a spus Daniel. Ca s-apuci să faci totul înainte să mori.

S-a lăsat tăcerea răstimp de o bătaie de inimă. Simon a izbucnit în râs, iar trupul lui subţire, ca de pasăre, a început să freamăte. Daniel s-a întunecat la faţă.

— Vorbesc serios, a zis. Eu mă duc. Nu mai suport încă o zi închis în apartamentul ăsta. Refuz. Deci care din voi vine naibii cu mine?

Poate că nu s-ar fi întâmplat nimic dacă n-ar fi fost mijlocul verii, adică o lună şi jumătate de plictiseală şi transpiraţie care deja trecuse şi încă una şi jumătate care avea să urmeze. Apartamentul nu avea aer condiţionat, iar în anul acela, vara lui 1969, părea că tuturor li se întâmpla ceva, mai puţin lor. Unii se distrau la Woodstock, cântau „Pinball Wizard” şi se uitau la *Cowboy-ul de la miezul nopţii,* un film pe care niciunul dintre copiii familiei Gold nu avea voie să-l vadă. Alţii se revoltau în faţa barului Stonewall, distrugeau uşile cu aparate de taxat smulse din asfalt, spărgeau

geamuri şi tonomate. Unii dintre ei erau omorâţi în cele mai groaznice moduri imaginabile, cu explozivi chimici şi arme automate care puteau să tragă şi 550 de gloanţe unul după altul, chipurile lor fiind transmise cu o viteză înspăimântătoare la televizorul din bucătăria familiei Gold.

— Oamenii au ajuns pe *Lună,* ce mama dracului, a continuat Daniel care începuse să folosească astfel de cuvinte, dar numai când era sigur că mama lor nu e prin preajmă.

În timp ce James Earl Ray şi Sirhan Sirhan erau condamnaţi, puştii Gold jucau arşice şi ţintar sau o salvau pe Zoya dintr-o ţeavă neacoperită din spatele aragazului, pe care pisica părea să o considere locul ei de drept.

Însă altceva a contribuit hotărâtor la concretizarea acestui pelerinaj: e ultima lor vară împreună. Anul viitor, Varya va merge la munte, în Catskills, cu prietena ei Aviva. Daniel se va pierde împreună cu ceilalţi băieţi din cartier în ritualuri doar de ei ştiute, lăsându-i pe Klara şi Simon de capul lor. În 1969 însă, copiii sunt încă împreună, resemnaţi cu această soartă, ca şi cum nici n-ar putea fi altfel.

— Eu vin, a spus Klara.

— Şi eu, a adăugat Simon.

— Deci cum facem să ne primească? a întrebat Varya care, la cei 13 ani ai ei, aflase deja că nimic nu era gratis. Ce tarif cere?

Daniel s-a încruntat.

— O să mă interesez.

*

Iată deci cum a început totul: ca un secret, o provocare, o evadare din calea siluetei masive a mamei lor care le cerea să întindă rufe sau să scoată nenorocita de pisică din ţeavă ori de câte ori îi găsea lâncezind în dormitor. Puştii Gold au întrebat în stânga şi-n dreapta. Proprietarul unui magazin de obiecte de magie din Chinatown auzise de femeia de pe strada Hester. Bărbatul i-a spus Klarei că ar fi fost o nomadă, o femeie care călătorea din loc în loc prin ţară şi care îşi practica meseria. Înainte să plece Klara, proprietarul a ridicat un deget şi a dispărut în spate, de unde a revenit cu un cărţoi pătrat intitulat *Cartea divinaţiei.* Pe copertă erau desenaţi doisprezece ochi deschişi, înconjuraţi de simboluri. Klara i-a plătit 65 de cenţi şi a plecat spre casă, strângând cartea în braţe.

Mai erau şi alţi locuitori de la numărul 72 de pe strada Clinton care o cunoşteau pe femeie. Doamna Blumenstein i-a povestit lui Simon că o întâlnise în anii 1950, la o petrecere extravagantă. După aceea i-a dat drumul schnauzerului pe treptele din faţă, pe care stătea Simon, iar câinele a depus cu promptitudine un căcăţoi ca o moviliţă, pe care doamna Blumenstein nu s-a sinchisit să îl adune.

— Mi-a citit în palmă. Mi-a spus că voi avea o viaţă lungă, a spus doamna Blumestein, aplecându-se în faţă pentru a da greutate afirmaţiei.

Simon şi-a ţinut respiraţia: doamna Blumenstein avea o halenă stătută, ca şi cum ar fi expirat acelaşi aer vechi de 90 de ani pe care-l inhalase în pruncie.

— Şi ce să vezi, dragul meu, a avut dreptate.

Familia de hinduşi de la etajul 6 îi ziceau *rishika,* clarvăzătoare. Varya a împachetat în folie de aluminiu o bucată de *kugel* gătit de Gertie şi i l-a dus lui Ruby Singh, colega ei de clasă la Şcoala Generală numărul 42, la schimb contra unei farfurii de pui cu unt şi condimente. Au mâncat împreună pe scara de incendiu în timp ce soarele apunea, bălăngănindu-şi picioarele desculţe, scoase printre gratii.

Ruby ştia totul despre femeie.

— Acum doi ani, a povestit ea, când aveam 11 ani, bunica s-a îmbolnăvit. Primul doctor a spus că era de la inimă. Ne-a zis că avea să moară în trei luni. Dar al doilea doctor a considerat că era suficient de puternică să se facă bine şi i-a mai dat doi ani.

Sub ele, un taxi a scârţâit din cauciucuri pe Rivington. Ruby a întors capul ca să arunce un ochi la East River, verde-maroniu de la mâl şi deversări.

— Hinduşii mor acasă, a continuat ea, înconjuraţi de ai lor. Până şi rudele din India ale lui Papa voiau să vină, dar ce să le spunem? Să stea la noi doi ani? Atunci a aflat Papa de *rishika.* S-a dus la ea, iar ea i-a spus o dată – data la care Dadi urma să moară. Am mutat-o pe Dadi în camera din faţă, spre răsărit. Am aprins o candelă şi am privegheat-o: ne-am rugat, am cântat imnuri. Fraţii

lui Papa au venit cu avionul din Chandigarh. Am stat pe podea cu verii mei. Eram vreo 20 de oameni, poate chiar mai mulţi. Când Dadi a murit pe 16 mai, exact cum spusese *rishika,* am plâns de uşurare.

— Nu v-aţi supărat?

— De ce să ne supărăm?

— Că n-a salvat-o pe bunica ta, a spus Varya. Că n-a făcut-o bine.

— Dacă nu era *rishika,* n-am fi putut să ne luăm la revedere de la ea. Nu-i vom putea mulţumi vreodată pentru ce a făcut.

Ruby a mâncat ultima îmbucătură de kugel şi a împăturit folia de aluminiu în două.

— Oricum, n-avea cum s-o facă bine pe Dadi. *Rishika* ştie lucruri, dar nu le poate opri. Nu e Dumnezeu.

— Şi acum unde e? a întrebat Varya. Daniel a auzit că ar sta într-o clădire de pe strada Hester, dar nu ştie în care.

— Nici eu nu ştiu. Se mută tot timpul. Pentru siguranţa ei. Din apartamentul familiei Singh s-a auzit un sunet ca de lucruri sparte şi vocea cuiva care striga în hindi.

Ruby s-a ridicat în picioare şi şi-a scuturat firimiturile de pe fustă.

— Cum adică pentru siguranţa ei? a întrebat Varya, ridicându-se la rândul ei în picioare.

— Sunt oameni care vânează femei ca ea, a spus Ruby. Din cauza lucrurilor pe care le ştie.

— Rubina! s-a auzit vocea mamei lui Ruby.

— Tre’ s-o şterg.

Ruby a sărit prin geam şi l-a închis în urma ei, iar Varya a coborât pe scara de incendiu până la etajul 4.

Varya a fost uimită să afle că, deşi se ştiau atât de multe despre femeie, nu toată lumea auzise de ea. Când a pomenit de clarvăzătoare în faţa bărbaţilor cu cifre tatuate pe mâini, care vindeau la magazinul Katz, aceştia au privit-o cu teamă.

— Copii, a spus unul dintre ei. De ce-aţi vrea voi să vă băgaţi în aşa ceva?

A spus-o pe un ton ridicat, ca şi cum Varya l-ar fi insultat personal. Şi-a luat sandvişul, a plecat intimidată şi n-a mai pomenit niciodată despre asta.

*

Până la urmă, Daniel a obţinut adresa femeii tot de la băieţii la a căror discuţie trăsese cu urechea. S-a întâlnit cu ei în weekendul acela pe partea pietonală a podului Williambsburg – fumau iarbă cu spatele sprijinit de balustradă. Erau mai mari decât el, aveau poate 14 ani, iar Daniel şi-a impus să le mărturisească faptul că trăsese cu urechea înainte de a le cere mai multe informaţii.

Pe băieţi n-a părut să-i deranjeze. I-au oferit imediat numărul clădirii în care se spunea că ar fi locuit femeia, deşi nu ştiau cum se putea ajunge efectiv la ea. I-au spus ei lui Daniel că se zvonea că trebuia să-i duci o ofrandă. Unii susţineau că ar fi fost vorba de bani peşin, alţii spuneau că femeia avea deja suficienţi bani şi că trebuia să fii

inventiv. Un băiat îi dusese o veveriţă plină de sânge pe care o găsise pe marginea drumului – o ridicase cu nişte cleşti şi i-o dusese într-o pungă de plastic legată la gură. Dar Varya a contraargumentat că nimeni nu şi-ar fi dorit aşa ceva, nici măcar o ghicitoare, astfel că au hotărât să-şi adune toţi banii de buzunar în săculeţul cu şiret, în speranţa că avea să fie de ajuns.

Când Klara nu era acasă, Varya i-a subtilizat de sub pat *Cartea divinaţiei* şi s-a urcat la ea în pat. S-a întins pe burtă şi s-a apucat să rostească cuvintele: *haruspiciu* (arta cititului în măruntaiele animalelor jertfite), *ceromanţie* (în picăturile de ceară), *rabdomanţie* (arta găsirii apei cu ajutorul unui băţ). În zilele răcoroase, vânticelul care intra pe geam făcea să foşnească arborii genealogici şi fotografiile vechi pe care şi le lipise pe peretele de lângă pat. Cu ajutorul acelor dovezi, urmărea lucrătura misterioasă a trăsăturilor: gene acum active, acum pasive, picioarele suple ale bunicului Lev pe care nu le moştenise fiul lui, Saul, ci nepotul său, Daniel.

Lev a ajuns la New York la bordul unui vapor cu aburi împreună cu tatăl său, un negustor de ţesături, după ce şi-a pierdut mama în timpul pogromurilor din 1905. Ajunşi pe Ellis Island, li s-a făcut un consult medical şi li s-au pus întrebări în engleză, fără ca ei să-şi ia ochii de la pumnul femeii de fier care privea impasibilă din mijlocul mării pe care tocmai o traversaseră. Tatăl lui Lev s-a apucat să repare maşini de cusut, iar Lev s-a angajat la fabrica de confecţii a unui evreu neamţ

care-i permitea să respecte Sabatul. Lev a devenit întâi director adjunct, apoi directorul fabricii. În 1930 şi-a deschis propria afacere – „Gold – Croitorie şi confecţii pentru dame” – într-un apartament de la subsolul unei clădiri de pe strada Hester.

Varya a primit numele bunicii ei paterne, care i-a ţinut contabilitatea lui Lev până când au ieşit amândoi la pensie. Despre bunicii materni ştia mai puţine – doar că pe bunica o chemase Klara, ca pe sora ei mai mică, şi că emigrase din Ungaria în 1913. Murise când mama Varyei, Gertie, avea doar 6 ani, iar Gertie o pomenea rar. Varya şi Klara s-au furişat odată în dormitorul lui Gertie în căutare de informaţii ascunse despre bunicii lor. Au prins ca nişte căţei urma misterului care înconjura acest cuplu, amuşinând izul de intrigă şi ruşine, şi au scotocit prin comoda în care Gertie îşi păstra lenjeria de corp. În sertarul de sus au găsit o cutie mică de lemn, lăcuită, cu balamale aurite. Înăuntru era un teanc de fotografii îngălbenite în care apărea o femeie mică, ca un spiriduş, cu părul negru, scurt şi cu pleoape mari. În prima fotografie stătea în picioare, îmbrăcată într-un costum de balerină, mulat şi cu fustă, şi ţinea un şold în afară şi un baston deasupra capului în alta apărea călare pe un cal, arcuită pe spate, cu abdomenul dezgolit. În fotografia care le-a plăcut cel mai mult Varyei şi Klarei, femeia atârna în gol de o frânghie pe care o ţinea între dinţi.

Două lucruri le-au dat de înţeles că femeia era bunica lor. O fotografie veche şi boţită, unsuroasă

de câte degete o atinseseră, în care aceeaşi femeie apărea lângă un bărbat înalt şi lângă un copil mic. Varya şi Klara şi-au dat seama că acel copil era mama lor, chiar dacă era foarte mică: îşi ţinea părinţii de mână cu pumnişorii ei grăsuni, strânşi, iar pe faţă avea aceeaşi expresie de consternare pe care o vedeau la Gertie destul de des.

Klara şi-a revendicat cutia şi conţinutul acesteia.

— E a mea! Eu îi port numele. Şi mama oricum nu se uită niciodată la ele.

Dar curând aveau să afle că nu era aşa. A doua zi de dimineaţă, după ce Klara a scos pe furiş cutia lăcuită şi a ascuns-o sub patul ei, din camera părinţilor s-a auzit un croncănit, apoi întrebările asidue ale lui Gertie şi răspunsurile înfundate ale lui Saul, negând orice amestec. Câteva clipe mai târziu, Gertie a dat buzna în camera cu paturi suprapuse.

— Cine-a luat-o? Cine? a strigat.

Nările îi fornăiau de furie, iar şoldurile ei late blocau lumina care intra de obicei din hol. Klara ardea de frică, gata să izbucnească-n plâns. După ce Saul a plecat la serviciu, iar Gertie s-a retras în bucătărie călcând apăsat, Klara s-a furişat în dormitorul părinţilor şi a pus cutia exact acolo unde o găsise. Dar Varya ştia că, atunci când nu era nimeni acasă, Klara revenea la fotografii şi la femeia mărunţică din ele. O privea fascinată de strălucirea şi de forţa ei vitală şi jura că avea să se ridice la înălţimea numelui pe care-l primise.

*

— Nu te mai holba aşa, şuieră Daniel. Poartă-te ca şi cum ai sta aici.

Copiii Gold urcă treptele cât pot de repede. Pe pereţi se vede vopseaua bej scorojită, iar coridoarele sunt întunecoase. Când ajung la etajul 5, Daniel se opreşte.

— Şi-acum ce facem? şopteşte Varya.

Îi face plăcere să-l vadă pe Daniel încurcat.

— Aşteptăm, spune Daniel. Să iasă cineva.

Dar Varya nu vrea să aştepte. E agitată, cuprinsă de o groază neaşteptată, aşa că o porneşte singură pe coridor.

A crezut că treaba asta cu magia avea să fie ceva uşor şi plăcut, dar toate uşile sunt identice, cu clanţe de alamă zgâriate şi numere pe ele. Cifra 4 din 54 stă strâmbă. Când ajunge lângă uşă, Varya aude sunetul unui televizor sau al unui radio: un meci de baseball. Presupunând că o *rishika* nu ar putea fi interesată de baseball, se dă un pas înapoi.

Fraţii şi sora ei se îndepărtează care pe unde. Daniel e pe casa scării, cu mâinile în buzunare, şi se uită la uşi. Simon vine lângă Varya, în dreptul uşii cu numărul 54, se ridică pe vârfuri şi îndreaptă cifra 4 cu degetul arătător. Klara, care se îndepărtase în direcţia opusă, li se alătură. La scurt timp începe să se simtă şi mirosul de Breck Gold Formula, un şampon pe care Klara şi l-a cumpărat economisind banii de buzunar mai multe

săptămâni; restul familiei se spală cu Prell, pe care îl storc dintr-un tub de plastic ca de pastă de dinţi, o gelatină de culoarea algelor. Deşi pe faţă Varya râde de sora ei – *ea* n-ar da niciodată atâţia bani pe şampon –, de fapt, ea o invidiază pe Klara, care miroase a rozmarin şi portocale şi care tocmai se pregăteşte să bată la uşă.

— Ce faci? şopteşte Daniel. Ar putea fi oricine. Ar putea fi…

— Da?

Vocea care îi răspunde de dincolo de uşă este joasă şi răguşită.

— Am venit la femeie, încearcă Klara.

Tăcere. Varya îşi ţine respiraţia. Uşa are un vizor mai subţire decât o gumă de şters de la creion.

Dincolo de uşă, cineva îşi drege vocea.

— Intraţi pe rând, se aude.

Varya schimbă o privire cu Daniel. Nu s-au pregătit să intre separat. Dar, înainte să apuce să negocieze, ivărul se dă la o parte, iar Klara – ce-o fi în capul ei? – intră.

*

Nimeni nu ştie exact de cât timp stă Klara înăuntru. Varyei i se pare că trec ore întregi. Stă sprijinită cu spatele de perete şi cu genunchii la piept. Se gândeşte la basme: vrăjitoare care fură copii, vrăjitoare care-i mănâncă. În stomac începe să-i crească un copac al fricii, care nu se opreşte din crescut decât când se deschide uşa.

Varya sare în picioare, dar Daniel e mai rapid. Nu se vede nimic înăuntru, dar Varya aude muzică – o formaţie de mariachi? – şi zdrăngănitul unei oale pe foc.

Înainte să intre, Daniel se uită la Varya şi la Simon şi le spune:

— Să nu vă faceţi griji.

Dar îşi fac.

— Unde e Klara? întreabă Simon după ce pleacă Daniel. De ce n-a mai ieşit?

— Încă e înăuntru, îi răspunde Varya, deşi se întreba şi ea acelaşi lucru. O să-i găseşti când intri şi pe Klara, şi pe Daniel. Probabil… ne aşteaptă.

— A fost o idee proastă, spune Simon.

Cârlionţii blonzi îi sunt năclăiţi de sudoare. Pentru că Varya e cea mai mare, iar Simon cel mai mic, ar trebui să poată avea grijă de el, dar Simon e o enigmă pentru ea; singura care pare să-l înţeleagă e Klara. Simon vorbeşte mai puţin decât ceilalţi. La cină, stă încruntat, cu privirea goală. Dar e rapid şi agil ca un iepure. Uneori, când merge lângă el spre sinagogă, Varya se pomeneşte singură. Ştie că fie a luat-o înainte, fie a rămas în urmă, dar de fiecare dată are senzaţia că l-a înghiţit pământul.

Când uşa se deschide din nou, tot aşa, câţiva milimetri, Varya îi pune mâna pe umăr lui Simon.

— E-n regulă, Sy. Du-te tu înainte, iar eu rămân de pază. OK?

De cine sau de ce îi păzeşte, nu e sigură – coridorul e la fel de gol ca la sosire. De fapt, Varya e timidă: chiar dacă e cea mai mare, preferă să-i lase pe ceilalţi înaintea ei. Dar pare că a reuşit să-l liniştească pe Simon. Fratele ei îşi dă cu mâna un cârlionţ care-i stă în ochi şi intră.

*

Rămasă singură, Varya e din ce în ce mai alarmată. Se simte separată de fraţii şi de sora ei, ca şi cum ar sta pe un ţărm şi ar privi cum vapoarele lor se îndepărtează tot mai mult. N-ar fi trebuit să-i lase să vină. Când se deschide uşa din nou, are broboane de transpiraţie deasupra buzei superioare şi în betelia fustei. Dar e prea târziu să plece pe unde a venit, iar ceilalţi o aşteaptă înăuntru. Varya deschide uşa.

Se pomeneşte într-o garsonieră plină ochi de lucruri, încât la început nu distinge nicio prezenţă umană. Pe podea sunt teancuri de cărţi ca nişte machete de zgârie-nori. Rafturile din bucătărie sunt pline cu ziare în loc de alimente, iar alimentele neperisabile sunt înşirate de-a lungul blatului: biscuiţi, cereale, supe la cutie, o duzină de ceaiuri diferite. Mai sunt cărţi de tarot, cărţi de joc, hărţi astrologice şi calendare – Varya recunoaşte unul în chineză, altul cu cifre romane şi un al

treilea cu fazele lunii. Apoi un poster îngălbenit cu I Ching, ale cărui hexagrame şi le aminteşte din *Cartea divinaţiei* a Klarei, o vază plină cu nisip, gonguri şi holuri de alamă, o coroană de dafin, o grămăjoară de beţe de lemn sculptate cu linii orizontale şi un castron cu pietre, unele dintre ele legate cu sfori lungi.

Singurul loc gol e un colţişor de lângă uşă. Acolo se află o masă pliantă, încadrată de două scaune pliante. Lângă aceasta se află o masă mai mică, pe care stau nişte trandafiri roşii artificiali şi o Biblie deschisă. În jurul Bibliei sunt aranjaţi doi elefanţi albi de ghips, o candelă, o cruce de lemn şi trei statui: una cu Buddha, alta cu Fecioara Maria şi a treia cu Nefertiti, lucru pe care Varya îl ştie datorită etichetei mici, pe care e scris de mână „NEFERTITI”.

Pe Varya o încearcă vinovăţia. La şcoala ebraică învăţase despre păcatul idolatriei şi îl ascultase atent pe rabinul Chaim citind din tratatul Avoda Zara. Părinţii ei n-ar fi de acord să o ştie aici. Dar nu acelaşi Dumnezeu îi crease pe ghicitoare şi pe părinţii Varyei? La sinagogă, Varya încearcă să se roage, dar Dumnezeu nu pare să-i răspundă vreodată. *Rishika* cel puţin îi va răspunde.

Femeia e la chiuvetă, pune frunze de ceai într-un glob delicat de metal. E îmbrăcată cu o rochie de bumbac largă, o pereche de sandale de piele şi pe cap are o eşarfă bleumarin; părul lung şaten îi atârnă în două cozi subţiri, împletite. Deşi e masivă, are mişcări elegante şi precise.

— Unde sunt fraţii şi sora mea? întreabă Varya cu o voce gâtuită şi se ruşinează de disperarea care se simte în ea.

Jaluzelele sunt trase. Femeia ia o cană de pe raftul de sus şi pune globul de metal în ea.

— Vreau să ştiu unde sunt fraţii şi sora mea, repetă Varya mai tare.

Un ceainic începe să şuiere pe aragaz. Femeia opreşte focul şi ridică ceainicul deasupra cănii. Apa curge într-un şuvoi gros şi limpede, iar încăperea e inundată de miros de iarbă.

— Afară, îi răspunde femeia.

— Ba nu sunt acolo. Am aşteptat pe coridor şi nu i-am văzut ieşind.

Femeia păşeşte spre Varya. Are obrajii buhăiţi, nasul borcănat şi buzele încreţite. Are pielea brun-aurie ca a lui Ruby Singh.

— Nu am cum să te-ajut dacă nu ai încredere în mine, îi spune. Descalţă-te şi apoi poţi să te aşezi.

Varya îşi dă jos pantofii oxford şi îi pune lângă uşă, vinovată. Poate că femeia are dreptate. Dacă Varya nu are încredere în ea, toată aventura va fi fost degeaba, la fel şi riscurile pe care şi le-au asumat: privirea tatălui lor, supărarea mamei, banii de buzunar pe care îi economisise fiecare din ei. Se aşază la masa pliantă. Femeia îi pune cana cu ceai în faţă. Mintea Varyei invocă poţiuni şi otrăvuri, pe Rip van Winkel şi somnul lui de 20 de ani. Apoi se gândeşte la Ruby. Rishika *ştie lucruri,* îi spusese Ruby. *Nu-i vom putea mulţumi vreodată pentru ce a făcut.* Varya ia cana şi soarbe din ea.

Rishika stă în faţa ei, pe celălalt scaun pliant. Îi inspectează umerii crispaţi, mâinile umede, faţa.

— Nu te-ai simţit prea bine în ultima vreme, nu-i aşa, draga mea?

Varya înghite în gol, surprinsă. Aprobă din cap.

— Ai aşteptat să te simţi mai bine?

Varya stă nemişcată, deşi pulsul i-a luat-o razna.

— Îţi faci griji, spune femeia dând din cap a înţelegere. Ai probleme. Zâmbeşti, râzi cu chipul, dar în sufletul tău eşti nefericită, eşti singură. Am dreptate?

Varya încuviinţează, îi tremură gura. Are inima atât de plină, încât simte că-i va plesni.

— Ce păcat, spune femeia. Avem treabă de făcut.

Pocneşte din degete şi face un semn spre mâna stângă a Varyei.

— Să-ţi vedem palma.

Varya se trage pe marginea scaunului şi întinde palma spre *rishika,* ale cărei mâini o primesc agile şi răcoroase. Varya respiră superficial. Nu-şi aduce aminte ultima oară când a atins un necunoscut; preferă să păstreze o membrană, ca o pelerină de ploaie, între ea şi ceilalţi oameni. Când se întoarce de la şcoală, unde băncile sunt unsuroase de la degetele atâtor elevi şi locul de joacă e contaminat de copiii de la grădiniţă, se spală pe mâini până la sânge.

— Chiar puteţi s-o faceţi? întreabă ea. Să-mi spuneţi când voi muri?

O îngrozeşte instabilitatea norocului: tabletele

de culori uni, care-ţi pot expanda mintea sau care o pot întoarce cu susul în jos; bărbaţii aleşi la întâmplare şi trimişi în golful Cam Ranh şi pe muntele Dong Ap Bia, în ale cărui hăţişuri de bambus şi de ierburi înalte de 3–4 metri au fost găsiţi morţi o mie de oameni. Are un coleg la Şcoala Generală 42, Eugene Bogopolski, ai cărui fraţi au fost trimişi în Vietnam când Varya şi Eugene aveau doar 9 ani. Toţi trei s-au întors, iar familia Bogopolski a dat o petrecere la ei acasă, pe strada Broome. Anul următor, Eugene a sărit în piscină, s-a lovit cu capul de ciment şi a murit. Data propriei morţi va fi singurul lucru – poate cel mai important – pe care Varya îl va şti cu certitudine.

Femeia o priveşte. Are ochii strălucitori, ca două limonine negre.

— Pot să te-ajut, îi spune. Pot să-ţi fac bine.

Se întoarce la palma Varyei, se uită întâi la forma generală, apoi la degetele boante, pătrăţoase. O trage cu blândeţe de degetul mare ca să i-l îndrepte, dar acesta îi opune rezistenţă aproape imediat. Studiază spaţiul dintre al patrulea şi al cincilea deget. O strânge uşor de vârful degetului mic.

— Ce căutaţi? o întreabă Varya.

— Caracterul. Ai auzit vreodată de Heraclit?

Varya neagă din cap.

— Un filosof grec. El spunea: *caracterul e totuna cu destinul.* Cele două sunt împletite, ca fraţii siamezi. Vrei să ştii viitorul? întreabă femeia arătând spre Varya cu mâna liberă. Uită-te în

oglindă.

— Şi dacă mă voi schimba?

I se pare imposibil ca viitorul să se afle deja în ea, ca o actriţă din culise, care are de aşteptat zeci de ani înainte să părăsească avanscena.

— Ar însemna că eşti specială. Pentru că cei mai mulţi oameni n-o fac.

Rishika îi întoarce mâna cu faţa în jos şi i-o aşază pe masă.

— 21 ianuarie 2044.

O spune pe un ton detaşat, ca şi cum ar comunica temperatura aerului sau câştigătorul unui meci.

— Ai o grămadă de timp.

Pentru o clipă, Varya simte cum îi vine inima la loc. În 2044 va avea 88 de ani, o vârstă bună la care să mori. Apoi se opreşte.

— De unde ştiţi?

— Ce ţi-am zis mai devreme să ai încredere în mine?

Rishika ridică o sprânceană stufoasă şi se încruntă.

— Acum vreau să te duci acasă şi să te gândeşti la ce ţi-am spus. Dacă faci asta, te vei simţi mai bine. Dar să nu spui nimănui, da? Ce se vede în palma ta, ce ţi-am spus – asta rămâne între noi două.

Femeia o fixează pe Varya, iar Varya o fixează la rândul ei. Acum, că fetiţa e în poziţia evaluatorului, nu a celui evaluat, se întâmplă ceva straniu. Ochii femeii îşi pierd strălucirea, mişcările – eleganţa. Soarta pe care i-a prezis-o e prea bună,

iar asta se transformă într-o dovadă a înşelătoriei: probabil le prezice tuturor acelaşi lucru. Îi vine în minte vrăjitorul din Oz. La fel ca el, femeia din faţa ei nu e nici astroloagă, nici clarvăzătoare. E o impostoare, o şarlatancă. Varya se ridică în picioare.

— Fratele meu ar fi trebuit să vă plătească, spune ea în timp ce se încalţă.

Femeia se ridică şi ea. Se îndreaptă spre ceea ce Varyei i se păruse a fi uşa unui dulap – de clanţă atârnă un sutien, cu cupele transparente şi lungi cât plasele cu care Varya prinde fluturi-monarh vara – dar nu, e o ieşire. Femeia crapă puţin uşa, suficient cât Varya să vadă o fâşie de cărămidă roşie, acoperişul unei scări de incendiu. Când aude vocile fraţilor ei venind de undeva de jos, simte cum îi creşte inima.

Dar *rishika* îi stă în cale ca o barieră. O ciupeşte pe Varya de braţ.

— Totul va fi bine pentru tine până la urmă, drăguţa mea.

În vocea ei se simte o urmă de ameninţare, ca şi cum Varya *trebuie* să audă lucrul ăsta, *trebuie* să-l creadă.

— Lucrurile se vor aranja cum se cuvine.

Pielea fetiţei se albeşte între degetele femeii.

— Daţi-mi drumul, spune ea.

O surprinde răceala cu care pronunţă cuvintele. Peste ochii femeii cade o cortină. O eliberează pe Varya şi se dă la o parte din drum.

Varya coboară în fugă treptele scării de incendiu, făcând zgomot cu pantofii oxford. Când

ajunge pe alee, observă dârele de apă sărată de pe obrajii Klarei şi nasul ei roz-aprins.

— Ce s-a întâmplat?

— Tu ce crezi? o repede Klara.

— A, nu, doar nu credeţi…

Varya caută ajutor la Daniel, dar acesta are faţa împietrită.

— Orice v-ar fi spus… nu înseamnă nimic. A inventat totul. Nu-i aşa, Daniel?

— Aşa-i.

Daniel se întoarce cu spatele şi porneşte spre stradă.

— Hai să mergem.

Klara îl trage de o mână pe Simon, care încă are săculeţul cu şiret în mână, la fel de plin ca la sosire.

— Trebuia s-o plăteşti, îi spune Varya.

— Am uitat, răspunde Simon.

— Nu merită banii noştri.

Daniel stă pe trotuar, cu mâinile în şold.

— Hai odată!

Parcurg drumul spre casă în tăcere. Varya nu s-a simţit niciodată mai ruptă de ceilalţi decât acum. La cină, abia ciuguleşte din friptura de vită, iar Simon nu mănâncă deloc.

— Ce-i cu tine, iubitule? îl întreabă Gertie.

— Nu mi-e foame.

— De ce?

Simon ridică din umeri. Cârlionţii lui blonzi par albi sub lumina lustrei.

— Mănâncă mâncarea pe care a gătit-o mama ta, spune Saul.

Dar Simon refuză. Îşi bagă mâinile sub pulpe.

— Care-i problema, ia spune? cloncăne Gertie, cu o sprânceană ridicată. Nu e suficient de bună pentru tine?

— Dă-i pace.

Klara se apleacă să-i ciufulească cârlionţii, dar Simon se trage şi-şi împinge scaunul în spate, cu zgomot.

— Vă urăsc! strigă el, în picioare. VĂ U-RĂSC! *Pe toţi!*

— Simon, spune Saul, deja în picioare.

Încă poartă costumul cu care a fost la serviciu. Are părul rar şi mai deschis la culoare decât al lui Gertie, un blond-arămiu neobişnuit.

— Cum vorbeşti aşa cu familia ta?!

Rolul îi vine nefiresc. Gertie e cea cu autoritate, dar acum doar priveşte cu gura căscată.

— Uite-aşa! spune Simon. Pe faţa lui se citeşte uimirea.

Partea întâi

O să dansezi, puştiule!
1978–1982
Simon

Capitolul 1

Când moare Saul, Simon e la ora de fizică – desenează cercuri concentrice, care ar trebui să reprezinte inelele învelişului unui electron, dar care pentru Simon nu reprezintă nimic. Înclinaţia spre

reverie şi dislexia îl împiedicaseră să aibă rezultate bune la şcoală, iar scopul învelişului electronului (orbita electronilor din jurul nucleului unui atom) îi scapă cu totul. Exact în acest moment, tatăl său, aflat în drum spre serviciu după pauza de prânz, se îndoaie de mijloc pe trecerea de pietoni de pe strada Broome. Un taxi claxonează şi se opreşte, Saul se prăbuşeşte în genunchi şi sângele i se scurge din inimă. Pentru Simon, moartea tatălui e la fel de neînţeles ca transferul de electroni de la un atom la altul: în ambele cazuri, ceva care există acum în secunda doi nu mai există.

Varya vine de la Vassar, unde e studentă, iar Daniel de la SUNY Binghamton. Niciunul nu pricepe. Da, Saul era stresat, dar greul trecuse – criza fiscală, jafurile din timpul penei de curent din 1977. Sindicatele salvaseră oraşul de la faliment, iar New York-ul părea să aibă un viitor luminos. La spital, Varya întreabă cum au fost ultimele clipe ale tatălui ei. A suferit? Asistenta îi spune că doar pentru scurt timp. A vorbit? Nu, din câte se ştie. Asta nu-i miră pe soţia şi pe copiii lui, care sunt obişnuiţi cu momentele sale lungi de tăcere – cu toate acestea, Simon se simte frustrat, privat de o ultimă amintire cu tatăl său, care şi în momentul morţii, şi în viaţă, se dovedise mut ca mormântul.

Din cauză că a doua zi e Sabatul, înmormântarea are loc duminică. Se întâlnesc la Congregaţia Tifereth Israel, sinagoga conservatoare al cărui membru şi protector fusese Saul. La uşă, rabinul Chaim le dă fiecăruia o foarfecă pentru *kriah.*

— Nu, refuz s-o fac, spune Gertie, care trebuie ghidată de-a lungul fiecărei etape a înmormântării ca prin procedurile vamale ale unei ţări pe care nu şi-a dorit niciodată s-o viziteze.

E îmbrăcată cu o rochie mulată pe care i-a făcut-o Saul în 1962: este din bumbac rezistent, strânsă pe talie, închisă în faţă cu nasturi şi are o curea detaşabilă.

— Nu mă puteţi obliga, adaugă ea, privind când la rabinul Chaim, când la copiii ei, care îşi tăiaseră supuşi hainele deasupra inimii.

Deşi rabinul Chaim îi spune că nu *el* este cel care o obligă, ci Dumnezeu, se pare că nici Dumnezeu nu reuşeşte. Până la urmă, rabinul îi dă o bucată de panglică neagră pe care Gertie o taie, după care se aşază la locul ei, rănită, dar victorioasă.

Lui Simon nu i-a plăcut niciodată la sinagogă. Când era copil i se părea că era bântuită, cu piatra ei aspră şi întunecată şi cu interiorul plin de igrasie. Şi mai greu de suportat erau slujbele: nesfârşita cucernicie tăcută, pledoariile fervente pentru reconstruirea Sionului. Acum, Simon stă în faţa sicriului închis, simte cum intră aerul prin tăietura din cămaşă şi îşi dă seama că nu-şi va mai revedea tatăl niciodată. Îşi imaginează privirea şi purtarea lui distantă, zâmbetul aproape feminin. Rabinul Chaim spune despre Saul că a fost mărinimos, un om de caracter, puternic, dar pentru Simon a fost un bărbat cuviincios şi timid, care evita conflictul şi necazurile; un bărbat care părea atât de lipsit de pasiune, încât era de mare mirare

că se căsătorise cu Gertie – cu ambiţia şi cu dispoziţiile ei oscilante, nimeni n-ar fi putut s-o considere pe mama lui Simon o alegere pragmatică.

După slujbă, familia urmează sicriul, care este purtat pe braţe până la cimitirul Mount Hebron, unde sunt înmormântaţi şi părinţii lui Saul. Fiicele plâng – Varya, în surdină, Klara, la fel de tare ca mama ei –, iar Daniel pare să se stăpânească pur şi simplu dintr-un amestec de obligaţie şi şoc. Simon îşi dă seama că nu reuşeşte să plângă nici măcar când sicriul e coborât în pământ. Simte doar pierdere, dar nu a tatălui pe care l-a cunoscut, ci a omului care ar fi putut Saul să fie. La cină, stau la capete opuse ale mesei, pierduţi în propriile gânduri. Simt şocul când ridică privirile şi li se întâlnesc ochii – un accident care le-a unit vieţile separate – şi atunci unul dintre ei îşi mută privirea.

Acum nu mai există nicio uniune. Distant cum fusese, Saul îi permisese fiecărui membru al familiei Gold să-şi asume propriul rol: el era cel care aducea pâinea în casă, Gertie era generalul, Varya, fiica cea mare şi ascultătoare, Simon, fiul cel mic şi degrevat de obligaţii. Dacă trupul tatălui lor – care avea colesterolul mai mic decât al lui Gertie şi inima cea mai statornică – pur şi simplu *se oprise,* ce altceva ar mai fi putut deraia lucrurile de la cursul firesc? Ce alt principiu ar mai fi putut să fie contrazis? Varya se ascunde în patul ei de sus. Daniel are 20 de ani – încă nu e pe deplin bărbat, dar întâmpină invitaţii, pune mâncare pe mese şi conduce rugăciunile în ebraică. Klara, a

cărei parte de dormitor e cea mai dezordonată, face curat în bucătărie până o dor bicepşii. Iar Simon are grijă de Gertie.

Nu sunt rolurile lor obişnuite, căci Gertie l-a cocoloşit dintotdeauna pe Simon mai mult decât pe ceilalţi. Şi-a dorit cândva să fie intelectuală; stătea întinsă pe iarbă, lângă fântâna din parcul Washington Square, şi citea Kafka, Nietzsche şi Proust. Dar la 19 ani l-a cunoscut pe Saul, care începuse să lucreze la croitoria tatălui ei imediat după terminarea liceului, şi, înainte să împlinească 20 de ani, a rămas însărcinată. La scurt timp, Gertie s-a retras de la Universitatea din New York, unde avea bursă, şi s-a mutat într-un apartament aflat la câteva străzi de „Gold – Croitorie şi confecţii pentru dame”, pe care Saul urma să-l moştenească atunci când părinţii lui aveau să se retragă în cartierul Kew Gardens Hills.

Imediat după naşterea Varyei – mult mai devreme decât i s-ar fi părut normal lui Saul şi spre stânjeneala lui –, Gertie s-a angajat recepţionistă la o firmă de avocatură. Seara continua să fie căpitanul lor extraordinar. Dar dimineaţa, înainte să-i lase pe copii la doamna Almendinger, se îmbrăca în rochie şi îşi dădea cu un fard dintr-o cutiuţă rotundă, după care ieşea din clădire cu aceeaşi lejeritate de care fusese mereu capabilă, însă după ce s-a născut Simon, Gertie a vrut să stea acasă nouă luni în loc de cinci, acestea transformându-se ulterior în optsprezece. Îl purta cu ea peste tot. Când plângea, nu-l trata cu frustrare agresivă, ci îl drăgălea şi-i cânta, ca şi

cum ar fi fost nostalgică după o experienţă care-i displăcuse dintotdeauna pentru că ştia că nu avea să se mai repete. La scurt timp după naşterea lui Simon, s-a dus la medic când Saul era la serviciu şi s-a întors de acolo cu un flacon de sticlă pe care scria *Enovid* şi pe care-l ţinea în fundul sertarului cu lenjerie intimă.

— *Si-mon!* îl strigă acum cu o voce prelungă şi modulată, asemenea unei alarme de ceaţă. Dă-mi aia, îi spune întinsă în pat şi arătând spre o pernă care e puţin mai departe de picioarele ei.

Sau, pe un ton jos, prevestitor de rele:

— Am făcut o rană, stau întinsă în pat de prea mult timp.

Deşi simte o repulsie interioară, Simon se uită la călcâiul ei gros.

— Nu e o *rană,* mamă, îi răspunde. E o băşică.

Dar ea îl va fi rugat deja să facă altceva pentru ea, să-i aducă kadişul sau peşte ori ciocolată de pe platoul pentru Şiv'a trimis de rabinul Chaim.

Simon ar putea crede că lui Gertie îi place să-i comande dacă n-ar auzi-o plângând noaptea – înfundat, ca să n-o audă copiii, deşi Simon o aude – sau dacă n-ar găsit-o încovrigată pe patul pe care l-a împărţit 20 de ani cu Saul, semănând cu adolescenta care era când o cunoscuse acesta. Respectă Ş'iva cu un devotament de care Simon nu o credea capabilă, căci Gertie crezuse dintotdeauna mai mult în superstiţii decât în orice Dumnezeu. Scuipă de trei ori când trece un cortegiu funerar pe lângă ea, aruncă sare dacă se răstoarnă solniţa şi nu a trecut niciodată pe lângă

cimitir cât a fost însărcinată, ceea ce pentru familie a însemnat schimbarea constantă a traseelor între 1956 şi 1962. În fiecare vineri îndură Sabatul cu stoicism, ca şi cum ar fi un musafir de care abia aşteaptă să scape. Dar săptămâna asta nu se machiază. Evită bijuteriile şi pantofii de piele. Ca un soi de penitenţă pentru că nu a îndeplinit ritualul *kriah,* poartă rochia neagră zi şi noapte, ignorând crusta de sos de friptură de pe una dintre coapse. Pentru că familia Gold nu deţine taburete de lemn, stă pe podea când recită kadişul, ba chiar încearcă să citească din cartea lui Iov, mijind ochii în timp ce ţine *Tanahul* aproape de faţă. Când îl lasă jos are o privire sălbatică şi pare pierdută, ca un copil care îşi caută părinţii; şi-atunci se aude „Simon!” pentru ceva concret: fructe sau chec, un geam deschis ca să intre aer sau închis din cauza curentului, o pătură, o compresă, o lumânare.

Când se adună suficienţi oaspeţi pentru minyan, Simon o ajută să se schimbe într-o rochie curată şi în papuci de casă, după care Gertie părăseşte dormitorul pentru rugăciune. I se alătură vechii angajaţi ai lui Saul: contabilele, cusătoresele, modelierele, vânzătorii şi mai tânărul asociat al lui Saul, Arthur Milavetz, un bărbat deşirat, cu nasul coroiat, în vârstă de 32 de ani.

În copilărie, lui Simon îi plăcea nespus să viziteze magazinul tatălui său. Contabilele îi dădeau agrafe de hârtie cu care să se joace sau bucăţi de material rămase de la croit, iar Simon era mândru să fie fiul lui Saul – din felul respectuos în care îl tratau angajaţii şi după biroul cu ferestre

mari, se vedea limpede că tatăl lui era important. Îl legăna pe Simon pe un genunchi în timp ce explica felul în care se croiau tiparele şi cum se coseau mostrele. Mai târziu, Simon l-a însoţit la magazinele de materiale textile, unde Saul alegea mătăsurile şi tweedurile care urmau să se poarte în sezonul următor, şi la Saks Fifth Avenue, de unde cumpăra cele mai recente modele pentru a face imitaţii la el în atelier. După ce se termina treaba, Simon avea voie să stea în timp ce bărbaţii jucau Hearts sau fumau trabucuri în biroul lui Saul, dezbătând teme precum greva profesorilor şi cea din sănătate, Canalul Suez şi Războiul de Iom Kipur.

În tot acest timp, ceva mult mai important şi mai imediat plana deasupra lui Simon, ceva ce băiatul era forţat să vadă în toată forţa sa teribilă: propriul viitor. Daniel îşi făcuse dintotdeauna planuri să devină medic, ceea ce însemna că rămânea un singur fiu – Simon cel nerăbdător, care nu se simţea niciodată bine în propria piele, darămite într-un costum la două rânduri de nasturi. Când a devenit adolescent, hainele pentru femei îl plictiseau deja, iar ţesăturile de lână îi provocau mâncărimi. Îi displăcea atenţia superficială a lui Saul, despre care bănuia că nu avea să ţină după ce abandona afacerea familiei, nu că asta ar fi fost cu adevărat o opţiune. Îl irita la culme Arthur, care stătea tot timpul în coasta tatălui său şi care îl trata pe Simon ca pe un căţeluş obedient. Mai presus de orice, lucrul pe care îl simţea şi care era mult mai derutant era faptul că atelierul fusese

adevărata casă a lui Saul şi că angajaţii lui îl cunoscuseră mai bine decât îl cunoscuseră vreodată propriii copii.

Astăzi, Arthur aduce trei platouri cu gustări reci şi o tavă cu peşte afumat. Îşi apleacă gâtul lung, ca de lebădă, şi o sărută pe Gertie pe obraz.

— Ce ne facem noi, Arthur? îl întreabă ea, cu gura lipită de haina lui.

— E groaznic, spune el. E oribil.

Pe umerii şi pe lentilele ochelarilor lui cu rame groase se profilează mici picături ca de ploaie de primăvară, dar are privirea pătrunzătoare.

— Slavă Domnului că te am pe tine. Şi pe Simon, spune Gertie.

*

În ultima noapte de Şi'va, în timp ce Gertie doarme, copiii ei se retrag în pod. Sunt epuizaţi, sleiri, au ochii înceţoşaţi, cearcăne adânci şi stomacul strâns. Încă nu şi-au revenit după şoc; Simon nu crede că-şi vor reveni vreodată. Daniel şi Varya stau pe o canapea de catifea portocalie, din care iese umplutura prin braţe. Klara se aşază pe taburetul îmbrăcat în petice, care i-a aparţinut de acum răposatei doamne Blumenstein. Toarnă bourbon în patru ceşti de ceai ciobite. Simon stă pe jos, cu picioarele încrucişate şi aplecat în faţă şi amestecă în licoarea chihlimbarie cu degetul.

— Deci care-i planul? întreabă cu ochii ţintă la Daniel şi Varya. O ştergeţi mâine?

Daniel dă din cap. Şi el, şi Varya pleacă înapoi

la facultate cu trenul de dimineaţă. Şi-au luat deja la revedere de la Gertie şi i-au promis să se întoarcă peste o lună, după ce termină sesiunea.

— Nu mai pot să lipsesc dacă vreau să trec anul. Unii dintre noi îşi fac griji pentru chestiile astea, spune Daniel, împingând-o uşor pe Klara cu piciorul.

Klara urmează să termine liceul în două săptămâni, dar deja şi-a anunţat familia că nu va absolvi alături de colegii ei. („Toţi pinguinii ăia, care mărşăluiesc la unison! Nu-i pentru mine.”) Varya studiază biologia, iar Daniel speră să se facă medic militar, însă Klara nu vrea să meargă la facultate. Vrea să se facă iluzionistă.

Şi-a petrecut ultimii nouă ani sub îndrumarea lui Ilya Hlavacek, un prestidigitator şi fost actor de vodevil aflat acum în etate, care este şi patronul magazinului Ilya’s Magic & Co unde lucrează Klara. Prima dată când a aflat de magazin avea 9 ani – atunci a cumpărat de la Ilya *Cartea divinaţiei*; acum, acesta i-a devenit un fel de tată, cu nimic mai prejos decât Saul. Un imigrant ceh care a ajuns la maturitate între cele două războaie mondiale, Ilya – în vârstă de 79 de ani, cocoşat şi chinuit de artrită, cu un smoc de păr alb care-l face să semene cu un trol – spune poveşti uimitoare despre perioada în care a fost pe scenă: un an în care a făcut turul celor mai sordide muzee de curiozităţi din Midwest, cu masa pentru cărţi de joc la doar câţiva metri de capete de om conservate în borcane; cortul circului Pennsylvania, în care a reuşit să facă să dispară un măgar sicilian cafeniu

pe nume Antonio, sub privirile a o mie de spectatori care au izbucnit în aplauze.

Însă a trecut mai bine de un secol de când fraţii Davenport au invocat spiritele în saloanele celor bogaţi şi de când John Nevil Maskelyne a făcut o femeie să leviteze la Teatrul Egiptean din Londra. În ziua de azi, cei mai norocoşi iluzionişti americani se ocupă de efecte speciale sau montează spectacole complexe în Las Vegas. Aproape toţi sunt bărbaţi. Când Klara a fost la Marinka's, cel mai vechi magazin de magie din ţară, tânărul de la casă a privit-o dispreţuitor, după care a trimis-o la raftul de *Vrăjitorie.* („Jigodie", a murmurat Klara, care la final a cumpărat *Demonologie: invocaţii pe bază de sânge* doar ca să-l vadă cum se albeşte la faţă.)

În plus, Klara e mai puţin atrasă de iluzioniştii care evoluează pe scenă – de lumina reflectoarelor şi de hainele de gală, de levitaţiile „aranjate" cu sârmă – decât de cei care prestează în locuri mai modeste, unde iluzia trece din mână în mână, ca o bancnotă mototolită de un dolar. Duminicile merge să-l vadă pe iluzionistul Jeff Sheridan, la locul lui consacrat de lângă statuia lui Walter Scott din Central Park. Oare ea şi-ar putea câştiga existenţa la fel? New York-ul se schimbă. În cartierul lor, hippioţii au fost înlocuiţi de puşti duri, iar drogurile obişnuite, de unele mai grele. Găştile de portoricani fac senzaţie pe Twelth Avenue şi Avenue A. Odată au oprit-o mai mulţi bărbaţi care probabil i-ar fi făcut ceva rău dacă nu ar fi trecut din întâmplare pe acolo Daniel, exact atunci.

Varya scrumează într-o ceaşcă goală.

— Nu-mi vine să cred că tot vrei să pleci. Când mama e în starea asta.

— Ăsta a fost planul dintotdeauna, Varya. Mereu am spus că voi pleca.

— Ei bine, planurile se mai şi schimbă. Uneori trebuie să se schimbe.

Klara ridică dintr-o sprânceană.

— Păi, de ce nu ţi le schimbi şi tu pe-ale tale?

— Nu pot. Am examene.

Mâinile Varyei sunt rigide, spatele, drept. Dintotdeauna a fost intransigentă, preţioasă, o persoană care alege calea de mijloc, ca şi cum ar merge pe o bârnă. Când a împlinit 14 ani, a reuşit să stingă numai unsprezece lumânări, iar Simon, care avea doar 8 ani, a aşteptat nerăbdător să sufle în cele rămase. Varya a ţipat la el şi a plâns cu atâta furie că până şi Gertie şi Saul au fost contrariaţi. Nu are nimic din frumuseţea Klarei, nu o interesează nici hainele, nici fardurile. Singura ei vanitate este părul. Este lung până la mijloc şi nu a fost niciodată vopsit sau decolorat, nu pentru culoarea lui naturală – şaten deschis, prăfos, ca pământul vara – care nu are nimic ieşit din comun, ci pentru că Varyei îi place să-l păstreze aşa cum a fost dintotdeauna. Klara îşi vopseşte părul roşu-aprins, artificial. De câte ori îşi face rădăcinile, chiuveta pare plină de sânge zile la rând.

— Examene, spune Klara, făcând un gest cu mâna, ca şi cum examenele ar fi fost un hobby pe care Varya ar fi trebuit să-l depăşească până acum.

— Şi unde ai de gând să te duci? o întreabă Daniel.

— Încă nu m-am hotărât.

O spune pe un ton detaşat, dar se vede că e încordată.

— Doamne fereşte, zice Varya, dându-şi capul pe spate. Nici măcar nu ţi-ai făcut un plan?

— Aştept, răspunde Klara. Să mi se arate singur.

Simon se uită la sora lui. Ştie că e îngrozită de propriul viitor. Şi mai ştie şi că se pricepe foarte bine să ascundă acest lucru.

— Şi după ce ţi se arată locul ăsta în care vei merge, cum vei ajunge acolo? continuă Daniel. Aştepţi să ţi se arate şi asta? N-ai bani de maşină. N-ai bani de un bilet de avion.

— A apărut o chestie nouă, Danny. Se cheamă autostop.

Klara e singura care i se adresează lui Daniel cu porecla din copilărie, conştientă că îl face să-şi amintească de vremea în care făcea pipi în pat şi în care avea dinţii de iepure şi mai ales de o călătorie în familie la Lavalette, New Jersey, în timpul căreia n-a mai putut să se ţină şi s-a căcat pe el în reiaţi, distrugând prima zi de vacanţă a familiei Gold şi bancheta din spate a Chevroletului închiriat.

— Toţi puştii destupaţi la minte o fac.

— Klara, te rog.

Varya îşi îndreaptă capul brusc.

— Promite-mi că nu o să faci autostopul. Că nu o să traversezi ţara. O să fii omorâtă.

— Ba n-o să fiu *omorâtă.*

Klara trage din ţigară şi suflă fumul în stânga, cât mai departe de Varya.

— Dar dacă ţii morţiş, o să merg cu autocarul.

— O să fii pe drum zile întregi, spune Daniel.

— E mai ieftin decât trenul. Plus că, tu chiar crezi că mama are nevoie de mine? E mai bucuroasă când nu sunt prin preajmă.

Vestea că Klara nu avea să dea la facultate a declanşat meciuri lungi, cu ţipete între ea şi Gertie, urmate de o tăcere duşmănoasă.

— Şi oricum, nu rămâne singură. Sy va fi aici.

Se întinde spre Simon şi îi strânge genunchiul cu mâna.

— Ţie-ţi convine, Simon? îl întreabă Daniel.

Nu-i convine. Deja vede cum va fi după ce pleacă toţi – doar el şi Gertie, prizonieri ai unui doliu nesfârşit – „Simon!” –, cu tatăl lui deopotrivă absent şi peste tot. Nopţi în care se va furişa ca să alerge, din nevoia de a fi oriunde numai acasă nu. Apoi, afacerea – fireşte, *afacerea* – care acum îi aparţine de drept. Dar la fel de rău e şi că o va pierde pe Klara, aliata lui. De dragul ei, doar ridică din umeri.

— Nope, Klara trebuie să facă ce-şi doreşte. O singură viaţă avem, nu?

— Din câte ştim.

Klara îşi stinge ţigara.

— Voi vă gândiţi vreodată la chestia asta?

Daniel ridică sceptic din sprâncene.

— La viaţa de după?

— Nu, îi răspunde Klara. La cât de lungă va fi

viaţa voastră. Acum, că s-a deschis cutia Pandorei, în pod se lasă tăcerea.

— Nu-mi aminti de hoaşca aia, spune Daniel.

Klara tresare ca şi cum ar fi insultat-o pe ea. N-au mai vorbit despre femeia de pe strada Hester de ani întregi. Însă în noaptea asta este beată. Simon observă asta în modul în care îi lucesc ochii şi în care se împiedică în ş-uri.

— Sunteţi toţi nişte laşi, spune ea. Nici măcar nu sunteţi în stare să recunoaşteţi.

— Ce să recunoaştem? întreabă Daniel.

— Ce v-a spus.

Klara îndreaptă spre el un deget acuzator; oja roşie de pe unghie este sărită.

— Hai, Daniel. Te provoc.

— Nu.

— Laşule.

Faţa Klarei se schimonoseşte într-un zâmbet strâmb şi închide ochii.

— Şi dacă aş vrea, n-aş putea să vă spun, răspunde Daniel. Au trecut ani întregi – s-a întâmplat acum un *deceniu.* Chiar crezi că am ţinut minte?

— Eu am ţinut, spune Varya. 21 ianuarie 2044. Na.

Ia o gură din băutură, apoi încă una şi pune ceaşca goală pe jos. Klara se uită surprinsă la sora ei. Apoi apucă de gât sticla de bourbon cu o singură mână, îi toarnă mai întâi surorii ei, apoi sieşi.

— Cât înseamnă? întreabă Simon. Optzeci şi opt de ani?

Varya încuviinţează din cap.

— Felicitări.

Klara închide ochii.

— Mie mi-a zis că o să mor la 31 de ani.

Daniel îşi drege vocea.

— Numai tâmpenii.

Klara închină cu ceaşca.

— Să sperăm!

— Fie!

Daniel dă pe gât băutura.

— 24 noiembrie 2006. M-ai luat, V.

— Patruzeci şi opt, spune Klara. Ţi-e teamă?

— Deloc. Sunt sigur că baborniţa mi-a zis primul lucru care i-a trecut prin cap. Prost aş fi să mă iau după ea.

Pune jos ceaşca, iar aceasta zăngăne pe podeaua de lemn.

— Dar tu, Sy?

Simon e la cea de-a şaptea ţigară. Trage din ea şi suflă fumul, fără să-şi desprindă ochii de pe perete.

— Tânăr.

— Cât de tânăr? îl întreabă Klara.

— Treaba mea.

— Hai, gata, spune Varya. E penibil. Are putere asupra noastră doar dacă-i permitem noi – şi e clar că vorbim despre o escroacă. Optzeci şi opt? Mă laşi! Cu aşa o profeţie, probabil că o să mor călcată de tren la 40 de ani.

— Atunci cum explici că la noi e aşa de rău? o întreabă Simon.

— Nu ştiu. A vrut să varieze? Nu poate spune

tuturor acelaşi lucru.

Varya s-a înroşit la faţă.

— Îmi pare rău că am mers la ea. N-a făcut decât să ne bage ideea asta în cap, continuă ea.

— E vina lui Daniel, spune Klara. El ne-a instigat să mergem.

— Crezi că am uitat? şuieră Daniel printre dinţi. Plus că tu ai fost prima care-a zis „da”.

Furia îi cotropeşte lui Simon pieptul. O clipă îi e ciudă pe toţi: pe Varya cea raţională şi distantă, cu toată viaţa înaintea ei; pe Daniel, care şi-a exprimat dorinţa de a face medicina cu ani în urmă, obligându-l pe Simon să ducă mai departe afacerea familiei; pe Klara, care acum îl abandonează. Îi e ciudă că ei au posibilitatea să scape.

— Gata! spune el. Ajunge! Să nu mai aud nimic. Tata e mort. Aşa că ţineţi-vă gura, da?

Îl surprinde autoritatea din propria voce. Până şi Daniel pare să se facă mic.

— C-aşa zice Simon, îngână Daniel.

*

Varya şi Daniel coboară ca să se culce în paturile lor, dar Klara şi Simon se urcă pe acoperiş. Îşi iau cu ei perne şi pături şi adorm pe ciment, sub strălucirea lunii învăluite în smog. Cineva îi scutură ca să-i trezească, înainte să se lumineze. La început cred că e Gertie, dar apoi disting faţa îngustă şi trasă a Varyei.

— Plecăm, spune ea în şoaptă. Ne-a venit

taxiul.

În spatele ei se profilează Daniel, cu o privire distantă în spatele ochelarilor. Are cearcăne albastre-argintii, ca apa din piscină, iar ultima săptămână a săpat două riduri adânci de-o parte şi de alta a gurii – sau poate le-a avut dintotdeauna?

Klara îşi acoperă faţa cu braţul.

— Nu.

Varya i-l dă la o parte şi o mângâie pe păr.

— Hai să ne luăm la revedere.

O spune pe un ton blând, iar Klara se ridică-n capul oaselor. O cuprinde pe Varya pe după gât atât de strâns, că îşi poate atinge coatele.

— La revedere, şopteşte.

După ce pleacă Daniel şi Varya, cerul devine roşu, apoi purpuriu. Simon îşi lipeşte faţa de părul Klarei. Miroase a fum.

— Nu pleca, îi spune.

— Trebuie, Sy.

— Ce te-aşteaptă acolo? Pe bune!

— Cine ştie?

Ochii Klarei lăcrimează de oboseală, iar pupilele par să-i lucească.

— Tocmai asta-i ideea.

Se ridică amândoi în picioare şi strâng păturile.

— Ai putea să vii şi tu, adaugă Klara aruncându-i o privire cu subînţeles.

Simon râde.

— Da, sigur. Şi să-mi ratez ultimii doi ani de liceu? M-ar omorî mama.

— Nu şi dacă pleci suficient de departe.

— N-aş putea.

Klara se apropie de balustradă şi se sprijină de ea; este îmbrăcată tot cu puloverul albastru, miţos şi cu blugii scurţi. Nu se uită la el, dar Simon simte forţa atenţiei ei, modul în care ea vibrează odată cu aceasta, ca şi cum ştie că doar mimând dezinvoltura poate să spună ce are de gând.

— Am putea merge la San Francisco.

Lui Simon i se taie respiraţia.

— Nu mai vorbi aşa.

Se lasă pe vine ca să adune pernele, băgându-şi câte una la subsuori. Are 1, 72 metri, la fel ca Saul, picioarele musculoase şi agile şi pieptul puternic. Buzele roşii, pline şi cârlionţii blonzi-cenuşii – moştenire de la cine ştie ce strămoş arian îndepărtat – i-au atras admiraţia fetelor din clasă, dar nu acesta este publicul pe care şi-l doreşte el.

Nu i-au plăcut niciodată vaginurile, cu pliurile lor ca foile de varză, cu culoarele lor lungi şi ascunse. Tânjeşte după forţa inimaginabilă a unui mădular, după insistenţa exaltantă a acestuia, după provocarea unui trup ca al lui. Singura care ştie este Klara. După ce adormeau părinţii lor, ieşeau împreună pe fereastră, cu un spray paralizant în poşeta de vinilin a Klarei, şi coborau pe scara de incendiu până în stradă. Se duceau să-l asculte pe Bobby Guttadaro la Le Jardin sau luau metroul până la 12 West, un fost depozit de flori transformat acum în discotecă, unde Simon l-a întâlnit pe dansatorul care i-a povestit despre San Francisco. Au stat în grădina de pe acoperiş, iar dansatorul i-a povestit că San Francisco avea un consilier municipal gay şi un ziar gay, că oricine

era gay se putea angaja oriunde şi putea face sex oricând pentru că nu existau legi împotriva sodomiei. „Nu-ţi poţi imagina cum e”, i-a spus tipul, iar de-atunci Simon nu a mai făcut decât să-şi imagineze.

— De ce nu? îl întreabă Klara, întorcându-se cu faţa spre el. Da, mama va fi furioasă. Dar îmi imaginez cum va fi viaţa ta aici, Sy, şi nu-mi doresc asta pentru tine. Nici tu nu-ţi doreşti. Evident, mama vrea să merg la facultate, dar a primit asta odată cu Danny şi V. Trebuie să înţeleagă că eu nu sunt ea. Şi că tu nu eşti tata. La naiba – nu ţi-e dat să fii croitor. Croitor, auzi!

Face o pauză cât să îşi facă efectul ultimele cuvinte.

— E complet aiurea. Şi nici corect nu e. Aşa că dă-mi un motiv. Dă-mi un motiv serios pentru care nu ai încerca să-ţi faci viaţa cum vrei.

De cum îşi permite să-şi imagineze cum ar fi, Simon e copleşit. Manhattan ar putea fi o oază – acolo sunt cluburi gay, chiar şi băi turceşti –, dar îi e teamă să se reinventeze într-un loc care i-a fost casă dintotdeauna. *„Faygeleh”,* a murmurat Saul odată, aruncând priviri mânioase unui trio de bărbaţi supli, care descărcau tot soiul de instrumente şi le duceau în apartamentul pe care familia Singh nu şi-l mai permitea. Şi Gertie începuse să folosească cuvântul acela oribil în idiş, iar Simon, deşi se prefăcea că nu-l aude, simţea de fiecare dată că se vorbea despre el.

În New York, ar trăi pentru ei, dar în San Francisco poate să trăiască pentru el însuşi. Deşi

nu-i place să se gândească la asta, evitând de fapt subiectul în mod obsesiv, de data asta îşi permite să se întrebe: şi dacă femeia de pe strada Hester are dreptate? Simplul gând îi schimbă complet perspectiva asupra propriei vieţi; totul devine urgent, sclipitor, preţios.

— Doamne, Klara.

Simon vine lângă ea, la balustradă.

— Dar ţie ce-ţi iese de-aici?

Răsare un soare de un roşu-sângeriu intens, pe care Klara îl priveşte cu ochii mijiţi.

— Tu poţi să mergi doar într-un loc, îi răspunde ea. Eu pot să merg oriunde.

Încă are o parte din grăsimea de copil, iar faţa e rotundă. Când zâmbeşte, i se văd dinţii puţin strâmbi: pe jumătate fioroşi, pe jumătate seducători. Sora lui.

— Voi mai găsi eu pe cineva pe care să-l iubesc la fel de mult ca pe tine?

— Termină, spune Klara râzând. Vei găsi pe cineva pe care îl vei iubi mult mai mult.

Şase etaje mai jos, un tânăr aleargă pe strada Clinton. E îmbrăcat cu un tricou alb şi subţire şi un şort albastru de nailon. Simon îi priveşte pectoralii cum se ondulează pe sub tricou şi pulpele puternice, în acţiune. Klara îi urmăreşte privirea.

— Hai s-o ştergem de-aici, îi spune.

Capitolul 2

Luna mai soseşte într-un vârtej de soare şi culoare. Brânduşele se iţesc în iarba din parcul

Roosevelt. După ultima oră de liceu, Klara dă buzna pe uşă, cu rama pentru diplomă în mână. Este goală; îi vor trimite diploma după ce va fi scrisă, dar atunci ea va fi deja plecată. Gertie ştie că fata va pleca, aşa că valiza stă pregătită în hol. Ce nu ştie ea este că Simon, a cărui valiză e îndesată sub pat, o va însoţi pe Klara.

Băiatul renunţă la majoritatea lucrurilor şi nu ia cu el decât obiectele de strictă necesitate sau de valoare. Două tricouri din velur, cu guler şi dungi. Sacul roşu, cu şnur. Relaţii maro şi evazaţi pe care îi purta când un tânăr portorican l-a privit insistent în metrou şi i-a făcut cu ochiul: cea mai romantică experienţă a lui de până acum. Ceasul de aur cu curea de piele, cadou de la Saul. Şi adidaşii New Balance 320: piele întoarsă albastră, cei mai uşori pantofi sport pe care-i purtase vreodată.

Bagajul Klarei e mai mare şi conţine ceva primit de la Ilya Hlavacek în ultima ei zi de lucru. În seara de dinaintea plecării, îi povesteşte lui Simon despre dar.

„Adu-mi cutia aia încoace”, i-a spus Ilya arătând cu degetul.

Acea cutie, confecţionată din lemn şi vopsită cu negru, îl însoţise pe Ilya la bâlciuri şi circuri până în 19 31, când făcuse poliomielită. „La țanc”, glumea el adesea, pentru că la vremea respectivă cinematografia omorâse deja vodevilul. De câte ori vorbea despre acel obiect îi spunea *cutia aia,* dar Klara ştia foarte bine că era bunul lui cel mai preţios. A făcut cum i-a zis el şi a ridicat-o pe tejghea, astfel încât Ilya să nu fie nevoit să se

ridice.

„Vreau să ţi-o dau ţie”, i-a spus. „Ai înţeles? E a ta. Vreau să te foloseşti de ea şi vreau să te bucuri de ea. Menirea ei e să călătorească, draga mea, nu să stea închisă cu un bătrân şontorog ca mine. Ştii cum se desface? Stai aşa, îţi arăt eu”. Klara l-a urmărit cum se ridică sprijinindu-se în baston şi cum transformă cutia într-o masă, aşa cum o făcuse de atâtea ori înainte. „Aici se pun cărţile. Iar tu stai în picioare în spatele ei”.

Klara a încercat şi ea. „Aşa, ia uite ce bine îţi şade”, a spus el cu zâmbetul lui de spiriduş bătrân.

„Ilya”. Klara s-a simţit jenată când şi-a dat seama că îi dăduseră lacrimile. „Nu ştiu cum ţi-aş putea mulţumi”.

„E de-ajuns s-o foloseşti”. Ilya a făcut un gest cu mâna şi s-a îndreptat şchiopătând în camera din spate – aparent să reaprovizioneze rafturile, dar Klara a bănuit că de fapt a vrut să plângă departe de orice priviri. Klara a cărat cutia în braţe până acasă şi a umplut-o cu propriile accesorii: trei eşarfe de mătase, un set de inele groase de argint, un portofel plin cu monede de 25 de cenţi, trei pahare de alamă şi tot atâtea mingiuţe roşii, de mărimea unei căpşune, şi un pachet de cărţi atât de roase, încât cartonul devenise moale ca pânza.

Simon ştie că Klara e talentată, dar îl nelinişteşte pasiunea ei pentru iluzionism. Când era mică, părea ceva adorabil; acum e doar bizar. Speră să depăşească faza asta după ce ajung la San Francisco, unde lumea reală va fi cu siguranţă mai interesantă decât conţinutul acelei cutii negre.

În noaptea aceea stă treaz ore întregi. Acum, că Saul a murit, s-a anulat o veche interdicţie: Arthur se poate ocupa de afacere, iar Saul nu va şti niciodată adevărul despre Simon.

Dar cum rămâne cu mama lui? Simon îşi construieşte argumentaţia. Îşi spune că aşa merge lumea, că, la maturitate, copilul îşi părăseşte părintele, deşi fiinţele umane se mişcă foarte încet în privinţa asta. Mormolocii ies din ouă în gura taţilor, dar o zbughesc de cum le cad cozile. (Sau cel puţin aşa crede Simon; mintea îi umblă mereu creanga în timpul orei de biologie.) Somonii de Pacific se nasc în apă dulce, apoi migrează spre oceane. Când vine vremea să-şi depună icrele şi să moară, străbat mii de kilometri ca să se întoarcă în apele în care s-au născut. La fel ca ei, şi el se va putea întoarce oricând.

Când în sfârşit adoarme, visează că e somon. Pluteşte prin lapţi, o icră strălucitoare, de culoarea coralului, şi ajunge în cuibul mamei lui, de pe fundul râului. Apoi iese din ou şi se ascunde în ochiuri întunecate de apă, unde mănâncă orice-i iese în cale. Solzii i se înnegresc; străbate mii de kilometri. La început e înconjurat de mii de alţi peşti, atât de mulţi că le simte trupurile alunecoase, dar, pe măsură ce înoată tot mai departe, bancul de peşti se răreşte. Când îşi dă seama că se îndreaptă spre casă, nu-şi mai aminteşte drumul spre vechiul râu uitat în care s-a născut. A mers prea departe ca să se mai poată întoarce.

*

Se trezesc devreme. Klara foşneşte până când o trezeşte pe Gertie ca să-şi ia rămas bun, apoi o mângâie până adoarme la loc. Coboară tiptil scările cu ambele valize, în timp ce Simon îşi leagă şireturile adidaşilor. După aceea, băiatul iese pe hol, având grijă să nu calce pe scândura care scârţâie mereu, şi păşeşte atent către uşă.

— Pleci undeva?

Simon se întoarce, iar pulsul i-o ia razna. Mama stă în uşa dormitorului ei. Este înfăşurată în halatul de baie mare şi roz pe care-l poartă de când s-a născut Varya, iar părul – care de obicei este pe bigudiuri la ora asta din zi – este desfăcut.

— Voiam doar... încearcă Simon, bâţâindu-se de pe un picior pe altul. Voiam să ies după un sandviş.

— E 06: 00 dimineaţa. Ciudată oră să ieşi după un sandviş.

Gertie are obrajii roz şi ochii holbaţi. Un licăr îi luminează pupilele, mici noduri de groază care lucesc asemenea perlelor negre.

Lacrimile îl iau pe Simon cu asalt. Picioarele lui Gertie – două lespezi roz, de grosimea cotletelor de porc – sunt depărtate şi are tot corpul încordat, ca un boxer. Când Simon era mic, iar fratele şi surorile lui erau la şcoală, el şi Gertie se jucau un joc căruia îi spuneau Balonul Dansator. Gertie dădea radioul pe Motown – o emisiune pe care n-o asculta niciodată când era Saul acasă – şi umfla un balon roşu doar pe jumătate. După aceea dansau

împreună prin tot apartamentul şi loveau balonul din baie până în bucătărie, iar singurul scop era să nu-l lase să cadă. Simon era îndemânatic, iar Gertie – greoaie, dar împreună reuşeau să ţină balonul în aer pe timpul mai multor emisiuni. Acum, Simon îşi aminteşte de Gertie ţopăind prin sufragerie şi dărâmând un sfeşnic – „Nu s-a spart nimic!”, a strigat atunci din toţi rărunchii – şi îşi înăbuşă un hohot de râs nepotrivit care, odată eliberat, s-ar fi transformat sigur într-un hohot de plâns.

— Mama, îi spune el. Trebuie să-mi văd şi eu de viaţa mea.

Nu-i place deloc cum îi iese, ca şi cum i-ar cere voie. Dintr-odată, trupul lui tânjeşte după cel al mamei, dar Gertie priveşte pe strada Clinton. Când întoarce privirea înspre Simon, pe faţa ei se citeşte o expresie de capitulare pe care el n-a mai văzut-o până atunci.

— Bine. Du-te şi cumpără-ţi sandvişul, spune ea inspirând. Dar să treci pe la atelier după şcoală. Arthur o să-ţi arate cum se fac lucrurile pe acolo. Ar trebui să treci în fiecare zi, acum că tatăl tău…

Dar nu termină propoziţia.

— Bine, mama, spune Simon.

Simte cum îl arde pe gât.

Gertie aprobă din cap mulţumită. Şi, înainte să se răzgândească, Simon coboară scările în fugă.

*

Băiatul îşi face o imagine romantică despre

călătoria cu autocarul, dar petrece cea mai mare parte a primei etape cu piciorul amorţit. Nu suportă să se mai gândească la cele întâmplate între el şi mama lui, aşa că îşi sprijină capul pe umărul Klarei, care se joacă cu o pereche de cărţi şi cu un set de inele miniaturale din inox: când şi când se trezeşte şi aude un clinchet difuz sau foşnetul cărţilor în timp ce sunt amestecate. A doua zi, la 6: 10, se dau jos într-o autogară din Missouri, unde aşteaptă alt autocar cu care vor merge în Arizona, iar de acolo schimbă din nou până la Los Angeles. Ultima etapă a călătoriei durează nouă ore. Când ajung în San Francisco, Simon se simte cea mai dezgustătoare fiinţă de pe Pământ. Părul blond este şaten-unsuros şi poartă de trei zile aceleaşi haine. Dar când dă cu ochii de cerul senin şi albastru şi de bărbaţii îmbrăcaţi în piele de pe strada Folsom, o parte din el saltă ca un căţel în apă şi nu se poate abţine să nu râdă, o singură dată: un hohot de încântare.

Trei zile stau la Teddy Winkleman, un băiat de la ei din liceu, care s-a mutat în San Francisco după absolvire. Acum umblă cu un grup de indieni Sikh şi-şi spune Baksheesh Khalsa. Are doi colegi de apartament: Susie, care vinde flori la intrarea în parcul Candlestick, şi Raj, un tip cu pielea tuciurie şi părul negru, până la umeri, care îşi petrece weekendurile citind Garcia Marquez pe canapeaua din sufragerie. Apartamentul nu e casa victoriană plină de pânze de păianjen pe care şi-o imaginase Simon, ci un şir de camere înguste şi pline de umezeală, nu foarte diferite de cele de pe strada

Clinton, de la numărul 72. În schimb, decoraţiunile sunt foarte diferite: pe pereţi sunt prinse cu piuneze materiale vopsite prin înnodare, care seamănă cu o blană de animal, iar fiecare uşă e încadrată cu beculeţe în formă de ardei iute. Podeaua e plină de discuri şi sticle de bere goale, iar mirosul de beţişoare parfumate e atât de puternic, că Simon tuşeşte de fiecare dată când intră în casă.

Sâmbătă, Klara încercuieşte cu roşu un anunţ cu un apartament de închiriat. *„2 camere/1 baie. 389 $/lună. Luminos/ spaţios/parchet masiv. Clădire de patrimoniu!! OBLIGATORIU TOLERANŢĂ LA ZGOMOT.* Iau metroul uşor până la intersecţia străzilor Seventeenth cu Market şi iată-l: Castro, cele două străzi de poveste la care Simon visează de ani întregi. Băiatul contemplă legendarul Teatru Castro, marchiza cafenie a barului Toad Hall şi bărbaţii care stau pe scări de incendiu sau care fumează pe treptele din faţa clădirilor, îmbrăcaţi cu blugi strâmţi şi tricouri din flanel sau fără tricouri. Pentru că şi-a dorit lucrul ăsta de atât timp – şi pentru că acum devine realitate în sfârşit şi atât de devreme –, are impresia că trage cu ochiul la viaţa lui viitoare. *Acesta e prezentul,* îşi spune, ameţit. *Se întâmplă acum.* O urmează pe Klara pe Collingwood, o stradă mărginită de copaci noduroşi şi clădiri în stil edwardian, în culori vii. Se opresc în faţa unei clădiri lungi, pătrate. La parter e un club care este închis la ora asta, cu ferestre înalte cât zidul. Simon vede prin geam canapele mov, globuri disco şi platforme înalte ca nişte piedestaluri.

Numele clubului e pictat pe geam: *PURP.*

Apartamentul se află deasupra clubului. Nu e spaţios şi nici nu are două camere: prima este sufrageria, iar a doua este un dulap. Dar e luminos, cu parchet auriu şi ferestre mari şi îşi permit chiria pe prima lună. Klara întinde braţele. Bluza portocalie, din material încreţit, i se ridică, dezgolindu-i abdomenul roz, delicat. Se învârteşte o dată, de două ori – sora lui, o ceaşcă de porţelan, un derviş rotitor în sufrageria noului lor apartament.

Cumpără obiecte de menaj desperecheate de la un magazin cu produse ieftine de pe strada Church şi mobilă de la un târg de vechituri de pe Diamond. Klara găseşte două saltele de o persoană pe Douglas, împachetate în ambalajul de plastic, cu care se luptă amândoi ca să le urce la etaj.

Ies în oraş ca să danseze şi să sărbătorească. Înainte de a pleca, Baksheesh Khalsa pune la bătaie haşiş şi timbre cu LSD. Raj cântă la ukulele, cu Susie pe genunchi; Klara stă pe jos, sprijinită de perete şi fixează cu privirea un peşte care prezice viitorul, pe care l-a găsit la raionul de curiozităţi din magazinul lui Ilya. Baksheesh Khalsa se apleacă spre Simon şi încearcă să-l atragă într-o discuţie despre Anwar el-Sadat, dar ferestrele îi fac cu mâna lui Simon, care se gândeşte că ar prefera să-l sărute. Nu au timp: acum sunt în club, dansează în mijlocul unei mulţimi de oameni pictaţi cu albastru şi roşu sub luminile intermitente. Baksheesh Khalsa îşi scoate turbanul şi părul lui lung biciuie aerul ca o sfoară. Un bărbat înalt şi lat

în umeri, acoperit de un minunat sclipici verde, lasă în urma lui o dâră de lumină, ca o minge de foc. Simon îşi croieşte drum prin mulţime ca să ajungă la el şi feţele li se unesc violent, tulburător de intens: e primul lui sărut.

La scurt timp gonesc prin noapte într-un taxi; stau pe bancheta din spate, cu trupurile încordate. Celălalt bărbat plăteşte. Când se dau jos, luna oscilează ca un număr de pe uşă, care nu se mai ţine bine; trotuarul se desfăşoară înaintea lor ca un covor. Intră într-o clădire înaltă, argintie şi iau liftul până la un etaj aflat foarte sus.

— Unde suntem? întreabă Simon, urmându-l într-un apartament aflat la capătul coridorului.

Bărbatul se îndreaptă spre bucătărie fără să aprindă lumina, astfel încât apartamentul este luminat doar de becurile de pe stradă. După ce i se obişnuiesc ochii, Simon descoperă că se află într-o sufragerie curată, modernă, cu o canapea de piele albă şi o măsuţă de sticlă, cu picioare cromate. Pe peretele din faţă atârnă un tablou cu pete de vopsea fosforescentă.

— În districtul financiar. Eşti nou în oraş?

Simon încuviinţează din cap. Se apropie de fereastra din sufragerie şi se uită la clădirile de birouri care strălucesc.

La multe etaje dedesubt, străzile sunt aproape goale, cu excepţia câtorva vagabonzi şi a unor taxiuri.

— Vrei ceva? îi strigă bărbatul, cu mâna pe mânerul frigiderului.

Lui Simon începe să-i treacă efectul drogurilor,

dar tipul nu i se pare mai puţin atrăgător: e musculos, dar suplu, cu trăsăturile regulate ale unui fotomodel de catalog.

— Cum te cheamă? îl întreabă.

Bărbatul scoate o sticlă de vin alb.

— E-n regulă?

— Sigur.

Simon face o pauză.

— Nu vrei să-mi spui cum te cheamă?

Bărbatul vine lângă el pe canapea cu două pahare.

— Încerc să n-o fac, în situaţiile de genul ăsta. Dar poţi să-mi spui Ian.

— OK.

Simon se sileşte să zâmbească, deşi îl îngreţoşează puţin ideea că e pus la grămadă cu alţii (oare câţi?) – în *situaţii de genul ăsta* – şi de stilul evaziv al bărbatului. Oare bărbaţii gay nu vin în San Francisco ca să trăiască asumat? Dar poate că trebuie doar să aibă răbdare. Îşi imaginează cum ar fi să meargă la o întâlnire cu Ian: stau întinşi pe o pătură în parcul Golden Gate sau mănâncă sandvişuri pe Ocean Beach, sub cerul portocaliu brăzdat de pescăruşi.

Ian zâmbeşte. E cu cel puţin zece ani mai mare decât Simon, poate cu cincisprezece.

— O am tare ca dracu’, îi spune.

Simon tresare şi simte cum dorinţa creşte în el. Ian deja îşi scoate pantalonii, apoi chiloţii şi iată-l: roşu neruşinat, cu capul ridicat semeţ… un mădular-rege. Şi Simon îşi simte erecţia împingând prin materialul blugilor; se ridică în picioare ca să-i

dea jos şi scutură dintr-un picior când un crac îi rămâne blocat în jurul gleznei. Ian îngenunchează în faţa lui. Acolo, în spaţiul îngust dintre canapea şi măsuţa de sticlă, Ian îl trage pe Simon de fund spre el şi, brusc – şocant – penisul lui este în gura lui Ian.

Lui Simon îi scapă un strigăt şi vine cu torsul în faţă. Ian îl împinge cu o mână de piept şi continuă să i-o sugă, în timp ce Simon geme de uimire şi de o plăcere extraordinară, mult-visată. E mai bine decât şi-a imaginat – gura lui Ian îl chinuie şi îi provoacă o fericire ameţitoare; este deopotrivă perseverentă şi intensă, ca soarele. Simon este excitat. Când e pe punctul de a avea orgasm, Ian se retrage şi-i zâmbeşte larg, cu subînţeles.

— Vrei să vezi podeaua asta frumoasă acoperită cu spermă? Vrei să-ţi dai drumul pe podeaua asta frumoasă de lemn?

Simon gâfâie confuz, propunerea fiind mult diferită de ce avea în minte.

— Dar tu vrei?

— Da. Da, vreau, spune Ian târându-se în genunchi, cu penisul extrem de roşu – aproape mov – îndreptat spre Simon ca un sceptru.

O venă mare se ondulează de-a lungul lui.

— Hei, zice Simon. Hai să încetinim o secundă, OK? Doar puţin, o secundă?

— Sigur, omule. Se face.

Ian îl întoarce cu faţa spre ferestre, îi ia penisul în mână şi începe să i-l frece. Simon geme până când o durere surdă în genunchi îl readuce în cameră şi la Ian, al cărui penis se tot împinge ca

să-şi facă loc între fesele lui Simon.

— Crezi c-am putea… spune Simon, gâfâind atât de rău că abia poate articula. Crezi c-am putea, ştii…

Ian revine pe călcâie.

— Ce? Vrei să folosim lubrifiant?

— Lubrifiant, da, minte Simon.

Nu lubrifiant îşi doreşte, dar cel puţin aşa mai câştigă nişte timp. Ian sare în picioare şi dispare pe un hol, suficient cât Simon să-şi recapete suflul. *Să ţii minte ce-a fost imediat înainte,* îşi spune el. Aude un sunet uşor de paşi şi o articulaţie care trosneşte când Ian îşi reia poziţia şi pune o sticlă portocaliu-aprins pe jos. Mai întâi se aude cum ţâşneşte din tub substanţa gelatinoasă, după aceea cum este întinsă de Ian între palme.

— Gata? întreabă Ian.

Simon îşi face curaj şi îşi lipeşte palmele de podea.

— Gata.

*

Soarele se strecoară printre jaluzele. Se aude apa curgând la duş şi pe cearşafurile care îi sunt străine se simte mirosul corporal al altcuiva. Simon e gol într-un pat uriaş, sub nişte cuverturi groase şi albe. Când se ridică în capul oaselor, simte că-l dor picioarele şi are o uşoară senzaţie de greaţă. Priveşte cu atenţie prin cameră: o uşă laterală închisă, care probabil duce la baie, fotografii cu arhitectură urbană în rame negre şi lucioase şi un

mic dressing în care Simon distinge rânduri de sacouri aranjate pe culori şi cămăşi asortate.

Coboară din pat şi îşi caută cu privirea hainele pe podea, dându-şi seama că probabil au rămas în sufragerie; îşi aminteşte vag noaptea trecută, pare mai puţin reală decât cel mai sălbatic vis pe care l-a avut vreodată. Îşi găseşte sub măsuţă blugii şi tricoul polo mototolite şi, lângă uşă, mult-iubiţii lui adidaşi 320. Se îmbracă cu greu şi priveşte pe geam. Hoarde de oameni se revarsă pe trotuare cu serviete şi cafele în mână, într-o realitate paralelă, e luni dimineaţa.

Se opreşte apa la duş. Simon intră înapoi în dormitor exact când Ian iese din baie, cu un prosop înfăşurat în jurul taliei.

— Salut, îi zice lui Simon zâmbind, după care îşi dă prosopul jos şi se şterge bine cu el pe cap. Vrei ceva? Cafea?

— Hmm, zice Simon. Nu, e-n regulă.

Îl priveşte pe Ian ducându-se la dressing şi luându-şi de acolo o pereche de chiloţi negri şi una de şosete negre, subţiri.

— Unde lucrezi?

— Martel şi McRae.

Ian îşi încheie nasturii unei cămăşi albe, care pare scumpă şi se întinde după o cravată.

— Asta ce mai e?

— Consultanţă financiară.

Ian se încruntă în oglindă.

— Tu chiar nu ştii nimic, nu-i aşa?

— Păi, ţi-am zis că sunt nou în oraş.

— Relaxează-te.

Ian are un zâmbet suspect de atrăgător, ca al unui avocat care se ocupă de vătămări corporale.

— Cei de la tine de la serviciu ştiu că-ţi plac bărbaţii, îl întreabă Simon?

— Doamne, nu, îi răspunde Ian pufnind în râs. Şi aşa vreau să şi rămână.

Iese cu paşi mari din dressing, iar Simon se dă din dreptul uşii.

— Uite, acum trebuie s-o şterg. Dar simte-te ca acasă, da? Doar să te asiguri că s-a închis uşa în urma ta când pleci. Se încuie automat.

Ian îşi ia un sacou din dulap şi se opreşte la uşă.

— A fost distractiv.

Rămas singur, Simon stă nemişcat. Klara nu ştie unde e. Mai rău, probabil că Gertie e isterică. E 8: 00 dimineaţa aici, asta înseamnă aproape 11: 00 la New York – au trecut şase zile de când a plecat. Ce fel de om e să-i facă aşa ceva mamei lui?

Găseşte un telefon pe blatul din bucătărie. În timp ce sună, şi-l imaginează pe cel de acasă, de culoare crem, cu butoane. Şi-o imaginează pe Gertie apropiindu-se de telefon – mama lui dragă, trebuie s-o facă să-l înţeleagă – şi ridicând receptorul cu mâna ei dreaptă, puternică.

— Alo?

Simon tresare. E Daniel.

— Alo? repetă Daniel. Cine e?

Simon îşi drege vocea.

— Salut.

— Simon.

Daniel oftează lung, sacadat.

— O, Doamne! În pizda mă-tii, Simon. Unde naiba eşti?

— Sunt în San Francisco.

— Şi Klara e cu tine?

— Da, e aici.

Daniel se controlează şi îi vorbeşte rar, de parcă ar fi un copil mic, instabil.

— Ce cauţi în San Francisco?

— Stai aşa, îi zice Simon, frecându-se pe fruntea care îi pulsează de durere. N-ar trebui să fii la facultate?

— Ba da, spune Daniel, pe acelaşi ton bizar de calm. Ba da, Simon, *ar trebui* să fiu la facultate. Vrei să ştii de ce nu sunt? Pentru că m-a sunat mama *isterică* vineri noapte când nu ai venit *acasă* şi, ca un fiu bun ce sunt şi ca singura persoană *rezonabilă* din familie, am venit să stau cu ea. Semestrul ăsta o să am restanţe.

Lui Simon i se învârte creierul. Nu se simte în stare să răspundă la toate acuzaţiile deodată, aşa că spune:

— Şi Varya e rezonabilă.

Daniel se face că n-aude.

— O să repet: ce dracu’ cauţi în San Francisco?

— Am hotărât să plecăm.

— Da, de partea asta m-am prins. Sunt sigur că a fost *mişto.* Dar acum, că te-ai distrat, hai să vorbim despre ce-ai de gând în continuare.

Ce-are de gând în continuare? Afară, cerul e senin, de un albastru nesfârşit.

— Mă uit la orarul de mâine al autocarelor Greyhound, spune Daniel. Din Folsom pleacă un

tren la 01: 00 după-amiaza. Va trebui să schimbi o dată în Salt Lake City şi încă o dată în Omaha. O să te coste 120 de dolari, pe care sper să te fi ajutat Dumnezeu să-i ai la tine în această călătorie până în capătul celălalt al ţării, dar, dacă eşti şi mai prost decât te cred, îi transfer în contul Klarei. În cazul ăsta, va trebui să aştepţi şi să pleci marţi. Da? Simon? Mă urmăreşti?

— Nu mă mai întorc.

Simon plânge pentru că îşi dă seama că ceea ce a spus e adevărat: între el şi fosta lui casă există acum un perete de sticlă prin care vede, dar prin care nu poate trece.

Lui Daniel i se îmblânzeşte tonul.

— Hai, uriaşule. Ştiu că ţi-e greu, te înţeleg. Tuturor ne e greu. Tata a murit – înţeleg de ce ai face ceva impulsiv. Dar trebuie să faci ceea ce trebuie. Mama are nevoie de tine. Firma are nevoie de tine. Avem, nevoie şi de Klara, dar ea… e un fel de cauză pierdută, înţelegi ce spun? Ascultă, ştiu cum e ea. Nu acceptă s-o refuzi, deci bănuiesc că ea te-a convins. Dar n-a avut niciun drept să te târască în rahatul ei. Doamne Dumnezeule, nici n-ai terminat liceul. Eşti un copil.

Simon tace. Aude vocea lui Gertie pe fundal.

— Daniel? Cu cine vorbeşti?

— Stai puţin, mama! strigă Daniel.

— Rămân aici, Dan. Chiar rămân.

— Simon.

Tonul lui Daniel se înăspreşte.

— Ai idee cum a fost aici în ultimele zile? Mama şi-a pierdut de tot minţile. Spune că vrea să

cheme poliţia. Fac tot ce pot, îi promit că o să-ţi bagi minţile în cap, dar nu mai pot s-o ţin aşa mult timp. N-ai decât 16 ani, eşti minor. Şi, tehnic vorbind, eşti fugar.

Simon continuă să plângă. Se sprijină de blat.

— Sy?

Simon îşi şterge obrajii cu palmele. Pune încet telefonul în furcă.

Capitolul 3

Până la sfârşitul lui mai, Klara completează zeci de cereri de angajare, dar nu este chemată la niciun interviu. Oraşul se schimbă, iar ea ratează părţile cele mai bune: hipioţii, The Diggers[1], adunările psihedelice din parcul Golden Gate. Vrea să cânte la tamburină şi să-l asculte pe poetul Gary Snyder citind la Polo Fields, dar acum parcul e plin cu bărbaţi gay în căutare de parteneri sexuali şi de traficanţi de droguri, iar hipioţii au devenit oameni ai străzii. Partea corporatistă a oraşului San Francisco nu o vrea, dar nu e ca şi cum ea şi-ar dori aşa ceva. Încearcă la librăriile feministe din cartierul Mission, dar librăresele se uită cu dispreţ la rochiile ei sumare. Cafenele sunt ale unor lesbiene care au turnat cu mâna lor şapele, deci e clar că nu mai au nevoie de ajutorul nimănui.

1 Un grup de acțiune comunitară format din activiști și actori cu sediul într-un cartier din San Francisco, care a activat între 1966 și 1968. Au fost descriși drept „anarhiști comunitari” care au îmbinat dorința de libertate și o preocupare pentru comunitatea în care trăiau (n.t.).

Depune o cerere la o agenţie de slujbe temporare, fără nicio tragere de inimă.

— Avem nevoie de ceva cât s-o scoatem la capăt, spune ea. O muncă uşoară, din care să iasă bani. Nu trebuie să aibă vreo legătură cu cine suntem.

Simon se gândeşte la clubul de la parter. A trecut pe lângă el noaptea, când era plin de bărbaţi tineri şi de lumini mov, ameţitoare. A doua zi după-amiază fumează în faţa clădirii.

În timpul ăsta, un bărbat de vârstă mijlocie – nu mai înalt de 1, 5 metri şi cu părul portocaliu-aprins – se apropie de uşă cu un mănunchi de chei.

— Salut! zice Simon, strivind ţigara cu talpa. Eu sunt Simon. Locuiesc deasupra.

Întinde mâna. Bărbatul îl priveşte cu ochii mijiţi şi-i strânge mâna.

— Benny. Cu ce te pot ajuta?

Simon se întreabă cine a fost Benny înainte de a veni în San Francisco. Pare un copil de teatru, cu cămaşa lui neagră băgată în blugii negri şi cu adidaşii de aceeaşi culoare.

— Caut ceva de lucru, spune Simon.

Benny împinge uşa de sticlă cu umărul, apoi o propteşte cu piciorul ca să poată Simon să intre.

— De lucru, zici? Câţi ani ai?

Tipul se plimbă prin sală: aprinde luminile şi verifică dacă funcţionează maşinile de fum.

— Douăzeci şi doi. Aş putea servi la bar.

Simon s-a gândit că sună mai matur „a servi la bar” decât *a fi barman,* dar îşi dă seama că s-a înşelat. Benny zâmbeşte dispreţuitor şi se apropie

de bar, unde începe să dea jos scaunele puse unele peste altele.

— În primul rând, nu minţi. Cât ai? Şaisprezece, optsprezece ani? În al doilea rând, nu ştiu de unde eşti, dar în California trebuie să ai 21 de ani ca *să serveşti la bar,* iar eu n-am de gând să-mi pierd autorizaţia de comercializare a băuturilor alcoolice din cauza unui angajat nou, tânăr şi drăguţ. În al treilea rând…

— Te rog!

Simon e disperat: dacă nu-şi găseşte de lucru şi Gertie continuă să-l caute, nu va avea de ales şi va trebui să se întoarcă acasă.

— Sunt nou în oraş şi am nevoie de bani. Fac orice: spăl podele, pun ştampile pe mâini. Pot să…

Benny îl opreşte cu un gest din mână.

— În al trefle rând, dacă te-aş angaja, nu te-aş pune la bar.

— Dar unde m-ai pune?

Benny tace o vreme, cu piciorul sprijinit de stinghia unui scaun. Arată cu degetul la unul dintre podiumurile înalte, mov, aşezate la distanţe egale prin club.

— Acolo.

— Serios?

Simon se uită la podiumuri. Au peste un metru înălţime şi mai puţin de un metru lăţime.

— Şi ce-o să fac acolo?

— O să *dansezi,* puştiule. Crezi că te-ai descurca?

Simon zâmbeşte cu toţi dinţii.

— Sigur, ştiu să dansez. Asta-i tot ce trebuie să

fac?

— Asta-i tot. Ai noroc că *a* plecat Mikey săptămâna trecută. Altfel n-aş avea nimic pentru tine. Dar eşti drăgălaş, iar machiat... Da, machiat o să pari mai mare, continuă Benny, dându-şi capul pe spate.

— Machiat?

— Păi, ce crezi? Vopsea mov. Din cap până-n picioare.

Benny scoate o mătură dintr-o debara şi începe să cureţe resturile rămase din noaptea precedentă: paie îndoite, chitanţe, un ambalaj mov de prezervativ.

— Vino diseară până în 07: 00. O să-ţi arate ceilalţi ce ai de făcut.

*

Sunt cinci cu toţii, fiecare cu podiumul lui. Richie, un veteran de 45 de ani, musculos şi tuns milităreşte, şi-a adjudecat podiumul numărul unu de lângă ferestrele de la stradă. Vizavi de el, la numărul doi, dansează Lance, un refugiat din Wisconsin, ale cărui zâmbete facile şi o-uri rotunjite, canadiene, fac obiectul unor tachinări jucăuşe. Podiumul numărul trei îi revine lui Lady, un travestit de aproape 2 metri; la numărul patru e Colin, slab ca un poet, cu privirea tristă, căruia Lady i-a pus porecla Iisus. Adrian – diabolic de frumos, cu un trup cafeniu-auriu complet lipsit de păr – ocupă stâlpul numărul cinci.

— Numărul şase, strigă Lady când Simon intră

în cabina artiştilor. Ce mai faci?

Lady e de culoare şi are pometi înalţi şi ochi calzi, tiviţi cu gene lungi. Restul bărbaţilor nu poartă decât un slip sumar, mov, dar Benny îi permite lui Lady să poarte o fustă mini strâmtă – din vinilin mov, fireşte – şi pantofi cu toc înalt şi talpă ortopedică.

Agită spray-ul cu vopsea mov spre Simon.

— Întoarce-te cu spatele, dragule. Te dau eu.

Însoţit de chiotele lui Adrian, Simon se întoarce ascultător, zâmbind cu toţi dinţii. E deja beat. Se apleacă până la podea, cu fundul în sus, şi dă din el înspre Lady, care ţipă de încântare. Lance dă drumul la radio – Chic cântă „Le Freak" –, iar Adrian scoate din borsetă un tub cu fond de ten mov. Îl dă pe Simon pe faţă, având grijă să-l întindă bine în jurul nărilor şi pe linia frunţii, apoi pe lobii urechilor. Termină cu câteva minute înainte de ora 09: 00 seara, când se face strigarea şi trebuie să intre în club defilând.

Chiar dacă este devreme, clubul e destul de plin, iar pentru o clipă lui Simon i se pune o pâclă pe ochi. Nici în cele mai extravagante fantezii despre San Francisco nu şi-a imaginat că va face aşa ceva. Dacă nu ar fi fost sticla de Smirnoff a Klarei, ar fi făcut deja cale întoarsă, ţâşnind pe uşa clubului şi refugiindu-se în apartament ca un figurant care se cară de pe platoul de filmare al unui film porno SF gay. În schimb, în momentul în care bărbaţii îşi ocupă locurile, Simon se postează în dreptul podiumului numărul şase. Fiind cea mai înaltă, Lady îl ridică pe fiecare pe piedestalul lui

Richie e atletic şi plin de energie: ţopăie de sus în jos cu pumnul ridicat şi, din când în când, loveşte cu un bici invizibil pe deasupra capului. Lance e stângaci şi adorabil; la piciorul piedestalului s-a strâns un grup de admiratori care-l încurajează în timp ce dansează „staţia de autobuz” şi „puiul funky”. Colin se leagănă neliniştit, drogat cu sedative Quaalude. Din când în când, îşi întinde braţele, mişcându-şi palmele prin aer ca un mim. Adrian mimează un act sexual şi se mângâie între picioare. Simon se abţine cu greu să nu aibă erecţie privindu-l.

Lady apare în spatele lui.

— Gata de zbor? îi şopteşte.

— Gata!

Şi Lady îl ridică dintr-odată în aer, apoi îl pune pe piedestal, ţinându-l cu fermitate de mijloc. Când îi dă drumul, Simon se opreşte. Bărbaţii din public îl privesc fix, curioşi.

— Aplauze pentru băiatul cel nou! se aude vocea lui Richie din celălalt capăt al încăperii.

Câteva aplauze răzleţe, un chiuit. Creşte volumul muzicii: „Dancing Queen” de la ABBA. Simon înghite în sec. Mişcă din şolduri întâi spre stânga, apoi spre dreapta, dar mişcarea nu-i iese la fel de fluidă ca lui Adrian; e crispat şi are senzaţia că se mişcă sacadat, ca o fată cuminte la balul bobocilor. Încearcă din nou, face sărituri ca Richie, ceea ce-i vine mai firesc, dar poate că seamănă prea mult cu el. Arată cu degetul spre public şi îşi roteşte celălalt umăr spre spate.

— Hai, iubire! îi strigă un bărbat negru, într-un

tricou alb şi blugi scurţi. Ştiu că poţi mai mult!

Lui Simon i se usucă gura.

— Relaxează-te, o aude din spatele lui pe Lady, care încă n-a plecat pe platforma ei. Relaxează-ţi umerii.

Nici nu-şi dăduse seama că umerii îi ajungeau practic la urechi. După ce-i lasă în jos, i se destind şi muşchii gâtului şi capătă mai multă flexibilitate în picioare. Începe încet să-şi legene şoldurile. Îşi dă capul pe spate. Dacă ascultă muzica în loc să-i copieze pe ceilalţi, trupul lui intră în ritm, ca atunci când aleargă. Inima îi bate cu putere, dar regulat. Se simte traversat de o electricitate irezistibilă, din vârful capului până în vârful degetelor; nu se poate opri.

*

Când vine la lucru a doua zi, îl găseşte pe Benny curăţând barul.

— Cum m-am descurcat?

Benny ridică din sprâncene, dar nu şi privirea.

— Cum ai putut.

— Cum adică?

Lui Simon nu i-a trecut încă euforia, amintindu-şi cât de bine s-a simţit dansând cu bărbaţii aceia frumoşi, cu trupuri sculptate, şi cum e să fii adorat. Pentru o clipă, în camera de schimb avusese prieteni. Nu s-a mai gândit la casa şi la mama lui, la ce-ar fi zis tatăl lui despre gaşca din club.

Benny ia un burete din spatele barului şi începe să frece o pată de sirop.

— Ai mai dansat vreodată?

— Ah, da, sigur c-am dansat.

— Unde?

— În cluburi.

— În cluburi. Unde nu se uită nimeni la tine, da? Unde eşti doar un anonim în mulţime? Ei bine, acum se uită la tine. Băieţii mei? Ştiu să danseze. Sunt buni. Trebuie să ţii pasul cu ei, zice Benny şi arată cu buretele spre Simon.

Simon se simte rănit în orgoliu. Da, o fi fost puţin mai ţeapăn, dar, la sfârşit, a dansat cot la cot cu ceilalţi, nu?

— Şi Colin? întreabă el cu îndrăzneală, imitând legănatul apatic şi gesturile de mim ale lui Colin. El ţine pasul cu ceilalţi?

— Colin, spune Benny, are nişa lui: artisticăreala. Îţi trebuie şi ţie o nişă. Ce-ai făcut aseară? Te-ai fâţâit pe podium de parcă aveai furnici în pantaloni? Nu e ce trebuie.

— Frate, nu-i ca şi cum n-aş fi în formă. Alerg.

— Şi ce? Oricine poate să alerge. Barîşnicov, Nureiev. Ei nu aleargă, ei zboară. Pentru că sunt artişti! Eşti un tip arătos, asta-i clar, dar cei care vin aici au standarde înalte şi, ca să ţii pasul, îţi trebuie mai mult decât s-arăţi bine.

— Cum ar fi?

Benny oftează.

— Prezenţă scenică. *Charismă.*

Simon îl urmăreşte pe Benny cum deschide casa şi numără încasările de noaptea trecută.

— Deci mă concediezi?

— Nu, nu te concediez. Dar aş vrea să iei nişte

lecţii. Să înveţi să te mişti. E o şcoală de dans la intersecţia străzilor Church cu Market – de balet. Sunt mulţi tipi acolo, aşa că n-o să trebuiască să stai printre gagici.

— Balet? râde Simon. Fii serios, omule. Nu-i genul meu.

— Şi crezi că asta e?

Benny face două teancuri groase de bancnote şi le leagă cu elastice de cauciuc.

— Ai ieşit din zona de confort, puştiule – şi n-ai ce-i face. Ce mai contează un pas în plus?

Capitolul 4

Văzută de afară, Academia de Balet din San Francisco e doar o uşă îngustă, albă. Simon urcă o scară abruptă, face dreapta la primul etaj şi ajunge într-un mic antreu: duşumele de lemn care scârţâie, un candelabru îmbrăcat într-un strat pufos de praf. Nu şi-a imaginat că dansatorii pot fi atât de gălăgioşi, dar femeile stau de vorbă în grupuri în timp ce se încălzesc lângă perete, iar bărbaţii în colanţi negri strigă unii la alţii, masându-şi cvadricepşii. Persoana de la recepţie îl înscrie la nivelul mixt, cursul de la ora 12: 30 – „Prima lecţie e gratuită” –, şi-i înmânează din cutia cu obiecte găsite o pereche de tălpici negri de pânză. Simon se aşază pe jos ca să-i încalţe. Câteva secunde mai târziu, uşile vitrate din spatele lui se deschid la perete. Adolescente îmbrăcate în costume bleumarin de balet se revarsă prin uşi, cu părul prins la spate atât de strâns, încât le trage

sprâncenele în sus. În spatele lor se vede sala, mare cât o cantină de şcoală. Simon se lipeşte de perete ca să le facă loc fetelor. Îşi încordează toată voinţa ca să n-o zbughească în jos pe scări.

Ceilalţi dansatori îşi adună genţile şi sticlele cu apă şi încep să intre în studio. E o încăpere veche, impunătoare, cu tavanul înalt, podelele tocite şi o platformă înălţată pentru pian. În timp ce elevii mută în mijlocul sălii barele de metal care par grele, un bărbat mai în vârstă intră în studio. Simon va afla mai târziu că este directorul Academiei, Gali, care a emigrat din Israel şi a fost angajat al Baletului din San Francisco până când o accidentare la spate i-a pus capăt carierei. Pare trecut de 45 de ani, are pasul hotărât şi trupul compact al unui gimnast. E ras în cap şi pe picioare şi e îmbrăcat cu un combinezon cafeniu, care se termină cu pantaloni scurţi; i se văd pulpele cu muşchi proeminenţi.

Când pune mâna pe bară, în cameră se lasă tăcerea.

— Poziţia întâi, spune Gali, unindu-şi călcâiele, astfel ca vârfurile picioarelor să fie în exterior. Pregătim braţele şi avem: unu, *plié,* doi, revenim. Trei, ridicăm braţul, patru, coborâm *în grand plié,* cinci – braţele *en bas* – ne ridicăm, şase. La opt, *tendu* în poziţia a doua.

Ar fi putut la fel de bine să vorbească în olandeză. Nici nu au terminat *plié*-urile că Simon îşi simte genunchii arzând şi i se pun cârcei la degetele de la picioare. Pe măsură ce continuă cursul, exerciţiile devin tot mai complicate:

urmează *dégagés* şi *ronds de jambe,* când schiţează cu vârful piciorului semicercuri pe podea, apoi în aer, *pirouettes* şi *frappés, développés* – piciorul se depărtează în extensie, apoi zvâcneşte în spate – și *grands battements,* care pregătesc şoldurile şi tendoanele genunchilor pentru salturi mari. După încălzire, 45 de minute atât de chinuitoare, încât Simon nu-şi poate imagina că va mai rezista încă pe-atât, dansatorii îndepărtează barele şi se adună în ceea ce Gali numeşte centru: se mişcă cu graţie, în valuri succesive. Gali umblă printre ei şi scoate strigăte ritmice fără sens – „Ba-di-da-DUM! Da-pi-pa-PUM!” –, dar în timpul piruetelor se înfiinţează lângă Simon.

— Măiculiţă!

Are ochii întunecaţi şi adânciţi în orbite, dar jucăuşi.

— Ce s-a întâmplat? Ai rămas fără haine curate?

Simon e îmbrăcat cu acelaşi tricou cu dungi şi guler, pe care l-a purtat în autocarul spre San Francisco, şi un şort. La sfârşitul cursului, aleargă la toaletă bărbaţilor, îşi dă jos tălpicii negri – tălpile picioarelor i s-au umflat deja – şi vomită în vasul de toaletă.

Se şterge la gură cu hârtie igienică şi se sprijină de perete, gâfâind. Nu a avut timp să închidă uşa cabinei, iar un alt dansator intră în baie şi se opreşte brusc. E de departe cel mai frumos bărbat pe care l-a văzut Simon pe viu: sculptat parcă din onix, cu pielea de un negru catifelat. Are faţa rotundă, cu pomeţi mari, care se curbează ca

nişte aripi. Un inel minuscul de argint îi atârnă de unul dintre lobi.

— Salut.

De pe frunte îi alunecă picături de transpiraţie.

— Eşti în regulă?

Simon aprobă din cap şi se strecoară pe lângă el în fugă. După ce coboară treptele nesfârşite, rătăceşte ameţit pe strada Market. Sunt 18 grade şi bate vântul. Dintr-un impuls îşi dă jos tricoul şi ridică braţele. Când simte briza pe piept, îl podideşte o euforie neaşteptată.

Ceea ce a făcut e o formă frumoasă de masochism, mai greu chiar şi decât semimaratonul pe care l-a câştigat la 15 ani: dealuri, tropot de picioare şi Simon în mijloc, gâfâind de-a lungul râului Hudson. Pipăie tălpicii pe care şi i-a îndesat în buzunarul de la spate. Par să-l aţâţe. Trebuie să devină la fel ca ceilalţi dansatori: expert, maiestuos, de-o forţă invincibilă.

*

În iunie, Castro înfloreşte. Fluturaşi cu „Propunerea 6”[2] zboară pe străzi ca frunzele; florile se apleacă grele dincolo de marginile jardinierelor, cu o opulenţă aproape enervantă. Pe 25 iunie, Simon participă la Freedom Parade împreună cu

2 Cunoscut și drept „inițiativa Briggs”, e vorba despre un referendum din 1978 prin care s-a încercat interzicerea accesului persoanelor homosexuale în școlile publice din California pentru a preda cursuri. Propunerea a fost respinsă cu un număr foarte mare de voturi (n.t.).

dansatorii de la *Purp.* Habar n-avea că existau atât de mulţi homosexuali în ţară, nemaivorbind de un singur oraş – sunt 240 de mii de oameni care urmăresc startul paradei dat de Dykes on Bikes şi care aclamă când se ridică primul steag în culorile curcubeului. Harvey Milk apare prin acoperişul retractabil al unui Volvo în mişcare.

— Jimmy Carter! strigă Milk din toţi rărunchii, cu megafonul deasupra capului, în timp ce marea de oameni vuieşte. Vorbeşti despre drepturile omului! Sunt între 15 şi 20 de milioane de persoane gay în ţara asta. Când o să vorbeşti şi despre drepturile lor?

Simon îl sărută pe Lance, apoi pe Richie, petrecându-şi picioarele pe după mijlocul lui gros, musculos. Pentru prima dată în viaţa lui, merge la întâlniri – aşa îi place să spună, deşi de cele mai multe ori este doar sex. Întâi dansatorul erotic din I-Beam şi apoi un barista de la Café Flore, un taiwanez blând, care-l plesneşte pe Simon atât de tare peste fund că fesele îi rămân roşii ore întregi. Se îndrăgosteşte până peste cap de un adolescent mexican fugit de acasă, cu care petrece patru zile de vis în Dolores Park; în *a* patra zi Simon se trezeşte singur lângă pălăria verde cu roz şi cu boruri moi a lui Sebastian şi nu-l mai revede niciodată după aceea. Dar mai sunt mulţi alţii: fostul dependent de droguri din Alapaha, Georgia; reporterul trecut de 40 de ani de la *Chronicle,* care e tot timpul pe amfetamine; însoţitorul de bord australian, posesor al celui mai mare penis din câte a văzut Simon.

În timpul săptămânii, Klara se trezeşte înainte de 07: 00 şi se îmbracă în unul dintre cele două costume cu fustă bej, teme, luate de la *Goodwill.* E angajată temporar la o firmă de asigurări şi la un cabinet stomatologic şi se întoarce de la muncă atât de prost dispusă, că Simon o evită până bea primul pahar. Îi spune că îl urăşte pe stomatolog, dar asta nu explică exasperarea cu care-l priveşte pe Simon când se aranjează în oglindă sau când se întoarce după tura la *Purp* – ameţit, extatic, cu vopsea mov care i se scurge pe picioare. Simon se întreabă dacă nu cumva e din cauza mesajelor lăsate pe robot. Apar în fiecare zi: misive emoţionale de la Gertie, ameninţări de la Daniel şi apeluri tot mai disperate de la Varya, care s-a mutat acasă după sesiune.

„Dacă nu te întorci, Simon, nu mă voi putea înscrie la master", îi spune Varya, cu vocea tremurând. *„Cineva* trebuie să stea cu mama. Şi nu înţeleg de ce mereu trebuie să fiu eu aceea".

Uneori o surprinde pe Klara cu firul de la telefon înfăşurat în jurul mâinii, rugându-i pe unul dintre ei să fie înţelegător.

„Sunt familia ta", îi spune lui Simon după aceea. Va trebui să vorbeşti cu ei la un moment dat.

Nu acum, se gândeşte Simon. *Nu încă.* Dacă ar vorbi cu ei, vocile lor ar pătrunde în oceanul cald de fericire în care pluteşte acum şi l-ar scoate pe uscat, sufocându-se, ud leoarcă.

Într-o după-amiază de luni din iulie, se întoarce de la Academie şi o găseşte pe Klara pe salteaua

ei, jucându-se cu eşarfele de mătase. Pe rama geamului din spatele ei e lipită o poză cu mama lui Gertie, o femeie ciudată, a cărei statură măruntă şi privire pătrunzătoare i-au displăcut lui Simon dintotdeauna. Îi aminteşte de vrăjitoarele din basme, nu pentru că ar avea ceva sinistru, ci pentru că nu pare nici copil, nici adult, nici femeie, nici bărbat: e ceva între.

— Ce faci aici? o întreabă. N-ar trebui să fii la serviciu?

— Mă las de job.

— Te laşi de job, spune Simon încet. De ce?

— Pentru că-l detest.

Klara îşi îndeasă o eşarfă în pumnul stâng. Când o scoate pe partea cealaltă, se face din neagră galbenă.

— E evident.

— Păi, va trebui să-ţi găseşti altul. Nu pot să acopăr singur chiria.

— Sunt conştientă. Şi-o să-mi găsesc. De ce crezi că exersez?

Flutură o eşarfă spre Simon.

— Termină cu prostiile.

— Du-te dracului.

Îşi adună cele două eşarfe şi le bagă în cutia neagră.

— Crezi că eşti singurul care are dreptul să facă ce-i place? Te fuţi cu tot oraşul. Faci striptease şi iei lecţii de *balet,* iar eu nu zic absolut nimic. Dacă are cineva dreptul să mă descurajeze, Simon, ăla nu eşti tu.

— Dar câştig bani, nu? Îmi ţin partea mea de

înţelegere.

— O, da, voi, băieţii de la Castro, zice Klara, arătându-i degetul mijlociu. Nu vă gândiţi decât la voi.

— Poftim? exclamă el rănit.

Klara nu i-a mai vorbit niciodată aşa.

— Ia gândeşte-te şi tu, Simon. Cât sexism mai încape în Castro ăla al vostru?! Unde sunt femeile? Unde sunt lesbienele?

— Ce-ţi pasă ţie? Acum eşti lesbiană?

— Nu, spune Klara, iar când scutură din cap pare aproape tristă. Nu sunt lesbiană. Dar niciun tip gay nu sunt. Nici măcar un hetero nu sunt. Deci unde încap eu în schema asta?

Când li se întâlnesc privirile, Simon se uită în altă parte.

— De unde să ştiu eu?

— Dar eu de unde să ştiu? Măcar dacă-mi fac spectacolul meu, pot spune că am încercat.

— *Spectacolul* tău?

— Da, pufneşte Klara. Spectacolul meu. Nu aştept înţelegere de la tine, Simon. Nu mă aştept să-ţi faci griji pentru altcineva decât pentru propria persoană.

— Tu eşti cea care m-a convins să vin aici! Chiar ai crezut că ne vor lăsa să plecăm fără să se opună? Ai crezut că ne vor lăsa să stăm aici?

Klara îşi încordează maxilarul.

— Nu m-am gândit la asta.

— Dar atunci la ce mama dracului te-ai gândit?

Obrajii Klarei au căpătat nuanţa roşu-corai pe care numai Daniel i-o provoacă de obicei, dar tace

ca şi cum ar ceda în faţa lui Simon. Nu e genul ei să se cenzureze. Şi cu siguranţă nu e genul care evită contactul vizual, ceea ce face acum: se concentrează asupra cutiei negre cu o atenţie exagerată. Simon se gândeşte la conversaţia lor de pe acoperiş, din mai. *Am putea merge la San Francisco,* a spus ea ca şi când atunci i-ar fi venit ideea, ca şi cum n-ar fi ştiut exact ce face.

— Asta-i problema, spune Simon. Nu te gândeşti niciodată. Ştii exact cum să te bagi într-o situaţie şi cum să mă tragi şi pe mine după tine, dar nu te gândeşti niciodată la consecinţe – sau poate te gândeşti, dar nu-ţi pasă decât când e prea târziu. Şi acum dai vina pe mine? Dacă ţi-e aşa de rău, de ce nu te întorci?

Klara se ridică şi păşeşte hotărâtă spre bucătărie. Chiuveta e plină cu atât de multe vase nespălate că au început să le depoziteze şi pe blat. Dă drumul la apă, ia un burete şi începe să frece.

— Ştiu de ce, spune Simon ţinându-se după ea. Pentru că ar însemna că Daniel a avut dreptate. Ar însemna că nu ţi-ai făcut niciun plan – că nu eşti în stare să-ţi faci viaţa ta, departe de ei. Ar însemna că ai eşuat.

Încearcă dinadins s-o scoată din sărite – tăcerea încăpăţânată a surorii lui îl deranjează mai mult decât oricare dintre izbucnirile ei –, dar gura KLarei rămâne strânsă, iar încheieturile degetelor i se albesc de tare ce strânge buretele.

*

Simon ştie că a fost egoist. Cu toate acestea, se gândeşte toată ziua la familia lui. Într-un fel, pentru ei nu abandonează Academia, pentru că vrea să le demonstreze că viaţa lui nu înseamnă doar excese, ci şi disciplină şi autoperfecţionare. Transformă sentimentele de vină într-un salt, într-o ridicare sau într-o întoarcere perfectă.

Desigur, Saul ar fi fost oripilat dacă ar fi ştiut că Simon studiază baletul. Pe de altă parte, Simon e convins că, dacă tatăl lui ar fi mai trăit şi ar fi venit să-l vadă, ar fi înţeles cât de greu e de fapt. I-a luat şase săptămâni numai să înveţe să stea pe poante şi chiar mai mult să stăpânească noţiunea de *en dehors*. Însă la sfârşitul verii, corpul nu-l mai doare la fel de tare, iar Gali începe să-i acorde mai multă atenţie. Îi place ritmul studioului, îi place că are unde să meargă. Simt momente trecătoare în care i se pare că locul acesta e acasă sau, oricum, un fel de casă şi la fel îl percep şi ceilalţi: Tommy, o splendoare de 17 ani, fost elev la Baletul Regal din Londra, Beau din Missouri, care e în stare să facă opt piruete una după alta, şi gemenii Eduardo şi Fauzi, care au venit cu autostopul din Venezuela, într-un camion care transporta soia.

Toţi patru fac parte din Corps, trupa de balet a Academiei. În majoritatea trupelor de balet, balerinii joacă doar roluri mediocre de prinţi din poveste sau de suporturi pentru balerine, însă coregrafia lui Gali e una modernă, acrobatică, iar şapte din cei doisprezece membri ai trupei Corps sunt bărbaţi Printre ei se numără şi Robert, bărbatul care l-a văzut pe Simon vomitând şi în ai

cărui ochi nu s-a mai putut uita după aceea. Nu că Robert şi-ar fi dat seama: înainte de curs, ceilalţi bărbaţi se încălzesc împreună, dar el îşi face exerciţiile singur, lângă fereastră.

— Snob, spune Beau cu accentul lui tărăgănat din sud.

Sfârşit de august: un front de aer rece poartă ceaţa din cartierul Sunset deasupra clădirii Castro, iar Simon e îmbrăcat cu o bluză cu mânecă lungă, pusă peste un tricou alb, şi cu colanţi negri. Îşi răsuceşte glezna dreaptă şi strânge din ochi când trosneşte.

— Care-i treaba cu el?

— Dacă-i poponar, adică? întreabă Tommy, lovindu-se cu pumnii de şolduri, într-o mişcare de du-te-vino.

— Asta-i întrebarea de un milion de dolari, toarce Beau. Ce-aş da să ştiu.

Robert nu se remarcă doar prin faptul că e singuratic. Sare mult mai sus decât restul, în materie de piruete doar Beau se poate compara cu el. („Muist”, murmură Beau ori de câte ori lui Robert îi ies opt întoarceri la rând, faţă de şase câte poate el.) Şi, desigur, ar mai fi şi faptul că e negru. Dar Robert nu e doar singurul negru din fortăreaţa Castro a albilor. E un balerin negru, lucru încă şi mai rar.

Simon rămâne după curs ca să-l privească repetând *Naşterea bărbatului,* ultima creaţie a lui Gali. Cinci bărbaţi formează din trupurile lor un tub: genunchii îndoiţi li se unesc, spinările li se arcuiesc, iar braţele li se întrepătrund deasupra

capetelor. Robert e Bărbatul. Străbate cu greu tubul, sub îndrumarea lui Beau, Moaşa. La finalul spectacolului, Robert iese prin capătul din faţă al tubului şi dansează un solo tremurător; este aproape dezbrăcat – poartă doar un slip sumar, maro-închis.

Trupa dă reprezentaţii într-un teatru experimental la Fort Mason, un complex de cazărmi renovate, din Golful San Francisco. Când încep repetiţiile, Simon vine să asiste, să ia notiţe pentru Gali sau să lipească marcajele pe scenă. Într-o după-amiază iese din clădire şi dă peste Robert, care fumează pe terasă. Robert îl aude, se întoarce şi face un gest cu bărbia, destul de afabil. Nu e tocmai o invitaţie, dar Simon se pomeneşte traversând terasa şi aşezându-se lângă el.

— O ţigară? îl întreabă Robert, întinzându-i pachetul.

— Sigur.

Simon e surprins; Robert e cunoscut drept un obsedat de viaţa sănătoasă.

— Mersi.

Pescăruşii dau din aripile lor mari şi ţipă deasupra lor; mirosul mării, stătut şi sărat, îi umple lui Simon nările. Îşi drege vocea.

— Ai dansat extraordinar.

Robert dă din cap dezaprobator.

— Nu-mi ies deloc *tours*-urile.

— De *tours jetés* zici? întreabă Simon, uşurat că a reuşit să ţină minte terminologia. Mi s-a părut că ţi-au ieşit grozav.

— Mă flatezi, îi spune Robert zâmbind.

— Nu. E-adevărat.

Imediat îi pare rău de ce-a spus. A sunat ca o dulcegărie, parcă ar fi fost un fan tâmpit.

— Bine-atunci, zice Robert şi-n ochii lui apare o luminiţă. Spune-mi ce-aş putea să fac mai bine?

Simon încearcă cu disperare să găsească ceva, e şansa lui de a flirta, dar felul în care dansează Robert i se pare fără cusur. În schimb, răspunde într-o doară:

— Ai putea fi mai prietenos.

Robert se încruntă.

— Nu ţi se pare că sunt prietenos?

— Nu, nu prea. Îţi faci încălzirea de unul singur. Nu mi-ai adresat niciodată o vorbă. Deşi, dacă stau să mă gândesc, nici eu nu ţi-am adresat ţie, adaugă Simon.

— Mi se pare corect, zice Robert.

Stau unul lângă altul într-o tăcere prietenoasă. Stâlpii de lemn ai digului se ridică din apă şi par trunchiuri de copaci. Din când în când, o pasăre se opreşte pe unul dintre ele, emite un ţipăt dictatorial şi-şi ia zborul cu un fâlfâit zgomotos. Aceasta e scena pe care o contemplă Simon când Robert se întoarce spre el, îi dă capul pe spate şi-l sărută pe gură.

Simon e şocat. Rămâne nemişcat, ca şi cum i-ar fi teamă că Robert ar putea să-şi ia zborul ca pescăruşul. Buzele pline şi apetisante ale lui Robert au gust de transpiraţie, fum şi o urmă de sare. Simon închide ochii. Dacă sub ei n-ar fi cheiul, ar leşina direct în apă. Când Robert se retrage, Simon se apleacă în faţă, căutându-l, şi îşi pierde efectiv

echilibrul. Robert îl prinde de umăr şi-l readuce în poziţie, râzând.

— N-am ştiut… spune Simon scuturând din cap. N-am ştiut că… îţi plac.

A fost cât pe-aici să spună „că îţi plac băieţii”. Robert dă din umeri, dar nu cu lejeritate; se vede că se gândeşte, căci are privirea distantă, dar atentă, aţintită undeva în mijlocul golfului. Apoi întoarce ochii la Simon.

— Nici eu, îi răspunde.

Capitolul 5

În seara aceea, Simon ia metroul spre casă. Gândul la gura lui Robert îl excită aşa de tare că nu se poate gândi la altceva decât să ajungă odată acasă, să se atingă şi să şi-o frece cu sărutul acela incredibil de intens în minte. Abia pe la jumătatea străzii observă maşina de poliţie parcată în faţa clădirii lor.

Un poliţist se sprijină de capotă. E lung şi deşirat, are părul roşcat şi nu pare mai mare decât Simon.

— Simon Gold?

— Da, răspunde Simon, încetinind pasul.

Poliţistul deschide uşa din spate a maşinii şi face o plecăciune elegantă.

— După dumneavoastră.

— Ce? De ce?

— Răspundem la secţie.

Simon ar vrea să-i mai pună întrebări, dar îi e frică să nu se dea de gol – dacă nu ştie că lucrează

la *Purp* deşi e minor, Simon nu vrea să afle de la el. Abia reuşeşte să înghită: i s-a pus în gât ceva tare, de mărimea unei smochine. Bancheta din spate e acoperită cu muşama tare, neagră. Din faţă, roşcatul se întoarce şi se uită cu ochii lui mici la Simon, apoi închide paravanul antifonat. Când opresc în faţa secţiei de pe strada Mission, Simon îl urmează înăuntru, apoi printr-un labirint de încăperi şi bărbaţi în uniformă. Destinaţia e o cămăruţă pentru, interogatorii, cu o masă de plastic şi două scaune.

— Stai jos, îi spune poliţistul.

Pe masă e un telefon negru, plin de zgârieturi. Poliţistul scoate o bucată de hârtie mototolită din buzunarul cămăşii şi apasă pe butoane cu o singură mână. Apoi îi întinde receptorul lui Simon, care se uită temător la telefon.

— Ce? Eşti retardat? îl întreabă poliţistul.

— Du-te dracului, murmură Simon.

— Ce-ai zis?

Bărbatul îl împinge de umeri. Scaunul se dă în spate cu zgomot şi Simon încearcă să-şi recapete echilibrul. Când revine la poziţia iniţială şi întinde mâna după receptor, umărul stâng îi pulsează de durere.

— Alo?

— Simon?

Cine altcineva putea să fie? Lui Simon îi vine să-şi dea una pentru cât a fost de prost. Într-o clipă, şi poliţistul, şi durerea de la umăr par să dispară.

— Mamă, spune el.

E îngrozitor. Gertie plânge cum a plâns la înmormântarea lui Saul, cu hohote guturale şi profunde, din toţi rărunchii.

— Cum ai putut? îl întreabă. Cum ai putut să faci aşa ceva?

Faţa lui Simon se crispează.

— Îmi pare rău.

— Îţi pare *rău*. În cazul ăsta mă aştept să vii acasă.

În vocea ei se aude o amărăciune pe care o cunoaşte, dar care nu a fost niciodată provocată de el. Prima lui amintire: are 2 ani şi stă în poala mamei, care îşi trece degetele prin cârlionţii lui. *Ca un înger,* gângureşte ea. *Ca un heruvim.* Da, i-a părăsit; pe toţi, dar în primul rând pe ea.

Şi totuşi.

— Chiar *îmi pare rău*. Îmi pare rău pentru ce-am făcut, că te-am părăsit. Dar nu pot… nu vreau…

Pierde şirul, apoi îl reia.

— Tu ţi-ai ales viaţa pe care ai vrut-o, mamă. Vreau să mi-o aleg şi eu pe a mea.

— Nimeni nu-şi alege viaţa. Eu sigur nu mi-am ales-o.

Gertie izbucneşte într-un râs biciuitor.

— Uite cum stau lucrurile: faci alegeri din care *decurg* alte alegeri. Alegerea generează alegeri. Te duci la facultate – Dumnezeule, măcar îţi termini liceul – şi aşa reuşeşti să înclini balanţa în favoarea ta. Dar dacă continui pe calea de-acum, habar n-am ce mama dracului o să se întâmple cu tine în continuare. Şi nici tu nu ştii.

— Dar tocmai asta e ideea. Nu-mi pasă că nu ştiu. Prefer să nu ştiu.

— Ţi-am dat timp, spune Gertie. Mi-am zis: *deocamdată aşteaptă.* M-am gândit că, dacă aştept, o să-ţi vină mintea la cap. Dar nu ţi-a venit.

— Dar mi-a venit mintea la cap. Mintea şi sufletul meu sunt aici.

— Te-ai gândit măcar o dată la afacerea familiei?

Simon simte că ia foc.

— De asta-ţi pasă ţie?

— Numele de pe firmă, spune Gertie poticnindu-se. S-a schimbat. Nu mai e „Gold”, e „Milavetz”. Arthur e de-acum proprietar.

Simon simte un val de ruşine. Ce-i drept, Arthur l-a încurajat mereu pe Saul să accepte tendinţele noi. Stilurile în care se specializase Saul – pantaloni din gabardină şi costume cu revere late şi pantaloni largi – erau deja demodate când s-a născut Simon. Simte chiar un fel de uşurare la gândul că, în mâinile lui Arthur, afacerea va rezista.

— Arthur va face treabă bună, îi spune el. Atelierul va ţine pasul cu schimbările.

— Nu mă interesează competenţa. Mă interesează familia.

Sunt lucruri pe care le faci pentru cei care le-au făcut la rândul lor pentru tine.

— Şi sunt lucruri pe care le faci pentru tine.

Nu-i mai vorbise niciodată în felul ăsta mamei lui, dar îşi doreşte cu ardoare s-o convingă; îşi imaginează că ar putea veni să-l vadă dansând la

Academie: Gertie bătând din palme de pe un scaun pliant, în timp ce el face salturi şi întoarceri.

— A, da. Sunt multe lucruri pe care le faci pentru tine. Klara îmi spune că te-ai apucat de dans.

Dispreţul ei răzbate atât de tare prin receptor, încât poliţistul începe să râdă.

— Da, aşa este, spune Simon străpungându-l pe tip cu privirea. Şi ce-i cu asta?

— Nu-nţeleg de unde până unde. N-ai dansat o zi în viaţa ta.

Ce-ar putea Simon să-i spună? E un mister şi pentru el cum ceva la care nici nu se gândise înainte, ceva care-i provoacă suferinţă, epuizare fizică şi, nu de puţine ori, jenă s-a transformat într-o poartă către cu totul altceva. Când stă pe poante, picioarele îi cresc cu câţiva centimetri. În timpul salturilor, rămâne în aer minute întregi, ca şi cum i-ar fi crescut aripi.

— Ei bine, îi răspunde el, acum dansez.

Gertie oftează lung şi sacadat, apoi tace. Iar în această pauză – pe care în mod normal ar umple-o cu alte mustrări, poate chiar şi ameninţări – Simon îşi recunoaşte libertatea. Dacă fuga unui minor s-ar fi pedepsit în California, ar fi fost deja legat cu cătuşe.

— Dacă asta e alegerea ta, spune ea, nu vreau să te mai întorci.

— Nu vrei să… ce?

— Nu vreau să-te-mai-întorci, spune Gertie articulând cât mai clar. Asta e alegerea ta: ne-ai părăsit. Aşa că va trebui să trăieşti cu ea. Rămâi

unde eşti.

— Doamne, mamă, murmură Simon lipindu-şi şi mai tare receptorul de ureche. Nu fi aşa de melodramatică.

— Sunt foarte realistă, Simon.

Face o pauză cât durează să inspire, după care Simon aude un clic înfundat şi apoi tonul.

Rămâne ca trăsnit, cu receptorul în mână. Nu asta şi-a dorit? Mama lui l-a eliberat, l-a redat lumii din care şi-a dorit atât de mult să facă parte. Şi totuşi simte cum îl împunge frica: nu mai e niciun filtru pe obiectiv, plasa de siguranţă s-a sfâşiat, iar independenţa neaşteptată şi înspăimântătoare îl ameţeşte.

Poliţistul îl conduce până la ieşire. Afară, pe platforma din capul scărilor, îl apucă de gulerul tricoului şi-l ridică cu aşa o forţă, că Simon se pomeneşte sprijinindu-se pe vârfuri.

— De nimic nu mi-e mai scârbă decât de fugari, ştiai asta?

Simon trage aer în piept. Caută să-şi proptească cât mai bine degetele picioarelor de asfalt. Poliţistul are ochii de culoarea whiskey-ului, cu gene rare, şi obrajii acoperiţi de pistrui. Pe frunte, nu departe de linia părului, are mai multe cicatrici rotunde.

— Când eram mic, spune poliţistul, vedeam zilnic sosind camioane întregi cu de-alde voi. Am crezut că aţi înţeles că nu vă vrem, dar nu, voi sunteţi tot aici, blocând sistemul cum se-nfundă ţevile cu grăsime. Vă irosiţi vieţile, trăiţi pe spinarea oraşului ca nişte paraziţi. M-am născut în

Sunset, la fel ca părinţii mei, şi la fel ca părinţii lor şi restul rudelor noastre care au venit din Irlanda, mai puţin a celor care au murit de foame. Vrei să ştii părerea mea?

Se apleacă foarte aproape; buzele par un nod roz.

— Părerea mea e că meritaţi tot ce vi se întâmplă.

Simon se smulge din mâna lui tuşind. Vede cu coada ochiului o pată roşu-aprins, o pată care se transformă în sora lui. Klara stă la baza treptelor într-o rochie mini, neagră şi cu umeri proeminenţi. E încălţată cu bocanci Doc Martens maro, iar părul îi fâlfâie pe spate ca o capă. Seamănă cu un supererou, e radioasă şi dornică de răzbunare. Seamănă cu mama lor.

— Ce cauţi aici? întreabă Simon cu răsuflarea tăiată.

— Mi-a zis Benny că a văzut o maşină de poliţie. Asta era cea mai apropiată secţie.

Klara urcă în fugă treptele de granit şi se opreşte în faţa poliţistului.

— Ce morţii mă-tii faci tu cu fratele meu?

Poliţistul clipeşte des, blocat. Între el şi Klara trece un fel de curent, pe care Simon nu-l vede, dar pe care îl simte: scântei, căldură, o furie acră ca metalul. Când Klara îşi petrece braţul pe după umerii lui Simon, poliţistul se face mic. Pare aşa de hetero, aşa de nelalocul lui în acest oraş nou, că lui Simon aproape i se face milă de el.

— Cum te cheamă? îl interpelează Klara mijindu-şi ochii ca să citească ecusonul minuscul

de pe cămaşa albastră a poliţistului.

— Eddie, îi răspunde bărbatul ridicându-şi semeţ bărbia. Eddie O'Donoghue.

Simon simte îmbrăţişarea fermă a Klarei; schimbul recent de vorbe grele a fost uitat. Confortul oferit de protecţia surorii lui îl face pe Simon să se gândească la Gertie şi aproape că-i dau lacrimile. Dar Eddie continuă s-o privească pe Klara, cu obrajii lui roz, flasci, ca şi cum sora lui Simon ar fi un miraj.

— O să ţin minte, spune ea.

Apoi coboară treptele împreună cu Simon şi pornesc spre inima cartierului Mission. Sunt 29 de grade, pomii roditori de pe trotuar seamănă cu cei din grădina Edenului şi nimeni nu le stă în cale.

Capitolul 6

— Ce vrei de băut? întreabă Simon.

Scotoceşte prin cămara minusculă care e de fapt un dulap pe grinzile căruia îşi ţin produsele neperisabile: cereale, cutii cu supă, alcool.

— Pot să-ţi fac o votcă tonică, un Jack Daniel's cu cola…

Octombrie: zile răcoroase, cenuşiu-argintii, şi dovleci pe treptele din faţa Academiei. Cineva a îmbrăcat un schelet de plastic cu un suspensor pentru balerini şi l-a proptit în antreu. Simon şi Robert au tot flirtat la Academie – s-au sărutat în baie sau în vestiar, înainte de curs –, dar acum e prima dată când Robert vine la Simon acasă.

Robert se lasă pe spate în fotoliul turcoaz.

— Nu beau.

— Nu?

Simon scoate capul din debara şi zâmbeşte cu gura până la urechi, cu o mână pe uşă.

— Ştiu că e şi nişte iarbă pe-aici, pe undeva, dacă ăsta-i filmul tău.

— Nici nu fumez. Nu aşa ceva.

— N-ai vicii?

— N-am vicii.

— Doar bărbaţii, spune Simon.

O creangă se mişcă în faţa ferestrei din sufragerie şi acoperă soarele, iar faţa lui Robert se stinge ca o veioză.

— Ăsta nu e un viciu.

Se ridică şi trece pe lângă Simon spre chiuvetă, unde-şi umple paharul cu apă de la robinet.

— Nu ştiu, omule, tu eşti ăla care vrea să ne ascundem, continuă Simon.

La curs, Robert continuă să-şi facă încălzirea singur. Odată, Beau i-a văzut pe Simon şi pe Robert ieşind împreună din baie şi a fluierat băgând ambele degete mici în gură, dar, când l-a întrebat pe Simon care-i treaba, el a făcut pe niznaiul. Simte că Robert n-ar fi de acord să facă publică legătura, iar clipele petrecute alături de el – râsul lui grav, murmurat, felul în care îl mângâie pe faţă – sunt prea frumoase ca să se lipsească de ele.

Robert stă sprijinit de chiuvetă.

— Doar pentru că nu vorbesc despre asta nu înseamnă că mă ascund.

— Care-i diferenţa?

Simon îşi bagă arătătoarele prin găicile de la cureaua lui Robert. Nu i-a trecut niciodată prin cap că va avea curajul să facă un astfel de gest, dar San Francisco e ca un drog. Nu e aici decât de cinci luni şi se simte mai bătrân cu zece ani.

— Când sunt la sală, spune Robert, sunt la muncă. Păstrez discreţia din respect pentru locul în care muncesc, pentru tine.

Simon îl trage aproape de el, până când li se ating coapsele, îşi duce gura la urechea lui.

— Cu mine poartă-te fără respect.

Robert râde.

— Nu vrei asta.

— Ba da.

Simon îi desface blugii lui Robert şi bagă mâna înăuntru, îi apucă penisul şi începe să i-l frece. Încă nu au făcut sex.

Robert se dă un pas în spate.

— Încetează, omule. Nu face de-astea.

— De-astea de care?

— Vulgare.

— Distractive, îl corectează Simon. Ţi s-a sculat.

— Şi?

— Şi? repetă Simon.

Şi tot, ar vrea să-i spună. *Şi te rog.* Dar îi iese altceva pe gură.

— Şi fute-mă ca un animal.

Aşa-i spusese odată reporterul de la *Chronicle.* Robert se uită la el ca şi cum ar fi gata să izbucnească din nou în râs, dar în schimb gura i se contorsionează într-o grimasă.

— Ce facem noi doi aici, spune el. Nu e nimic greşit. Absolut nimic.

Lui Simon i se înroşeşte gâtul.

— Da, ştiu asta.

Robert îşi ia haina de pe spătarul scaunului turcoaz şi se îmbracă.

— Chiar aşa? Uneori nu ştiu ce să mai cred.

— Hei, îl opreşte Simon speriat. Nu mi-e ruşine, dacă asta vrei să spui.

Robert se opreşte în dreptul uşii.

— Bine-atunci.

Apoi închide uşa în urma lui şi dispare în jos pe scări.

*

Când Harvey Milk e asasinat, Simon se află la *Purp,* în cabina artiştilor, şi aşteaptă să înceapă şedinţa cu toţi angajaţii. E 11: 30 dimineaţa, într-o zi de luni, iar bărbaţii cârtesc pentru că au fost nevoiţi să vină în timpul lor liber, cu atât mai mult cu cât Benny mai şi întârzie. Au dat drumul la televizor cât aşteaptă. Lady stă întinsă pe o bancă, cu plicuri reci de ceai pe ochi; Simon ratează lecţia la Academie. Atmosfera e apăsătoare, apatică: cu o săptămână în urmă, Jim Jones s-a sinucis în Guyana, împreună cu o mie de adepţi.

Când faţa lui Dianne Feinstein umple ecranul şi i se aude vocea tremurată – „Îmi revine sarcina de a face următorul anunţ: primarul Moscone şi consilierul Harvey Milk au fost împuşcaţi mortal” –, Richie strigă aşa de tare, că Simon sare de pe

scaun. Colin şi Lance sunt amuţiţi din cauza şocului, în schimb Lady şi Adrian varsă lacrimi fierbinţi. Când ajunge şi Benny în sfârşit – epuizat, tras la faţă; traficul a fost oprit în jurul Centrului Civic – are ochii umflaţi şi roşii. Închid clubul şi atârnă o eşarfă neagră a lui Lady de-a latul uşii de la intrare; în seara aceea demonstrează alături de restul grupului de la Castro.

E sfârşitul lui noiembrie, dar străzile sunt încălzite de trupuri. S-a adunat o mulţime atât de mare, că Simon trebuie să o ia pe o rută ocolitoare ca să cumpere lumânări de la Cliff. Vânzătorul de la casă îi dă douăsprezece la preţ de două şi pahare de carton pe post de apărătoare de vânt. În câteva ore, li se alătură 50 de mii de oameni. Demonstraţia către primărie e condusă de sunetul unei singure tobe, iar cei care plâng o fac în tăcere. Obrajii lui Simon sunt plini de lacrimi. Nu e vorba doar despre Harvey, ci despre mai mult decât atât. Masa de oameni care plâng ca nişte copii rămaşi fără tată îl face pe Simon să se gândească la părinţii pe care i-a pierdut. Când corul de bărbaţi gay din San Francisco intonează imnul religios de Mendelsshon – *Thou, Lord, Hast Been Our Refuge –,* Simon lasă capul în jos.

Cine e Domnul lui, alinarea lui? Simon nu crede în Dumnezeu, dar, după câte se pare, nici Dumnezeu nu a crezut vreodată în el. Potrivit Leviticului, e o monstruozitate. Ce fel de Dumnezeu ar crea o fiinţă pe care apoi să o respingă cu atâta tărie? Simon nu are decât două explicaţii: fie că nu există Dumnezeu deloc, fie că

el, Simon, e o eroare, un rebut. Niciodată n-a avut curaj să decidă care dintre cele două variante îl îngrozeşte mai tare.

Până îşi şterge obrajii de lacrimi, ceilalţi dansatori de la *Purp* sunt purtări de valurile mulţimii. Simon scanează feţele celor din jur şi-i sare în ochi una cunoscută: ochi închişi la culoare şi calzi, o fulgerare argintie în lobul urechii, care dansează deasupra flăcării strălucitoare a unei lumânări. Robert.

Abia dacă au schimbat o vorbă după seara aceea de octombrie din apartamentul lui Simon, dar acum îşi fac drum prin mulţime, unul spre celălalt, şi se întâlnesc undeva în mijlocul acelei mări.

*

Garsoniera lui Robert e pitită pe una dintre străzile abrupte şi şerpuitoare din apropierea parcului Randall. Nici n-apucă să descuie uşa şi să intre în hol împleticindu-se, că deja şi-au scos unul altuia bluza şi şi-au desfăcut catarama de la curea. Într-un pat dublu de lângă fereastră, Simon i-o trage lui Robert şi invers. Dar nu durează mult şi nu mai pare doar sex. După ce se consumă nebunia iniţială, Robert devine tandru şi îl pătrunde cu atâta emoţie (Declanşată de cine? De Simon? De Harvey?), încât Simon devine neobişnuit de timid. Robert îi ia penisul în gură. Când presiunea creşte înăuntrul lui Simon de simte că va plesni, Robert îl priveşte de jos, iar

intensitatea tulburătoare cu care li se întâlnesc privirile îl face pe Simon să se aplece şi să-i ia capul în braţe în timp ce juisează.

După aceea, Robert aprinde o veioză de lângă pat. Apartamentul lui nu e auster cum se aşteptase Simon, ci decorat cu obiecte adunate de Robert în timpul primului turneu internaţional al trupei de balet: castronaşe ruseşti pictate, două şiruri de cocori japonezi. Până şi prezervativele sunt ţinute într-o cutie mică, lăcuită. Pe peretele din faţa patului se află un raft de lemn plin cu cărţi – *Sula, The Football Man* –, iar în bucătăria îngustă şi lungă stau agăţate tot felul de cratiţe şi tigăi. Intrarea în dormitor e păzită de o siluetă din carton, imaginea în mărime naturală a unui jucător de fotbal american în timp ce prinde mingea.

Stau cu spatele sprijinit de perne şi fumează.

— L-am întâlnit o dată, spune Robert.

— Pe cine? Pe Milk?

Robert încuviinţează din cap.

— Se întâmpla după ce a pierdut a doua oară în alegeri… să fi fost 1975? L-am văzut într-un bar de pe strada pe care se afla magazinul lui foto. Era aruncat în aer de mai mulţi tipi, iar el râdea. Atunci m-am gândit că ăla era genul de om de care avem nevoie. Oameni care nu stau cu capul la cutie. Nu de un bătrân cinic ca mine.

— Harvey era mai bătrân decât tine.

Simon zâmbeşte, dar îi dispare zâmbetul când îşi dă seama că a folosit timpul trecut.

— Da. Dar nu o arăta, spune Robert ridicând din umeri. Uite ce e, eu nu merg la parade. Nu

merg în cluburi. Cu atât mai puţin la nenorocitele de băi turceşti.

— De ce nu?

Robert se uită fix la el.

— Câţi bărbaţi ca mine vezi tu în jur?

— Sunt tipi negri aici.

Simon roşeşte.

— Nu mulţi, ce-i drept.

— Da. Nu mulţi, spune Robert. Şi acum încearcă să găseşti unul care face balet.

Îşi stinge ţigara.

— Poliţistul care s-a luat de tine? Ia gândeşte-te cum s-ar fi purtat dacă ai fi arătat ca mine.

— Mult mai rău, spune Simon. Ştiu.

Îi place atât de mult de Robert, încât se fereşte să recunoască faptul că sunt atât de diferiţi îşi doreşte ca sexualitatea să-i pună pe picior de egalitate, să se concentreze pe discriminarea la care sunt supuşi amândoi. Dar dacă Simon îşi poate ascunde sexualitatea, Robert nu-şi poate ascunde culoarea pielii, iar la Castro toţi sunt albi.

Robert îşi aprinde altă ţigară.

— De ce nu mergi la băile turceşti?

— Cine-a zis că nu merg? întreabă Simon.

Robert pufneşte pe nas, iar Simon râde.

— Sincer? Mă sperie un pic. Nu ştiu dacă aş face faţă.

Oare există prea multă plăcere? Când îşi imaginează băile, Simon vede un carnaval al poftelor, o lume subterană, ca un labirint în care ai putea rămâne o viaţă. Nu l-a minţit pe Robert – chiar îi e teamă că n-ar face faţă, dar, în egală

măsură, îi e teamă şi că ar face, că lăcomia lui n-ar avea margini sau sfârşit.

— Am înţeles, spune Robert încreţindu-şi nările. Nasol.

Simon se sprijină într-o mână.

— De ce ai venit la San Francisco?

Robert ridică o sprânceană.

— Am venit la San Francisco pentru că nu am avut de ales. Sunt din Los Angeles, din South-Central, cartierul Watts. Ai auzit de el?

Simon dă din cap afirmativ.

— Acolo au fost revoltele.

În 1965, când avea 4 ani, Simon a mers la film cu Gertie şi Klara când fraţii mai mari erau la şcoală. Nu-şi aminteşte filmul, dar ţine minte jurnalul de ştiri proiectat înaintea acestuia. Sunetul vesel de trompetă care însoţea genericul Universal City Studios şi vocea familiară, cadenţată, a lui Ed Herlihy, ambele în contrast dur cu imaginile alb-negru care au urmat: străzi învăluite în fum şi clădiri arzând în flăcări. Muzica *a* devenit sumbră în timp ce Ed Herlihy a vorbit despre huliganii negri înarmaţi cu cărămizi – trăgători care împuşcau pompieri de pe acoperişuri, vandali care furau alcool şi jucării –, dar Simon nu a văzut decât poliţişti echipaţi cu veste de protecţie, înarmaţi, care traversau străzile pustii. Într-un final, au apărut doi negri, care nu puteau fi huliganii menţionaţi de Ed Herlihy: încătuşaţi şi flancaţi de poliţişti albi, aceştia mergeau fără să opună vreo rezistenţă, ci cu stoicism.

— Exact.

Robert îşi stinge ţigara într-o farfurioară albastră.

— Învăţam bine la şcoală – mama era profesoară –, dar adevărata mea calitate era forţa fizică. Jucam fotbal. În clasa a X-a, am început să mă antrenez pentru echipa liceului, pe poziţia de *safety.* Mama credea că aveam să obţin o bursă la colegiu. Şi când a venit cineva din Mississippi în căutare de tinere talente, am început să cred şi eu.

Simon nu mai avusese o conversaţie de felul ăsta cu niciun partener. De fapt, Simon nu prea vorbea cu ei, cu siguranţă nu despre familie. Dar aşa erau mai toţi bărbaţii de la Castro: bărbaţi suspendaţi în timp ca în chihlimbar, bărbaţi care refuză să privească în urmă.

— Şi ai obţinut bursa? îl întreabă.

Robert face o pauză. Pare că-l evaluează pe Simon.

— Am fost foarte aproape, împreună cu alt tip din echipă, Dante. Eu jucam în apărare, iar el, în atac, pe poziţia de *wide receiver*. Îmi dădeam seama că era diferit. Iar el îşi dădea seama că şi eu eram diferit. Nu s-a întâmplat nimic până la sfârşitul clasei a XI-a, la ultimul antrenament din afara sezonului. Dante urma să plece în vara aceea; primise o bursă de la Universitatea din Alabama. M-am gândit că e ultima dată când ne vedem. Am aşteptat până când a plecat toată lumea din vestiar şi ne-am tras cu răbdare pe noi hainele de stradă. Apoi ni le-am dat jos din nou.

Robert trage din ţigară şi apoi suflă fumul. Afară, Simon vede luminile marşului. Fiecare

lumânare înseamnă un om. Pâlpâie şi sunt albe, asemenea unor stele coborâte pe pământ.

— Pe cuvântul meu că nu am auzit pe nimeni intrând. Şi totuşi cineva a intrat. A doua zi, pe mine m-au dat afară din echipă, iar Dante a pierdut bursa. Nici măcar nu ne-au lăsat să ne luăm lucrurile de la vestiar. Ultima dată când l-am văzut, aştepta în staţia de autobuz. Avea şapca trasă pe ochi şi îi tremura maxilarul. M-a privit ca şi cum ar fi vrut să mă omoare.

— Doamne fereşte.

Simon îşi schimbă poziţia în pat.

— Şi ce s-a întâmplat cu el?

— L-a prins o gaşcă de băieţi din echipă. M-au prins şi pe mine, dar nu m-au bătut atât de rău. Eram mai înalt, jucam în apărare – ăsta era rolul meu în echipă, înţelegi? Dar nu şi al lui Dante. L-au mutilat, i-au rupt spatele cu o bâtă. Apoi l-au dus pe teren şi l-au legat de gard. Au spus că atunci când l-au lăsat încă respira, dar ce prost nenorocit i-ar fi crezut?

Simon scutură din cap. I se face greaţă de frică.

— Judecătorul. El a fost prostul care i-a crezut, continuă Robert. Am ştiut că aveam să înnebunesc dacă rămâneam. De-asta am venit la San Francisco. Am început să iau lecţii de dans pentru că am ştiut că era singurul loc din care nu aveam să fiu dat afară pentru că sunt pe invers. Ce poate fi mai gay decât baletul, omule? Dar nu degeaba face Lynn Swann cursuri de dans, e al dracului de greu. Îţi întăreşte corpul, te face puternic.

Robert se ghemuieşte şi-şi lasă capul pe pieptul lui Simon, iar Simon îl ia în braţe. Se gândeşte cum ar putea să-l protejeze pe Robert, să-l aline. Ar trebui să-l strângă de mână sau să spună ceva ori să-l mângâie pe capul proaspăt ras? Această responsabilitate, proaspăt dăruită, nu are nimic în comun cu fututul: te face nesigur, te obligă să fii matur şi ai mult mai mult loc să dai greş.

*

În aprilie, Gali îl sună pe Simon şi îi spune să se ducă rapid la teatru. Simon îşi permite luxul de a lua taxiul, cu geanta de antrenament în braţe. Gali îl întâmpină în faţa uşii care dă spre scenă.

— Eduardo a căzut la repetiţii. Şi-a scrântit glezna în timpul unui *saut de basque.* Un accident groaznic – oribil. Sperăm să nu fie mai rău. Şi dacă e doar scrântită, tot va sta pe tuşă o lună.

Dă din cap către Simon.

— Tu ştii coregrafia.

Nu e o întrebare, ci îi oferă un rol în *Naşterea bărbatului.* Lui Simon i se strânge inima.

— Da, o ştiu, dar…

Vrea să spună *nu sunt suficient de bun.*

— O să fii la capătul şirului, îi spune Gali. Nu avem de ales.

Simon îl urmează pe coridorul lung care duce la cabinele artiştilor. Eduardo stă pe jos, cu piciorul sprijinit pe o ladă şi cu o pungă de gheaţă pe gleznă. Are ochii roşii, dar tot îi oferă un zâmbet lui

Simon:

— Cel puţin n-o să fie nevoie să-ţi facă un costum, îi spune.

În *Naşterea bărbatului,* artiştii nu poartă decât suspensoare. Le sunt expuse inclusiv fesele. În privinţa asta, antrenamentul la *Purp* i-a folosit: pe scenă, Simon nu pare să aibă trac şi se poate concentra pe mişcări. Luminile sunt prea puternice ca să vadă publicul, aşa că se preface că nu există: nu sunt decât Simon, Fauzi, Tommy şi Beau, toţi străduindu-se să-l susţină pe Robert în timp ce acesta parcurge canalul alcătuit din trupurile lor. Fac reverenţa de grup, iar Simon le strânge mâinile atât de tare că-l doare. După aceea, iau toţi un taxi până la QT de pe Polk, încă machiaţi de scenă. Sub imperiul entuziasmului, Simon îl apucă pe Robert şi-l sărută în văzul tuturor. Ceilalţi bărbaţi chiuie, iar Robert zâmbeşte larg, cu o indulgenţă sfioasă care-l face pe Simon să repete figura.

În toamna aceea, Simon primeşte propriul rol în *Nuca zvăpăiată,* o adaptare a grupului de balet Corps după *Spărgătorul de nuci.* O recenzie bună în *Chronicle* dublează numărul de bilete vândute, iar Gali dă o petrecere la el acasă, în cartierul Upper Haight, în cinstea evenimentului. Camerele sunt pline cu mobilă tapisată cu piele maro şi totul miroase a portocale şi cuişoare dintr-un bol auriu, aflat deasupra şemineului Pianistul Academiei cântă Ceaikovski la pianul Steinway al lui Gali. La uşi atârnă vâsc, iar zumzetul petrecerii este întrerupt periodic de ţipete de plăcere, când cupluri insolite sunt puse să se sărute. Simon

soseşte însoţit de Robert, care e îmbrăcat într-o cămaşă bordo cu nasturi la guler şi pantaloni negri, eleganţi; în locul ineluşului de argint poartă un diamant de mărimea unui bob de piper. În timpul antreurilor fac conversaţie cu sponsorii, după care Robert îl trage pe Simon pe coridor şi ies împreună pe o uşă de sticlă, care dă în grădină.

Stau pe terasă. Deşi e decembrie, grădina e luxuriantă. E plină de arbori de jad, călţunaşi şi maci californieni, toate suficient de rezistente cât să crească în condiţii de ceaţă. Lui Simon îi trece prin cap că i-ar plăcea aşa o viaţă: o carieră, o casă, un partener. Întotdeauna a considerat că astea nu sunt de nasul lui, că destinul lui e unul mai puţin norocos, mai plin de asperităţi. Nu doar faptul că e gay îl face să se simtă aşa. Mai e şi profeţia pe care îşi doreşte din răsputeri s-o uite, dar care îl bântuie de atâţia ani. O urăşte pe femeia care i-a făcut-o şi se urăşte pe sine pentru că a crezut-o. Dacă profeţia ar fi o ghiulea, credinţa lui în ea ar fi lanţul; vocea din capul lui e cea care îi spune *Grăbeşte-te*. Îi spune *Mai repede*. Îi spune *Aleargă.*

— Mi s-a aprobat, îi zice Robert.

Cu o săptămână în urmă, a depus o cerere pentru un apartament pe strada Eureka. Are bucătărie şi o curticică în spate, iar nivelul chiriei e limitat de stat. Simon l-a însoţit pe Robert la vizionare şi s-a minunat de maşina de spălat vase, de cea de spălat rufe, de ferestrele înalte.

— Ţi-ai găsit coleg? îl întreabă pe Robert.

Călţunaşii flutură vesel din braţele lor roşii şi

galbene. Robert se lasă pe spate, sprijinit în coate, şi zâmbeşte.

— Vrei să fii colegul meu?

Gândul îl încântă: simte furnicături pe pielea capului.

— Am fi aproape de sală. Am putea să ne luăm o maşină la mâna a doua şi să mergem cu ea la teatru în zilele cu spectacole. Am economisi bani de benzină.

Robert se uită la Simon ca şi cum tocmai i-ar fi zis că e hetero.

— Vrei să ne mutăm împreună ca să economiseşti bani de benzină.

— Nu! Nu. Nu e vorba despre benzină. Sigur că nu despre asta este vorba.

Robert dă dezaprobator din cap. Are zâmbetul pe faţă când se uită la Simon.

— Nu poţi să recunoşti.

— Să recunosc ce?

— Ce simţi pentru mine.

— Sigur că pot.

— OK. Ce simţi pentru mine?

— Îmi place de tine, spune Simon, dar o spune puţin prea repede.

Robert îşi lasă capul pe spate şi râde.

— Habar n-ai să minţi, îi zice.

Capitolul 7

Simon şi Robert despachetează lucrurile în apartamentul cel nou; sunt ajutaţi de Klara, care n-a părut prea afectată de mutare; a părut chiar

uşurată că va avea la dispoziţie tot apartamentul de pe strada Collingwood. După un decembrie cu vreme primăvăratică, temperaturile au scăzut la 5 grade, în New York n-ar fi fost frig, dar California l-a făcut pe Simon mai friguros: poartă jambiere pe sub trening când aleargă între apartament şi depoul U-Haul. După ce pleacă Klara, Simon şi Robert se sărută sprijiniţi de maşina de spălat vase: Robert îl ţine strâns pe Simon de mijloc, iar mâinile lui Simon îi caută fesele, scula, chipul magnific.

E 1980, începutul unui deceniu, dar şi al unui an nou. În San Francisco, Simon nu simte efectele recesiunii globale, a invaziei URSS-ului în Afghanistan. Strânge bani împreună cu Robert ca să-şi cumpere un televizor şi, chiar dacă jurnalul de seară le produce disconfort, Castro rămâne buncărul lor: acolo Simon se simte puternic, în siguranţă. Avansează în ierarhia trupei de balet, iar în primăvară primeşte statutul de membru plin, nu doar de rezervă.

Klara a revenit la cabinetul medicului stomatolog: ziua lucrează la recepţie, iar seara întâmpină clienţii unui restaurant din Union Square. Îşi petrece weekendurile punând la punct scenariul spectacolului ei şi virează în cont orice fărâmă de economie dintr-o lună. Duminicile, ea şi Simon ies la cină într-un restaurant indian de pe strada Eighteenth. Într-o seară, vine cu un plic mare, prins cu două elastice şi plin cu fotocopii ale unor fotografii alb-negru şterse, ziare vechi, programe şi anunţuri îngălbenite. Foloseşte

întreaga suprafaţă a mesei ca să le întindă pe toate.

— Asta e bunica noastră, îi spune ea.

Simon se apleacă peste hârtii. O recunoaşte pe mama lui Gertie din poza prinsă deasupra patului Klarei. Într-o imagine, apare în picioare lângă un bărbat brunet, călare pe un cal care aleargă; e mică şi îndesată, în pantaloni scurţi şi cu o cămaşă legată în faţă. În alta, prima pagină a unui program, are o talie minusculă şi picioare la fel de mici. Îşi ţine ridicată cu o mână marginea fustei, iar cu cealaltă conduce şase bărbaţi aflaţi în lese. Sub bărbaţi e scris: „REGINA BURLESCULUI! Veniţi să vedeţi muşchii KLAREI KLINE cum tremură şi se cutremură ca o PIFTIE în BĂTAIA VÂNTULUI – DANSUL care l-a făcut pe Ioan Botezătorul să-şi PIARDĂ CAPUL!”

— Asta-i mama mamei? pufneşte Simon.

— Dap. Şi ăla, spune Klara arătând spre bărbatul de pe cal, e tatăl ei.

— Să mori tu!

Bărbatul nu e la fel de chipeş; are sprâncene groase ca mustaţa şi nasul mare al lui Gertie, dar radiază un soi de charismă. Seamănă cu Daniel.

— De unde ştii?

— M-am documentat. Nu am reuşit să-i găsesc certificatul de naştere, dar ştiu că a sosit pe Insula Ellis în 1913, cu un vapor numit *Ultonia.* Era unguroaică. Sunt destul de sigură că a fost orfană. Mătuşa Helga a sosit mai târziu. Bunica a venit prima, cu mai multe fete dintr-o trupă de dans, şi a locuit într-un soi de internat: *Căminul de Hirsch*

pentru muncitoare.

Klara ia în mână o hârtie, cu mai multe fotocopii ale unor fotografii: o clădire impunătoare de cărămidă, o sală de mese plină cu fete cu părul şaten, aşezate la masă, şi portretul unei femei cu figură severă – sub care scrie „Baronesa de Hirsch” –, care poartă o bluză cu guler înalt, mănuşi şi pălărie pătrată, toate de culoare neagră.

— Adică, Dumnezeu ştie – bunica era evreică şi orfană. Dacă n-ar fi fost internatul, ar fi ajuns probabil pe străzi. Dar acolo erau reguli foarte stricte. Fetele învăţau să coasă, să se mărite de tinere, iar bunica nu era deloc aşa. La un moment dat, a plecat de-acolo şi atunci s-a apucat de asta.

Klara pune degetul pe programul spectacolului burlesc.

— A început cu vodevilul. Dădea reprezentaţii în săli de bal, muzee de provincie, parcuri de amuzament şi „odeoane de-o para” cum li se spunea pe-atunci cinematografelor. Apoi l-a cunoscut pe el.

Apucă cu grijă o pagină ascunsă sub program şi i-o dă lui Simon. E un certificat de căsătorie.

— Klara Kline şi Otto Gorski, spune Klara. El a fost călăreţ în stilul western la circul Barnum & Bailey, campion mondial. Ipoteza mea e următoarea: bunica l-a cunoscut pe Otto pe drum spre cine ştie ce orăşel în care urma să aibă reprezentaţie, s-a îndrăgostit de el şi a plecat cu circul.

Klara scoate din portofel o bucată de hârtie împăturită. E tot o fotografie, dar în ea apare Klara

Senior care alunecă din tavanul cortului de circ până jos, suspendată de o sfoară pe care o ţine cu dinţii. Sub poză scrie: *Klara Kline executând „Fălcile vieţii” 1.*

— De ce-mi arăţi toate astea? o întreabă Simon.

Obrajii Klarei se îmbujorează.

— Vreau să fac un spectacol mixt: cea mai mare parte iluzionism, plus o acrobaţie care sfidează moartea. M-am apucat să exersez „Fălcile vieţii”.

Simon se opreşte din mestecatul curry-ului cu legume.

— E o nebunie. Nu ştii cum făcea ea. Sigur era o şmecherie la mijloc.

Klara neagă din cap.

— Nicio şmecherie: totul crape bune. Otto, soţul bunicii? A murit într-un accident de călărie în 1936. După aceea, bunica s-a mutat înapoi la New York, cu mama. În 1941 a încercat să facă „Fălcile vieţii” deasupra Times Square, de la Hotelul Edison până pe acoperişul Teatrului Palace. Când se afla la jumătate, a căzut. Şi a murit.

— Doamne fereşte. Noi de ce n-am ştiut nimic despre asta?

— Pentru că mama nu a vorbit niciodată despre ea. La momentul respectiv, a creat ceva vâlvă, dar cred că mamei i-a fost mereu ruşine cu bunica. Nu era o femeie normală, spune Klara.

Arată cu capul spre fotografia cu mama lui Gertie pe cal, într-o cămaşă de blugi înnodată, dezvelindu-i muşchii abdomenului.

— În plus, a trecut şi foarte mult timp: mama n-avea decât 6 ani când a murit bunica. După aceea, mama s-a mutat la mătuşa Helga.

Simon ştie că pe Gertie a crescut-o sora mamei ei, o bătrână cu profil acvilin, care vorbea aproape numai maghiară şi care nu se măritase niciodată. Venea la ei acasă, la numărul 72 de pe strada Clinton, de sărbătorile evreieşti şi le aducea dropsuri tari, învelite în foiţe colorate. Dar avea unghiile lungi şi ascuţite, mirosea a cutii nedeschise de ani întregi, iar lui Simon îi fusese frică de ea dintotdeauna.

Acum o priveşte pe Klara cum bagă fotocopiile la loc în plic.

— Klara, nu poţi să faci aşa ceva. E o nebunie.

— N-o să mor, Simon.

— Şi cum naiba ştii tu asta?

— Pentru că ştiu.

Klara îşi deschide poşeta şi bagă plicul în ea, apoi trage fermoarul.

— Refuz să mor.

— Da, spune Simon. Tu şi toţi oamenii din lume.

Klara nu-i răspunde. Simon ştie că asta e atitudinea ei când îi intră în cap o idee. *Ca un câine cu osul lui,* obişnuia Gertie să spună, dar nu e cea mai potrivită descriere; Klara devine mai degrabă impermeabilă, de neatins. Se transpune în altă dimensiune.

— Hei.

Simon o atinge uşor pe mână.

— Cum o să se numească? Spectacolul tău?

Klara îi oferă zâmbetul ei felin: cu caninii mici şi ascuţiţi, o ploaie de scântei în privire.

— *Imortalista,* îi răspunde ea.

*

Robert îi ţine faţa în mâini. Simon s-a trezit speriat din unul dintre coşmarurile lui.

— De ce ţi-e atât de frică? îl întreabă Robert.

Simon scuturǎ din cap. E 04: 00 după-amiaza, e duminică şi şi-au petrecut toată ziua în pat, cu excepţia jumătăţii de oră în care şi-au făcut ouă poşate şi pâine cu mult gem de cireşe.

E prea multă fericire, asta ar vrea să spună. *Nu poate să dureze.* La vara viitoare, va fi trăit două decenii – o viaţă lungă pentru o pisică sau o pasăre, dar nu şi pentru un om. N-a povestit nimănui despre vizita la femeia de pe strada Hester sau despre sentinţa pe care i-a dat-o şi care pare să se apropie de două ori mai repede. În august, ia autobuzul 38, care are traseu pe bulevardul Geary, până la marginea parcului Golden Gate, şi de-acolo urcă pe poteca abruptă care duce la Land’s End. Acolo vede chiparoşii şi florile sălbatice şi ce a mai rămas din Sutro Baths. Din băile care, cu un secol în urmă, fuseseră un acvariu pentru oameni, dar din care acum nu au mai rămas decât nişte ruine de beton. Şi au fost cândva un loc al luxului. Nici măcar Edenul – cu atât mai puţin Edenul – nu a ţinut o veşnicie.

Când vine iarna, începe să repete cu trupa pentru spectacolul *Mit.* Tommy şi Eduardo urmează

să deschidă spectacolul în rolurile lui Narcis şi a Umbrei acestuia, cu gesturi în oglindă. După ei, urmează *Mitul lui Sisif,* în care femeile execută o serie de mişcări la intervale succesive, ca un cântec în canon. În ultima parte, *Mitul lui Icar,* Simon va dansa primul lui rol principal: el e Icar şi Robert e soarele.

În seara premierei, se avântă spre Robert. Se roteşte tot mai aproape de el. Poartă o pereche de aripi mari, făcute din ceară şi pene, asemănătoare celor construite de Dedal pentru Icar. Efortul fizic de a dansa cu zece kilograme în spate îi accentuează senzaţia de vertij, aşa că îi este recunoscător lui Robert când i le scoate, chiar dacă asta înseamnă că s-au topit şi că Simon, în rolul lui Icar, urmează să moară.

Când muzica – Concertul Warsaw al lui Addinsell – ajunge la crescendoul final, Simon îşi simte sufletul ca pe un trup care levitează, în timp ce picioarele îi plutesc în aer. Îi e dor de ai lui *Dacă m-aţi vedea acum,* se gândeşte el. În schimb, se agaţă de Robert, care îl poartă pe sus până în mijlocul scenei. Robert e scăldat într-o lumină orbitoare şi Simon nu vede nimic: nici publicul, nici pe ceilalţi membri ai trupei, care stau înghesuiţi pe margini, urmărindu-i.

— Te iubesc, şopteşte el.

— Ştiu, spune Robert.

Muzica e tare, nu-i aude nimeni. Robert îl aşază cu grijă. Simon îşi aranjează trupul cum l-a învăţat Gali: cu picioarele strânse şi braţele întinse spre Robert. La sfârşit, acesta îl acoperă cu aripile, apoi

se retrage.

*

Petrec aşa doi ani. Simon face cafea, Robert face patul. Totul e nou până când nu mai e: pantalonii de trening tociţi ai lui Robert, geamătul de plăcere. Felul în care îşi taie unghiile săptămânal: semiluni perfecte, transparente, care zac în chiuvetă. Sentimentul de posesiune, nefamiliar şi ameţitor:

bărbatul meu. Al meu. Când priveşte în urmă, perioada asta i se pare incredibil de scurtă. Revede diferite momente, ca şi cum ar fi nişte diapozitive: Robert făcând guacamole în bucătărie. Robert făcându-şi încălzirea în dreptul ferestrei. Robert ieşind în grădină ca să taie rozmarin sau cimbru din ghivecele de teracotă. Noaptea, becurile de pe stradă luminează atât de tare, încât grădina e vizibilă în întuneric.

Capitolul 8

— Mişcările trebuie să reflecte integritate, îi explică răspicat Gali.

Decembrie 1981. Băieţii exersează întoarceri *fouetté,* în care corpul se roteşte sprijinit doar pe vârful unuia dintre picioare, celălalt picior fiind întins în lateral. Simon a căzut de două ori, motiv pentru care Gali e în spatele lui – cu o mână pe abdomenul lui Simon şi cu cealaltă pe spatele lui –, în timp ce ceilalţi bărbaţi privesc.

— Ridică piciorul drept. Rămâi cu abdomenul încordat. Păstrează aliniamentul.

E uşor să-ţi menţii capul, braţele, şoldurile şi picioarele în linie dreaptă când ai ambele picioare pe pământ, dar când ridică piciorul, lui Simon i se arcuieşte partea lombară şi fundul i se duce în spate. Gali bate din palme dezaprobator.

— Vezi? Asta-i problema. Când ridici piciorul, egoul tău preia controlul. Trebuie să începi de la bază.

Se deplasează cu paşi mari spre centru, ca să le facă o demonstraţie. Simon îşi încrucişează mâinile.

— Toate se leagă între ele, spune Gali, uitându-se la balerini. Priviţi.

Îşi aşază picioarele în poziţia a patra şi execută *plié.*

— *Acum* mă pregătesc. Asta-i partea care contează. Simt legătura dintre piept şi şolduri. Simt legătura între genunchi şi vârful picioarelor. Corpul e aliniat, integritatea e perfectă, vedeţi? Deci când mă împing – *îşi ridică piciorul şi se roteşte* – există unitate. Fără efort.

Tommy, copilul-minune britanic, întâlneşte privirea lui Simon. Mimează din buze „Fără *efort?”,* iar Simon zâmbeşte larg. Tommy e specialist în sărituri, nu în întoarceri, şi ţine cu Simon.

Gali continuă să se rotească.

— Din control vine libertatea. Din constrângere se naşte flexibilitatea. Din trunchi – *îşi duce o mână deasupra abdomenului şi cu cealaltă arată spre piciorul activ* – pornesc ramurile.

Revine pe sol, execută *un plié* adânc, apoi ridică palma ca şi cum ar spune *Vedeţi?*

Simon vede, dar una e să vezi, alta e să reproduci mişcările. La sfârşitul cursului, Tommy îl ia pe după umeri şi scoate un geamăt în drum spre vestiar. Robert le aruncă o privire. Ploaia se loveşte de geamuri, însă încăperea e aburită de la sudoare, iar majoritatea bărbaţilor sunt goi de la brâu în sus. Când Simon se duce la prânz cu Beau şi Tommy, Robert nu-i însoţeşte.

Merg pe jos până la Orphan Andy de pe strada Seventeenth. Simon îşi spune că nu face nimic rău: majoritatea celor de la Academie flirtează şi nu e vina lui dacă Robert nu face la fel. Îl iubeşte pe Robert, chiar îl iubeşte. E inteligent, matur şi surprinzător. Îi place muzica clasică la fel de mult ca fotbalul şi, deşi nu are nici 30 de ani, preferă să stea să citească în pat în loc să meargă la *Purp* cu Simon. „Are *clasă",* a spus Klara prima oară când l-a întâlnit, iar Simon s-a simţit tare mândru. Dar asta e şi o problemă: lui Simon îi plac lucrurile vulgare, îi place să fie plesnit peste fund, să fie privit languros şi să i se sugă şi are un oarecare apetit pentru depravare – sau cel puţin pentru ceea ce părinţii lui ar fi numit depravare –, pe care începe în sfârşit să-l conştientizeze.

După prânz, se duc la Star Pharmacy după foiţe pentru rulat. Simon plăteşte în timp ce ceilalţi rămân afară. Când se întoarce, îi găseşte pe amândoi privind hipnotizaţi vitrina farmaciei.

— O, Doamne, spune Tommy. Băieţi, voi aţi văzut?

Arată cu degetul spre un fluturaş făcut de mână şi lipit pe geam, pe care scrie „CANCERUL HOMOSEXUALILOR”. Dedesubt sunt trei fotografii polaroid cu un tânăr. În prima îşi ţine tricoul ridicat, aşa că se văd nişte pete vineţii, umflate şi striate ca arsurile. În a doua, ţine gura deschisă; şi acolo se vede o pată.

— Termină, Tommy.

Tommy e un ipohondru notoriu – toată ziua se plânge de dureri la grupe de muşchi de care n-a mai auzit nimeni –, dar, de data asta, vocea lui Beau e mai ascuţită decât de obicei.

Se adăpostesc sub marchiza de la Toad Hall ca să fumeze. Simon inhalează, dulce şi umed, şi asta ar trebui să-l calmeze, dar nu se-ntâmplă: îi vine să se urce pe pereţi de frică. Tot restul zilei, nu-şi poate scoate din cap imaginile cu leziunile oribile, vineţii, şi cuvintele pe care cineva le-a mâzgălit cu roşu în partea de jos a fluturaşului: *Feriţi-vă, băieţi. Umblă ceva pe-aici.*

*

Richie se trezeşte cu un punct roşu pe albul ochiului stâng. Simon îi ţine locul, ca să meargă la doctor; colegul său vrea să scape de problemă până în Ajunul Crăciunului, noapte în care are loc petrecerea anuală *Jingle Bell Cock.* Puţini clienţi ai clubului se duc acasă la familii de sărbători, aşa că dansatorii se pictează în verde şi roşu şi îşi atârnă clopoţei de marginea slipului tanga. Doctorul îi prescrie un antibiotic şi îl trimite acasă.

— Au zis ceva de genu' „Poate e conjunctivită", le spune Richie a doua zi, în timp ce-l dă pe Adrian cu spray mov pe fund. O laborantă tânără şi drăguţă, de vreo 19 ani, face: „E posibil să fi intrat în contact, din întâmplare, cu materii fecale?". Iar eu i-o întorc, cu mâna pe inimă: „O, nu, dragă, nu pun eu mâna pe aşa ceva".

Şi toţi izbucnesc în râs şi aşa şi-l va aminti Simon pe Richie: hohotele lui caraghioase, tunsoarea milităroasă, cu o uşoară tentă grizonantă, căci până pe 20 decembrie acesta moare.

Cum se poate descrie şocul? Petele apar şi pe corpul vânzătorului de flori din parcul Dolores Park şi pe picioarele frumoase ale lui Beau, căruia îi reuşeau cândva opt întoarceri una după alta şi care acum este dus cu maşina lui Eduardo la spitalul San Francisco General, în convulsii. Sunt primele amintiri ale lui Simon cu Salonul 86, deşi acest nume nu va deveni public decât peste un an: scârţâitul cărucioarelor cu mâncare, asistentele care răspund la telefon, calmul lor extraordinar *(Nu, nu ştim cum se transmite. Partenerul e cu*

dumneavoastră în acest moment? Ştie că urmează să vă internaţi?) şi bărbaţii, tineri de 20–30 de ani, care stau cu ochii măriţi de spaimă pe paturi şi în cărucioare, ca şi cum ar avea halucinaţii. *Cancer rar depistat la 41 de homosexuali,* titrează *Chronicle,* dar nimeni nu ştie cum se ia. Când lui Lance încep să i se umfle ganglionii de la subsuori, îşi termină tura la *Purp* şi ia un taxi până la spital, cu articolul în rucsac. Peste zece zile, umflăturile sunt de mărimea unei portocale.

Robert se plimbă de colo-colo prin apartament.

— Trebuie să stăm în casă, îi spune lui Simon.

Au suficientă mâncare pentru două săptămâni. Niciunul n-a mai dormit de zile întregi.

Dar pe Simon îl sperie ideea de carantină. Deja se simte rupt de restul lumii şi refuză să se ascundă, refuză să creadă că, gata, ăsta e sfârşitul. Încă n-a murit. Pe de altă parte, ştie, bineînţeles că ştie sau cel puţin se teme – graniţa subţire dintre frică şi intuiţie; cât de uşor le poţi confunda una cu alta – că femeia de pe strada Hester a avut dreptate. Şi că până pe 21 iunie, prima zi de vară, şi el va muri.

Robert nu-l mai lasă să se mai ducă la *Purp.*

— Nu e un loc sigur, spune el.

— Nicăieri nu e sigur.

Simon îşi ia trusa de machiaj şi iese pe uşă.

— Am nevoie de banii ăia.

— Căcat. Primeşti salariu de la Gali.

Robert se ţine după el şi-l apucă de mână, cu putere.

— Recunoaşte, Simon, îţi place să fii acolo. Ai

nevoie de senzaţiile alea.

— Hai, lasă-mă, Rob, încearcă Simon să glumească. Nu fi nesuferit.

— Eu sunt nesuferit?

Privirea lui Robert aruncă flăcări, iar asta îl intimidează, dar îl şi excită pe Simon. Mâna îi porneşte spre scula iubitului.

Acesta se fereşte.

— Nu mă poţi manipula aşa. Nu mă atinge.

— Vino cu mine, rosteşte Simon cu greu.

A băut, ceea ce lui Robert îi displace aproape la fel de mult ca faptul că lucrează la *Purp.*

— De ce nu mergem niciodată nicăieri împreună?

— Pentru că *locul* meu nu e acolo, Simon. Locul meu nu e nicăieri: nici cu voi albii, nici cu negrii, nici în balet, nici în fotbal. Nici acasă, nici aici.

Robert îi vorbeşte rar, ca unui copil.

— Aşa că stau acasă. Mă fac mic. Mai puţin când dansez. Şi chiar şi-atunci, de fiecare dată când urc pe scenă, ştiu că în public sunt oameni care n-au mai văzut niciodată pe unul ca mine dansând aşa. Ştiu că unora nu le va plăcea. Mi-e frică, Simon. Zi de zi. Şi acum tu ştii ce înseamnă asta. Pentru că şi ţie ţi-e frică.

— Nu ştiu la ce te referi, spune Simon, cu vocea răguşită.

— Ştii foarte bine la ce mă refer. E prima dată când te-ai simţit ca mine – ca şi cum nicăieri n-ai fi în siguranţă. Şi nu-ţi place.

Simon îşi simte pulsul în craniu. Adevărul rostit de Robert îl ţintuieşte ca pe o insectă în insectar,

ale cărei aripi încă se zbat.

— Eşti invidios, îi scuipă el. Asta e. Ai putea să faci un efort, Rob, dar nu vrei. Şi ţi-e ciudă, eşti invidios că eu o fac.

Robert rămâne pe loc, dar îşi mişcă brusc capul într-o parte, ferindu-şi privirea. Când se uită din nou la Simon, are ochii roşii.

— Eşti la fel ca toţi ceilalţi, îi spune. Ca toţi efeminaţii şi poponarii ăia de artişti şi nenorocirii ăia de neciopliţi. Toţi daţi din clanţă despre drepturile şi libertăţile voastre, aplaudaţi la toate paradele, dar de fapt tot ce vreţi e dreptul de a fute necunoscuţi îmbrăcaţi în piele în cine ştie ce bombă de pe strada Folsom sau de a vă da drumul într-o baie turcească. Tot ce vreţi de fapt e dreptul de a fi la fel de nesimţiţi ca toţi ceilalţi albi hetero. Numai că tu nu eşti ca toţi ceilalţi albi. Şi de-asta oraşul ăsta e atât de periculos: pentru că te face să uiţi asta.

Simon simte că ia foc. N-a fost niciodată mai umilit. *Morţii mă-tii,* înjură în gând. *Morţii mă-tii, morţii mă-tii, marţii mă-tii.* Dar vorbele lui Robert l-au redus la tăcere, de furie şi ruşine: de ce-or fi aceste două sentimente inextricabile? Îi întoarce spatele şi iese pe uşă pentru a se pierde în anonimat pe strada Castro, printre luminile şi bărbaţii care par să-l aştepte ca întotdeauna.

*

Noii angajaţi de la *Purp* sunt sub orice critică. Au 16 ani, sunt îngroziţi şi habar n-au să danseze. Publicul e rar, câţiva tipi ghemuiţi prin colţuri şi încă câţiva care se freacă disperaţi unii de alţii în apropierea podiumurilor. La sfârşitul turei, Adrian n-are stare.

— Trebuie neapărat să ies în gura mă-sii de-aici, mormăie el în timp ce se şterge cu prosopul.

La fel simte şi Simon. Se urcă cu Adrian în maşină şi încep să colinde strada Castro, dar proprietarul de la Alfie's e bolnav, iar atmosfera de la QT e la fel de deprimantă ca la Purp, aşa că Adrian virează brusc şi o ia spre centru.

Cornholes şi Liberty Baths sunt închise. Se opresc la Folsom Gulch Books – „dedicat plăcerii", după cum scrie pe frontispiciu –, dar cabinele în care se pot vedea filme sunt ocupate toate, iar „arcada"[3] e pustie. La Boot Camp Baths de pe strada Bryant bate vântul. Sfârşesc la Animals, un club pentru amatorii de piele, deşi nici Adrian, nici Simon nu sunt îmbrăcaţi în piele. Dar măcar aici sunt oameni, aşa că-şi lasă hainele la vestiar, iar Adrian îl conduce prin labirintul întunecat de camere. Bărbaţi în pantaloni de piele decupaţi în faţă şi spate şi cu zgărzi la gât copulează prin colţuri. Adrian dispare cu un puşti care poartă un ham, dar Simon nu-şi poate face curaj să atingă pe cineva. Îl aşteaptă pe Adrian lângă intrare până când acesta apare, o oră mai târziu, cu pupilele dilatate şi buzele înroşite şi lucioase.

3 Un loc cu cabine în care bărbaţii gay pot face schimb de favoruri sexuale (n.t.).

Adrian îl duce acasă cu maşina. Simon inspiră: n-a făcut nimic rău, nimic irevocabil, nu încă. Parchează la câteva străzi de apartament, apoi se privesc în ochi câteva secunde... Simon se întinde spre Adrian şi aşa începe.

*

Klara e pe o scenă scăldată într-o lumină albastră. E un podium de mici dimensiuni, conceput pentru muzicieni. Câţiva spectatori stau la mesele rotunde sau la bar, dar Simon nu-şi dă seama câţi au venit să vadă spectacolul şi câţi sunt clienţi obişnuiţi. Klara e îmbrăcată într-un frac bărbătesc, completat de pantalonii ei cu dungulițe şi bocancii Doc Martens. Trucurile sunt interesante, dar nu sunt mari numere de iluzionism, ci scurte şi ingenioase, iar programul are un aer de perfecţionism studiat, ca al unui student la susţinerea unei teze. Simon amestecă în martini cu paiul şi se gândeşte ce-i va spune după reprezentaţie. Un an de pregătiri şi iată rezultatul: trucuri cu eşarfele în singurul loc care a primit-o, un club de jazz de pe strada Filmore, ai cărui clienţi deja încep să se retragă în frigul nopţii de primăvară.

A mai rămas doar o mână de oameni când Klara desface o sfoară de pe un suport de instrument muzical şi îşi bagă în gură un fel de muştiuc mic, maro. Sfoara atârnă de un cablu care e prins de o ţeavă din tavan şi care e controlată de un scripete instalat chiar de Klara. Conform

instrucţiunilor ei, acesta este ţinut de patronul barului.

— Ai încredere în el? a întrebat-o Simon cu o săptămână înainte, când Klara i-a explicat procedura. Vrei s-o fac eu?

— Nu amestec plăcerea cu munca.

— Eu sunt plăcere?

— Păi, nu, a spus ea. Tu eşti frate-miu.

O urmăreşte cum urcă până la geamurile de la etajul 2. În timpul unei scurte pauze, s-a schimbat într-o rochie fără mâneci, de culoarea pielii, cusută cu paiete aurii; fusta cu franjuri îi ajunge până la jumătatea pulpelor. Klara se roteşte ca o fantomă înainte să-şi strângă braţele şi picioarele. Dintr-odată nu se mai vede decât o pată de roşu şi auriu, păr şi sclipici, un vârtej de lumină. Pe măsură ce încetineşte, seamănă din nou cu sora lui: fruntea îi luceşte de transpiraţie şi maxilarul începe să-i tremure. Întinde vârfurile picioarelor spre scenă, iar genunchii i se îndoaie când se apropie suficient de mult de scenă. Scuipă muştiucul în palmă şi face o plecăciune.

Se aud clinchetul cuburilor de gheaţă şi zgomotul scaunelor pe podea şi abia apoi încep aplauzele, în valuri. Ce a făcut Klara nu e iluzionism. Nu e niciun truc la mijloc: doar o combinaţie ciudată de forţă şi lejeritate stranie, inumană. Simon nu se poate hotărî de ce i-a amintit mai mult: de levitaţie sau de spânzurare.

În timp ce se pregătesc următorii artişti, Simon o găseşte pe Klara în anticameră. O aşteaptă afară; ea vorbeşte cu administratorul, un bărbat

solid, îmbrăcat în trening, undeva pe la 50 de ani. Când tipul îi strânge mâna şi cu cealaltă o ia pe după mijloc, atingând-o pe fund, Klara se crispează. După ce pleacă, fata aruncă o privire spre uşă, apoi se duce la scaunul pe care bărbatul şi-a lăsat geaca de piele. Dintr-un buzunar iese un portofel. Klara ia un teanc de bancnote şi le bagă în decolteul rochiei.

— Pe bune? o interpelează Simon păşind înăuntru.

Klara se întoarce valvârtej. Ruşinea de pe chipul ei se transformă în îndreptăţire.

— S-a purtat ca un dobitoc. Şi m-au şi plătit de căcat.

— Şi?

— Şi ce dacă?

Klara se trage de marginile fracului.

— Avea sute. Am luat cincizeci.

— Cât de nobil din partea ta.

— Tu vorbeşti serios, Simon?

Cu spatele ţeapăn, Klara îşi împachetează lucrurile în cutia neagră de la Ilya.

— Eu am primul meu spectacol, la care lucrez de ani de zile, şi asta e tot ce ai să-mi spui? Vrei să vorbim despre ce e nobil?

— Ce vrea să-nsemne asta?

— Vrea să-nsemne că umblă vorba.

Klara închide cutia şi o ţine în braţe ca pe un scut.

— Colega mea de serviciu e verişoară cu Adrian. Săptămâna trecută mi-a spus: „Cred că văr-miu se vede cu frati-tu”.

Simon se albeşte.

— Astea-s minciuni.

— Nu mă minţi.

Klara se apleacă aşa de mult spre el că-i atinge uşor pieptul cu părul.

— Robert este cel mai bun lucru care ţi s-a întâmplat vreodată, în puii mei. Dacă vrei s-arunci asta pe fereastră, e alegerea ta, dar măcar ai bunul-simţ să te desparţi de el.

— Nu-mi spune tu ce să fac, o repede Simon.

Dar partea cea mai gravă e că ea nu ştie nici măcar o frântură. Turele prin parcul Golden Gate la orele mici ale dimineţii, sex cu necunoscuţi la Speedway Meadows sau în toaletele publice de la Forty-First şi JFK. Sesiuni de masturbare pe ultimul rând la Castro, în timp ce pe ecran cântă Little Orphan Annie. Hoarde de bărbaţi la Wasteland, pe Ocean Beach, ţinându-şi de cald unii altora.

Şi cea mai groaznică noapte: luna mai, în cartierul Tenderloin. Un travestit într-o rochie argintie cu paiete şi pantofi cu toc imens îl conduce într-un hotel care închiriază camere cu ora, de pe strada Hyde. Un proxenet îl apucă pe Simon de guler şi-l caută de portofel, dar Simon reuşeşte să-l lovească între picioare şi să urce scările, împiedicându-se. Iau o cameră şi aprind o veioză, moment în care Simon îşi dă seama că persoana pe care a agăţat-o e Lady. N-a mai fost de săptămâni întregi la *Purp*; cu toţii şi-au imaginat ce e mai rău: că a răpus-o cancerul homosexualilor. Deci câteva secunde, Simon simte un val de uşurare. Dar Lady nu-l recunoaşte. Scoate din

buzunarul rochiei o sticluţă de votcă. E goală şi are o foiţă de aluminiu. Îndeasă o bilă albă în pipa improvizată şi trage din ea.

*

În prima zi din iunie, Simon e la duş. Reprezentaţia cu *Mitul* din seara precedentă *a* fost prima dată când Simon şi Robert s-au atins după mai multe zile, prima dată când au fost împreună şi nu s-au certat. Acum Simon încearcă să se masturbeze gândindu-se la Robert, dar nu reuşeşte să termine înainte să şi-o amintească pe Lady ghemuită deasupra pipei.

Apucă sticla de şampon şi o aruncă cu toată puterea în etajera pentru cosmetice. Etajera se răsuceşte în sus şi loveşte capul de duş, care sare din suportul lui şi udă tavanul până s-apuce să-l oprească. Simon alunecă până jos şi, sprijinit de porţelanul rece al căzii, începe să plângă în hohote. Semnul închis la culoare continuă să-l privească chiorâş de pe abdomen, deşi, când se apleacă, i se pare că seamănă mai mult cu o aluniţă, comparativ cu ziua precedentă. Da: clar ar putea fi o aluniţă. Se ridică şi îndreaptă etajera, apoi iese pe covoraş. Razele soarelui poleiesc baia. Simon nu-l observă pe Robert, care stă în uşă, decât când acesta începe să vorbească.

— Ce-i aia? spune privind fix la burta lui Simon.

Simon ia repede un prosop.

— Nimic.

— Nimic pe dracu’.

Robert îi pune o mână pe umăr şi cu cealaltă îi smulge prosopul.

— Doamne Dumnezeule.

Se holbează împreună la ea vreme de câteva secunde. Simon îşi lasă capul în jos.

— Rob, şopteşte el, îmi pare rău. Îmi pare rău pentru ce ne-am făcut.

Apoi spune înnebunit:

— Avem spectacol în seara asta. Trebuie s-ajungem la teatru.

— Ba nu, iubitule. Nu acolo trebuie s-ajungem.

În câteva minute, Robert cheamă un taxi.

Capitolul 9

În salonul lui Simon de la spitalul San Francisco General sunt douăsprezece paturi. Pe uşa batantă a salonului e agăţat un afiş laminat: MASCĂ HALAT MĂNUŞI CUTIE REZISTENTĂ PENTRU ACELE FOLOSITE ÎN SALON INTERZIS FEMEILOR ÎNSĂRCINATE şi un afiş mai mic, pe care scrie: *Interzis flori.*

Klara şi Robert rămân peste noapte cu Simon şi dorm pe scaune. Patul lui e despărţit de cel vecin printr-o perdea albă, subţire. Lui Simon nu-i place să se uite la celălalt pacient, un fost chef bucătar căruia acum îi ies oasele prin piele şi care nu mai poate să înghită nimic. În câteva zile, patul rămâne gol, cu perdeaua fâlfâind în vânt.

— Trebuie să le spui alor tăi, zice Robert.

Simon dă din cap dezaprobator.

— Nu trebuie să afle că am murit aşa.

— Dar n-ai murit, spune Klara.

Fata are ochii umezi şi nenumăraţi fluturaşi în poală – „Când un prieten are cancer; Afecţiune, nu respingere”.

— Eşti aici cu noi.

— Da…

Simon îşi simte gâtul inflamat: ganglionii de la gât sunt foarte umflaţi. În una dintre nopţi, când Robert şi Klara se duc după mâncare, Simon se ridică pe marginea patului şi ia telefonul. Îi e ruşine când realizează că nu ştie numărul de telefon al lui Daniel, dar Klara şi-a lăsat lucrurile pe scaun, printre care şi o mică agendă telefonică roşie. Daniel răspunde după al cincilea ţârâit.

— Dan, spune Simon.

Are vocea răguşită şi piciorul stâng i se zbate spasmodic, dar simte un val de bucurie.

Urmează o pauză lungă, apoi Daniel întreabă:

— Cine e?

— Eu sunt, Daniel, spune dregându-şi vocea. Simon.

Încă o pauză, care durează atât de mult, încât Simon simte că nu se va termina niciodată dacă nu intervine.

— Sunt bolnav.

— Eşti bolnav.

O bătaie de inimă.

— Îmi pare rău să aud asta.

Daniel îi vorbeşte pe un ton rigid, ca unui străin. Cât a trecut de la ultima lor convorbire? Simon încearcă să-şi imagineze cum arată Daniel acum. Are 24 de ani.

— Ce mai faci? îl întreabă Simon – orice ca să-l mai ţină la telefon.

— Sunt la Medicină. Doar ce m-am întors de la cursuri.

Simon îşi imaginează zgomotul uşilor care se deschid şi se închid, vânzoleala de tineri cu ghiozdane în spate. Gândul e atât de reconfortant, încât aproape simte că ar putea adormi. Din cauza nevralgiilor şi spasmelor, îşi petrece treaz cele mai multe nopţi.

— Simon? întreabă Daniel, pe un ton mai blând. Pot să fac ceva pentru tine?

— Nu, spune Simon, nu ai ce să faci pentru mine.

Se întreabă dacă Daniel s-a simţit uşurat după ce a închis.

*

13 iunie. Doi bărbaţi din salonul lui Simon au murit peste noapte. Noul vecin de pat – un băiat de etnie hmong, care poartă ochelari şi strigă încontinuu după maică-sa – nu are mai mult de 16 de ani.

— A fost o femeie care mi-a spus când voi muri, îi zice Simon lui Robert, care se află ca întotdeauna pe scaun, lângă el.

— Ce femeie?

Robert se trage mai aproape.

— Ce femeie, iubitule? O asistentă?

Simon simte că i se învârteşte puţin capul. I-au dat morfină pentru nevralgii.

— Nu, nu o asistentă – o femeie. A venit la New York. Când eram puşti.

— Sy.

Klara se uită la el de pe scaunul pe care stă, amestecând un iaurt ca să i-l dea.

— Nu face asta, te rog.

Robert rămâne cu privirea fixată pe Simon.

— Şi ce ţi-a spus exact? Ce-ţi aminteşti?

Ce-şi aminteşte? O uşă îngustă. Un număr de bronz, care atârnă într-o parte. Îşi aminteşte cât de murdar era apartamentul – asta chiar l-a surprins; îşi imaginase că avea să găsească o atmosferă liniştită, precum cea din jurul lui Buddha, îşi mai aminteşte un pachet de cărţi din care femeia l-a pus să aleagă patru. Îşi aminteşte cărţile pe care le-a ales – toate patru de inimă neagră – şi şocul oribil pe care l-a avut când i-a prezis data morţii. Îşi aminteşte că a coborât în fugă scara de incendiu, ţinându-se cu mâna transpirată de balustradă. Îşi aminteşte că femeia nu i-a cerut bani.

— Am ştiut dintotdeauna, spune el. Am ştiut mereu că voi muri tânăr. De-asta am făcut tot ce-am făcut.

— Dar ce ai făcut? întreabă Robert.

Simon ridică un deget.

— Am părăsit-o pe mama, întâi de toate.

Ridică încă un deget, dar îşi pierde şirul gândurilor. Când încearcă să vorbească e ca şi cum ar încerca să se ridice la suprafaţa oceanului. Din ce în ce mai mult simte cum alunecă tot mai adânc, spre fundul oceanului, şi i se pare că ştie ce-l aşteaptă acolo jos, dar nu le poate explica

celor de pe ţărm.

— Şşş, spune Robert, netezindu-i părul pe frunte. Nu mai contează asta. Nimic nu contează.

— Nu, n-ai înţeles.

Simon dă din mâini, înghite cu greu. E imperios să le spună.

— Totul contează.

Când Robert pleacă la baie, Klara se apropie de patul lui Simon. Are pungi sub ochi.

— Voi mai găsi eu pe cineva pe care să-l iubesc la fel de mult ca pe tine? spune ea.

Se ghemuieşte în pat lângă el. Simon a slăbit atât de mult, încât încap uşor amândoi în patul de-o persoană.

— Termină, o dojeneşte el.

Asta-i spusese ea la început de tot, pe acoperiş, în timp ce răsărea soarele.

— Vei găsi pe cineva pe care îl vei iubi mult mai mult.

— Ba nu, rosteşte cu greu Klara. N-o să găsesc.

Îşi lasă capul pe perna lui Simon. Când se întoarce spre el, părul i se revarsă pe clavicula lui.

— Ce ţi-a zis?

Ce mai contează acum?

— Duminică, îi răspunde Simon.

— O, Sy.

Se aude un ţipăt gâtuit, ca al unui câine legat în lanţ. Klara îşi acoperă gura cu palma când îşi dă seama că a fost al ei.

— Aş vrea… aş vrea…

— Ba să nu vrei. Uite câte mi-a oferit.

— Asta ţi-a oferit! spune Klara cu ochii ţintă la

leziunile de pe braţe şi la coastele care i se văd prin piele.

Până şi coama blondă i s-a rărit: când este ajutat de un infirmier să se spele, scurgerea se umple de cârlionţă lui.

— Nu, o contrazice Simon, asta!

Şi arată cu degetul spre fereastră.

— N-aş fi venit niciodată la San Francisco dacă n-ar fi fost ea. Nu l-aş fi cunoscut pe Robert. N-aş fi învăţat să dansez. Aş fi fost şi-acum acasă, aşteptând să încep să-mi trăiesc viaţa.

E furios pe boală. Îl exasperează. Multă vreme a urât-o şi pe femeie. S-a întrebat cum a putut să atribuie o soartă atât de crudă unui copil. Dar acum vede lucrurile altfel, o vede ca pe o a doua mamă sau ca pe o zeiţă care i-a arătat uşa şi l-a îndemnat *Du-te.*

Klara pare paralizată. Simon îşi aminteşte expresia pe care a văzut-o pe faţa ei după ce s-au mutat la San Francisco, amestecul straniu de enervare şi indulgenţă, şi-şi dă seama de ce l-a tulburat atunci. Îi amintea de femeie: îl pândea, era atentă la numărătoarea inversă. Simte cum în piept i se desface mugurele iubirii pentru sora lui. Şi-o aminteşte pe acoperiş, stând lângă margine fără să-l privească. „Dă-mi un singur motiv pentru care n-ar trebui să începi să-ţi trăieşti viaţa”.

— Nu pari surprinsă că e duminică, spune Simon. Ai ştiut mereu.

— Data ta, şopteşte Klara. Ai spus că avea să fie curând. Am vrut să ai parte de tot ce ţi-ai dorit.

Simon îi strânge mâna. Palma Klarei e moale,

de un roz sănătos.

— Dar am oricum, spune el.

*

Din când în când, Klara îi lasă singuri pe Simon şi pe Robert. Sunt prea obosiţi să facă altceva, aşa că se uită la casete video cu mari balerini, împrumutate de la biblioteca oraşului: Nureiev, Barîşnikov, Nijinschi. Un voluntar de la Shanti Project aduce din camera de zi un televizor pe roţi, iar Robert se întinde în pat lângă Simon.

Simon îl priveşte cu atenţie. *Ce noroc am avut să te cunosc.* Se teme pentru viitorul lui Robert.

— Dacă ia şi el boala, îi spune Simon Klarei, trebuie să intre în studiul clinic. Promite-mi, Klara… promite-mi că vei avea grijă s-o facă.

Pe palier circulă vorba despre un medicament experimental, care ar fi dat rezultate bune în Africa.

— E-n regulă, Sy, şopteşte Klara. Promit. Am să încerc.

De ce, de ce i-a fost atât de greu să-şi exprime dragostea în toţi anii trăiţi împreună? Pe măsură ce zilele se lungesc, Simon repetă din nou şi din nou: *te iubesc, te iubesc,* chemarea şi răspunsul, la fel de vitale pentru trup ca hrana sau oxigenul. Abia când aude răspunsul lui Robert îi încetineşte pulsul, i se închid pleoapele şi reuşeşte, în sfârşit, să adoarmă.

Partea a doua

Proteu
1982–1991
Klara

Capitolul 10

Klara învaţă să facă dintr-o eşarfă neagră un trandafir roşu şi dintr-un as o regină. Ştie să scoată o monedă de 10 cenţi din una de 1 cent, una de 25 de cenţi din una de 10 cenţi şi dolari din nimic. Îi reuşesc trucul lui Hermann, bumerangul lui Thurston, iluzia cu cartea de joc pe care o ridică uşor cu degetul şi cu palmarea alteia. Stăpâneşte perfect numărul cu paharul şi mingea, transmis de maestrul canadian Dai Vernon discipolului său Ilya Hlavacek, care, la rândul lui, i l-a transmis Klarei: o iluzie optică ameţitoare, care presupune umplerea unor pahare de argint cu mingi şi zaruri care se transformă în final într-o lămâie mare, perfectă.

Ce nu poate să facă – deşi va continua să încerce toată viaţa – este să-l aducă înapoi pe fratele ei.

*

Când ajunge într-un loc nou, primul lucru pe care trebuie să-l facă este să pregătească spaţiul pentru „Fălcile vieţii”. Nu-i e uşor să găsească cluburi de noapte cu tavan înalt, aşa că îşi ţine reprezentaţiile în cabarete şi săli de concerte şi colaborează ocazional cu un mic circ din Berkeley.

Însă preferatele ei rămân cluburile datorită fumului şi misterului, pentru că poate presta de una singură şi pentru că sunt frecventate de adulţi, publicul ei predilect. Cei mai mulţi adulţi pretind că nu cred în magie, dar Klara ştie mai bine. De ce-ar mai miza atunci oamenii pe permanenţa lucrurilor – te îndrăgosteşti, faci copii, cumperi o casă – când toate dovezile indică contrariul? Şmecheria e nu să-i converteşti, ci să-i faci să recunoască.

Îşi aduce uneltele într-o geantă de umăr voluminoasă, din sibir: cablul de manevră şi o coardă pentru ascensiune, o cheie fixă şi clame care se montează pe traverse, muştiucul pivotant şi o sfoară rezistentă. Ilya a învăţat-o că fiecare loc este diferit, aşa că evaluează înălţimea tavanului, lăţimea scenei, tipul şi rezistenţa traverselor de susţinere. Distanţa dintre eşec şi succes nu există – coordonarea e fie perfectă, fie dezastruoasă –, astfel că pulsul i-o ia razna ori de câte ori petrece coarda pentru ascensiune pe după o traversă, legând-o de trei ori cu sfoară rezistentă şi montând frâna. Pe scenă măsoară cu ruleta aproape 2 metri: 1, 67 metri cât are ea în înălţime plus încă 8 centimetri când stă pe vârfuri. La asta se adaugă alţi 5 centimetri de rezervă între ea şi podea.

Acum doi ani a inclus în spectacol „Ruperea”. Un asistent trage de frânghie până când Klara ajunge la tavan, cu muştiucul în gură. În loc să coboare lin înapoi pe podea, cum făcea la începuturi, îşi dă drumul brusc în gol după ce asistentul eliberează frânghia. De fiecare dată, publicul crede că este vorba despre un accident şi

se aud exclamaţii de uimire sau chiar ţipete, moment în care ea îşi întrerupe căderea cu o mişcare bruscă. S-a obişnuit în timp cu felul în care i se smuceşte maxilarul când absoarbe greutatea corpului, cu modul violent în care îi trosneşte gâtul, dar şi cu usturimea din ochi, nas şi urechi. Nu vede decât strălucirea albă, fierbinte *a* reflectoarelor până când frânghia coboară ultimii centimetri şi ea atinge podeaua cu picioarele. Abia când ridică capul şi scuipă muştiucul în palmă vede prima dată publicul, cu uimirea zugrăvită pe chip.

„Vă iubesc pe toţi”, şopteşte şi face o plecăciune.

S-a inspirat de la Howard Thurston, care repeta aceste cuvinte înaintea fiecărei reprezentaţii, stând în spatele cortinei şi ascultând crescendoul uverturii. „Vă iubesc pe toţi, vă iubesc pe toţi, vă iubesc pe toţi”.

Capitolul 11

Într-o seară neobişnuit de friguroasă de februarie 1988.

Klara se află pe scena unui cabaret de pe Broadway, Committee, în care de obicei dă reprezentaţii trupa de comedie cu acelaşi nume. În această seară de luni i s-a închiriat ei spaţiul contra unei sume mai mari decât va câştiga din bilete. Pe fiecare masă a pus o carte de vizită pe care scrie *Imortalista,* dar publicul e modest: tipi care n-au fost primiţi nici la Condor, nici la Lusty Lady sau care au de gând să se ducă acolo după.

Deşi trucul cu paharele şi mingiuţele îi iese de minune, publicul nu e interesat decât de „Rupere”, dar până şi aceasta a început să-şi piardă noutatea.

— Ajunge atâta magie, păpuşă, îi strigă cineva. Hai să-ţi vedem ţâţele!

La sfârşitul numărului, în timp ce trupa de teatru burlesc care urmează pe scenă începe să se pregătească, Klara îmbracă parpalacul lung şi negru pe care îl poartă în serile cu reprezentaţii şi se îndreaptă spre bar. Pe drum spre toaleta femeilor, îi fură scandalagiului portofelul din buzunar şi i-l strecoară la loc gol, când se întoarce.

— Salut.

I se face un gol în stomac. Se întoarce sigură că va da de o faţă plină de pistrui şi ochi de culoarea whisky-ului, de o uniformă şi o insignă, dar în schimb vede un bărbat înalt, care poartă un tricou şi blugi largi şi care e încălţat în bocanci de lucru; tipul ridică sus mâinile, ca şi cum s-ar preda.

— N-am vrut să te sperii, îi spune Klarei, care deja se holbează la pielea lui cafeniu-deschis şi la părul negru, lucios, care-i ajunge până la umăr, convinsă că îl ştie de undeva.

— Te cunosc.

— Sunt Raj.

— Raj…

Şi i se aprinde beculeţul.

— Raj! Doamne, Dumnezeule, colegul de cameră al lui Teddy. Al lui Baksheesh Khalsa, vreau să zic, adaugă ea, amintindu-şi de părul lung şi de brăţările de metal ale acestuia.

Raj râde.

— Nu mi-a plăcut niciodată de puştiul ăla. Ce bărbat alb se apucă să poarte turban?

— Genul care-şi pierde vremea prin Haight, îmi imaginez.

— S-au cărăbănit cu toţii între timp. Lucrează în Silicon Valley sau sunt avocaţi. Şi au părul foarte scurt.

Klara izbucneşte în râs. Îi plac isteţimea şi ochii lui Raj, care o caută. Oamenii încep să iasă din cabaret; când se deschide uşa, vede întunericul de afară, presărat cu stele, şi reclamele luminoase ale cluburilor de striptease. În mod normal, după spectacole ia autobuzul 30 Stockton până la apartamentul ei din Chinatown, în care locuieşte singură.

— Cu ce te ocupi acum? îl întreabă ea.

— Cu ce mă ocup?

Raj are o gură cu buze subţiri, dar expresivă, cu colţurile uşor ridicate în sus.

— În momentul ăsta nu mă ocup cu nimic. N-am niciun fel de planuri.

*

— Zece ani! îţi vine să crezi că au trecut zece ani? Şi că eşti unul dintre primii oameni pe care îi întâlnesc în San Francisco.

Stau la o masă în Vesuvio, o cafenea italienească poziţionată vizavi de City Lights. Klarei îi place locul ăsta pentru că a fost frecventat cândva de Ferlinghetti şi Ginsberg; acum a pus

stăpânire pe el un grup de turişti australieni gălăgioşi.

— Şi noi tot aici suntem, plusează Raj.

— Şi noi tot aici suntem.

Klara şi-l aminteşte vag pe Raj din apartamentul în care a locuit împreună cu Simon în primele lor zile petrecute în oraş: Raj citind *O sută de ani de singurătate* pe canapea sau făcând clătite în bucătărie cu Susie cea blondă, cu picioare lungi, care vindea flori lângă stadionul de baseball.

— Ce s-a întâmplat cu Susie?

— A fugit cu un adept al Bisericii Spirituale. N-am mai văzut-o din 1979. Ai venit cu fratele tău, nu? Ce mai face?

În tot acest timp, Klara s-a jucat cu paharul de martini, ţinându-l strâns de picior, dar acum ridică privirea.

— A murit.

Raj se îneacă cu băutura.

— A murit? Să mor eu, Klara. Îmi pare rău. Cum?

— SIDA, răspunde ea.

E recunoscătoare că măcar acum ştie care a fost cauza, care este numele bolii, lucru făcut public abia la trei luni după moartea lui Simon.

— Avea 20 de ani.

— Să mor eu.

Raj scutură din nou din cap.

— SIDA e o porcărie, mi-a murit şi mie un prieten anul trecut.

— Cu ce te ocupi? îl întreabă ea.

Orice numai să schimbe subiectul.

— Sunt mecanic. În principiu fac reparaţii auto, dar am lucrat şi-n construcţii. Tata a vrut să mă fac chirurg. Nicio şansă, i-am spus mereu, dar tot m-a trimis de-acasă. El a rămas în Dharavi, o mahala din Bombay – jumătate de milion de oameni înghesuiţi în doi kilometri pătraţi şi rahat care curge pe râu, dar e casa mea.

— Cred că ţi-a fost greu să vii aici fără tatăl tău, îi spune Klara, privindu-l.

Are sprâncene groase, dar trăsături delicate – pomeţi înalţi, care se continuă cu un maxilar elegant şi o bărbie ascuţită.

— Câţi ani aveai?

— Zece. Am stat la vărul tatei, Amit. El a fost cel mai deştept din familie: în anii 1960 a primit bursă ca să meargă la facultate şi s-a mutat în California cu viză de student, pentru Medicină. Tata voia să-i calc pe urme, dar nu mi-au plăcut niciodată ştiinţele naturale. Nu-mi place să repar oameni, ci *lucruri,* aşa că tata a avut dreptate doar pe jumătate în ceea ce mă priveşte; deşi bănuiesc că jumătate nu-i de-ajuns.

Râde nervos şi are un accent abia perceptibil; Klara trebuie să fie foarte atentă ca să-l detecteze.

— Dar tu? De când faci asta?

— Hm, răspunde Klara. De şase ani?

La început, tot efortul o electriza, dar acum doar o epuizează: să pregătească numărul de acrobaţie şi să se descurce de una singură, să ia trenul îmbrăcată în parpalacul negru şi să suporte muzica hip-hop care bubuie la maximum din casetofonul câte unui călător. Ajunsă acasă la 01:

00 dimineaţa sau chiar la 03: 00 dacă vine din East Bay, se bagă în cadă în timp ce dedesubt, la parter, se aud primele zgomote de activitate în brutăria chinezească. Nopţi petrecute cosând nenorocitele de paiete pe rochie cu maşina proastă, pe care n-are bani s-o înlocuiască – paiete între pernele canapelei, paiete pe scări, paiete în scurgerea de la duş.

Acum un an s-a accidentat grav în timp ce executa „Ruperea”. O fată pe care o angajase printr-un anunţ în *Chronicle* a dat drumul frânghiei fără să se asigure că e pusă frâna şi Klara a coborât cu un metru mai mult decât trebuia. N-a putut evita impactul cu solul. Când şi-a revenit era în patru labe, capul o durea ca şi cum ar fi primit un pumn direct în figură, iar picioarele începuseră să i se umfle ca nişte baloane de culoare închisă. Pentru că nu avea asigurare medicală, costul spitalizării a lăsat-o aproape fără niciun ban din moştenirea primită de la tatăl ei. Au urmat şase săptămâni cu picioarele imobilizate în încălţări speciale, timp în care a fost plină de furie. În ultimul an a lucrat cu acelaşi băiat de 19 ani de la circ, dar şi el pleacă în martie cu trupa de la Barnum.

— Oricum, bine că te face fericită, observă Raj rânjind ironic.

— O, spune Klara zâmbind. Mă făcea cândva. Încă mă face. Dar am obosit. E greu de una singură. Şi e tot mai greu să vând bilete. Nu sunt decât câteva locuri în care îmi pot ţine reprezentaţiile, dar chiar şi aşa totul are o limită:

dai reprezentaţii în acelaşi loc ani întregi şi ţi se duce buhul; la început vin mulţi spectatori, apoi tot mai puţini, iar tu rămâi acolo, ştii, atârnând cu dinţii de-o frânghie.

— Mi-a plăcut partea aia, cu frânghia. Care-i şmecheria?

— Nu-i nicio şmecherie, răspunde Klara dând din umeri. Trebuie doar să te ţii bine.

— Impresionant, se miră Raj ridicând din sprâncene. Ai emoţii?

— Mai puţine decât pe vremuri şi doar la început. Gândul la ce urmează… Stau în culise şi am… trac, bănuiesc, dar e mai mult de-atât, e exaltarea faptului că ştiu că le voi arăta ceva ce n-au mai văzut până acum. Că le-aş putea schimba perspectiva asupra lumii, măcar pentru o oră.

Se încruntă.

— Înainte de trucurile cu eşarfele sau cu paharele şi mingiuţele nu am emoţii. Cu astea am crescut, dar spectatorilor nu le plac la fel de mult ca „Ruperea”.

— Atunci de ce nu-ţi schimbi numărul? Renunţă la mărunţişuri şi înlocuieşte-le cu chestii ambiţioase.

— Ar fi complicat. Aş avea nevoie de echipament tehnic şi de un asistent pe bune, cu normă întreagă. Ar fi nevoie de o scenografie mult mai complexă. În plus, nu ştiu cum se fac numerele mele preferate; despre ele am citit doar în cărţi Ar trebui să-mi dau seama singură pentru că magicienii, prin natura meseriei lor, nu-şi împărtăşesc secretele.

— Hai să ne imaginăm atunci. Dac-ai putea să faci orice, ce-ai face?

— Orice? repetă ea râzând. O, Doamne. „Colivia invizibilă” a lui Buatier de Kolta, de exemplu. Ţinea în mâini o colivie în care era un papagal, apoi – bang! – o făcea să dispară. Sunt sigură că o ascundea undeva pe mânecă, dar nu am înţeles niciodată cum.

— Probabil se plia. Gratiile coliviei aveau îmbinări? Erau mai groase la mijloc decât la capete?

— Nu ştiu, răspunde Klara.

S-a înroşit la faţă şi vorbeşte tot mai repede.

— Şi mai e „Dulapul lui Proteu”. E vorba despre un dulap îngust, cu picioare înalte şi roţi, aşa încât publicul să ştie că nu se poate intra şi ieşi din el printr-o trapă. Un asistent întoarce dulapul, deschide şi închide uşile, apoi se aude un ciocănit dinăuntru. Se deschide uşa şi apari tu!

— Oglinzi, îi explică Raj. Spectatorii nu văd suprafaţa, ci obiectul care se reflectă în ea.

— Sigur, asta ştiu şi eu. Dar e vorba despre unghiuri; trebuie să fie perfect din punct de vedere geometric. Asta-i toată şmecheria: matematica.

Şi-a terminat băutura, dar, în mod excepţional, nici nu bagă de seamă.

— Numărul pe care îmi doresc cel mai mult să-l fac, preferatul meu din toate timpurile, se cheamă „A doua vedere”. L-a inventat un magician pe nume Charles Morritt. Publicul îi dădea anumite obiecte – un ceas de aur sau o tabacheră –, iar asistenta lui, care era legată la ochi, ghicea ce

sunt. După el au mai reuşit să-l facă şi alţi magicieni, dar cu ajutorul unor cuvinte-cheie: „Da, iată un obiect interesant, mi-l daţi, vă rog?”. Evident că era un cod, în schimb Morritt nu spunea decât: „Da, mulţumesc” de fiecare dată. A dus secretul cu el în mormânt.

— Vedea prin legătura de la ochi.

— Asistenta era cu faţa la perete.

— Avea o înţelegere cu cei din public.

Klara dă din cap.

— În niciun caz. N-ar fi devenit niciodată aşa de celebru. Oamenii încearcă de peste un secol să-i dea de cap.

Raj râde.

— Ei, drăcia dracului.

— Ţi-am zis. Şi eu mă gândesc la asta de ani întregi.

— Asta înseamnă că va trebui să ne gândim şi mai mult, conchide Raj.

Capitolul 12

Odată, în timpul uneia dintre vacanţele anuale pe care familia Gold le petrecea în Lavallette, New Jersey, Saul i-a trezit pe toţi în zori. Gertie s-a ridicat din pat ultima, cârtind. Saul i-a scos din casa închiriată, cu obloane albastru cu galben, şi i-a dus pe drumul îngust care ducea la mare. Toţi erau desculţi pentru că nu avuseseră timp să se încalţe şi, când au ajuns la apă, Klara a înţeles motivul.

„Seamănă cu ketchupul”, a zis Simon, deşi la

orizont era fucsia, ca miezul de pepene roşu.

„Nu”, i-a replicat Saul. „Seamănă cu Nilul”. Şi a continuat să privească oceanul cu atâta convingere, încât Klara a fost de acord cu el.

Peste ani, Klara a învăţat la şcoală despre un fenomen numit mareea roşie: o proliferare de alge care invadează apele din apropierea ţărmului, otrăvindu-le şi schimbându-le culoarea. Revelaţia a făcut-o să se simtă nefiresc de pustie. A încetat să-şi mai pună întrebări în legătură cu „marea roşie” sau să se minuneze în faţa misterului. Astfel a înţeles că pe de-o parte câştigase ceva, pe de alta pierduse ceva: magia transformării.

Când scoate o monedă din urechea cuiva sau transformă o minge într-o lămâie, intenţia ei nu e să păcălească, ci să insufle un alt fel de cunoaştere, un orizont mai larg de posibilităţi. Nu e vorba despre negarea realităţii, ci despre ridicarea vălului, dezvăluind ciudăţeniile şi contradicţiile realităţii. Cele mai reuşite trucuri de magie, cele pe care Klara îşi doreşte să le facă pe scenă, nu sărăcesc realitatea. O îmbogăţesc.

*

În secolul al VIII-lea î.e.n., Homer a scris despre Proteu, o zeitate marină şi păstor al focilor, care putea să ia orice înfăţişare. Ştia să prezică viitorul, dar îl evita metamorfozându-se şi nu răspundea decât dacă era silit. Trei mii de ani mai târziu, inventatorul John Henry Pepper a prezentat un număr nou de iluzionism la Institutul Politehnic din

Londra, intitulat: „Proteu sau Ba e-aici, ba nu-i aici”. A mai trecut un secol de-atunci şi iată-i pe Klara şi pe Raj căutând bucăţi de lemn într-o ladă cu deşeuri din zona literală Fisherman’s Wharf. La ora asta din noapte, locul e pustiu – până şi leii de mare dorm; doar nasurile li se văd deasupra apei –, aşa că încarcă nouă scânduri în camioneta lui Raj. În subsolul casei sale din cartierul Sunset, pe care o împarte cu patru bărbaţi, Raj construieşte un dulap lat de 90 de centimetri şi lung de 1, 90 metri. Klara acoperă interiorul cu tapet alb-auriu, după modelul lui John Henry Pepper. Raj fixează cu balamale două oglinzi în interiorul dulapului acoperite la rândul lor cu tapet, astfel încât să semene cu pereţii dulapului când sunt lipite de pereţi Odată deschise spre mijlocul dulapului, cu marginile atingându-se, în spatele lor se formează un spaţiu în care Klara încape perfect. În această poziţie, oglinzile reflectă un perete lateral, nu fundul dulapului.

— E minunat, spune ea cu răsuflarea tăiată.

Iluzia e desăvârşită. Klara dispare deşi rămâne prezentă. Acolo, în mijlocul realităţii, există o a doua persoană pe care nimeni n-o poate vedea.

*

Trecutul lui Raj e oricum, dar nu magic. Mama lui a murit de difterie când el avea 3 ani; tatăl lui era culegător de deşeuri şi îşi croia drum prin munţi de gunoaie în căutare de sticlă, metal şi plastic, pe care le vindea intermediarilor. Aducea acasă resturile resturilor, iar Raj le transforma în nişte roboţei fragili, pe care îi alinia pe podeaua camerei în care locuiau.

— S-a îmbolnăvit de tuberculoză, îi povesteşte Raj. De-asta m-a trimis aici. Ştia că e pe moarte şi ştia că n-am pe nimeni altcineva. Dacă voia să mă scoată de-acolo, trebuia s-o facă repede.

Stau întinşi pe patul Klarei; doar doi centimetri le despart nasurile.

— Şi cum a făcut?

Raj ezită.

— A plătit pe cineva care mi-a falsificat actele ca să par fratele lui Amit. Doar aşa puteam intra în Statele Unite şi l-a costat tot ce avea.

Klara citeşte pe faţa lui o vulnerabilitate – sau poate o angoasă – pe care n-a mai văzut-o niciodată.

— Acum sunt imigrant cu acte-n regulă, dacă asta te-ntrebi.

— Nu asta mă-ntrebam.

Klara îşi împleteşte degetele cu ale lui şi-l strânge uşor.

— Tatăl tău a reuşit să vină aici?

Raj scutură din cap.

— A mai trăit doi ani. Dar nu mi-a spus că era bolnav, aşa că n-am apucat să-l văd înainte să moară. Cred că îi era teamă că nu aveam să mai

plec de lângă el dacă m-aş fi dus să-l văd. Eram singurul lui copil.

Klara şi-i imaginează pe taţii lor; în mintea ei sunt prieteni oriunde ar fi: joacă şah în parcuri publice fantomatice şi discută despre teism în barurile pline de fum din Rai. Ştie că nu ar trebui să creadă în raiul creştin, dar crede. Varianta evreiască, Şeolul, Tărâmul Uitării, e prea lipsită de speranţă.

— Ce-ar gândi despre noi? îl întreabă ea. O evreică şi un hindus?

— Un pseudohindus, spune Raj strângând-o de nas. Şi o pseudoevreică.

Raj îşi inventează o nouă mitologie personală. E descendentul unui fachir legendar, care l-a învăţat pe Howard Thurston cele mai importante trucuri magice indiene: cum să crească un mangotier dintr-o sămânţă în câteva secunde, cum să stea pe ţepuşe, cum să arunce o frânghie în aer şi apoi să se caţăre pe ea fără ca aceasta să fie agăţată de ceva. Asta le spune administratorilor şi agenţilor şi asta imprimă pe programele lor, simţind de fiecare dată o satisfacţie umbrită de vină.

Nu e sigur dacă se simte ca nepotul imaginar al unui fachir, reclamând ceva ce-i aparţine, sau ca escrocul Howard Thurston, care s-a fofilat din Est până-n Vest cu un număr furat.

*

— Nu mă prind, spune Raj. *Imortalista.*

Stau pe canapeaua Klarei. E aprilie, ora 04: 00 dimineaţa şi plouă mărunt, dar se simte căldura de la brutăria de dedesubt, aşa că au deschis un geam.

— Ce-i aşa complicat?

Klara poartă un tricou larg şi una dintre perechile de boxeri ale lui Raj; ţine picioarele goale lipite de pulpele lui.

— N-o să mor niciodată.

— Numai gura e de tine.

O strânge de gambă.

— Înţeleg ce-nseamnă. Ce nu pricep e cum se potriveşte cu spectacolul tău?

— Spectacolul meu?

— Transformarea.

Se propteşte într-un cot.

— Eşarfa devine floare. Mingea devine lămâie. Dansatoarea din Ungaria – *mișcă jucăuș din sprâncene; Klara i-a povestit de bunica ei* – devine vedetă în America.

Raj are planuri mari: costume noi, cărţi de vizită noi, săli mai mari. Învaţă singur trucul cu acele de cusut, în care un magician înghite mai multe ace şi aţă de cusut, după care lasă publicul să-i inspecteze interiorul gurii şi, la final, regurgitează acele cu aţă în ele. Ba chiar a închiriat Teatro ZinZanni pentru o serie de reprezentaţii; proprietarul e un client al service-ului auto unde lucrează.

Klara nu-şi aminteşte exact când au hotărât să devină parteneri de afaceri, nici măcar când au început să vadă toată treaba ca pe o afacere. Dar

ea nu-şi aminteşte multe lucruri. Ce ştie sigur e că-l iubeşte pe Raj: energia pe care-o emană el, geniul cu care reuşeşte să anime obiectele. Îi iubeşte părul negru şi drept pe care şi-l dă mereu din ochi, îi iubeşte numele, Rajanikant Chapal. Acum meştereşte la un canar mecanic pentru „Colivia invizibilă” – o formă din ghips goală pe interior, pe care lipeşte pene adevărate, prevăzută cu o vergea cu care îi sunt mişcate aripile şi capul. Îi place felul în care pasărea prinde viaţă în mâinile lor.

*

Cea mai mare ispravă a Klarei nu e acrobaţia „Fălcile vieţii”, ci puterea ei de a ignora pagerele spectatorilor şi blugii lor prespălaţi. Pe scenă, ea reuşeşte să-i readucă pe oameni într-un timp în care se minunau de iluzii şi în care spiritualiştii vorbeau cu morţii, convinşi că aceştia aveau ceva de transmis. William şi Ira Davenport – doi fraţi din Rochester, New York, care invocau spiritele în timp ce stăteau legaţi cu sfori pe nişte scaune de placaj, amplasate în interiorul unui dulap mare de lemn – sunt cei mai cunoscuţi clarvăzători din epoca Victoriană, dar ei s-au inspirat de la două surori. În 1848, cu şapte ani înainte de prima reprezentaţie a fraţilor Davenport, Kate şi Margaret Fox au auzit ciocănituri repetate în dormitorul lor de la ferma din Hydesville, unde locuiau. La scurt timp, reşedinţa familiei Fox a fost botezată „casa cu fantome”, iar surorile au pornit într-un turneu

naţional. În Rochester, prima lor oprire, medicii care le-au examinat pe cele două au susţinut că produceau sunetele ciocnindu-şi oasele genunchilor. O echipă şi mai mare, chemată să investigheze situaţia, nu a găsit nicio explicaţie raţională nici pentru ciocănituri, nici pentru sistemul de comunicare – un cod bazat pe calcule – pe care surorile îl foloseau pentru a le traduce.

În mai, Klara dă buzna în baie, în timp ce Raj face duş.

— Timpul!

Raj întredeschide uşa aburită a cabinei.

— Ce?

— „A doua vedere”, trucul lui Morritt. Timpul, ăsta-i schepsisul.

Klara începe să râdă – era atât de evident, de simplu.

— Trucul cu cititul gândurilor?

Raj îşi scutură capul ca un căţel şi împroaşcă cu apă pe pereţi.

— Cum adică?

— Printr-o numărătoare sincronizată, spune Klara în timp ce analizează mai departe în minte. Ştia că publicul e atent la un cod secret, unul care foloseşte cuvinte. Cum să evite treaba asta? Creând un cod bazat pe tăcere – durata tăcerii *dintre* cuvinte.

— Şi care e corespondentul tăcerii? Literele? Nu-ţi dai seama cât ar dura să alcătuiască cuvinte?

— Nu, n-aveau cum să fie litere. Dar poate aveau o listă, una cu obiecte comune – ştii tu, portofele şi poşete, pălării… Şi dacă Morritt zicea

„mulţumesc” după douăsprezece secunde, asistenta lui ştia că era vorba despre o pălărie. Iar ca să ştie ce *fel* de pălărie, probabil mai aveau o listă cu materiale, de exemplu: o secundă pentru piele, două pentru lână, trei pentru una croşetată… O să ne iasă, Raj. Sunt sigură c-o să ne iasă.

O priveşte ca şi cum ar fi nebună şi bineînţeles că aşa şi este, dar asta nu a împiedicat-o niciodată. Chiar peste ani, când vor fi repetat „A doua vedere” de sute de ori – inclusiv când Klara e însărcinată cu Ruby şi după naşterea acesteia – nu se simte niciodată mai apropiată de Raj decât în timpul acestui număr. Fac împreună echilibristică pe graniţa dintre reuşită şi eşec: Raj ţine obiectul în mână, iar Klara stă cât poate de încordată, ca să distingă indicaţia lui înainte de a trece în revistă listele numerotate. Un pantof Reebok. Un pachet de dropsuri Lifesavers. Exclamaţia de uimire a publicului când nimereşte. Nu-i de mirare că are nevoie de un pahar sau trei ca să se liniştească după spectacol, de ore întregi până reuşeşte să adoarmă.

*

Cu două ore înaintea primei lor reprezentaţii la Teatro ZinZanni, Raj se întoarce în apartamentul Klarei după ce-şi termină tura la service-ul auto. Trebuie să lucreze toată noaptea la „Colivia invizibilă”.

— Ai cumpărat sârmă? îi strigă el, aruncându-şi haina pe un scaun.

— Nu-s sigură.

Klara înghite în gol. Ieri ar fi trebuit să cumpere un ghem de sârmă groasă de alamă de la magazinul de pe strada Market, cu care Raj urma să termine de construit colivia.

— Cred că am uitat.

Raj se apropie de ea.

— Cum adică crezi că ai uitat? Una din două: te-ai dus la magazin sau nu te-ai dus.

Nu i-a povestit lui Raj despre pierderile de memorie. Au trecut luni întregi de când nu i s-a mai întâmplat, dar ieri Raj a lucrat o tură în plus şi n-a mai fost nimeni care s-o distragă de la gândurile care o asaltează când rămâne singură: absenţa tatălui, dezamăgirea mamei. S-a gândit cât de mult şi-ar fi dorit ca Simon s-o vadă acum, când nu mai e pe scena mică, cu lumină albastră, de strada Filmore, ci într-un cabaret adevărat, cu o scenografie adevărată şi cu un partener adevărat. Aşa că a ieşit din casă şi s-a dus la un bar de pe strada Kearny, unde a băut până când a scăpat de gânduri.

— Păi, atunci înseamnă c-am uitat, îi răspunde Klara iritată.

Spre deosebire de ea, lui nu-i scapă nimic niciodată.

— Dacă nu e aici, înseamnă că n-am cumpărat-o. Mă duc mâine.

Se duce în dormitor unde se preface că aranjează ghirlanda de lumini din jurul ferestrei. Raj vine după ea. O prinde de braţ.

— Să nu mă minţi, Klara. Dacă nu te-ai dus,

spune-mi şi gata. Avem un spectacol de pregătit. Iar uneori mi se pare că mie îmi pasă mai mult decât ţie.

Raj a conceput cărţile de vizită pe care scrie *Imortalista alături de Raj Chapal.* La fel şi noile costume ale Klarei. I-a cumpărat o haină de frac de la un magazin de costume şi a dus-o la o croitoreasă să i-o modifice. Pentru „Fălcile vieţii” a comandat o rochie cu paiete aurii dintr-un catalog pentru patinatoare. Klara s-a opus – i s-a părut prea kitsch, a zis că nu arată ca un costum de vodevil –, dar Raj i-a explicat că avea să strălucească sub lumina reflectoarelor.

— Îmi pasă mai mult decât orice, i-a spus ea nervoasă. Şi nu te-aş minţi. Mă jigneşti.

— În regulă, spune Raj, privind-o cu ochii mijiţi. Mâine atunci.

Capitolul 13

În iunie 1982, la câteva zile de la moartea lui Simon, Klara a sosit pe strada Clinton, la numărul 72, pentru înmormântare. Cu ochii înroşiţi după zborul de la San Francisco, a ajuns în faţa porţii clădirii în care crescuse, tremurând. Oare când devenise persoana care nu-şi mai văzuse familia de ani întregi? Urcând treptele nesfârşite, a crezut că i se face rău. Dar când Varya a deschis uşa şi a îmbrăţişat-o – „Klara”, a şoptit cu răsuflarea tăiată şi cu trupul subţire pierzându-se în corpul mai durduliu al Klarei –, timpul petrecut despărţite n-a mai contat, nu pe moment. Erau surori şi nimic

altceva nu mai conta.

Daniel avea 24 de ani. Mergea la sală la Universitatea din Chicago, unde studia Medicina. Când şi-a scos tricoul, Klara i-a zărit pieptul alb, musculos, cu două smocuri identice de păr negru şi s-a pomenit roşind. Avea încă acnee pe bărbie, dar seriozitatea feţei de adolescent fusese înlocuită cu sprâncene groase, un maxilar puternic şi un nas acvilin. Semăna cu Otto, bunicul lor.

Gertie a insistat ca înmormântarea să respecte ritualul evreiesc. În copilărie, Klara îl ascultase pe tatăl său explicându-le legile evreieşti cu demnitate şi perseverenţă, ca Iosif Flavius romanilor. Le spunea că Iudaismul nu era o superstiţie, ci un mod de viaţă conform tradiţiei: a fi evreu înseamnă să respecţi poruncile aduse de Moise de pe muntele Sinai. Dar pe Klara n-o interesau regulile. La şcoala evreiască îi plăcuseră poveştile. Miriam, profeta plină de amărăciune a cărei piatră fusese sursa de apă a evreilor în cei 40 de ani petrecuţi rătăcind în deşert! Daniel, care ieşise nevătămat din groapa cu lei! După ce îi dăduseră de înţeles că ar fi putut să facă tot ce îşi dorea, de ce ar fi petrecut şase ore pe săptămână în pivniţa sinagogii studiind Talmudul?

Nemaivorbind că era un „club al băieţilor”. Când Klara avea 10 ani, 20 de mii de femei îşi lăsaseră de izbelişte maşinile de scris şi copiii mici ca să demonstreze pentru egalitatea de şanse pe Fifth Avenue. Gertie s-a uitat la televizor cu un burete în mână, cu ochii lucindu-i ca două linguri, dar imediat ce a ajuns Saul acasă a stins vechiul

lor Zenith. Bat miṭvaul Klarei nu a fost sărbătorit doar pentru ea şi de Sabat, ca în cazul fraţilor ei, ci în timpul slujbei de vineri seara, care era mai puţin importantă, şi împreună cu alte zece fete, fără ca vreuna dintre ele să aibă voie să recite din Tora sau Haftara. În anul acela, Comisia Normelor şi a Legilor Evreieşti a hotărât că femeile puteau conta la numărătoare pentru un minyan, însă rămânea de stabilit dacă acestea puteau fi şi rabini.

Cum stătea în mijlocul a ceea ce rămăsese din familia ei, cu Gertie recitând *El Male Rahamim* în ebraică, ceva s-a schimbat. A pocnit o încuietoare: aerul a dat năvală şi, odată cu el, un val imens de durere – sau poate uşurare? – la auzul cuvintelor din copilărie. Nu-şi mai amintea ce însemna fiecare, dar ştia că făceau legătura între cei morţi, Simon şi Saul, şi cei vii: Klara şi Varya, Gertie şi Daniel. În cuvintele rugăciunii, nu lipsea nimeni. În cuvintele rugăciunii, toţi cei din familia Gold erau împreună.

*

Trei luni mai târziu, a revenit la New York pentru cele zece zile de Yamim Noraim. Prezenţa celorlalţi îi provoca o suferinţă îngrozitoare, ca şi cum ai fi dat cu şmirghel pe o rană, dar tot a strâns bani pentru biletul de avion: prezenţa celor care îl iubiseră pe Simon îi producea cea mai mică suferinţă. La început, s-au purtat cu blândeţe. Însă la mijlocul săptămânii, blândeţea a dispărut ca praful în vânt. Daniel tăia foarte apăsat nişte mere:

— Am senzaţia că nici nu l-am cunoscut.

Klara a dat drumul lingurii cu care scotea miere.

— De ce? Pentru că era pe invers? Asta e părerea ta despre el? C-a fost un poponar şi-atât?

I se împleticea limba. Varya i-a aruncat o privire de dezgust. Klara umpluse o sticlă de apă cu tărie transparentă şi o ascunsese sub chiuveta din baie, într-un coş plin cu sticle vechi de gel de duş şi şampon.

— Mai încet, a apostrofat-o Varya.

Gertie era în pat; nu se ridica de acolo decât pentru a merge la sinagogă.

— Nu, i-a răspuns Daniel. Pentru că ne-a exclus. Pentru că nu ne-a zis nicio nenorocită de vorbă. Ai idee de câte ori am sunat, Klara? Câte mesaje am lăsat, implorându-l să vorbească cu noi, întrebându-l de ce a plecat pur şi simplu? Şi tu i-ai fost complice, ai păstrat secretul, nu ne-ai sunat… – *vocea i se gâtuie* – nu ne-ai sunat nici măcar când s-a îmbolnăvit!

— N-aveam dreptul s-o fac, a spus Klara cam pierită, pentru că o rodea vinovăţia.

Îşi dădea seama acum: plecarea fratelui ei a fost bomba care aruncase în aer legătura dintre fraţi, chiar mai mult decât moartea lui Saul. Varya şi Daniel se înstrăinaseră din cauza resentimentelor, iar Gertie, din cauza suferinţei şi dacă nu l-ar fi îndemnat pe Simon să plece, ar fi trăit şi acum? Ea era cea care crezuse în profeţii; ea îi impusese traiectoria aceea, forţând-o până a intrat pe o pantă descendentă şi s-a terminat într-o fundătură. Şi indiferent de câte ori îşi reamintea cuvintele lui Simon de la spital – felul în care o strânsese de mână şi îi mulţumise –, tot nu reuşea să alunge gândul că poate ar fi fost altfel dacă ar fi mers la Boston, Chicago sau Philadelphia, dacă şi-ar fi păstrat naibii convingerile pentru ea.

— N-am vrut decât să-i fiu loială, a murmurat ea.

— Da? Şi cu loialitatea faţă de noi cum rămâne?

Daniel i-a aruncat o privire Varyei.

— V. a trebuit să-şi întrerupă viaţa. Crezi că-şi doreşte să fie aici? Să locuiască cu mama la 25 de ani?

— Da, uneori cred că da. Uneori cred că îşi doreşte să aleagă drumul cel mai sigur. Uneori – *continuă Klara uitându-se la Varya* – cred că îţi convine mai mult să stai aici.

— Du-te-n pizda mă-tii, îi aruncă Varya. Habar n-ai cum au fost ultimii patru ani pentru mine. Habar n-ai ce-i aia responsabilitate sau datorie. Şi nici nu-s şanse să ai vreodată habar.

În timp ce Daniel se împlinise, Varya părea să

se fi micşorat. Lucra ca asistent administrativ la o firmă de farmaceutice, abandonând planul de a face doctorat ca să stea cu Gertie, în una dintre seri, Klara a văzut-o pe Varya aplecată deasupra patului lui Gertie. Aceasta o cuprinsese cu braţele, tremurând. A dat înapoi, ruşinată. Varya îşi câştigase privilegiul de a se bucura de atingerea şi de încrederea mamei.

*

Gertie a petrecut Zilele Penitenţei învăluită în ceaţa nefericirii. După moartea lui Saul, îşi spusese: *să fie ultima dată.* N-ar mai fi putut să suporte încă o dată consecinţele iubirii, aşa că şi-a luat la revedere de la Simon înainte să se despartă el de ea. *Nu vreau să te mai întorci.*

Şi aşa a făcut. Iar acum nici că avea să o mai facă vreodată.

— De Roş HaȘana se deschid trei cărţi în ceruri, a rostit rabinul Chaim în prima seară de Yamim Noraim. Una pentru cei răi, una pentru cei virtuoşi şi una pentru cei aflaţi între. Cei răi sunt trecuţi în cartea morţii, cei virtuoşi – în cartea vieţii, iar soarta celor aflaţi între se decide abia de Yom Kippur… Şi, hai să fim sinceri, cei mai mulţi dintre noi intrăm în ultima categorie, adaugă el spre publicul care zâmbeşte.

Gertie n-a putut zâmbi. Se ştia rea. Nici toate rugăciunile din lume n-ar fi putut schimba asta. Dar trebuia să încerce, aşa o îndemnase rabinul Chaim când se întâlniseră în particular. Dincolo de

ochelari, rabinul avea privirea blândă şi îşi scutura barba într-un mod împăciuitor. Gertie s-a gândit la familia lui – la soţia devotată, care nu vorbea aproape niciodată, şi la cei trei băieţi sănătoşi – şi timp de câteva secunde l-a urât.

Încă un păcat.

Rabinul Chaim i-a pus mâna pe umăr.

— Cu toţii suntem păcătoşi, Gertie. Dar Dumnezeu nu alungă pe nimeni de la el.

Atunci unde era Dumnezeu? De la moartea lui Saul, Gertie se întorsese la templu şi la religie, se dedicase cu pasiunea unei îndrăgostite, ba chiar se înscrisese la lecţii de ebraică. Şi, deşi vărsase lacrimi cât să umple albia râului Hudson, nu simţise nici iertare, nici vreo schimbare. Dumnezeu rămăsese la fel de îndepărtat ca soarele.

De Yom Kippur, Gertie s-a visat în Grecia. Nu fusese niciodată acolo, dar văzuse poze într-o revistă de la cabinetul stomatologic. În vis stătea pe o stâncă şi strângea la piept două vase de lut, fiecare plin cu cenuşă: unul cu a soţului, celălalt cu a fiului ei. Din vârful stâncii, Gertie vedea biserici cu acoperişuri albastre şi case albe care se retrăgeau spre munte, ca o ofertă revocată. Când a înclinat vasele spre apă, a simţit o libertate îngrozitoare – o singurătate nemărginită şi atât de ameţitoare, încât a simţit atracţia mării.

Când s-a trezit i s-a făcut rău la gândul că nu-i îngropase pe Simon şi pe Saul conform tradiţiei iudaice. La fel de rău s-a simţit şi pentru că o atrăsese vidul, panta întunecată a milei de sine.

Cămaşa de noapte era leoarcă de transpiraţie.

Şi-a pus pe ea halatul roz şi a îngenuncheat la piciorul patului, pe podeaua de lemn.

— Of, Simon. Iartă-mă, a murmurat ea.

Îi tremurau genunchii. Afară începea să răsară soarele, iar ea a plâns în hohote din cauza asta, din cauza tuturor răsăriturilor pe care Simon, lumina ei, nu avea să le mai vadă niciodată.

— Iartă-mă. E vina mea, vina mea, ştiu. Iartă-mă, fiule.

N-a simţit nicio uşurare. Uşurarea nu avea să mai vină vreodată. Razele soarelui care intrau pieziş pe fereastra camerei îi încălzeau spatele. Auzea taxiurile claxonând pe Rivington şi bodegile trezindu-se la viaţă.

A mers clătinându-se până în sufragerie. Copiii – mereu le va spune aşa – dormeau care pe unde. Klara era ghemuită lângă Varya pe canapea. Picioarele lungi ale lui Daniel atârnau peste braţul fotoliului preferat al lui Saul. Gertie s-a întors în dormitor, a făcut patul şi a bătut perna lui Saul până când aceasta s-a umflat bine. Şi-a pus o rochie din lână, închisă la culoare, şi ciorapi de culoarea piciorului, apoi s-a încălţat cu pantofii negri cu toc pe care-i purta la serviciu. S-a dat cu pudră pe faţă şi şi-a pus părul pe bigudiuri calde. Când a ieşit iar din cameră, Varya făcea cafea.

— Mama! a exclamat surprinsă.

— E marţi, a spus Gertie.

Avea vocea aspră din cauza perioadei lungi în care nu vorbise deloc.

— Trebuie să merg la serviciu.

La serviciu: clinchetul cheilor, aerul

condiţionat. În 1982, Gertie avea calculatorul ei, o matahală magică, gri, trimisă să-i îndeplinească ordinele.

— În regulă, a spus Varya înghiţind în sec. Foarte bine. Să facem în aşa fel să ajungi la serviciu.

*

Patru luni mai târziu – ianuarie 1983 –, într-un club din Haight, Klara l-a observat pe Eddie O'Donoghue în public. În timp ce ea era ridicată în aer pentru „Fălcile vieţii", faţa lui răsturnată s-a făcut din ce în ce mai mică, apoi insigna pe care o purta a reflectat brusc lumina reflectorului I-a luat puţin să-şi dea seama că era poliţistul care îl ameninţase pe Simon, moment în care şi-a simţit corpul invadat de căldură. S-a împiedicat la aterizare, a făcut o plecăciune deloc graţioasă şi a ieşit de pe scenă. A rememorat toate dăţile în care băgase mâna în buzunarul de la spate al vreunui bărbat şi se servise cu o bancnotă sau două de 20 de dolari ori mai multe dacă avea nevoie. Oare o urmărea? Voia cumva să se răzbune pentru că-l înjurase pe treptele secţiei de poliţie?

Nu, n-avea nicio noimă. Avea grijă când fura din buzunare, nimic nu scăpa ochilor ei vigilenţi. O lună mai târziu, aceiaşi ochi l-au reperat din nou pe Eddie la un spectacol din North Beach. De data aceea nu era în uniformă, ci purta doar un tricou alb şi blugi Dockers. A avut nevoie de toată voinţa pentru a nu greşi numărul cu paharele şi

mingiuţele şi pentru a ignora braţele încrucişate şi zâmbetul lui reţinut, pe care le-a revăzut într-un club de noapte de pe strada Valencia. De data aceea, aproape a scăpat inelele de oţel. După spectacol s-a apropiat cu paşi mari de Eddie, care şedea la bar, pe un scaun de piele.

— Care-i problema ta?

— Problema? a repetat poliţistul clipind mirat.

— Da, problema.

Klara s-a aşezat lângă el pe un scaun care a scârţâit.

— E al treilea spectacol la care vii. Deci care-i problema ta? Eddie s-a încruntat.

— Am văzut poza fratelui tău în ziar.

— Te bag în pizda mă-tii.

S-a simţit atât de bine spunând acest lucru – ca atunci când alcoolul omoară un virus –, încât a repetat:

— Te bag în pizda mă-tii Nu ştii nimic despre fratele meu.

Eddie a tresărit. Îmbătrânise de când îl văzuse în faţa secţiei de poliţie de pe strada Mission. Avea riduri sub ochi şi fire roşcate pe bărbie. Părul blond-roşcat îi stătea în sus, ca şi cum abia s-ar fi sculat din somn.

— Fratele tău era tânăr. Am fost dur cu el, a spus Eddie căutându-i privirea. Aş vrea să-mi cer iertare.

Klara s-a crispat. Nu se aştepta. Totuşi, nu putea să-l ierte. Şi-a înşfăcat parpalacul, geanta de umăr şi a ieşit din bar cât a putut de rapid, fără să-i atragă atenţia administratorului, un libidinos care

nu rata nicio ocazie de a o forţa să bea un pahar cu el. Afară era frig de crăpau pietrele, iar pe uşa de la Valencia Tool & Die se revărsa muzică punk. O înţepau ochii. I se părea de neconceput ca Eddie să fie în viaţă, iar Simon nu, şi totuşi el era… în viaţă şi alerga după ea, cu privirea animată de hotărâre.

— Klara, a strigat-o. Trebuie să-ţi spun ceva.

— Îţi pare rău, am înţeles. Mulţumesc. Ai fost iertat.

— Nu, altceva. Despre spectacol. M-a schimbat.

— Te-a schimbat, a pufnit Klara în râs. Ce drăguţ. Îţi place rochia? Îţi place cum mi se vede fundul când mă rotesc?

Eddie a făcut o grimasă.

— E vulgar.

— Nu, e realist. Chiar crezi că nu ştiu de ce veniţi voi, bărbaţii, la spectacolele mele? Crezi că nu ştiu ce vă place de fapt?

— Nu, nu cred că ştii.

Era jignit, dar îi înfrunta privirea cu o încăpăţânare care a surprins-o.

— Bine-atunci. Ce vă place?

Tocmai când a dat să răspundă, s-a deschis uşa de la *Die* şi au ieşit mai mulţi punkeri care s-au oprit lângă vitrina goală ca să fumeze. Aveau capetele rase sau vopsite în roşu-ţipător şi lanţuri agăţate de curele. Prin comparaţie, Eddie părea dureros de convenţional, aşa că a ezitat stingherit. Cu ani în urmă, Klara ar fi simţit compasiune pentru el – şi, în general, pentru oricine –, dar între timp îşi epuizase compasiunea. S-a întors şi a

pornit în pas alert spre strada Twentieth.

— Când eram mic, a reluat Eddie în spatele ei, eram un împătimit al benzilor desenate. *Flash, Atom,* orice. Când mă uitam la cer îl vedeam pe Green Lantern. Dacă treceam pe lângă un foc ştiam că era mâna lui Johnny Blaze. Credeam despre ceasul de la mână că era al lui Jimmy Olsen; ce dracu', mă credeam Jimmy Olsen. „Ai halucinaţii", îmi zicea tata. Dar nu asta erau, ci vise.

Klara şi-a încrucişat braţele şi şi-a strâns geaca în jurul trupului, dar s-a oprit din mers şi a rămas cu privirea aţintită în faţă, până când Eddie a prins-o din urmă şi s-a aşezat în faţa ei.

— Fireşte, nu îi puteam spune asta bătrânului, un irlandez catolic de modă veche, sindicalist, membru al vechiului Ordin al Hibernienilor. „Halucinaţii, e clar?", aşa-mi repeta. „Şi nu vreau să mai aud o vorbă despre asta". Iar eu îi răspundeam: „Bine". Şi nu mai scoteam o vorbă. Apoi am mers la şcoală la Sacred Heart şi m-am făcut poliţist, convins că puteam să fiu şi eu ca ei. Un erou, pricepi? Dar nu eram ca ei, eram un bărbat, chiar mai puţin de-atât, un porc. Îi uram pe adolescenţi, pe gay şi pe hipioţii distruşi, pe toţi cei care nu munciseră la fel de mult ca mine şi care aveau o viaţă mai bună. Oameni ca fratele tău, mă gândeam eu.

Klara plângea. O podideau lacrimile din orice fleac. Luna următoare avea să se împlinească un an de când stătuse întinsă în pat lângă Simon şi-l urmărise inspirând pentru ultima dată.

— M-am înşelat, a continuat Eddie. Când te-am văzut cum faci să apară o carte de joc din nimic sau cum execuţi numărul cu inelele, mi-am amintit de benzile desenate. Cum e posibil să fii mai mult decât eşti, mai mult decât erai la început.

S-ar putea spune că mi-ai insuflat credinţă. Sau, altfel spus, mi-am dat seama că poate nu e prea târziu pentru mine.

Klara n-a reuşit să spună nimic câteva secunde. În definitiv, fără să-şi dea seama, îi reamintise unui om ce însemna magia. Îi redase speranţa lui Eddie.

— Nu-ţi baţi joc de mine, da? l-a întrebat.

Eddie a zâmbit, un zâmbet candid, ca de copil, care a făcut-o să plângă şi mai tare.

— De ce-aş face-o?

Şi, fără să-şi scoată mâinile din buzunar, s-a aplecat în faţă şi a sărutat-o.

Ea a rămas nemişcată, şocată. Fusese sărutată de multe ori, dar niciodată nu înţelesese cât de intim este acest gest de fapt. Abia dacă schimbase o vorbă cu cineva după moartea lui Simon. De cele mai multe ori, nici cu Robert nu putea să se vadă pentru că durea prea tare. A simţit în ea un stol de păsări care îşi iau cu disperare zborul spre Eddie. Dar când el s-a retras şi i-a zâmbit încântat, bucuros de norocul lui, disperarea Klarei s-a transformat în repulsie. Ce-ar fi zis Simon?

— Nu, a spus ea încet.

Dar Eddie şi-a pus mâna pe gâtul ei ca s-o tragă mai aproape, fie pentru că nu o auzise, fie pentru că se prefăcea că n-o auzise. Ea i-a permis

s-o sărute câteva secunde în plus. În timpul ăsta, şi-a imaginat că era altcineva: o femeie care săruta un bărbat pentru că-i plăcea de el, nu pentru că o făcea să uite de muchia de stâncă de care atârna, ţinându-se cu unghiile.

— Nu, a repetat ea.

Şi pentru că Eddie tot nu i-a dat drumul, l-a lovit în stern. Băiatul a gemut şi s-a dat înapoi, împleticindu-se. Autobuzul 26 a trecut huruind pe strada Valencia, lăsând în urmă un nor de gaze de eşapament, iar Klara a alergat după el. Când s-a disipat norul, Eddie s-a pomenit singur sub stâlpul de iluminat public, cu gura căscată şi nici urmă de Klara.

*

În toamna aceea, s-a întors a treia oară la New York pentru Yamim Noraim. Klara şi Varya tăiau mere pentru *kugel,* Gertie fierbea tăieţeii, iar Daniel le povestea cum era viaţa în Chicago. Varya, care acum avea 27 de ani, se mutase în sfârşit singură într-un apartament. Începuse un master la Universitatea New York unde studia biologia moleculară, specializându-se în expresia genetică. Era asistenta unui profesor invitat care extrăgea gene cu diferite mutaţii de la organisme cu creştere accelerată – bacterii şi drojdii, viermi şi drosofile – ca să afle dacă acest lucru influenţa probabilitatea ca acestea să dezvolte patologii. Varya spera ca în viitor să facă şi ea aceleaşi experimente pe oameni.

Noaptea, Klara s-a urcat în patul ei lângă Zoya, care, ajunsă la vârsta senectuţii, dezvoltase o aversiune demnă de o regină faţă de orice formă de deplasare. Cu pisica pe burtă şi Varya în celălalt pat, o ruga pe aceasta să-i povestească despre munca ei. Transformarea din spatele expresiei genetice şi variabilele infinite care ar fi putut să fie folosite pentru a influenţa culoarea ochilor, predispoziţia la boli sau chiar moartea îi insuflau speranţă. Nu se mai simţise atât de apropiată de fratele şi de sora ei de ani întregi şi toată lumea, inclusiv Gertie, părea mai împăcată. Când mama lor a sugerat să se adune cu toţii pentru ritualul *kapparot* înainte de Yom Kippur, în care o găină e legănată deasupra capului în timp ce se recită din cartea de rugăciuni *Mahzor* – Gertie a început să intoneze: „Fiii omului care şed în întuneric şi în umbra morţii, încătuşaţi de mizerie şi lanţuri” –, Klara a pufnit în râs. Din gură i-a sărit nişte *haroset,* direct pe cămaşa lui Daniel.

— E cel mai trist lucru pe care l-am auzit vreodată, a spus ea.

— Da’ cu biata găină ce-aţi avut? a întrebat şi Daniel, catapultând cu două degete bucăţica de măr mestecat a Klarei.

Lui Gertie i-a trecut indignarea, ba mai mult, e gata să se înece de râs – o minune, s-a gândit Klara care nu-şi mai auzise mama râzând de ani întregi.

Şi totuşi, Klara nu avea cum să le explice ce însemnase pentru ea moartea lui Simon. Fusese o pierdere dublă: îl pierduse pe el, dar se pierduse şi

pe sine aşa cum fusese în raport cu el. Pierduse şi timp, bucăţi din viaţă la care doar Simon fusese martor. Cum a învăţat primul truc cu moneda la 8 ani şi cum Simon râdea în hohote în timp ce ea îi scotea monedă după monedă din ureche. Nopţile în care se furişau pe scara de incendiu ca să meargă la dans în cluburile supraîncălzite şi aglomerate din Village, nopţi în care îl vedea uitându-se după bărbaţi, iar el o lăsa să-l vadă. Strălucirea din ochii lui când i-a spus că ar merge la San Francisco, ca şi cum ar fi fost cel mai mare cadou pe care i-l făcuse cineva vreodată. Chiar şi spre sfârşit, când se certau din cauza lui Adrian, era tot fratele ei cel mic, pe care îl iubea cel mai mult pe lume. Şi care se îndepărta de ea în derivă.

În apartamentul de pe strada Clinton, de la numărul 72, se întindea în vechiul ei pat şi închidea ochii până când prezenţa lui devenea palpabilă. Cu 135 de ani în urmă, surorile Fox auziseră ciocănituri în dormitorul lor din Hydesville. Într-o după-amiază cenuşie, cu vânt, din septembrie 1983, Klara a auzit ciocăniturile lui Simon. A fost mai mult decât un scârţâit de podea sau de uşă: un sunet sec, dar puternic, care părea să vină din străfundurile clădirii, ca şi cum clădirea şi-ar fi pocnit degetele.

Klara a deschis brusc ochii, simţindu-şi pulsul în urechi.

— Simon? a îndrăznit ea.

Şi-a ţinut respiraţia. Nimic.

A scuturat din cap: s-a lăsat dusă de val.

Uitase aproape complet de ciocănituri pe 21

iunie 1986, a patra comemorare a morţii lui Simon. Pe restul le petrecuse în baruri, bând votcă simplă până când uitase în ce dată erau, dar anul acesta s-a forţat să-şi facă cafea, să-şi lege şireturile la bocancii Doc Martens şi să se plimbe pe Castro. Incredibil, deşi multe dintre cluburile gay se încinseseră odată cu băile turceşti, *Purp* încă funcţiona. Chiar părea că fusese zugrăvit de curând. Ar fi vrut să-i spună lui Simon sau lui Robert. Lui Robert nu-i plăcuse niciodată la *Purp,* dar Klara ştia că ar fi fost bucuros să afle că supravieţuise.

Robert. Îl întâlnea uneori în centru. În 1985, preşedintele Reagan încă nu recunoscuse public SIDA şi doi bărbaţi s-au legat cu lanţuri de o clădire a UN Piaza în semn de protest. Klara şi Robert aprovizionau cu mâncare şi exemplare din *Bay Area Reporter* grupul tot mai numeros de voluntari. Dacă starea lui Robert nu era prea gravă, dormeau sub cerul liber. Klara implorase asistenta care îl îngrijise pe Simon să-l includă pe Robert în testul clinic pentru Suramin şi acesta primise ultimul loc liber. Dar medicamentele îl făceau să se simtă rău; atât de rău că nu putea dansa, aşa că, după câteva zile, nu le-a mai luat. Klara s-a dus la apartamentul de pe strada Eureka unde Robert locuia acum singur şi a bătut cu pumnii în uşă.

— I-am promis lui Simon, i-a urlat. Nu poţi să te dai bătut.

În august, deja nu-şi mai vorbeau. În octombrie, toţi pacienţii incluşi în studiu au murit.

Când a citit ştirea în ziar, Klara a simţit cum îi

ia foc trupul în întregime, cum i se topeşte şi cum i se scurge prin podeaua arsă. A încercat să-l sune pe Robert, dar numărul nu mai exista. Când a ajuns la Academie, Fauzi i-a spus că Robert se mutase înapoi la Los Angeles. *Şi-a luat lucrurile şi-a plecat.* Asta se întâmplase cu şapte luni în urmă. De-atunci nu mai reuşise să dea de el.

A găsit pe jos un călţunaş portocaliu şi l-a prins pe clanţa uşii clubului *Purp*. În seara aceea, a gătit drob cu carne de vită tocată, după reţeta lui Gertie – preferata lui Simon –, apoi s-a dezbrăcat ca să facă o baie. Sub apă, părul îi şerpuia ca al Meduzei. Auzea ecoul vocilor şi sunete înfundate de paşi de pe scară. Apoi, brusc: un trosnet. L-a recunoscut imediat ca fiind zgomotul auzit la New York.

A ţâşnit la suprafaţă, udând podeaua.

— Dacă e adevărat, dacă eşti tu cu adevărat, mai fă o dată.

Şi zgomotul s-a auzit din nou, ca o bâtă care loveşte mingea.

— Iisuse Hristoase.

A început să tremure, cu lacrimile picurându-i în apa din cadă.

— Simon.

Capitolul 14

Junie 1988: Raj încălzeşte atmosfera pe scena de la Teatro ZinZanni în timp ce Klara se machiază în cabina artiştilor. E cea mai elegantă în care a fost vreodată: o măsuţă de toaletă aurită şi un ecran pe care poate vedea ce se întâmplă pe

scenă. „Viaţa nu înseamnă doar să sfidezi moartea”, răsună vocea lui Raj din cele două boxe din lateralele televizorului. „Înseamnă şi să te sfidezi pe tine însuţi, *să mizezi* pe transformare. Atât timp cât ne putem transforma, prieteni, nu murim. Ce are Clark Kent în comun cu cameleonul? În momentul în care riscă să fie anihilaţi, se metamorfozează. Unde-au dispărut? Într-un loc invizibil nouă. Cameleonul s-a preschimbat într-o creangă. Clark Kent, în Superman”.

Klara îl vede pe Raj în miniatură cum îşi desface braţele pe ecran, în timp ce ea îşi face conturul buzelor cu creion roşu-aprins.

*

Peste trei luni, Klara zboară la New York: vizitele de Yamim Noraim au devenit o tradiţie. E într-o stare de exaltare. „A doua vedere” s-a dovedit un succes şi, deşi colivia pliată se vedea ca nişte vene ieşite în afară prin mâneca jachetei purtată de Klara – vor trebui să o roage pe croitoreasă să o lărgească puţin –, publicul nu a părut să observe. Teatro ZinZanni i-a angajat pentru încă zece reprezentaţii.

Klara ar vrea să li-l prezinte pe Raj alor ei, dar nu-şi permit două bilete de avion până la New York. Încă curând, îi spune el, vor avea bani să meargă oriunde vor vrea. De Roş Haşana, Klara o trage pe Varya în dormitorul lor din copilărie. I se pare că are trupul umplut cu heliu şi că se va ridica până la tavan numai dacă-şi dă jos pantofii.

— Cred că mă mărit, îi spune ea Varyei.

— Aţi început să vă vedeţi în martie, îi răspunde Varya. Au trecut abia şase luni.

— În februarie. Şapte.

— Dar Daniel nici nu a cerut-o încă de soţie pe Mira.

Mira e iubita lui Daniel. S-au cunoscut acum un an, când Mira era studentă la Istoria Artei; le-a cunoscut deja pe Varya şi Gertie. Cum îşi găseşte de lucru, Daniel are de gând s-o ceară în căsătorie cu un inel cu rubin pe care Saul i l-a dat lui Gertie.

Klara îi dă surorii ei după ureche o şuviţă de păr.

— Eşti invidioasă.

Doar o observă, nu o acuză şi tocmai asta, tandreţea din vocea Klarei, o face pe Varya să tresară.

— Bineînţeles că nu, îi răspunde. Sunt bucuroasă pentru tine.

Varya îşi spune că probabil e doar o altă fantezie a Klarei şi că se va plictisi într-o lună sau două. Ce nu ştie e că sunt ca şi căsătoriţi – Klara şi-a luat rochia, Raj, costumul şi plănuiesc să meargă la primărie imediat după ce revine Klara de la New York. Şi nu ştie, fireşte, nici despre copil.

A fost o surpriză şi nu prea. Klara ştie ce se întâmplă dacă nu eşti atent, dar asta nu înseamnă că aşa s-a şi întâmplat. A fost chiar mai mult decât atât, o nevoie naturală a împins-o să sfideze legea cauzalităţii – *dacă... atunci...* – cu bărbatul pe care îl iubeşte. Oare a purta un copil nu e totuna cu a scoate o floare din nimic, cu a transforma o eşarfă

în două?

S-a lăsat de băut. În al treilea trimestru deja are mintea limpede, se simte mai bine decât oricând, dar tocmai asta e problema: e prea goală, există un spaţiu nesfârşit pe care să-l umple cu gânduri. Încearcă să se distragă imaginându-şi cum arată copilul. Când loveşte, Klara îi vede picioruşele de băiat. I-a spus lui Raj că îi vor pune numele Simon. În ultima lună, când e atât de umflată că nu-i mai vin pantofii şi când nu reuşeşte să doarmă mai mult de o jumătate de oră fără întrerupere, se gândeşte la chipul lui Simon şi nu mai urăşte copilul. Aşa că atunci când doctorul scoate bebeluşul din corpul Klarei într-o noapte furtunoasă de mai şi Raj strigă „E fetiţă!”, Klara e convinsă că se înşală.

— E greşit.

Delirează de durere, i se pare că i-a explodat o bombă înăuntru şi că ea, cochilia golită, urmează să se prăbuşească.

— Vai, Klara, dar chiar e fetiţă, îi spune Raj.

Înfaşă copilul şi i-l aduc Klarei. Fetiţa are faţa roşie, tulburător de vie. Are ochii negri ca sâmburii de măslină.

— Şi tu care erai aşa de sigură, spune Raj, izbucnind în râs.

*

Îi pun numele Ruby. Klara îşi aminteşte de o fostă prietenă a Varyei pe care o chema aşa, care locuia în aceeaşi clădire cu ei pe strada Clinton.

Rubina. E un nume hindus, ceea ce i-ar fi plăcut mamei lui Raj. El se mută în apartamentul Klarei, îi gângureşte şi-i cântă fetiţei cântece de leagăn într-o hindusă cam ruginită. *Soja baba Soja. Mackhan roti cheene.*

În iunie, familia Klarei vine în vizită. Îi duce la Castro, unde Gertie îşi strânge poşeta la piept când trec pe lângă un grup gălăgios de bărbaţi îmbrăcaţi în haine de femei, apoi la o reprezentaţie a trupei Corps. Klara stă lângă Daniel cu stomacul strâns – nu ştie cum o să reacţioneze la bărbaţii care dansează balet –, dar când balerinii fac reverenţa la final, Daniel aplaudă mai tare decât toată lumea. În seara aceea, în timp ce la cuptor se coace drobul cu carne al lui Gertie, Daniel îi povesteşte Klarei despre Mira. S-au cunoscut la cantina universităţii şi de-atunci petrec nopţi lungi în baruri obscure şi mici restaurante non-stop din Hyde Park, dezbătând despre Gorbaciov, NASA şi explozia rachetei şi calităţile filmului *E.T.*

— Îţi ţine piept, remarcă Klara.

Ruby doarme cu faţa caldă lipită de pieptul Klarei şi, pentru prima dată, aceasta simte că nu e nimic în neregulă cu lumea.

— Ăsta-i un lucru bun.

Altă dată, Daniel i-ar fi tăiat-o scurt – *îmi ţine piept? Ce te face să crezi că am nevoie de aşa ceva?* –, dar acum doar aprobă din cap.

— Ai dreptate, spune el cu un oftat atât de mulţumit, încât Klara aproape se simte jenată că l-a auzit.

Gertie e îndrăgostită de Ruby. O ţine tot timpul

în braţe, se minunează de năsucul de mărimea unei zmeure, îi pupă degeţelele miniaturale. Klara caută o asemănare între cele două şi o şi găseşte: urechile! Mici şi delicate, spiralate asemenea cochiliilor de scoici. Dar când face cunoştinţă cu Raj, Gertie deschide gura, apoi o închide la loc, mută ca peştele. Klara îşi urmăreşte mama evaluând pielea lui închisă la culoare, bocancii de lucru şi atitudinea degajată, laică. O trage pe Gertie în baie.

— Mama, nu fi bigotă! i-a şuierat.

— Bigotă? a întrebat Gertie roşind. E prea mult să-mi doresc ca fetiţa să fie crescută în tradiţia evreiască?

— Da, este, i-a răspuns Klara.

Varya îi dă o sumedenie de sfaturi.

— Ai încercat cu lapte cald? întreabă ea când plânge Ruby. Dar s-o plimbi în cărucior? Ai leagăn pentru bebeluşi? Are colici des? Unde-i e suzeta Binky?

Lui Klara i se învârte capul.

— Ce-i aia Binky?

— Ce-i aia Binky? repetă Gertie.

— Nu pot să cred, continuă Varya. Nu are?

— Cât despre apartament, adaugă Gertie, nu e sigur pentru un copil. Staţi să înceapă să meargă: poate să-şi spargă capul de colţul mesei, să cadă pe trepte.

— E foarte bine, intervine Raj. Are tot ce-i trebuie.

Ia copilul din braţele Varyei, care ezită să i-l dea.

— Dă-i copilul! o tachinează Daniel, împungând-o în coaste, lucru care atrage o palmă drept pedeapsă, urmată de urletul aferent, atât de ascuţit, încât Klara aproape le spune să plece.

Însă a doua zi, când pleacă cu adevărat – Gertie, înghesuită pe scaunul din faţă al taxiului, Varya făcându-le cu mâna prin lunetă –, i se face un dor teribil de ei. Cât au stat la ea, i-a fost mai uşor să nu se gândească la faptul că Simon şi Saul au lipsit. Tatălui ei îi plăcuseră foarte mult copiii. Klara şi-l aminteşte la spital, după naşterea lui Simon, care a venit pe lume cu fundul şi cu cordonul ombilical înfăşurat în jurul gâtului ca un colier. Saul a stat în faţa secţiei de Terapie Intensivă ca şi cum l-ar fi păzit pe băieţelul lui pe jumătate cianotic, care ieşise invers, ultimul lui copil. Acasă stătea cu el în braţe ore întregi. Când Simon tresărea în somn sau îşi ţuguia buzele, Saul râdea încântat peste măsură.

Copii fiind, credeau că Saul avea răspuns la orice întrebare i-ar fi pus. Dar Klara şi Simon au ajuns să nu le mai placă răspunsurile lui. Îl dispreţuiau pentru munca de zi cu zi, pentru că studia Tora, pentru că purta mereu aceiaşi pantaloni din gabardină, impermeabil şi pălărie. În prezent, Klara e ceva mai indulgentă cu el. Saul era fiu de imigranţi şi trăise cel mai probabil cu teama că avea să-şi piardă viaţa care-i fusese dată. Înţelege acum şi însingurarea condiţiei de părinte care corespunde însingurării memoriei: ştie că ea, Klara, face legătura între un viitor inaccesibil părinţilor ei şi un trecut inaccesibil copilului ei.

Ruby îi va pune întrebări. Ce-i va răspunde Klara, insistând cu o disperare invizibilă pentru altcineva? Pentru Ruby, trecutul Klarei va fi o poveste, iar Simon şi Saul vor fi doar fantomele mamei ei.

*

În octombrie, se fac mai multe luni de când Klara şi Raj nu au mai urcat pe scenă. Cât a fost însărcinată, nu a putut executa „Fălcile vieţii”, iar acum, date fiind nopţile nedormite din cauza lui Ruby, are o ceaţă în cap şi nu se poate concentra să numere corect pentru reprezentaţia cu cititul gândurilor. N-au reuşit să-şi amortizeze cheltuiala cu materialele. Economiile pe care le-au făcut s-au dus pe scutece, jucării şi haine care îi rămân mici lui Ruby de pe-o zi pe alta. Raj ia la rând toate cluburile de noapte şi sălile din Tenderloin până în North Beach, în încercarea de a-şi promova spectacolul, dar toţi îl refuză. Administratorul de la Teatro ZinZanni nu le poate oferi decât patru seri toată toamna.

— Trebuie să plecăm, decretează Raj la cină. Să începem să călătorim cu spectacolul. San Francisco e un oraş terminat. Oamenii de-aici s-au transformat în roboţi, în computere. Vedea-i-aş morţi!

Boxează cu un computer invizibil.

— Taci un pic, spune Klara ridicând un deget. Ai auzit?

I-a mai atras atenţia lui Raj şi altă dată la ciocănitul lui Simon, dar acesta s-a prefăcut de

fiecare dată că nu a auzit nimic. Nu se poate să nu fi auzit acum. A fost ca o împuşcătură, până şi fetiţa a scâncit. Are cinci luni, părul lucios şi negru al lui Raj şi zâmbetul Klarei, asemănător cu al pisicii Cheshire.

Raj lasă furculiţa din mână.

— Nu e *nimic.*

Klara e bucuroasă că Ruby aude ciocăniturile. O ridică în picioruşe şi o pupă pe dinţişorii ascuţiţi, abia ieşiţi.

— Ruby, fredonează ea. Ruby ştie.

— Concentrează-te, Klara. Îţi vorbesc despre mutare. Despre banii pe care i-am putea câştiga. Cum să resuscităm spectacolul.

Raj bate din palme în dreptul feţei ei.

— S-a terminat cu oraşul ăsta, iubito. E mort. Tre' s-o luăm din loc. Să găsim aur în altă parte.

— Poate că ne-am extins prea repede, spune Klara în timp ce Ruby începe să plângă.

A speriat-o zgomotul palmelor.

— Poate că trebuie s-o luăm mai încet.

— Mai încet? E ultimul lucru pe care trebuie să-l facem.

Raj începe să se plimbe prin cameră.

— Trebuie să ne mutăm. Trebuie să fim mereu în mişcare. Dacă stai prea mult într-un loc, naiba te-a luat. Ăsta-i secretul, Klara. S-o iei mereu de la capăt.

Faţa i s-a luminat ca un felinar de Halloween. Raj are idei măreţe, la fel ca ea, iar ăsta e unul dintre lucrurile pe care le adoră la el. Se gândeşte la cutia neagră primită de la Ilya. *Menirea ei e să*

călătorească, îi spusese el. Poate că şi a mea, se gândeşte Klara.

— Şi unde ne-am duce?

— La Vegas, îi răspunde Raj.

Klara începe să râdă.

— Exclus.

— De ce?

— E kitsch, îi spune ea numărând pe degete. E prea împopoţonat şi extravagant. E de proastă calitate, dar extrem de scump. Şi femeile nu au propriile spectacole acolo.

Vegas îi aminteşte de prima şi ultima convenţie a magicienilor la care a participat: un eveniment fastuos în Atlantic City, unde coada la toaletă bărbaţilor era mai lungă decât la cea a femeilor.

— În plus, adaugă ea, e o făcătură. Nu e nimic real în Vegas. Raj ridică din sprâncene.

— Eşti magiciană.

— Normal că sunt. O magiciană care dă reprezentaţii oriunde, dar nu la Vegas.

— „Oriunde, dar nu la Vegas” ar putea fi titlul următorului nostru spectacol.

— Foarte drăguţ.

Ruby scânceşte şi Klara îşi scoate cu chiu cu vai tricoul, înainte umbla goală prin casă, dar acum îi e jenă cu dimensiunea utilitară a trupului ei.

— Aş prefera să trăim ca nomazii.

— Nicio problemă, răspunde Raj. O să trăim ca nomazii atunci şi o să stăm câteva luni în fiecare oraş. Să vedem lumea.

Ruby se desprinde de la sân, distrasă. Klara se

acoperă cu tricoul, iar Raj o prinde pe Ruby de subsuori şi o ridică în aer.

— San Francisco e bântuit de amintiri, Ruby. Dacă rămânem aici, ne vom pierde vremea cu fantome.

I s-a părut Klarei sau Raj chiar i-a aruncat o privire? Are ochii ca vârfurile de creion. Poate că s-a înşelat totuşi. Când se uită la el, e din nou concentrat pe copil, îi face bezele zgomotoase pe pielea mată şi catifelată.

Klara se ridică să strângă farfuriile.

— Şi unde vom locui?

— Cunosc eu pe cineva, spune Raj.

*

Seara, Raj şi Ruby adorm imediat, dar nu şi Klara. Se dă jos din pat şi trece pe lângă pătuţul lui Ruby în drum spre dulap, unde ţine cutia primită de la Ilya. Înăuntru se află cărţile de joc şi inelele de inox, mingiuţele şi eşarfele. Nu le-a mai folosit în ultima vreme, de când numerele mai sclipitoare le-au luat locul celor de prestidigitaţie. Dar acum ia două eşarfe şi le pune pe masa rotundă din bucătărie. Vechile beculeţe în formă de ardei iute ale lui Raj sunt prinse de rama ferestrei. Nu vrea să-l trezească, aşa că nu le aprinde. Înainte să se aşeze, ia sticla de votcă din fundul frigiderului şi îşi toarnă în pahar.

Pe vremuri repeta la astfel de ore târzii din noapte. În adolescenţă aştepta până auzea respiraţia regulată a lui Simon, micile zgomote pe

care le făcea Varya în vis şi sforăitul lui Daniel, îşi scotea instrumentele de sub pat şi se furişa în sufragerie. Savura liniştea neobişnuită şi senzaţia că avea toată casa la dispoziţie. Nici atunci nu aprindea lumina, aşa că avea un loc pe podea, în dreptul ferestrei din sufragerie, pe unde intra lumina lampadarelor de pe strada Clinton. Luni de-a rândul, acesta a fost micul ei secret. Însă într-o noapte de iarnă, a mers tiptil până în sufragerie, unde a văzut că tatăl ei i-o luase înainte.

Timp de câteva secunde, acesta n-a observat-o. Şedea pe fotoliul lui preferat cu ciucuri, tapiţat cu pluş verde de culoarea mazării, şi citea o carte. Făcuse focul în cămin: buştenii luceau roşii, încă întregi.

Klara aproape a făcut stânga împrejur, dar s-a răzgândit. Dacă el putea să stea acolo la 01: 00 noaptea, ea de ce n-ar fi putut? A ieşit din penumbra holului şi a păşit peste pragul sufrageriei, moment în care Saul a observat-o în sfârşit.

— Nu poţi să dormi? l-a întrebat ea.

— Nu, a răspuns Saul arătându-i cartea.

Era Tora, normal. Klara nu înţelegea cum de nu se săturase de ea. O citise şi o recitise în fel şi chip: de la început până la sfârşit, de la sfârşit până la început, pe bucăţele alese aparent la întâmplare şi pe bucăţi mari, pe care le parcurgea în mai multe săptămâni. I se întâmpla să stea zile întregi cu privirea pironită pe o singură pagină.

— Ce parte citeşti? l-a întrebat Klara.

De obicei evita să-l întrebe pentru a nu primi o

predică despre fiica sacrificată a lui Iefta sau despre babilonienii care au refuzat să se închine la statuia de aur a regelui Nabucodonosor şi care au scăpat cu viaţă după ce au fost aruncaţi într-un cuptor.

Saul a ezitat. Între timp, aproape renunţase la gândul de a studia Tora împreună cu familia. Până şi Gertie se foia când citea din cărţile sfinte.

— Povestea cu rabinul Eliezer şi cu cuptorul, i-a răspuns. A fost singurul înţelept care a crezut în purificarea cuptorului impur.

— Ah, da! E interesantă, a spus Klara, dar s-a simţit proastă pentru că de fapt habar n-avea despre ce era vorba.

S-a aşteptat ca Saul să continue, în schimb acesta i-a căutat privirea şi i-a zâmbit surprins, sau poate bucuros de reacţia ei. Klara a înaintat spre mijlocul încăperii, cu un pachet de cărţi într-o mână. După ce s-a aşezat în dreptul ferestrei, Saul s-a întors la Talmud. Au stat până când buştenii s-au fărâmat şi au început amândoi să caşte. După ce s-a întors fiecare în camera lui, Klara a dormit mai bine decât o făcuse de luni întregi.

Gertie n-a fost niciodată de acord cu pasiunea Klarei pentru magie. Îşi spunea că era doar o etapă şi că avea să o depăşească, că avea să meargă ulterior la colegiu, la fel ca Varya, şi să-şi ia diploma pe care Gertie nu reuşise s-o obţină. Dar nu la fel stăteau lucrurile cu Saul. Iată de ce Klara a putut să plece de acasă la doar câteva săptămâni după ce l-au înmormântat şi să nu se urască pentru asta: pentru că nu murise mama ei,

ci tatăl ei, cu care petrecuse trează nopţi întregi, în tăcere deplină, şi care, chiar în dimineaţa morţii lui, a ridicat capul din Mişna şi a urmărit-o transformând o eşarfă albastră în una roşie.

— E minunat, i-a spus el, urmărind cum Klarei îi trece mătasea printre degete şi lăsând să-i scape un chicotit maliţios, care i-a amintit de Ilya.

— Mai fă o dată, te rog.

Aşa că ea a tot repetat până când el a lăsat cartea deoparte, s-a aşezat picior peste picior şi a privit-o nu în modul acela vag în care îşi privea deseori copiii, ci cu real interes şi mirare, aşa cum îl privea pe Simon când era bebeluş. Aşa că el ar fi înţeles hotărârea ei de a pleca, nu? Măcar atât o învăţase iudaismul: să nu stea niciodată pe loc, oricine ar încerca s-o ţină prizonieră. O învăţase să-şi creeze propriile ocazii, să transforme stânca în apă şi apa în sânge. O învăţase că astfel de lucruri era posibile.

La 04: 00 dimineaţa, Klara se simte ameţită şi are mâinile amorţite de durerea satisfăcătoare produsă de orele de muncă. Îşi propune să pună eşarfele la loc în cutia de la Ilya, dar în schimb le îndeasă în pumnul stâng şi apoi în vârful degeţelul mare drept; când desface palmele, eşarfele au dispărut. Se gândeşte ce ar însemna să plece din San Francisco, se întreabă dacă se va simţi acasă călătorind din loc în loc şi atunci îi vine în minte una dintre poveştile lui Saul. Se întâmpla în 1948, în bucătăria unui apartament de pe strada Hester. Un bărbat şi un băiat stau la masă, unul în faţa celuilalt, şi ascultă la un aparat radio Philco PT-44,

cu capetele foarte aproape unul de celălalt. Băiatul era Saul Gold. Bărbatul era Lev, tatăl lui.

Când aud că mandatul britanic a expirat, Lev îşi duce mâinile la gură. Ţine ochii închişi, iar în barbă încep să i se scurgă picături sărate.

„Pentru prima dată, noi, evreii, suntem stăpânii propriului destin”, a spus el, prinzându-l pe Saul de bărbia ascuţită. „Ştii ce înseamnă asta? Vei avea mereu un loc în care să mergi. Israel va fi mereu acasă”.

În 1948, Saul avea 13 ani. Era prima dată când îşi vedea tatăl plângând. Dintr-odată şi-a dat seama că locul pe care el îl considera acasă – apartamentul cu două camere din clădirea de cărămidă proaspăt renovată, aflat deasupra brutăriei Gertel – pentru tatăl lui era doar un decor de mucava pe scena altcuiva, care putea fi oricând demontat şi dus în culise. Prin absenţa sa, acasă însemna ritmul *halakha*: rugăciunea zilnică, Sabatul săptămânal, sărbătorile anuale. Cultura lor era înscrisă în timp. Şi la fel, acasă nu era un loc în spaţiu, ci în timp.

Klara pune cutia lui Ilya la loc în dulap şi se bagă în pat. Proptită în cot, depărtează lamele jaluzelei şi vede prin gaura formată luna cât o unghie. Mereu şi-a imaginat că acasă înseamnă o destinaţie fizică, dar poate că Raj şi Ruby sunt singura casă de care are nevoie. Poate că, la fel ca luna, sentimentul de „acasă” o va însoţi oriunde s-ar duce.

Capitolul 15

Cumpără o rulotă de la unul dintre colegii de serviciu ai lui Raj. Klara s-a aşteptat la ceva deprimant, dar Raj recondiţionează masa de lemn din bucătărioară, scoate blatul portocaliu de plastic şi îl laminează, dându-i un aspect de marmură. „Hit the road, Jack", fredonează în timp ce lucrează. Montează etajere deasupra patului şi adaugă nişte bare de aluminiu ca să nu cadă cărţile când rulota e în mişcare. Pe timpul zilei, patul se ridică şi se face canapea, lăsând pe podea suficient spaţiu în care Ruby se poate juca. Klara coase draperii din catifea roşie şi aşază pătuţul lui Ruby în dreptul geamului din spate, să poată vedea lumea defilându-i prin faţa ochilor. Încarcă echipamentul într-o remorcă ataşată la rulotă.

Într-o dimineaţă însorită şi rece de noiembrie pornesc spre nord.

Klara îi pune centura lui Ruby.

— Ia-ţi la revedere, Rubini, o îndeamnă Raj, întorcându-se la ea ca să-i ridice mânuţa. Fă cu mânuţa.

Vă iubesc pe fiecare, spune Klara în gând, privind templul taoist, brutăria de la parter, bătrânele cu cutii de dim sum în pungi de plastic roz. *La revedere tuturor.*

Sunt angajaţi pentru două spectacole la un cazinou din Santa Rosa şi pentru alte patru într-o staţiune turistică de pe malul lacului Tahoe. Publicul le zâmbeşte lui Raj, artist şi cap de familie,

şi lui Ruby, cu ochii ei mari iţindu-se de sub un minijoben pe care Raj îl foloseşte pentru a aduna bacşişul la sfârşitul fiecărei reprezentaţii. Ţine banii într-o cutie cu încuietoare, pitită sub scaunul şoferului. Cumpără din Tahoe un telefon pentru maşină pe care urmează să-l folosească pentru a rezerva săli de spectacol. Klara vrea să-i sune pe ai ei, dar Raj îi dă peste mână.

— Factura e suficient de mare, îi spune.

Când vine iarna, o cotesc spre sud. În Los Angeles concurenţa e acerbă, dar le merge bine în oraşele universitare şi chiar mai bine în cazinourile din deşert. Dar Klara detestă cazinourile. Toţi administratorii o iau drept asistenta lui Raj. Oamenii se îndepărtează de mesele de joc şi de păcănele pentru că vor să vadă o femeie tânără învârtindu-se într-o rochie mulată sau pentru că sunt prea beţi ca să plece acasă. Le place trucul lui Raj cu acele de cusut, dar huiduie în timpul „Coliviei invizibile”.

— Şi-a băgat-o pe mânecă! urlă cineva ca şi cum ar lua eşecul ca pe o jignire personală.

Klara începe să se gândească cu nostalgie la micile reprezentaţii din San Francisco, amintindu-şi doar scenele hodorogite, dar nu şi scandalagiii, uitând că nici aici, nici acolo nimeni nu a apreciat vreodată ce are ea de oferit.

Peste zi, în timp ce Raj e ocupat să promoveze spectacolul, Klara îi citeşte lui Ruby în rulotă. Admiră peisajul de deşert, munţii albaştri şi cerni de culoarea sorbetului, dar nu-i place senzaţia, moleşeala combinată cu nelinişte sau căldura care

o apasă ca nişte mâini. Ţine mai multe sticluţe de votcă în trusa de machiaj; le preferă pentru efectul direct şi fulgerător, pentru felul în care îi arde gâtul alcoolul. Dimineaţa, după ce pleacă Raj, îşi toarnă două degete în cana cu ness. Uneori merge cu Ruby până la un magazin din apropiere şi-şi cumpără o sticlă de Cola, care ascunde mai bine mirosul. Raj ştie că s-a lăsat de băut în timpul sarcinii şi continuă să creadă că nu s-a reapucat. Însă de data asta e altfel. Golurile de memorie şi voma au fost înlocuite de o stare persistentă, mai greu de detectat: o detaşare de realitatea vieţii ei, difuză, dar continuă. Înainte să se întoarcă Raj acasă se debarasează de sticle. Apoi se spală pe dinţi în rulota lor şi scuipă pe fereastră.

— Uită-te şi tu, exclamă Raj, numărând cecurile. Acum chiar am dat lovitura.

— Nu mai putem sta mult aici, îi zice Klara.

Sunt parcaţi ilegal în spatele unui fast-food Burger King dezafectat, pentru că Raj nu vrea să plătească taxa într-o parcare pentru rulote.

— Nu ştie nimeni că suntem aici, iubito, o linişteşte el. Suntem invizibili.

*

Anotimpurile sunt date peste cap. Când sună acasă de Hanuca, ghemuită deasupra telefonului din maşină în timp ce Raj e plecat la cumpărături la Stop n Save, la New York ninge, iar la ei în rulotă sunt 30 de grade.

— Cum mai eşti? o întreabă Daniel.

O şochează cât de dor îi este de el. Când fratele ei i-a vizitat în San Francisco, l-a urmărit jucându-se ascunselea cu Ruby, imaginându-şi-l prima dată în rolul de tată.

— Sunt bine, îi răspunde mimând optimismul şi veselia. Sunt foarte bine.

Klara nu le-a spus lui Daniel şi Varyei două lucruri: despre ciocănituri şi că moartea lui Simon se potrivise cu profeţia. Nici Simon nu le împărtăşise data şi nu mai vorbiseră despre femeia de pe strada Hester de când ţinuseră Şiv'a pentru Saul. Dar Klara ştie şi asta o roade pe dinăuntru. După spectacole, în timp ce se demachiază, iar Raj adună bacşişurile, calculează cât mai are de trăit dacă femeia a avut dreptate şi în ce o priveşte.

Eu n-o să mor, i-a spus lui Simon. *Refuz.*

I-a fost uşor să facă pe curajoasa până să se îndeplinească prima profeţie. Moartea lui Simon a aruncat-o pe Klara înapoi în timp, când avea 9 ani şi stătea în faţa apartamentului de pe strada Hester. Adevărul e că nu-şi dorise de fapt să afle data la care avea să moară. Nu-şi dorise decât s-o cunoască pe femeie.

Era prima magiciană de care auzea. („De ce suntem atât de puţini?" îl întrebase ea odată pe Ilya. „Păi, în primul rând, din cauza Inchiziţiei", îi răspunsese el. „Şi-apoi din cauza Reformei şi a proceselor împotriva vrăjitoarelor din Salem. Şi-ar mai fi ceva: hainele. Ai încercat vreodată să ascunzi un porumbel într-o rochie de seară?") Când a intrat în apartament, a găsit-o pe femeie în picioare, în dreptul ferestrei. Părul şaten, împletit

în două cozi lungi, făcea ca faţa ei să pară simetrică, completă. Câţiva ani mai târziu, Klara a chiulit şi s-a dus în Sala Mare a Muzeului Metropolitan de Artă. Acolo a văzut o statuie reprezentându-l pe Ianus, împrumutată de la Muzeul Vaticanului, care a dus-o cu gândul la ghicitoare. Feţele statuii priveau în direcţii diferite, simbolizând trecutul şi prezentul, ceea ce nu îi dădea un aspect dezarticulat; dimpotrivă, emană o armonie circulară. Singurul lucru care i-a displăcut a fost că statuia îl înfăţişa pe Ianus – zeul începuturilor, dar şi al tranziţiilor şi al timpului –, sub forma unui bărbat.

— Ooo! exclamase ea privind tabelurile şi calendarele, I Ching şi beţele pentru divinaţie din apartamentul femeii. Ştiţi cum se folosesc toate astea?

Spre uimirea Klarei, femeia a dat din cap că „nu”.

— Astea sunt doar de faţadă, i-a răspuns. Celor care vin la mine le place să creadă că tot ceea ce ştiu vine dintr-o sursă precisă. Aşa că folosesc recuzita asta.

Când s-a apropiat de Klara, trupul ei vibra de o forţă comparabilă cu a unui vehicul în mişcare. Klara era să se dea din drum, dar nu: s-a forţat şi a rămas pe loc.

— Recuzita îi liniştеşte, a continuat femeia. Dar n-am nevoie de lucrurile astea.

— Ştiţi pur şi simplu, a murmurat Klara.

Spaţiul dintre trupurile lor era încărcat de electricitate, precum cel dintre doi magneţi. Klara

se simţea slăbită, avea senzaţia că ar fi plutit direct în braţele femeii dacă s-ar fi relaxat.

— Ştiu pur şi simplu, a spus femeia.

Apoi a băgat bărbia în piept, şi-a lăsat capul în jos şi s-a uitat pieziş la Klara.

— La fel ca tine.

La fel ca tine: sunase ca o dovadă a existenţei. Klara voia să ştie mai mult. Credea că nu-i păsa de data morţii ei, dar acum era captivată. Voia să rămână cât mai mult sub vraja femeii, vrajă care funcţiona ca o oglindă în care Klara îşi vedea propria imagine. A cerut să afle când avea să moară.

Când i-a răspuns femeia, vraja s-a rupt.

Răspunsul a venit ca o lovitură fizică. Nu-şi mai aminteşte dacă i-a mulţumit sau cum a ajuns pe alee. S-a pomenit pur şi simplu jos, cu faţa brăzdată de lacrimi şi cu palmele murdare de la mizeria de pe balustrada scării de incendiu.

Treisprezece ani mai târziu, profeţia femeii în legătură cu Simon s-a adeverit, exact cum se temuse Klara. Dar problema era următoarea: avea ghicitoarea puterile pe care pretindea că le are sau Klara luase decizii care duseseră la împlinirea profeţiei? Ce era mai rău? Dacă moartea lui Simon ar fi putut să fie prevenită, dacă femeia fusese doar o escroacă, atunci Klara era vinovată – şi poate că şi ea era tot o escroacă. În definitiv, dacă magia exista în paralel cu realitatea – cele două feţe ale lui Ianus, care privesc în direcţii diferite –, atunci Klara nu era singura în stare s-o folosească. Dacă se îndoia de femeie, atunci trebuia să se

îndoiască şi de ea însăşi. Şi dacă se îndoia de ea însăşi, atunci trebuia să se îndoiască de toate lucrurile în care credea, inclusiv de faptul că Simon comunica prin ciocănituri.

Are nevoie de dovezi. În mai 1990, într-o noapte caldă în care Raj şi Ruby dorm, Klara stă în pat în capul oaselor.

Trebuie să le cronometreze, cum face în „A doua vedere”. Un minut pe literă.

Se duce în colţul cu bucătăria, unde a lăsat ceasul lui Simon – un cadou de la Saul, cu curea de piele şi cadranul mic, aurit. Se duce în partea din faţă a rulotei pentru că acolo e mai multă lumină de la lună şi poate urmări mişcările minutarului subţirel.

— Haide, Sy, murmură ea.

Când aude prima ciocănitură, începe să numere minutele. Trec şapte minute, apoi opt; după cel de-al doisprezecelea, se aude a doua ciocănitură.

M.

Fixează ceasul cu privirea, ca şi cum ar fi o cheie, ca şi cum ar fi faţa zâmbitoare a lui Simon. Următoarea ciocănitură se aude cinci minute mai târziu: *E.*

Ruby scânceşte.

Nu acum, îşi spune Klara. *Te rog, nu acum.* Dar scâncetul se transformă într-un miorţăit, după care plânsetul lui Ruby izbucneşte. Klara îl aude pe Raj dându-se jos din pat, îl aude murmurând până când copilul nu mai plânge, ci doar îşi trage nasul, după care apar amândoi în cabina rulotei.

— Ce faci aici?

O ţine pe Ruby sus pe piept, astfel încât au capetele la acelaşi nivel. Ochii lor sclipesc în întuneric.

— Nimic. Nu puteam să dorm.

Raj o saltă pe Ruby în braţe.

— De ce?

— De unde să ştiu.

El ridică mâna liberă – *doar am întrebat* – şi dispare în întuneric. Îl aude cum o pune pe Ruby înapoi în pătuţ.

— Raj.

Se întoarce cu faţa spre uşa blocată cu scânduri a fostului Burger King.

— Sunt nefericită.

— Ştiu.

Raj vine lângă ea, se aşază pe locul din dreapta şi îşi dă scaunul în spate până când are loc să-şi întindă picioarele. Îşi ţine părul strâns într-o coadă – nu şi l-a mai spălat de zile întregi –, iar ochii îi lăcrimează de oboseală.

— Nu asta am vrut pentru noi. Am vrut ceva mai bun. Încă-mi doresc. Pentru ea.

Raj arată cu bărbia spre pătuţul lui Ruby.

— Vreau să aibă o casă. Vreau să aibă vecini. Vreau să aibă un nenorocit de câine dacă asta-şi doreşte. Dar câinii nu sunt ieftini. Şi nici vecinii. Încerc să economisesc, Klara. Câştigăm mai mult decât înainte, dar nu e de ajuns.

— Poate asta e limita.

Vocea Klarei e sugrumată.

— Sunt obosită. Ştiu că şi tu eşti. Poate ar fi

timpul să ne găsim slujbe normale.

Raj pufneşte pe nas.

— Eu nu mi-am terminat liceul. Tu n-ai făcut facultate. Crezi că Microsoft are nevoie de noi?

— Nu Microsoft, alţii. Sau ne-am putea întoarce la şcoală. Mereu am fost bună la matematică; aş putea face un curs de contabilitate. Şi tu, tu aveai talent ca mecanic. Erai de-a dreptul strălucit.

— Şi tu erai la fel! izbucneşte Raj. *Tu* aveai talent, *tu* erai strălucită. Prima dată când te-am văzut, Klara, aveai un spectacol mic în North Beach; te-am urmărit pe scenă şi mi-am spus: ce femeie deosebită! Aveai vise prea îndrăzneţe şi părul prea lung, ţi se tot încurca în sfori, dar când te-ai avântat spre tavan, într-un mod în care nu mai văzusem pe nimeni să o facă, părea că n-o să mai cobori niciodată. Nu sunt gata să renunţ. Şi cred că nici tu nu eşti. Chiar vrei să te potoleşti? Să plimbi hârtii toată ziua şi să munceşti cu banii altora?

Micul lui monolog o atinge profund, în cotloane uitate. Klara a ştiut dintotdeauna că menirea ei e să servească drept punte: între realitate şi iluzie, prezent şi trecut, lumea asta şi lumea cealaltă. Trebuie doar să-şi dea seama cum s-o facă.

— Bine, răspunde ea încet. Dar nu mai putem continua aşa.

— Aşa e, aprobă el cu privirea aţintită înainte. Trebuie să gândim la scară mai mare.

— Cum ar fi?

— Cum ar fi Vegas.

Klara îşi apasă ochii cu palmele.

— Raj, ţi-am spus deja.

— Ştiu că mi-ai spus.

Raj se foieşte pe scaun şi se apleacă spre ea peste cotieră.

— Dar tu vrei un public, vrei să ai impact, vrei să-ţi faci un nume, Klara, iar aici nu poţi să ţi-l faci. Dar la Vegas vin oameni din toată lumea, în căutare de ceva ce nu găsesc acasă.

— Da, bani.

— Nu, divertisment. Vor să încalce regulile, să întoarcă lumea cu susul în jos. Şi nu asta vrei şi tu?

O apucă de mână.

— Uite care-i treaba, eu n-am vrut niciodată să fiu vedetă. Şi tu n-ai vrut niciodată să fii asistentă. Mereu ai simţit că ţi-e rezervat un destin important, mai bun de-atât, nu? Iar eu am crezut mereu în tine.

— Nu mai sunt aşa. Ceva s-a pierdut. Sunt mai slabă.

— De când te-ai lăsat de băut ţi-a fost mai bine. Eşti slabă doar când te pierzi în propria minte, când rămâi blocată acolo şi nu mai poţi să ieşi la suprafaţă. Trebuie să stai aici la suprafaţă, îi spune el lipindu-şi palma desfăcută sub bărbie. Deasupra apei. Concentrează-te pe ce contează, cum ar fi Ruby. Şi pe cariera ta.

Când se gândeşte la Ruby, Klara îşi imaginează că încearcă să se ţină de o piatră din mijlocul unui râu, să se agaţe de ceva mic şi solid în timp ce totul o împinge în derivă.

— Dacă mergem la Vegas, iar eu o dau în bară? Dacă nu suntem angajaţi sau dacă eu… dacă

eu nu sunt în stare pur şi simplu? Atunci ce ne facem?

— Eu nu văd lucrurile aşa, spune Raj. Şi nici tu n-ar trebui să gândeşti aşa.

*

— Vegas, repetă Gertie. Te duci la Vegas.

Klara o aude pe mama ei acoperind cu mâna receptorul, după care strigă: *Varya, ai auzit ce-am zis? Vegas. Tocmai mi-a zis că se duce la Vegas.*

— Mama, intervine Klara. Aud ce zici.

— Poftim?

— E alegerea mea.

— Nimeni n-a zis că nu e. Dar a mea sigur n-ar fi.

Un clic o anunţă că cineva a ridicat un al doilea receptor.

— Te duci la Vegas? o întreabă Varya. Cu ce ocazie? În vacanţă? O luaţi şi pe Ruby?

— Sigur că o luăm şi pe Ruby. Unde s-o lăsăm? Şi nu mergem în vacanţă, ne mutăm acolo.

Klara priveşte pe fereastra rulotei Raj se plimbă în sus şi-n jos şi fumează. Din două în două secunde, trage cu ochiul la Klara ca să vadă dacă mai vorbeşte la telefon.

— De ce? întreabă şocată Varya.

— Pentru că vreau să fiu magiciană. Şi dacă vrei să fii magician, trebuie să fii acolo. Dacă vrei să faci bani din asta. Plus că am un copil, Varya. Nu ştii cât de mult costă mâncarea ei scutecele, hainele...

— Am crescut patru copii intervine Gertie. Şi nu m-am dus niciodată la Vegas.

— Ştim, spune Klara. Dar eu sunt altfel.

— Ştim, oftează Varya. Dacă tu eşti fericită…

Raj se întoarce la maşină înainte ca Klara să apuce să pună receptorul în furcă.

— Ce-au zis? o întreabă, lăsându-se să cadă pe scaunul şoferului şi băgând cheia în contact. Nu sunt de acord?

— Nope.

— Ştiu că sunt familia ta, îi spune el, virând ca să intre pe şosea. Dar dacă n-ar fi, nici ţie nu ţi-ar plăcea de ele.

*

Fac popas în Hesperia ca să doarmă. Klara este trezită de sunetul vocii lui Raj. Se întoarce pe-o parte şi se uită la ceasul lui Saul: e 03: 15 dimineaţa, iar Raj stă pe jos, lângă pătuţul lui Ruby. Se uită la ea printre zăbrele şi-i şopteşte lucruri despre Dharavi.

Tablă vopsită în albastru. Femei care vând trestie de zahăr. Case cu pereţi din saci de iută; ţevi uriaşe, care se ridică pe străzi asemenea spinărilor de elefanţi. Îi povesteşte despre speculanţii de curent electric şi mlaştina cu mangrove, despre cocioaba în care s-a născut.

„Şi asta e casa lui Tata. Jumătate a fost demolată când eram eu mic. Probabil că acum a dispărut şi cealaltă jumătate. Dar ne-o putem imagina şi aşa. Imaginează-ţi jumătatea care a

rămas în picioare. Fiecare etaj, cu activitatea lui. Unde lucrează Tata, podeaua e acoperită cu sticle, plastic şi bucăţi de metal. La etajul de deasupra, bărbaţii fabrică mobilă; şi mai sus, confecţionează serviete şi genţi. La ultimul etaj, femeile cos blugi şi tricouri minuscule, haine pentru copii ca tine”.

Ruby gângureşte şi face cu mânuţa, albă-albăstruie în lumina lunii. Raj o ţine de mânuţă.

„Cei din neamul tău sunt consideraţi de neatins, inferiori celor care au ieşit de sub picioarele lui Brahma. Dar cei din neamul tău sunt muncitori. Ei sunt proprietari de magazine mici, fermieri şi reparatori. În sate, nu au voie să intre în temple sau alte locuri sfinte. Dar Dharavi e templul lor”, îi spune el. „Iar America e al nostru”.

Klara stă cu capul întors spre pătuţul lui Ruby; are trupul încordat. Ei nu i-a vorbit niciodată Raj despre lucrurile astea. Când îl întreabă despre Dharavi sau despre insurecţiile din Kaşmir, schimbă subiectul.

„Tata ar fi mândru de tine”, continuă Raj. „Iar tu ai de ce să fii mândră de el”.

Raj se ridică în picioare. Klara îşi afundă capul în pernă.

„Nu uita, Ruby”, spune Raj trăgându-i păturica până la bărbie. „Nu uita”.

Capitolul 16

În Vegas, se opresc într-o parcare pentru rulote care se cheamă King’s Row. E la cincisprezece minute de Strip şi costă 200 de dolari pe lună, de

care Raj se desparte cu ciudă – în piscină nu e apă şi doar o maşină de spălat funcţionează.

— E ceva temporar, îi spune lui Ruby pupând-o pe năsucul cât o ciupercuţă. O s-o vindem curând.

Cât timp el ridică şi stabilizează rulota cu ajutorul cricului şi o conectează la electricitate şi apă, Klara explorează locul. Există o cameră de recreere, cu o masă de ping-pong şi un automat pe jumătate gol. Rulotele, care par să nu se mai fi mişcat de luni întregi, au terase de lemn pe care proprietarii lor au pus ghivece cu flori sau steaguri americane.

Închiriază o maşină pentru trei luni, un Pontiac Sunbird din 1982, şi dau o tură către Strip. Klara n-a mai văzut niciodată aşa ceva. Cascade care nu seacă niciodată. Flori tropicale veşnic înflorite. Ansamblurile de hoteluri au faţade metalice şi forme ascuţite, ca nişte staţii spaţiale. „Fete sexy live”, şuieră cineva şi Klara se pomeneşte în mână cu o vedere. În faţa cazinoului Caesars Palace defilează tot felul de zei; o femeie e întinsă pe stradă, cu faţa în jos şi cu capul pe o geantă roz din piele. Dansatoare exotice şi Elvişi falşi stau lângă o păpuşă Chucky vie, care-i face Klarei cu mâna. În care ţine cuţitul.

Cel mai nou hotel se înalţă ca o carte deschisă, cu două clădiri subţiri unite. The Mirage – o firmă luminoasă, cu majuscule roşii, curbate. Anunţul continuă: *În primele zece ore de la deschidere, am plătit cel mai mare jackpot din istoria Las Vegasului! 4, 6 milioane! Încercaţi bufetul!* După care literele dispar discret şi reapare numele The

Mirage. Cineva le spune că în faţa hotelului scuipă foc un vulcan în fiecare noapte, pe fundalul muzical al celor de la Grateful Dead şi al lui Zakir Hussain, cântăreţul indian la tabla. Într-un atriu s-a reprodus o junglă, în care sunt ţinuţi tigri adevăraţi. Este exact ceea ce Klara nu şi-a dorit niciodată, dar apoi se gândeşte la Ruby. Sunt mulţi bani aici. Intră în holul hotelului, în care atârnă candelabre uriaşe şi petale de sticlă de mărimea anvelopelor. La recepţie se înalţă un acvariu de 15 metri lăţime, de la podea până la tavan. Se aude un vuiet – de la cascadă sau de la vulcan –, apoi îşi dă seama că e o maşină de tăiat: încă se construieşte la clădire.

— Psst, zice Raj şi arată spre un afiş mare, poziţionat deasupra recepţiei.

Pe el apar Siegfried şi Roy, cu feţele lipite de un tigru alb. „Zilnic, de la 13: 00 la 19: 00”. E 13: 45. Urmează indicatoarele şi ajung la sala de spectacole. Dat fiind că a început deja, încasatorul a plecat. Raj se furişează pe uşă, cu Ruby sprijinită de şold, şi o trage pe Klara pe două scaune goale. Siegfried şi Roy sunt îmbrăcaţi cu cămăşi de mătase descheiate, cu nişte scurte îmblănite şi cu pantaloni de piele, cu şliţul proeminent. Călăresc un dragon mecanic care scuipă flăcări şi îi lovesc cu biciul capul mare de 10 metri, în timp ce câteva femei în costume de baie în formă de scoică dansează cu nişte sceptre cu capete din cristal. La sfârşitul reprezentaţiei, Roy călăreşte un tigru alb, care stă pe un glob din oglinzi. După ce i se alătură şi Siegfried împreună cu alte douăsprezece

animale exotice, levitează împreună către bârnele acoperişului.

E o caricatură a visului american, un vis despre visul american: cu 40 de ani în urmă, cei doi s-au cunoscut la bordul unui transatlantic; fugeau din Germania postbelică, cu un ghepard ascuns într-un cufăr. Iar acum fac spectacole cu o echipă de 250 de artişti şi personal auxiliar.

În timp ce-şi fac plecăciunile, Raj îi şopteşte Klarei la ureche:

— Tot ce ne trebuie e o intrare în lumea asta. Trebuie să găsim pe cineva care cunoaşte pe altcineva, spune el.

*

Klara o alăptează pe Ruby pe canapea, cu ochii pe ceasul lui Simon. Reapar cele două litere: M şi E. Cinci minute mai târziu, mai apare un E. Următorul interval e atât de lung – 20 de minute –, că se teme că i-a scăpat ciocănitura în timp ce o ajută pe Ruby să râgâie. Atunci aude sunetul.

T.

„Meet!”

Ruby ţipă ascuţit. Klara nu mai are lapte.

— Ce e? strigă Raj de afară.

E băgat sub rulotă şi meştereşte la partea din spate.

— Nimic, răspunde Klara.

Lui Raj nu i-ar plăcea să audă ce i s-a întâmplat, anume: dacă Simon comunică cu ea de dincolo de moarte, atunci cine zice că n-ar putea s-

o facă şi Saul?

Klara îşi închide sutienul pentru alăptat şi o linişteşte pe fetiţă, dar simte o durere în sinusuri ca şi cum i-ar veni să plângă. Ruby e vie, Ruby are nevoie de ea. Klara are nevoie de Simon, de Saul, dar ei sunt...

Morţi? Poate că da. Dar nu de tot poate.

Raj n-are noroc cu cunoştinţele de la cazinourile din California de Sud, în schimb proprietarul staţiunii Lake Tahoe are un văr al cărui cumnat e administrator la Golden Nugget. Raj merge să se întâlnească cu el îmbrăcat cu cel mai bun costum, la steakhouseul de pe Strip. La întoarcere e agitat, debordează de energie şi îi lucesc ochii ca şi cum ar fi în transă.

— Iubito, spune el, am făcut rost de-un număr de telefon.

Capitolul 17

Klara nu a dat niciodată reprezentaţie pe o avanscenă precum cea de la Mirage. Traversele de susţinere sunt la 9 metri înălţime, există două platforme mobile, cinci echipamente de ridicat, douăzeci de reflectoare şi două mii de locuri în sală. Au instalat coarda care o ridică pentru „Fălcile vieţii”, iar dulapul lui Proteu e pregătit pe un cărucior, în culise. Trei directori de la Mirage se află în primul rând.

În timpul monologului de deschidere al lui Raj, Klara stă lângă intrarea pe scenă, cu transpiraţia curgându-i pe sub rochia cu paiete. E prima dată

când o duc pe Ruby la creşa angajaţilor hotelului, la etajul 16. Klara simte cum i se strânge stomacul. Încearcă să se stăpânească, de dragul lui Ruby. *Scuturǎ mâinile. Înghite. Zâmbeşte, ce naiba.* Păşeşte pe scenă cu pantofii aurii cu toc.

Lumină. Căldură. Nu-i deosebeşte pe directori unul de altul, cu cămăşile lor elegante purtate peste pantaloni şi cu feţele în penumbră. Se foiesc în timpul numărului cu Dulapul lui Proteu. Unul dintre ei pleacă la „Colivia invizibilă”, invocând o teleconferinţă. Ceilalţi doi se animă în timpul numărului „A doua vedere”, dar Klara nu reuşeşte să se sincronizeze cum trebuie în timpul „Ruperii” şi trebuie să-şi îndoaie genunchii ca să nu atingă podeaua prea devreme. Când deschide ochii, unul dintre ei îşi verifică pagerul, iar celălalt îşi drege vocea.

— Asta e tot? îi strigă.

Un maşinist aprinde luminile din sală, iar Raj se apropie din culise. Îşi afişează zâmbetul de vânzător, dar emană furie prin toţi porii. Timp de-o fracţiune de secundă, enormitatea şansei – şi, respectiv, enormitatea eşecului lor – o lasă pe Klara fără aer. În frigiderul din rulotă, au trei borcănele cu mâncare pentru Ruby. Şi ea, şi Raj au mâncat la fast-food şi ea o resimte în tot corpul, un amestec de exces şi lipsă. Au 64 de dolari într-o cutie cu cheie din torpedo. Dacă nu reuşesc să încheie un nou contract, ce se fac?

Klara se gândeşte la Ilya, mentorul ei. El a învăţat-o că numerele de magie sunt concepute pentru bărbaţi: buzunarele sacoului sunt de

mărimea potrivită, astfel că în ele încap perfect pahare de inox, iar mâinile mari îi ajută să palmeze. Apoi a învăţat-o cum să le fenteze. Klara foloseşte mingiuţe de spumă care nu necesită multă presiune şi a învăţat să manevreze fără cusur sertarul măsuţei pentru cărţi de joc. Dar mărimea palmelor nu şi-o poate schimba, iar când e vorba despre prestidigitaţie, nu se poate baza decât pe tehnică. „Trebuie să fii la fel de bună precum cei mai buni iluzionişti bărbaţi”, i-a spus Ilya, punând-o să exerseze cum se taie cu o singură mână până când o dureau degetele. „Şi apoi să-i depăşeşti”.

Prestidigitaţia era atuul ei. Încă este. Dar Klara şi Raj încearcă să devină Siegfried şi Roy. Între timp, Klara a uitat de magia veche, modestă cu care a crescut. A uitat cine e.

— Nu, răspunde ea. Nu e tot.

Se duce în culise după cutia neagră a lui Ilya, pe care a luat-o cu ea ca să-i poarte noroc. Traversează scena cu ea în braţe şi sare în zona scaunelor, apoi transformă cutia în masă în faţa directorilor. De aproape, cei doi nu seamănă deloc. Unul e îndesat şi ras pe cap din raţiuni de igienă, cu ochi albaştri şi o privire alertă în spatele ochelarilor cu rame argintii. Poartă o cămaşă de mătase roşie. Celălalt, îmbrăcat cu o cămaşă albă cu dungi subţiri şi negre, este înalt, are corpul în formă de pară şi părul prins într-o coadă. Pe vârful nasului poartă ochelari de culoarea lavandei, iar la gât îi atârnă o cruciuliţă de aur discretă.

Raj vine la marginea scenei şi se aşază în

spatele Klarei. Are trupul încordat, dar o priveşte. Klara scoate pachetul preferat de cărţi din compartimentul secret şi întinde cărţile pe măsuţa lui Ilya.

— Alegeţi trei, îi spune bărbatului chel. Şi întoarceţi-le cu faţa în sus.

Alege asul de treflă, regina de romb şi şeptarul de inimă roşie. Ea le pune la loc în pachet. Apoi bate din palme.

Asul se ridică din pachet, flutură în aer, apoi cade pe un scaun. Klara bate din nou din palme: regina se iţeşte din mijlocul pachetului. Când bate a treia oară din palme, şeptarul de inimă roşie se materializează în mâna ei.

— Ha! exclamă bărbatul. Foarte interesant.

Klara nu bagă în seamă complimentul. Trebuie să se concentreze ca să nu greşească la Raise Rise. Scoate din sertar un marker permanent şi i-l întinde bărbatului cu ochelari de culoarea lavandei.

— Tăiaţi cărţile. Oriunde vreţi.

Bărbatul face ce i se spune şi arată un trei de inimă neagră.

— Perfect. Vreţi să faceţi un semn pe carte, vă rog?

— Cu markerul?

— Cu markerul. Aşa veţi vedea că nu trişez. În pachet ar mai putea fi un trei de inimă neagră, dar aşa îl vom deosebi pe cel pe care l-aţi ales. Punem cartea la loc în mijlocul pachetului, aşa. Dar fiţi atent la asta: când bat cu degetul în cartea de deasupra – *o întoarce –,* e treiul dumneavoastră. Ciudat, nu? Acum hai să-l punem la loc, în mijlocul

pachetului. Măi să fie, când bat a doua oară cu degetul în cartea de deasupra, e tot treiul dumneavoastră. S-a ridicat prin pachet.

Raise râse e unul dintre cele mai dificile trucuri pe care le ştie Klara şi nu l-a mai exersat de ani întregi N-ar fi trebuit să-i iasă, dar ceva o ajută. Ceva o aduce înapoi în pielea celei care a fost cândva.

— Acum vă voi arăta pas cu pas cum o pun în mijlocul pachetului Ba chiar o las cu marginea în afară ca să fiţi siguri că nu mint – vedeţi? Văd şi eu. Cum se face atunci – *întoarce cartea de deasupra cu faţa* – că s-a ridicat la suprafaţă *a treia oară?* la să vedem acum, mi se pare că o simt mişcându-se – ce ciudat, aş putea să jur că e la fundul pachetului. Vreţi să scoateţi cartea de la fundul pachetului, vă rog?

O scoate şi e chiar cartea lui Bărbatul începe să râdă.

— Foarte bine jucat. N-aş fi observat că aţi ridicat două cărţi deodată dacă n-aş fi bănuit că aşa faceţi.

Tipul stă în continuare cu un ochi la pager. Klara se concentrează asupra lui I s-a pus un cârcel la degetul mic – n-a mai exersat de un an scoaterea cărţii în afară –, dar nu are timp să-şi scuture mâinile. În timp ce strânge pachetul de cărţi îşi umple pumnul cu monede de 25 de cenţi, apoi arată cu mâna spre cana de cafea din metal aflată la picioarele bărbatului chel.

— Vă deranjează dacă o folosesc? Mulţumesc frumos. Nu ştiu dacă aţi observat, nu ştiu dacă v-

aţi uitat, dar locul ăsta e infestat cu monede.

Cu cana în mâna dreaptă, o desface pe cea stângă pentru a le arăta că e goală. Când pocneşte din degete, între degetul mare şi arătător apare o monedă. Îi dă drumul în cană cu un clinchet. Scoate două monede din gulerul cămăşii bărbatului chel, câte una din fiecare ureche şi încă două din buzunarul mare de la cămaşă.

— Vedeţi, cana e a dumneavoastră, nu a mea. Nu are niciun compartiment secret, niciun depozit de monede. Aşa că pun pariu că vă întrebaţi cum reuşesc. Pun pariu că deja aveţi nişte ipoteze.

Klara arată cu mâna spre ochelarii bărbatului brunet. Acesta i-i dă şi ea îi înclină spre cană. Câte o monedă alunecă pe fiecare lentilă.

— E o reacţie firească: tot timpul căutăm explicaţii logice. Mă vedeţi producând monede unele după altele. Şi presupuneţi că le ţin în mâna stângă. Dar când vă arăt mâna stângă şi vă daţi seama că nu au cum să fie acolo, schimbaţi logica. Vă gândiţi că le-am ţinut de la bun început în mâna dreaptă. Ar fi convenabil, nu? Atât de aproape de cană. Dar nu vedeţi că eu pot foarte bine – *trece cana în mâna stângă.* – să schimb – îşi *arată mâna dreaptă goală* – metodele.

Tuşeşte şi din gură i se rostogolesc două monede. Bărbatul brunet îşi bagă pagerul în buzunarul cămăşii. Acum i-a captat atenţia.

— Sunteţi credincios, spune Klara, cu ochii pe cruciuliţa de la gâtul lui. Şi tatăl meu a fost. Deseori am impresia că a fost opusul meu. El cu regulile, eu cu încălcarea lor. Simţul lui al realităţii

contra fanteziilor mele. Dar mi-am dat seama – şi cred că el a ştiut mereu – că de fapt credeam în acelaşi lucru. Puteţi s-o numiţi trapă, un compartiment secret sau Dumnezeu: un nume pentru ceea ce nu cunoaştem. Un loc în care imposibilul devine posibil. Când făcea kiduş sau aprindea luminile pentru Sabat, făcea de fapt un număr de magie.

Raj tuşeşte în semn de avertizare. *Unde baţi?* Dar ea ştie unde bate. A ştiut de la bun început.

— Şi eu, şi tata credeam că ştim câte ceva despre realitate. Şi pun pariu că şi dumneavoastră credeţi la fel. Poate că realitatea e „prea mult”? Prea dureroasă, prea limitată, prea lipsită de bucurie şi noroc? Nu, spune ea. Dimpotrivă, cred că realitatea nu e de-ajuns.

Klara pune cana pe jos şi scoate un pahar şi o mingiuţă din sertar. Pune paharul gol cu faţa în jos pe masă şi mingiuţă deasupra lui.

— Nu e de-ajuns să explicăm ce nu înţelegem.

Ia mingea şi o strânge tare în mână.

— Nu e de-ajuns să demontăm inconsecvenţele pe care le vedem, auzim şi simţim.

Când desface mâna, mingea a dispărut.

— Nu e de-ajuns pentru toate speranţele, visele… credinţa noastră.

Ridică paharul. Mingea este dedesubt.

— Unii magicieni spun că magia ne face bucăţi perspectiva asupra vieţii. Dar eu cred că, dimpotrivă, magia ţine bucăţile la un loc. E materia neagră, liantul realităţii, plastilina cu care umplem

golurile dintre lucrurile despre care ştim că sunt reale. Şi e nevoie de magie pentru a arăta cât de inadecvată – *pune paharul jos* – este – *strânge pumnul* – realitatea.

Când deschide pumnul, mingiuţa roşie nu e acolo. În locul ei este o căpşună mare, perfectă.

Se lasă tăcerea de la podeaua mochetată până la tavanul de 15 metri, din spatele scenei până la balcoane. Raj începe să bată din palme, iar bărbatul chel i se alătură. Numai bărbatul cu cruciuliţa de aur nu aplaudă. În schimb, o întreabă:

— Când puteţi începe?

Klara se uită fix la căpşuna din palmă. E umedă. Îi simte mirosul. Aude un vuiet în urechi, parcă ar fi cascada din faţa hotelului Mirage – sau fusese o maşină de tăiat?

Bărbatul chel scoate din buzunar o agendă legată în piele.

— Mă gândeam la decembrie sau ianuarie… Ianuarie? O punem imediat înainte de Siegfried şi Roy?

Bărbatul corpolent răspunde cu o voce care vine parcă de sub apă.

— O s-o mănânce de vie.

— Clar, dar în deschidere. Îi dăm o jumătate de oră, oamenii încep să vină, vor să vadă ceva; e o fată atrăgătoare – sunteţi atrăgătoare –, le captează atenţia, îi face să se aşeze şi bang! Tigri, lei, explozii. Nebunie totală.

— Le vor trebui costume noi, insistă celălalt.

— O, da, le schimbăm complet garderoba. Vă dăm o echipă de producţie, scoatem colivia,

scoatem dulapul, mai lucrăm la treaba cu sfoara, la numărul cu cititul gândurilor – aducem un om din public pe scenă, ceva de genul; ne ocupăm noi de tot.

Cuiva îi sună pagerul. Amândoi îşi verifică buzunarele.

— Rămâne să mai vorbim. Aveţi patru luni să vă pregătiţi, o să fie bine.

*

— Să mor eu, spune Raj imediat cum se închide uşa liftului. O căpşună.

Râde, prăvălit în colţul dintre doi pereţi de sticlă.

— Nu ştiu cum ai făcut-o, dar a fost perfect.

— Nici eu nu ştiu.

Raj se opreşte brusc din râs, deşi încă are zâmbetul lăţit pe faţă.

— Vorbesc serios, spune Klara. N-am mai văzut căpşuna până acum. Habar n-am de unde a apărut.

Primul ei gând a fost că au revenit golurile de memorie: posibil să fi condus până la o piaţă, să fi cumpărat o caserolă, să-şi fi băgat una în buzunar. Dar e ilogic. Numai Raj conduce maşina închiriată şi nu există niciun magazin alimentar la care să poată ajunge pe jos din King’s Row.

— Cine te crezi? o întreabă Raj.

Pe faţa lui se citeşte ceva feroce, sălbatic, expresia lupului care-şi păzeşte prada.

— O magiciană care a ajuns să creadă în

propriile trucuri?

Cu luni în urmă, Klara s-ar fi simţit jignită. Dar acum, nu. Observă ceva.

Privirea lui Raj. Iniţial a crezut că e furie. Dar nu e asta, îi e frică de ea.

Capitolul 18

Raj lucrează cu echipa de producţie ca să pregătească numerele „Fălcile vieţii” şi „A doua vedere”. Regândeşte recuzita pentru numărul cu acele de cusut: ace mai mari ca să se vadă din public şi frânghie roşie în loc de sfoară. Directorul de divertisment de la Mirage o întreabă pe Klara dacă-l lasă pe Raj s-o taie în două cu ferăstrăul – „E floare la ureche, nu simţi nimic” –, dar ea refuză. El crede că de frică, dar adevărul e că ar putea să-i ţină o demonstraţie de o oră întreagă despre PT. Selbit şi invenţiile lui misogine: „Cum să distrugi o fată”, „Cum să întinzi o doamnă”, „Cum să striveşti o femeie”, toate introduse la momentul potrivit pentru a valorifica setea de sânge de după război şi dreptul la vot pentru femei.

Klara nu are de gând să fie o femeie tăiată în două cu ferăstrăul sau legată cu lanţuri – şi nici nu vrea să fie salvată sau eliberată. Se va salva singură. Ea va fi ferăstrăul.

Dar ştie că ar putea pierde contractul dacă opune şi mai multă rezistenţă. Aşa că-l lasă pe costumier să-i scurteze fusta cu 12 centimetri, să-i adâncească decolteul cu cinci şi să-i pună pernuţe în dreptul sânilor. În timpul repetiţiilor, Raj stă cu

capul tot mai sus, în timp ce Klara se face tot mai mică. Strălucirea pe care a emanat-o în timpul audiţiei se stinge pe zi ce trece, consumată de reflectoarele de 500 de waţi, întunecată de ceaţa din maşinile de fum. A crezut că cei de la Mirage o vor aşa cum este, dar de fapt o vor fragmentată, supradimensionată. O vor un produs al Vegasului Pentru ei nu este decât o atracţie, la fel ca vulcanul roz de la intrare: propria lor magiciană.

*

Cartilajele lui Ruby se osifică, iar oasele îi fuzionează. Are trupul 70% apă, acelaşi procent ca Pământul. Are canini mici şi ascuţiri şi o pereche de molari ca două gâlme. Ştie să spună „nu” şi „du” şi „vino mine”, adică „vino cu mine”, iar Klara se topeşte când o aude. Scoate ţipete de încântare de câte ori vede una dintre şopârlele roz care mişună la King’s Row şi adună pietricele pe care le ţine strâns în pumnişor. După ce are loc premiera spectacolului şi primesc primul cec gras, Raj vrea să vândă rulota, să închirieze un apartament, să caute o grădiniţă, un pediatru. Dar Klara mai are foarte puţin timp. Dacă femeia de pe strada Hester a avut dreptate, în două luni va muri.

Nu-i spune lui Raj. O va crede şi mai nebună decât o crede deja. În plus, îl vede foarte rar: între repetiţii, el rămâne la teatru. Urcat pe un grilaj la 27 de metri înălţime, instalează un sistem de sfori şi scripeţi conceput de el, pe care-l fixează de traversele de oţel. Foloseşte trapele din scenă

pentru a face în aşa fel încât Klara să dispară după plecăciunea de la finalul „Ruperii”. Împreună cu echipa de constructori, fabrică o masă nouă pentru cărţile de joc şi-i ajută să care recuzita din atelier pe scenă. Directorul artistic îl iubeşte, dar unii tehnicieni încep să-i poarte ranchiună. Odată, în drum spre creşă ca s-o ia pe Ruby, Klara îi aude pe doi maşinişti vorbind. Stau lângă uşile sălii şi îl urmăresc pe Raj, care lipeşte cu scotch marcajele pe scenă.

— Asta era treaba ta: să pui marcajele pe scenă, spune unul către celălalt. Dacă n-ai grijă, Ghandi îţi fură slujba.

*

Klara intră la Vons, împingând căruciorul de plastic roşu în care se află Ruby. Şterpeleşte opt borcănaşe cu piure de cartofi dulci marca Gerber de la raionul patru şi iese din magazin cu ele zăngănindu-i în poşetă. Uşile se deschid automat şi simte cum o învăluie aerul cald. E o seară de sfârşit de noiembrie, dar cerul e albastru indigo. Se aşază sub un lampadar, deschide unul dintre borcănaşele Gerber şi o hrăneşte pe Ruby cu degetul arătător.

Două sfere de lumină albă se apropie tot mai mult până când un Oldsmobile argintiu încetineşte în dreptul lor. Klara îi acoperă ochii lui Ruby şi mijeşte ochii, dar maşina nu-şi continuă drumul: se opreşte în faţa ei, ca şi cum ea ar bloca ieşirea din parcare. De pe scaunul şoferului, un bărbat o

priveşte insistent. Are părul ciufulit, blond-roşcat, ochii chihlimbariu-pal şi gura larg deschisă. Pare leit Eddie O'Donoghue, poliţistul din San Francisco.

Klara se ridică în grabă şi o sprijină pe Ruby pe un şold. În toată agitaţia, scapă borcănaşul cu mâncare, care se sparge şi din care se revarsă terciul portocaliu, dar nu se opreşte. La început merge, apoi începe să alerge către anonimatul mulţimii de pe Strip. Îşi face drum printre turişti, împingând cum poate cu o mână căruciorul gol şi îşi aminteşte de limba lui scotocindu-i gura, moment în care se loveşte de spatele solid al unei femei cu două cozi împletite, lungi şi şatene.

Klara îngheaţă. E ghicitoarea. O apucă pe femeie de umăr.

Aceasta se întoarce. E doar o adolescentă. Sub luminile intermitente de la Stage Door Casino, faţa i se colorează când roşie, când albastră.

— Care dracu' e problema ta?

Are pupilele dilatate şi bărbia ei împunge aerul într-un gest agresiv.

— Îmi cer scuze, murmură Klara, dându-se înapoi. V-am confundat.

Ruby începe să ţipe de pe şold. Klara porneşte împleticindu-se, trece de Caesars Palace şi de Hilton Suites, de Harrah's şi de Carnaval Court. N-a crezut niciodată că se va bucura să vadă prostia de vulcan cu spumă roz din faţa teatrului Mirage. Doar după ce intră îşi dă seama că a uitat căruciorul gol al lui Ruby în faţa cazinoului Stage Door.

*

Nu vrea să audă ciocăniturile – ar vrea să plece de unde au venit – dar ele se înteţesc. Simon e supărat pe ea; crede că a început să-l uite. Cu o oră înainte de prima repetiţie în costume, Klara intră în toaleta femeilor de la Mirage şi o pune pe Ruby pe blat, lângă o vază cu flori artificiale. Îşi scoate ceasul. *Meet* apare repede, ca mai înainte. Treisprezece minute mai târziu, aude încă o ciocănitură: încă un *M*. În cinci minute, apare un *E.*

Iniţial crede că se va repeta cuvântul, dar apoi îşi dă seama ce-i spune. *Meet me.* După 65 de minute, obţine încă un cuvânt.

Us.

Simon şi Saul. *Noi*. Începe să se învârtească baia cu ea. Klara se apucă cu mâinile de blatul de marmură şi-şi lasă capul să cadă în piept. Nu ştie cât timp a trecut până când îi aude vocea lui Ruby. Nu plânge, nici măcar nu gângureşte. Pronunţă cât se poate de clar: „Ma. Ma. Ma-ma”.

În miezul fiinţei ei, simte cum un lăstar lung se apleacă şi se frânge. Aceeaşi poveste veche: familia care te-a creat şi familia pe care ai creat-o tu, trăgând în direcţii opuse. Cineva bate la uşă.

— Klara? strigă Raj şi intră.

În locul obişnuitului tricou alb, pătat şi cenuşiu, şi al pantalonilor de lucru Carhartt ponosiţi, poartă vestimentaţia de scenă: haină cu cozi de rândunică făcută pe comandă şi jobenul catifelat şi negru ca penajul unui pinguin. Ruby stă în fund în celălalt capăt al blatului. S-a târât până în una dintre chiuvetele adânci şi aurite de la Mirage şi se joacă

cu automatul de săpun. Are spumă albastră de jur-împrejurul gurii şi plânge în gura mare.

— Ce mama dracului, Klara? Ce naiba e în capul tău?

Raj o ia pe Ruby în braţe şi o ajută să scuipe, scoţându-i săpunul din gură cu mâna. Umezeşte un şervet de hârtie şi îi şterge cu blândeţe ochii şi nasul. Se propteşte cu ambele mâini de blat şi se apleacă, sprijinindu-şi capul pe părul negru al fetiţei. Klarei îi ia puţin timp să-şi dea seama că Raj plânge.

— Vorbeai cu Simon, nu-i aşa?

— Ciocăniturile. Le-am cronometrat. Până acum n-am fost sigură, dar acum ştiu că sunt: îmi trimit un mesaj…

Raj se apleacă spre ea ca şi cum ar vrea s-o sărute. Dar se opreşte cu nasul lipit de obrazul ei, apoi se retrage.

— Klara.

Când o priveşte, în ochii lui se citeşte ceva viu, aprins, ceva ce ea interpretează drept dragoste, până-şi dă seama că e furie.

— Miroşi.

— Miros a ce? întreabă Klara, trăgând de timp.

A dat pe gât două sticluţe de Popov în rulotă; ar fi trebuit s-o ajute să se calmeze.

— Trebuie să fii masochistă să ne faci aşa ceva în momentul ăsta. Sau crezi că voi fi mereu aici să adun după tine?

— N-a fost decât un pahar.

Urăşte felul în care îi tremură vocea.

— Încerci să mă controlezi.

— Aşa te justifici? spune Raj căscând ochii neîncrezător. Cu ani în urmă. Dacă nu te-aş fi găsit, ce crezi că s-ar fi ales de tine?

— Ceva mai bun de-atât.

Ar fi tot în San Francisco, făcând spectacole pe cont propriu. Ar fi singură, dar stăpână pe viaţa ei.

— Ai fi ajuns o beţivă, îi aruncă Raj. O ratată.

Ruby o priveşte din braţele lui Raj. Klara simte cum îi iau foc obrajii.

— Singurul motiv pentru care încă faci spectacole, continuă Raj, e pentru că m-ai cunoscut pe mine. Şi singurul motiv pentru care reuşeai să te descurci înainte era pentru că jecmăneai oamenii. Furai, Klara. Fără ruşine. Şi tu chiar crezi că le ofereai un spectacol de calitate?

— Da, şi continui să o fac, îi răspunde Klara. Încerc să fiu o mamă bună. Vreau să am succes. Dar tu nu ştii prin ce trec eu. Nu înţelegi ce am pierdut.

— Nu înţeleg ce ai pierdut? Dar tu înţelegi, ai cea mai vagă idee ce s-a întâmplat în ţara mea?

Raj se şterge la ochi cu podul palmei libere.

— Tatăl tău a avut o afacere, o familie. Încă o ai pe mama tata, ai o soră şi un frate mai mare, medic. Tata căuta în gunoi, iar mama a murit atât de tânără, că nici nu mi-o amintesc. Amit a murit în 1985 într-un accident de avion, la câteva minute de Bombay, prima dată când încerca să se întoarcă acasă. Ai tăi au avut o viaţă bună. Încă o au.

— Ştiu cât de grea a fost viaţa ta, şopteşte Klara. Nu am încercat să minimalizez în niciun caz. Dar mi-a murit fratele. Mi-a murit şi tatăl. Viaţa n-a

fost generoasă cu ei.

— De ce? Pentru că n-au trăit până la 90 de ani? Gândeşte-te la ce au avut cât au fost în viaţă. Însă cei ca mine se ţin cu dinţii. Şi numai dacă suntem norocoși, foarte norocoşi sau al dracului de excepţionali, reuşim ceva în viaţă. Dar tu ai oricând o plasă de siguranţă.

Raj dă din cap.

— Doamne, Klara. De ce crezi că nu-ţi povestesc despre problemele mele, probleme reale? Pentru că nu ai face faţă. N-ai loc în mintea ta pentru problemele altora, ci numai pentru ale tale.

— E un lucru oribil ce-ai spus.

— Dar e adevărat, nu?

Klara nu reuşeşte să articuleze; are creierul împâclit, firele s-au intersectat, monitorul urmează să se închidă. Raj îi verifică scutecul lui Ruby şi-i leagă din nou şireturile pantofilor minusculi. Ia geanta cu scutece de pe umărul Klarei şi se îndreaptă spre uşa toaletei.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Klara, chiar am crezut că eşti mai bine. Imediat cum avem asigurare medicală şi o zi liberă, te duc la medic. Nu se poate s-o iei razna acum, îi spune. Aproape am reuşit.

*

28 decembrie 1990. Dacă femeia a avut dreptate, Klara mai are de trăit patru zile. Dacă femeia a avut dreptate, va muri în seara premierei.

Trebuie să fie o verigă slabă, o trapă secretă. Doar e iluzionistă, ce naiba. Nu trebuie decât să găsească nenorocita de trapă.

Ia o minge roşie în pat şi se joacă cu ea sub pătură. Şi-a dat seama cum s-o transforme în căpşună. Printr-o mişcare Turnichet face mingea să dispară, trecând-o din mâna dreaptă în cea stângă. Apoi îşi pune mâna stângă peste cea dreaptă. Face din nou o mişcare de transfer şi, când îşi deschide pumnul stâng din nou, căpşuna e acolo, răcoroasă şi parfumată. La sfârşit mănâncă fiecare căpşună şi bagă codiţa verde sub saltea. Apoi se furişează afară din rulotă.

Noaptea e neagră ca smoala, dar sunt peste 30 de grade. Aude mişcările vecinilor în rulote: fac duş şi gătesc, mănâncă şi se ceartă; dintr-un Gulf Stream răsună miorlăiturile unui cuplu de adolescenţi care fac sex tot timpul. Peste tot viaţa răbufneşte, încercând să iasă din cutiile de conserve.

Se duce până la piscină. Are formă de boabă de fasole şi străluceşte albastru electric, nenatural. Nu există şezlonguri – administratorul susţine că se fură – aşa că se opreşte în dreptul capătului cu apă adâncă. Îşi dă jos maioul şi pantalonii scurţi şi le lasă grămadă pe jos. Burta i-a rămas încă moale şi creponată după naşterea lui Ruby. Când îşi dă jos lenjeria, părul pubian pare să înflorească.

Sare în apă.

Apa o înconjoară ca o membrană. Picioarele par mai aproape decât sunt, iar braţele par îndoite. Piscina nu pare adâncă de 2, 40 metri, dar Klara

ştie că e doar o iluzie. Refracţie se cheamă: lumina e deviată când străbate un mediu nou. Dar creierul uman e programat să creadă că lumina călătoreşte în linie dreaptă. Ceea ce vede Klara e diferit de realitate.

A auzit că la fel e şi cu stelele: par să clipească atunci când lumina, văzută prin atmosfera Pământului, e deviată. Ochiul uman decodează mişcarea ca absenţă. Dar lumina e acolo în tot acest timp.

Klara iese la suprafaţă. Trage aer în piept.

Poate că ideea e să nu te opui morţii. Poate că moartea nici nu există ca atare. Dacă Simon şi Saul îi trimit mesaje Klarei, atunci conştiinţa supravieţuieşte morţii trupului şi dacă e aşa, atunci tot ce i s-a spus despre moarte e neadevărat. Şi-n acest caz, poate că moartea nu e sfârşitul.

Se întoarce pe spate şi înoată. Dacă femeia are dreptate, dacă a putut prezice moartea lui Simon în 1969, atunci înseamnă că magia chiar există: o cunoaştere stranie, pâlpâitoare, chiar în miezul necunoscutului. Nu contează dacă Klara moare sau când se întâmplă acest lucru. Va putea comunica cu Ruby aşa cum comunică Simon cu ea acum. Poate să treacă dintr-o parte într-alta cum a visat mereu.

Poate servi ca punte între lumi.

Capitolul 19

Panoul de pe faţada hotelului afişează un mesaj nou: „În seara asta, *Imortalista, cu Raj*

Chapal”. Spectacolul începe abia la 11: 00 – o reprezentaţie specială de Revelion –, dar la intrare se află deja o mulţime de turişti. Raj parchează Sunbirdul în parcarea angajaţilor. De obicei, ea cară gentile şi el o duce pe Ruby, dar în seara asta Klara nu i-o dă. A îmbrăcat-o pe fetiţă într-o rochiţă roşie elegantă – trimisă de Gertie când Ruby a împlinit un an –, ştrampi albi şi pantofiori de lac negri.

Traversează holul. Peştii lucioşi se foiesc în acvariul imens. Oamenii se îngrămădesc în jurul habitatului tigrilor, deşi animalele dorm cu bărbiile lor blănoase direct pe podeaua de ciment. Raj şi Klara cotesc spre lifturi. Aici se despart: Raj duce gentile în sală, iar Klara o duce pe Ruby la creşă.

Raj se întoarce spre ea şi îi pune mâna pe obraz. Are palma caldă, aspră de la munca în atelier.

— Eşti pregătită?

Klara simte cum îi bate inima tare. Îi priveşte faţa. E frumoasă: pometii proeminenţi şi eleganţi, bărbia ascuţită. Părul care-i ajunge la umeri e prins într-o coadă, ca de obicei; machieuza îl va usca cu foehnul şi-l va da cu silicon, ca să lucească.

— Vreau să ştii că sunt mândru de tine, îi spune el. Ochii îi lucesc înlăcrimaţi. Klara inspiră surprinsă.

— Ştiu că am fost dur cu tine. Ştiu că a fost tensiune între noi. Dar te iubesc; ne iubesc pe noi. Şi cred în tine.

— Dar nu crezi în scamatoriile mele. Nu crezi în magie.

Îi zâmbeşte. Îi pare rău pentru el, pentru toate lucrurile pe care el nu le ştie.

— Nu, îi răspunde el frustrat, de parcă ar vorbi cu Ruby. Nu există magie.

Familii iau cu asalt lifturile, trecând pe lângă Klara şi Raj, strecurându-se printre ei, iar Raj îşi lasă mâna să cadă. Când rămân singuri din nou, Raj o pune la loc, dar atingerea e mai fermă, o ţine de maxilar.

— Uite ce e, doar pentru că nu cred în scamatoriile tale nu înseamnă că nu cred în tine. Cred că eşti foarte pricepută în meseria ta, că ai capacitatea de a-i influenţa pe oameni. Eşti o artistă, Klara. O artistă de scenă.

— Nu sunt un ponei de la circ. Nici clovn.

— Nu, spune Raj. Eşti o stea.

Dă drumul genţilor şi întinde mâinile spre ea. O îmbrăţişează şi o trage aproape de el, o strânge. Strivită de pieptul Klarei, Ruby scânceşte. Ei trei, o familie. I se par deja nişte fantome, oameni pe care i-a cunoscut cândva. Se gândeşte la zilele – atât de îndepărtate i se par – când credea că Raj îi va putea da tot ce are nevoie.

— Urc, îi spune ea.

— OK.

Raj face o faţă de peşte către Ruby, care chicoteşte.

— Fă la revedere, Ruby. Fă-i la revedere lui tati. Urează-i „baftă”.

*

Femeia care se ocupă de creşă întredeschide uşa când o aude pe Klara bătând. Apartamentul e plin cu copiii maşiniştilor şi artiştilor, recepţionerilor şi bucătarilor, directorilor şi cameristelor.

— E o nebunie în seara asta.

Pare prizonieră, cu o expresie sumbră în spatele lanţului de la uşă.

— Un An Nou fericit, futu-i.

Klara aude un sunet de sticlă spartă şi mai multe chiote încântate.

— Doamne fereşte, strigă femeia întorcându-se spre cameră. Apoi se întoarce spre Klara.

— Nu vă supăraţi dacă n-o lungim. Bună, drăgălaşo.

Dă lanţul la o parte şi mişcă dintr-un deget spre Ruby. Klara o strânge şi mai tare. Partea raţională din ea se opune cu toată forţa.

— Ce, nu o lăsaţi cu mine în seara asta? Nu aveţi spectacol?

— Ba da, răspunde Klara. Am.

Îi netezeşte părul negrul şi lins, îi prinde în căuşul palmelor obrajii dolofani. Nu vrea decât s-o facă să se uite la ea. Ruby se agită: ceilalţi copii îi distrag atenţia.

— La revedere, dragostea mea.

Klara îşi lipeşte nasul de fruntea lui Ruby şi inspiră mirosul dulceag de lapte, de transpiraţie acrişoară – esenţă de umanitate – al pielii ei. Îl savurează.

— Ne vedem mai încolo.

*

Când se urcă din nou în lift, are impresia că Simon o aşteaptă. Îl vede reflectat în geam, îi vede faţa pâlpâind iridescentă ca o pată de ulei. Merge până la etajul 45. Iniţial vrea doar să admire priveliştea de sus, dar are noroc: când iese din lift, o cameristă tocmai iese din unul dintre apartamentele de lux. Imediat cum urcă femeia în lift, Klara se năpusteşte spre uşă. O prinde cu degetul mic şi intră.

E cel mai mare apartament pe care l-a văzut Klara vreodată. Sufrageria şi sala de mese sunt mobilate cu canapele din piele crem şi mese cu blat de sticlă; dormitorul e dominat de un pat imens şi un televizor. Baia e cât rulota lor, cu un jacuzzi extralung şi două chiuvete de marmură. În bucătărie e un frigider de inox cu sticle de alcool de mărime normală, în locul celor mici. Alege o sticlă de gin Bombay Sapphire, una de whisky Johnnie Walker şi o şampanie Veuve Cliquot. Bea pe rând din fiecare, se îneacă cu şampania, apoi o ia de la capăt.

A uitat să admire priveliştea. Draperiile groase, cu pliuri, crem şi ele, sunt trase. Atinge un buton rotund de pe perete, iar draperiile se trag dezvăluind o panoramă a clădirilor de pe Strip, strălucind de electricitate. Klara încearcă să-şi imagineze cum ar fi arătat acum 60 de ani – înainte ca 20 de mii de oameni să fi construit Hoover Dam, înainte de apariţia firmelor luminoase şi a jocurilor de noroc, pe vremea când Las Vegas

era doar un orăşel adormit, traversat de calea ferată.

Se duce la telefon şi formează numărul. Gertie răspunde la a patra sonerie.

— Mama.

— Klara?

— În seara asta am spectacol. Premiera. Am vrut să-ţi aud vocea.

— Premiera? E minunat.

Gertie e emoţionată ca o fetiţă. Klara aude râsete în fundal, o exclamaţie rătăcită. „Sărbătorim aici. E…”

— S-a logodit Daniel! se aude vocea Varyei care a ridicat celălalt receptor.

— S-a logodit?

Îi ia puţin să proceseze.

— Cu Mira?

— Da, prostuţo, spune Varya. Cu cine altcineva?

Un val de căldură i se răspândeşte în trup ca cerneala. Un membru nou în familie. Ştie de ce sărbătoresc, de ce înseamnă atât de mult.

— E minunat, spune ea. Minunat, minunat.

După ce închide, apartamentul i se pare rece şi părăsit, ca o petrecere de la care tocmai a plecat toată lumea. Dar nu va mai fi singură mult timp.

*

Magicienii n-au avut niciodată morţi prea bune.

David Devant a fost obligat să renunţe la 50 de ani din cauza tremurătorilor. Howard Thurston s-a

prăbuşit după un spectacol. Houdini a murit de prea multă încredere în el: în 1926, a lăsat un membru din public să-l lovească în stomac şi i s-a rupt apendicele. Şi-apoi mai e şi bunica ei. Klara a presupus mereu că moartea ei în timp ce executa „Fălcile vieţii” în Times Square a fost un accident, dar începe să se îndoiască. Buni îl pierduse de curând pe Otto, soţul ei Klara ştie ce înseamnă să te ţii de viaţă cu dinţii ştie cum e să-ţi doreşti să-ţi dai drumul.

Deschide poşeta şi scoate sfoara încolăcită ca un şarpe. E prima frânghie pe care a folosit-o pentru „Fălcile vieţii” în San Francisco. Klara îşi aminteşte textura aspră, rezistentă, smucitura bruscă. Se urcă pe masa din sufragerie şi o leagă de piciorul lustrei masive din tavan.

A aşteptat să i se arate dovada că profeţiile femeii au fost adevărate. Dar asta e scamatoria: Klara trebuie să furnizeze ea însăşi dovada. Ea e răspunsul la ghicitoare, cealaltă jumătate a cercului. Acum lucrează în tandem – spate în spate, umăr la umăr.

Nu că nu i-ar fi o frică teribilă. Gândul la Ruby pe care a lăsat-o la creşă – târându-se de-a buşilea cu picioruşele grăsune, cu ţipetele ei de încântare – o face să i se strângă fiecare celulă din corp. Ezită.

Poate că ar trebui să aştepte un semn. O ciocănitură, una singură.

E atât de sigură că se va auzi, încât tresare când, două minute mai târziu, nu se aude. Îşi trosneşte degetele şi-şi reaminteşte să respire. Mai

trece un minut, apoi încă cinci.

Klarei încep să-i tremure braţele. Încă 60 de secunde şi renunţă. Încă 60 de secunde şi pune la loc sfoara în poşetă, se întoarce la Raj şi la scenă.

Şi atunci se aude.

Începe să respire neregulat, pieptul îi e zguduit de suspine; îi curg lacrimi grele, fără formă. Ciocănitul continuă insistent şi rapid ca grindina. *Da,* îl aude. *Da, da, da.*

— Doamnă?

E cineva la uşă, dar Klara nu ezită. A agăţat un semn cu „Nu deranjaţi” de clanţă. Dacă e camerista, îl va vedea.

Masa din sufragerie pare scumpă, toată numai sticlă şi colţuri ascuţite, dar se dovedeşte surprinzător de uşoară. O împinge la perete şi o înlocuieşte cu un scaun înalt de la barul din bucătărie.

— Doamnă? Domnişoară Gold?

Continuă să bată la uşă. Pe Klara o trece un frison de frică. Se duce în bucătărie şi ia un gât de whisky, apoi unul de gin. Ameţeşte instantaneu şi trebuie să se aplece în faţă şi să-şi lase capul în jos, ca să nu vomite.

— Domnişoară Gold? se aude vocea şi mai tare. Klara?

Sfoara atârnă, o aşteaptă. Vechea ei prietenă. Se urcă pe scaun şi-şi prinde părul la spate.

Mai aruncă o ultimă privire la fluxul de oameni şi lumini, îi mai îmbrăţişează o ultimă dată în gând pe Ruby şi pe Raj; va vorbi cu ei în curând.

— Klara? strigă vocea.

1 ianuarie 1991, exact cum a prezis femeia. Klara o apucă de mâini şi se lansează împreună în întuneric, pe cerul nopţii. Plutesc asemenea frunzelor uscate, atât de mici în universul infinit; se rostogolesc şi pâlpâie, se rostogolesc. Împreună luminează viitorul, chiar şi din locul acesta îndepărtat.

Raj are dreptate. Chiar e o stea.

Partea a treia

Inchiziţia
1991–2006
Daniel

Capitolul 20

Daniel a văzuse pe Mira de trei ori înainte să-şi vorbească: prima oară într-o sală de lectură a Bibliotecii Regenstein, unde scria într-un carneţel roşu, apoi în barul studenţilor de la subsolul corpului Cobb, de unde ieşea pe uşă cu o cafea în mână. Felul în care mergea emana o energie pe care Daniel a simţit-o când fata a trecut pe lângă el. A observat acelaşi lucru şi două săptămâni mai târziu, când a văzut-o alergând în jurul Stagg Field, dar ea l-a abordat abia în mai 1987.

Stătea la masă la cantină şi mânca un sandviş cu friptură de porc. (Gertie ar fi făcut infarct dacă ar fi ştiut că mănâncă carne de porc. Începuse să îi placă şi baconul, pe care îl ţinea în frigiderul din apartamentul lui din Hyde Park, şi putea jura că

mama lui îi simţea mirosul de fiecare dată când o vizita în New York.). La ora 03: 00 după-amiază, spaţiul era aproape gol; Daniel mânca la ora asta pentru că avea practică de la 6: 00 dimineaţa la 02: 30 după-amiaza. Când s-a deschis uşa, a simţit curentul de aer şi un fior în plus când a recunoscut-o pe tânăra din cadrul uşii Ea a aruncat rapid o privire prin cameră, apoi a pornit spre Daniel. El s-a prefăcut că nu o observă până când fata s-a oprit în faţa mesei lui de patru persoane.

— Te superi dacă…

Avea pe umăr un sac zdravăn de piele şi un teanc de cărţi în braţe.

— Nu, a răspuns Daniel, ridicând privirea ca şi cum nu o observase până atunci.

Abia după aceea s-a pus în mişcare. A dat la o parte o doză stâlcită de Cola şi ambalajul de la un pai, la fel şi un coşuleţ roşu plin cu resturile sandvişului din care mâncase: picături de grăsime şi sos maroniu.

— Desigur că nu.

— Îţi mulţumesc, i-a răspuns ea pe un ton serios.

S-a aşezat pe diagonală faţă de Daniel, a scos un carnet şi un penar şi a început să lucreze.

Daniel nu înţelegea nimic. Ea nu părea să vrea să aibă de-a face cu el. Fireşte, ar fi putut alege masa lui din alte motive: distanţa faţă de bufet sau faptul că era lângă ferestre, într-un petic însorit cum rar întâlneai în Chicago.

A scos o carte din ghiozdan, urmărind-o cu coada ochiului. Era micuţă, dar nu slabă, cu o faţă

rotundă ce se prelungea cu o bărbie delicată şi bine conturată. Avea sprâncene elegante, dese şi ochi de culoarea alunei, cu gene surprinzător de deschise la culoare. Avea pielea măslinie şi împroşcată cu pistrui. Părul drept şi maroniu îi atârna până în dreptul claviculei.

Limba ceasului a arătat întâi 03: 30, apoi 04: 00. La 04: 15 a întrebat-o, dregându-şi vocea:

— Ce studiezi?

Fata avea în poală un walkman Sony albastru cu argintiu. Şi-a scos căştile.

— Poftim?

— Mă întrebam doar ce studiezi.

— A, spune ea. Istoria artei. Arta evreiască.

— Aha, a zis Daniel, ridicând din sprâncene şi zâmbind astfel încât, spera el, să pară interesat, cu toate că nu îl prea interesa subiectul.

— Deci nu eşti de acord.

— Doamne, cum să nu fiu de acord? Ai dreptul să studiezi orice îţi place.

— Mulţumesc, i-a răspuns ea sec.

Daniel a roşit.

— Îmi cer scuze, a sunat arogant. N-am vrut să sune aşa. Eu sunt evreu, a adăugat în spirit de solidaritate.

Fata a aruncat o privire la rămăşiţele sandvişului.

— Strămoşii mei, cel puţin.

— Atunci eşti iertat, i-a spus ea şi a zâmbit. Pe mine mă cheamă Mira.

— Pe mine, Daniel.

Să dea mâna cu ea? De obicei nu era atât de

stângaci în preajma femeilor. În loc de asta, i-a zâmbit şi el.

— Şi, a continuat Mira, nu mai eşti religios?

— Nu, a recunoscut el.

Copil fiind, Daniel îşi găsise refugiul la sinagogă: bărbaţii bărboşi, cu eşarfele de mătase şi ritualurile lor, merele cu miere şi ierburi amărui, rugăciunile. Îşi făcuse o rugăciune a lui, pe care o repeta în fiecare seară cu multă sfinţenie, de parcă o singură propoziţie greşită ar fi putut aduce o nenorocire. Dar nici asta nu l-a ferit de nenorociri: i-a murit tatăl, apoi fratele. La scurt timp după moartea lui Simon, Daniel a încetat să se mai roage. Faptul că abandonase religia nu l-a tulburat. De fapt, nu fusese nicio încrâncenare. Credinţa îl părăsise pur şi simplu, în mod logic, aşa cum dispare bau-bau după ce te uiţi sub pat. Exact asta era problema cu Dumnezeu: nu rezista la analiză critică. Nu ţinea. Dispărea.

— Eşti scump la vorbă, i-a spus Mira.

Tonul ei l-a făcut să râdă.

— Ştii cum e... Când vine vorba despre religie, unii se simt incomod. Sau devin defensivi.

Ca să se asigure că Mira nu avea să devină defensivă, a adăugat:

— Dar pot aprecia valoarea tradiţiei religioase.

Ea şi-a lăsat capul într-o parte, atentă.

— Cum ar fi?

— Tatăl meu a fost credincios. Îmi respect tatăl, aşa că îi respect şi credinţa.

Daniel a făcut o pauză cât să îşi adune gândurile; nu le mai pusese în cuvinte până atunci.

— Într-un fel, eu văd religia ca pe o culme a realizărilor umane. Inventându-l pe Dumnezeu, ne-am oferit posibilitatea de a reflecta asupra propriilor limitări şi i-am atribuit Lui tot felul de portiţe de scăpare convenabile, care ne permit să credem că avem un control limitat asupra lucrurilor. Adevărul este că cei mai mulţi dintre noi se bucură de neputinţă într-o oarecare măsură. Dar eu cred că noi, oamenii, chiar deţinem controlul – într-atât încât ne sperie de moarte. Dumnezeu e probabil cel mai mare dar pe care ni l-am putut oferi ca specie. Darul sănătăţii mintale.

Mira şi-a lăsat colţurile gurii în jos. Curând, această expresie avea să-i devină la fel de familiară precum mâinile ei mici şi reci sau aluniţa de pe lobul urechii stângi.

— Eu urmăresc traseul obiectelor de artă furate de nazişti, a spus ea un moment mai târziu. Ce mi-a atras atenţia a fost distanţa mare la care ajunge fiecare obiect. De exemplu, *Portretul doctorului Gachet,* al lui Van Gogh. A fost pictat în 1880, în Auvers-sur-Oise, cu o lună înainte ca Van Gogh să se sinucidă. Lucrarea a trecut pe la patru proprietari – de la fratele lui Van Gogh la văduva fratelui său, apoi la doi colecţionari independenţi – înainte de a fi achiziţionată de Muzeul Städel din Frankfurt. În 1937, când naziştii au prădat muzeul, a fost confiscat de Hermann Göring, care l-a vândut la licitaţie unui colecţionar german. Şi aici lucrurile devin interesante: colecţionarul respectiv i l-a vândut lui Siegfried Kramarsky, un bancher evreu care a fugit din calea Holocaustului la New

York, în 1938. Uluitor, nu? Cum a ajuns pictura tot pe mâinile unui evreu, cumpărată direct de la un asociat al lui Göring?

Mira şi-a pipăit căştile cu degetele, părând dintr-odată intimidată.

— Cred că avem nevoie de Dumnezeu din acelaşi motiv pentru care avem nevoie de artă.

— Fiindcă e plăcut privirii?

— Nu, a spus Mira şi a zâmbit. Pentru că ne arată câte posibilităţi există.

Era exact genul de idee reconfortantă pe care Daniel o respinsese de mult, însă era atras de Mira în ciuda acestui lucru, în weekendul acela, au băut vin şi au ascultat *Graceland* al lui Paul Simon la un casetofon mare pe care Mira l-a proptit pe pervazul ferestrei deschise de la etajul 3 al clădirii fără lift în care locuia. Când şi-a băgat mâinile în buzunarele de la spate ale blugilor lui şi l-a tras aproape, Daniel a simţit o bucurie atât de mare, că aproape s-a fâstâcit. Până atunci nu realizase cât fusese de singur sau de cât timp era singur.

La nunta lui, când s-a uitat printre invitaţi şi singurele persoane pe care le-a recunoscut au fost Gertie şi Varya, ceva i s-a rupt în inimă ca o creangă uscată. Faptul că Mira nu a apucat să o cunoască pe Klara a rămas unul dintre marile regrete ale vieţii lui.

Mira era nemaipomenit de practică, iar Klara nu era nici pe departe, însă împărtăşeau un simţ superior al umorului, al provocării uneori jucăuşe, alteori mai puţin jucăuşe. Nu ştia cât de mult se bazase pe sora sa în privinţa asta până nu şi-a

întâlnit soţia. Când a spart paharul conform obiceiului, şi-a imaginat că îşi zdrobeşte şi viaţa de până atunci: ignoranţa şi zvârcolirea, cu pierderile ei mai mari sau mai mici. Din cioburi avea să construiască ceva nou împreună cu Mira. A privit-o în ochii de culoarea alunei, senini, sclipind sub un văl de lacrimi, şi şi-a simţit sufletul relaxându-se ca într-o cadă cu apă caldă. Cât timp o privea, sentimentul de pace pulsa expandându-se şi împingând durerea spre marginile conştiinţei.

Mai târziu, în timp ce stătea gol lângă mireasa lui – Mira sforăia cu fruntea umedă lipită de pieptul lui –, Daniel a început să tremure. S-a rugat. Cuvintele i-au ieşit la fel de firesc şi de impetuos precum urina. (Oribilă analogie, ştia – Mira s-ar fi îngrozit dacă ar fi auzit-o –, şi totuşi i se părea mai potrivită decât oricare dintre metaforele pe care le auzise în copilărie.) *Te rog, Doamne,* şi-a zis el. *O Doamne, fă să ţină.*

În săptămânile care au urmat, Daniel s-a simţit ruşinat când şi-a amintit rugăciunea, dar totodată cumva mai uşor; era ca şi cum îşi tăiase o şuviţă de păr. Nu crezuse că religia putea face asta pentru el. La drept vorbind, seminţele ateismului îi fuseseră sădite în minte cu ani buni înainte de moartea Klarei, a lui Simon şi a lui Saul. Totul începuse cu femeia de pe strada Hester. Se simţise atât de ruşinat de necredinţa lui, de dorinţa lui de a şti neştiutul, încât ruşinea i se transformase în renegare. Și-a jurat că nimeni nu avea să deţină o astfel de putere asupra lui: nicio fiinţă şi nicio zeitate.

Dar poate că Dumnezeu nu avea nimic de-a face cu fascinaţia groaznică, lugubră, care îl dusese la ghicitoare, cu afirmaţiile ei lipsite de noimă. Pentru Saul, Dumnezeu însemnase ordine şi tradiţie, cultură şi istorie. Daniel mai credea încă în liberul arbitru, dar poate că asta nu excludea credinţa în Dumnezeu. Îşi imagina un Dumnezeu nou, care îl înghiontea când apuca pe căi greşite, dar care nu îi impunea niciodată nimic, unul care îl sfătuia fără să insiste şi care îl ghida ca un tată. Un tată.

*

Trecuseră câţiva ani de la nuntă şi trăiau în Kingston, New York, când a întrebat-o pe Mira dacă atunci, cu ani în urmă, se aşezase intenţionat cu el la masa de la cantină.

— Bineînţeles, i-a răspuns Mira.

Când râde, o rază de lumină intră pe fereastra bucătăriei şi îi transformă ochii în monede de aur.

— Cantina era goală. Din ce alt motiv aş fi ales masa ta?

— Nu ştiu, a spus Daniel, stânjenit de a fi întrebat aşa ceva sau de a se fi îndoit de ea. Poate căutai companie. Sau voiai să stai la soare. Ţin minte că era un loc însorit.

Mira l-a sărutat. El a simţit pe ceafă fâşia rece a verighetei, a inelului de aur care făcea pereche cu al lui.

— Ştiam foarte bine ce fac, a adăugat ea.

Capitolul 21

În 2006, cu zece zile înainte de Ziua Recunoştinţei, Daniel se află în biroul colonelului Bertram, comandantul Centrului Militar de Recrutare din Albany. În cei patru ani de când lucrează aici, Daniel a intrat în biroul colonelului de câteva ori, de obicei pentru a discuta un caz mai deosebit şi o dată pentru a fi promovat de la medic simplu la gradul de medic-ofiţer, iar azi speră să primească o mărire de salariu.

Colonelul Bertram stă într-un scaun de piele, în spatele unui birou mare şi lucios. Este mai tânăr decât Daniel, are părul blond bine îngrijit, ras în părţi, şi un corp suplu şi vinos. Pare doar puţin mai în vârstă decât absolvenţii nerăbdători ai Centrului de Instruire pentru Ofiţerii de Rezervă care sosesc în camioane pentru evaluare.

— Aţi avut un parcurs bun, spune el.

— Poftim?

— Aţi avut un parcurs bun, repetă el. V-aţi făcut bine datoria faţă de patrie. Dar v-o spun direct, domnule maior. Unii dintre noi credem că a venit vremea să luaţi o pauză.

Daniel a intrat în armată după ce a terminat medicina. În primii zece ani ai carierei, a lucrat la Spitalul Militar Keller din West Point. Era genul de meserie la care visase dintotdeauna, cu mize mari şi plină de imprevizibil, însă programul şi suferinţa interminabilă a pacienţilor îl sleiseră. Când a apărut un post liber la Centrul Militar de Recrutare, Mira l-a încurajat să se înscrie la concurs. Aici nu

avea cine ştie ce funcţie, însă Daniel începuse să aprecieze stabilitatea profesională, aşa încât acum nici nu-şi putea închipui cum ar fi fost să se întoarcă în spital sau, şi mai rău, să fie detaşat.

Uneori se teme că preferă rutina din laşitate. E perfect conştient de natura paradoxală a meseriei lui: el e cel care confirmă că nişte oameni tineri sunt destul de sănătoşi pentru a merge la război. Pe de altă parte, se percepe pe sine ca pe un ocrotitor. Rolul lui se aseamănă cu al unei site – îi separă pe cei apţi de luptă de cei care nu sunt. Candidaţii îl privesc cu un optimism nerăbdător, de parcă ar urma să le dea permis de viaţă, nu unul de moarte. Desigur, sunt şi unii pe ale căror feţe se citeşte teroare pură, dincolo de care Daniel ghiceşte un tată militar sau sărăcia lucie care i-a forţat să intre în armată. Mereu îi întreabă dacă sunt siguri că vor să se înroleze. Iar ei mereu îi răspund că „da”.

— Domnule colonel.

Preţ de o clipă, mintea lui Daniel se întunecă.

— E vorba despre Douglas?

Colonelul lasă capul în jos.

— Douglas era într-o formă bună. Ar fi trebuit să-i daţi aprobarea.

Daniel îşi aminteşte dosarul băiatului: analizele spirometrice şi debitul expirator maxim de vârf ale lui Douglas ieşiseră mult sub nivelul normal.

— Douglas avea astm.

— Douglas este din Detroit.

Colonelului Bertram i se şterge zâmbetul de pe faţă.

— Toţi cei din Detroit au astm. Crezi că ar trebui să nu mai acceptăm recruţi din Detroit?

— Normal că nu.

Pentru prima oară, Daniel îşi dă seama de gravitatea situaţiei. Ştie că numărul înrolărilor a scăzut cu zece procente. Ştie că armata a scăzut baremele la examinarea pentru capacitatea intelectuală – din anii 1970 nu au mai fost admişi atâţia candidaţi de categoria a IV-a. A auzit că anumiţi comandanţi au emis derogări în urma unor acuzaţii de abatere disciplinară: furturi mărunte, acte de violenţă, chiar şi omor din culpă şi crimă.

— Nu-i vorba doar de Douglas, spune el.

— Domnule maior.

Colonelul Bertram se apleacă, iar insigna sa de comandant, o stea încununată de lauri, reflectă lumina. Daniel şi-l imaginează pe colonel cocoşat deasupra biroului lui cu insigna în mână, lustruind-o cu un ghemotoc de vată înmuiat în soluţie argintie.

— Aveţi intenţii bune, o ştim cu toţii. Dar sunteţi din altă generaţie. Sunteţi conservator şi asta vă face onoare: nu vreţi să vedeţi că pierdem un soldat atâta vreme cât acest lucru poate fi evitat. Unii dintre copiii ăştia sunt inapţi, aşa este. Motiv pentru care îi şi verificăm. E bine să fii conservator, dar acum nu e momentul, domnule maior. Ne trebuie soldaţi, ne trebuie mulţi, pentru Dumnezeu şi ţară. Şi uneori mai vine câte unul cu un genunchi mai şubred sau o tuse, dar dacă are inima deschisă, este suficient de bun. Pentru că în momentul ăsta, domnule doctor Gold, noi avem

nevoie de oameni inimoşi. Noi avem nevoie de oameni suficient de buni. Noi – *colonelul ia în mână un teanc de formulare* – avem nevoie de derogări.

— Eu dau derogări doar pe merit.

— Daţi derogări când consideraţi dumneavoastră că sunt pe merit.

— Credeam că asta scrie în fişa postului.

— Lucraţi pentru mine. Eu vă stabilesc fişa postului. Şi sunt sigur că nu aţi vrea să v-apară în dosar articolul 15, care să vi-l păteze.

— Pentru ce?

Daniel simte că are cretă în gură.

— Nu am încălcat niciodată regulamentul.

Articolul 15 i-ar putea periclita cariera în armată. N-ar mai fi promovat; ar putea fi chiar pus pe liber. Oricum, ar fi discreditat, iar umilinţa l-ar arde de viu.

Dar mândria nu este singura lui problemă. Mira lucrează într-o universitate de stat. Când Daniel a renunţat la postul din spital, câştigau mai mult decât aveau nevoie, dar, între timp, el şi Mira au preluat cheltuielile zilnice ale lui Gertie. Mama Mirei a fost diagnosticată cu cancer, iar tatăl ei, cu demenţă. După moartea mamei ei, l-au mutat pe tatăl Mirei într-un centru pentru boli cronice, iar costurile anuale le-au înghiţit şi urmează să le mai înghită o mare parte din economii: tatăl Mirei are 68 de ani şi, cu excepţia demenţei, este sănătos.

— Pentru insubordonare.

O bucăţică de albuş de ou tremură sub buza de jos a colonelului. Acesta ia folia de aluminiu în care a fost ambalat sandvişul şi o pliază în două.

— Pentru refuzul de a vă supune standardelor militare.

— E o minciună.

— Mă acuzaţi că sunt mincinos? întreabă colonelul liniştit. Continuă să îndoaie folia pe care încă o ţine în mână.

Daniel ştie că i s-a dat ocazia de a-şi revizui atitudinea. Dar când se gândeşte la articolul 15 îl pârjoleşte furia. Ameninţarea şi nedreptatea îl scot din minţi.

— Pe scurt mă daţi afară dacă nu devin o oaie. Care face tot ce-i cer superiorii.

Colonelul se opreşte. Bagă în buzunar folia de aluminiu, acum de dimensiunea unei cărţi de vizită. Apoi se ridică de pe scaun şi se apleacă spre Daniel, cu palmele lipite de birou.

— Sunteţi suspendat din funcţie. Două săptămâni.

— Şi cine îmi va ţine locul?

— Mai am trei persoane care pot face fix ce faceţi dumneavoastră. Asta e tot.

Daniel se ridică. Dacă salută, colonelul Bertram va vedea că îi tremură mâinile, aşa că nu o face, deşi ştie că îşi va înrăutăţi şi mai mult situaţia.

— Probabil te crezi un nenorocit de fulg de nea special, spune colonelul în timp ce Daniel se întoarce spre uşă. Un adevărat erou american.

*

Daniel se îndreaptă spre parcare: îi ţiuie urechile. Lasă maşina să se încălzească şi priveşte

spre Clădirea Federală Leo W. O’Brien, un pătrat înalt de sticlă care e sediul Centrului Militar de Recrutare din Albany încă din 1974. După renovarea din 1997, Daniel a primit un birou nou şi spaţios la etajul 3. Centrul oraşului Albany nu oferea cine ştie ce privelişte, dar când s-a aşezat prima oară la biroul acela, s-a simţit pătruns de propria menire şi de un sentiment de siguranţă. A avut certitudinea că viaţa l-a purtat de la bun început spre momentul acesta şi că a ajuns aici luând o serie de decizii înţelepte, strategice.

Daniel iese cu spatele din parcare şi îşi începe drumul de 50 de minute spre Kingston. Ce-i va spune Mirei? Până azi, bărbaţii i-au cerut sfatul, i-au cerut aprobarea: el însuşi era un oracol. Acum nu se mai distinge de alţi oameni, asemenea unui preot dezhirotonisit.

— Bestia, spune Mira când el i se prăbuşeşte în braţe. Nu mi-a plăcut niciodată tipul ăla. Bertram? Bertrand? *Bestia.*

Se ridică pe vârfurile picioarelor şi îşi pune palmele pe obrajii lui Daniel.

— Şi etica? Unde naiba e etica în toată treaba asta?

Afară, becurile garajului luminează pădurea care le înconjoară grădina. O căprioară amuşină nişte beţe dincolo de primul rând de copaci. Peisajul a devenit maroniu foarte repede anul acesta.

— Foloseşte asta în avantajul tău, spune Mira. Vom folosi următoarele două săptămâni construindu-ne argumentaţia.

Între timp bucură-te de pauză; gândeşte-te ce vrei să faci cu timpul ăsta.

În mintea lui Daniel rulează lista afecţiunilor descalificatoare ca pe ecranul televizorului. *Ulceraţii, varice, fistule, acalazie sau alte deficienţe de motilitate. Atrezie sau microtie severă. Sindromul Menière. Scolioză la zece grade. Absenţa degetului mare de la picior.* Şi tot aşa, mii de norme cu totul. Pentru femei e şi mai restrictiv. *Chisturi ovariene. Sângerări anormale.* E o minune că mai e cineva admis, dar, până la urmă, e o minune şi faptul că majoritatea oamenilor, în ciuda incidenţei tot mai mari a îmbolnăvirilor de cancer, diabet şi boli cardiovasculare, ajung să trăiască până la 78 de ani.

— Care sunt lucrurile pe care ai tot vrut să le faci? continuă Mira.

Încearcă să fie puternică de dragul lui, dar se vede cu ochiul liber cât e de neliniştită: mereu încearcă să-şi găsească o ocupaţie când este îngrijorată.

— Ai putea renova magazia. Sau ai putea relua legătura cu familia ta.

Cu mulţi ani în urmă, Mira întrebase cu francheţea-i caracteristică de ce Daniel nu era mai apropiat de fraţii lui.

— *Nu* e vorba că suntem înstrăinaţi, i-a spus el.

— Dar nici apropiaţi nu sunteţi.

— Uneori suntem, răspunsese Daniel.

Însă adevărul era mai tulbure. Câteodată se gândea la fraţii lui şi simţea în el dragostea precum

chemarea şofarului[4], plină de bucurie, durere şi eternă căutare: cei trei erau făcuţi din aceleaşi praf de stele ca el, îi cunoştea de la începutul începuturilor. Însă când era cu ei, nu le putea ierta nici cea mai mică abatere. Uneori îi era mai uşor să se gândească la ei ca la nişte personaj e – Varya cea scorţoasă, Klara cea visătoare şi nepăsătoare –, decât să îi vadă la vârsta matură, cu tot ce avea ea respingător: respiraţia de dimineaţă, alegerile proaste, vieţile lor, şerpuind către bălării necunoscute.

*

În noaptea aceea adoarme, apoi se trezeşte. Se gândeşte la fratele şi surorile lui, la valuri, la somn, nu prea diferit de oceanul care se loveşte de ţărm. În una dintre vacanţele lor în New Jersey, Saul i-a dus pe fraţii lui Daniel la film; el a vrut să rămână să înoate. Avea 7 ani. El şi Gertie s-au dus la plajă cu scaune pliante de plastic; Gertie a citit o carte, în timp ce Daniel s-a jucat de-a Don Schollander, atletul care câştigase patru medalii cu un an în urmă, la Tokyo. Când fluxul a început să-l poarte spre larg, Daniel s-a lăsat în voia lui, fascinat de distanţa dintre el şi mama lui, care tot creştea. Când a ajuns la vreo 50 de metri de mai, a obosit să mai calce apa.

4 Șofarul este un instrument tradițional evreiesc asemănător unui corn. De Roș Hașana există obiceiul sunatului din șofar, după reguli precise, care reprezintă chemarea credinței în Dumnezeu și eradicarea răului (n.t.).

Apa i-a intrat în nas şi în gură. Picioarele lungi nu-i mai foloseau la nimic. A scuipat şi a încercat să strige, dar Gertie nu avea cum să-l audă. Mama lui s-a ridicat doar când o pală de vânt i-a suflat pălăria de soare în nisip; atunci a zărit capul lui Daniel în valuri.

A dat drumul pălăriei şi a alergat spre el; deşi nu se mai mişcase niciodată atât de rapid, lui i se părea că se mişca parcă în reluare. Peste costumul de baie purta o rochie vaporoasă, atât de lungă, încât trebuia să ţină poalele în mână; a scos un ţipăt de groază, şi-a dat-o jos şi a lăsat-o să cadă mototolită în urma ei. Pe dedesubt purta un costum întreg negru, cu un volan de sub care se iţeau coapsele cărnoase şi pline de adâncituri. A înaintat în apa mică, după care a tras adânc aer în piept şi a plonjat în valuri. *Hai mai repede,* şi-a spus Daniel, gâlgâind apă sărată. *Hai, mămico, mai repede.* Nu îi mai spusese aşa de când era foarte mic. În sfârşit, mâinile ei l-au apucat de subsuori. L-a tras afară din apă şi s-au prăbuşit amândoi în nisip. Tot corpul mamei era roşu, iar părul, lipit de cap precum casca unui aviator. Trăgea adânc aer în piept; Daniel a crezut iniţial că era din cauza efortului, dar apoi şi-a dat seama că de fapt plângea în hohote.

La cina din acea seară a povestit cu mare fast cum era să se înece, deşi, în adâncul lui, radia graţie ataşamentului reînnoit faţă de familia sa. Restul vacanţei i-a iertat Varyei nesfârşita sporovăială în somn. A lăsat-o pe Klara să facă duş prima când se întorceau de la plajă, chiar dacă

duşurile ei durau atât de mult, încât Gertie i-a bătut odată în uşă şi a întrebat-o de ce nu-şi lua săpunul cu ea în ocean dacă avea nevoie de atâta apă. Ani mai târziu, după ce Simon şi Klara au plecat de acasă, iar Varya s-a înstrăinat de el, Daniel nu a putut să înţeleagă cum de ei nu-i împărtăşeau emoţiile: regretul despărţirii, bucuria regăsirii. A aşteptat. Până la urmă ce-ar fi putut să spună? *Nu vă îndepărtaţi prea mult? Vă va fi dor de noi?* Dar anii au trecut, iar lor nu li s-a făcut dor, aşa că el s-a simţit rănit, apoi disperat, iar, în final, încrâncenat.

La 02: 00 dimineaţa coboară în birou. Lasă lumina stinsă – strălucirea albăstruie a monitorului îi e de ajuns – şi scrie adresa site-ului web al lui Raj şi Ruby. Când se încarcă, pe ecran apare scris cu cuvinte mari, roşii.

Descoperiţi MINUNILE INDIEI fără să vă ridicaţi de pe scaun! Lăsaţi-vă conduşi de RAJ ŞI RUBY într-o CĂLĂTORIE CU COVORUL MAGIC plină de plăceri nemaivăzute, de la trucul indian cu ace de cusut la marele mister al frânghiei care Ta captivat pe HOWARD THURSTON, cel mai mare MAGICIAN AMERICAN al SECOLULUI XX!

Literele mari dansează şi clipesc. Dedesubt se iţesc feţele lui Raj şi a lui Ruby; fiecare are desenat pe frunte câte un punct. În centrul paginii se derulează imagini. În una dintre ele, Raj e închis într-un coş de nuiele în care Ruby a înfipt două săbii lungi în alta, Raj ţine un şarpe gros cât gâtul lui Daniel.

E kitsch, îşi spune Daniel. Manipulator. Pe de

altă parte, aşa e-n Vegas: lucrurile se vând tocmai pentru că sunt kitsch. A fost acolo de două ori: prima dată la petrecerea burlacilor a unui prieten, apoi la o conferinţă medicală. De ambele dăţi, i s-a părut o monstruozitate americană aparte; totul era ca o caricatură supradimensionată. Restaurante cu nume precum Margaritaville şi Cabo Wabo. Vulcani care scoteau fum roz. Forum Shops, un mail făcut să arate ca Roma antică. Cine ar fi putut să trăiască acolo şi să simtă că se află în lumea reală? Raj şi Ruby măcar călătoresc: spectacolul e ţinut la Mirage, dar pagina „Turnee şi program" anunţă că în weekend vor avea o reprezentaţie la Mistery Lounge din Boston. Peste două săptămâni, vor pleca într-un turneu de o lună la New York.

Daniel se întreabă unde plănuiesc să petreacă Ziua Recunoştinţei Raj a ţinut-o pe Ruby departe de familia Gold, făcând-o să reapară şi să dispară din doi în doi ani ca un iepure în pălărie. Daniel şi-a văzut nepoata la 3 ani când era un copil plin de viaţă, apoi la 5 şi la 9 ani mai sumbră şi contemplativă, iar ultima oară, o puberă ursuză. Vizita aceea s-a încheiat cu o ceartă explozivă din cauza „Fălcilor vieţii" numărul special al Klarei. Raj o învăţa pe Ruby cum să-l facă, fapt ce l-a îngreţoşat pe Daniel. Nu înţelegea de ce ar fi vrut Raj să recreeze imaginea Klarei atârnând de o frânghie, folosindu-se de fiica ei.

„Eu îi păstrez vie amintirea", urlase Raj atunci „Poţi spune şi tu acelaşi lucru?"

Nu şi-au mai vorbit de-atunci deşi nu a fost doar vina lui Raj. Au fost destule ocazii când Daniel

ar fi putut relua legătura – cu siguranţă înainte de ruptură, dar chiar şi după aceea. Dar în prezenţa lui Raj şi a lui Ruby, mereu avusese un sentiment tulburător de regret când era mică, Ruby semăna cu Raj, dar în adolescenţă căpătase obrajii plini cu gropiţe ai Klarei şi zâmbetul ei special, ca al pisicii de Cheshire. Părul lung, cârlionţat îi ajungea până la brâu, exact ca al Klarei doar că al lui Ruby era şaten – culoarea. naturală a Klarei –, nu roşcat. Uneori, când fata avea toane, Daniel avea o senzaţie fantasmagorică de déjà vu. Cu o uşurinţă holografică, Ruby se transforma în mama sa, iar Klara îl privea pe Daniel acuzator. Nu fusese destul de apropiat de ea, nu ştiuse cât de bolnavă era. Tot el iniţiase şi vizita la ghicitoare, care îi afectase pe toţi fraţii săi, dar poate cel mai mult pe Klara. Încă şi-o aminteşte cum arăta când au ieşit de la ghicitoare: cu obrajii uzi şi nasul roşu, cu ochii alerţi şi cumva goi.

Singurul număr de telefon pe care îl are Daniel este numărul de fix al lui Raj. Dat fiind că sunt în turneu, face clic pe „Contact”. Îi afişează adresele de e-mail ale managerului, producătorului şi agentului celor doi, toate cu fanii –, dar hotărăşte să încerce.

Raj,

Sunt Daniel Gold. A *trecut destul de mult timp, aşa că m-am gândit să vă scriu. Am observat că veţi fi în turneu la New York în săptămânile viitoare. Planuri de Ziua Recunoştinţei? Ne-ar face plăcere să veniţi la*

noi. E păcat să treacă atât timp fără să-ţi vezi familia.

Toate cele bune.

DG

Daniel recitește e-mailul şi i se pare prea degajat. Adaugă *dragă* înainte de *Raj,* apoi îl şterge (Raj nu-i este drag şi niciunul nu suportă fățărnicia; e unul dintre puţinele lucruri pe care le au în comun). Adaugă *Aveţi* înainte *de planuri de Ziua Recunoştinţei*. Înlocuieşte *face* plăcere cu *bucura* înainte de *să veniţi la noi.* Şterge ultima propoziţie – sunt ei o familie cu adevărat? – şi apoi se răzgândeşte. Sunt destul de apropiaţi. Apasă „trimite”.

*

Își propune să se trezească la 6: 30 în dimineaţa următoare în ciuda faptului că fusese suspendat – la 48 de ani a devenit cât se poate de previzibil –, dar când îi sună telefonul, soarele e sus pe cer. Se încruntă la ceas, scutură din cap şi se încruntă iar: e 11: 00. Scotoceşte cu o mână pe noptieră, după ochelari şi telefonul cu clapetă; pe primii şi-i pune pe nas şi pe cel din urmă îl deschide. Este posibil să sune Raj deja?

— ’lo?

Îl salută zgomotul static.

— Daniel, se aude o voce… Sal… Di…

— Îmi pare rău, spune Daniel. Se întrerupe. Ce-aţi spus?

— Sunt… Di… aici în… ley… serviciu…

— Di?

— Di, repetă vocea insistent… Eddie O… hue…

— Eddie O’Donoghue?

Chiar şi rostit stâlcit, numele îi trezeşte amintiri. Se îndreaptă de spate, îndesându-şi o pernă la spate.

— …da… poliţist… am cunoscut… cisco… ta… FBI…

— O, Doamne, spune Daniel. Desigur.

Eddie O’Donoghue fusese agentul FBI care se ocupase de cazul Klarei. A participat la slujba ţinută în memoria ei la San Francisco şi, după ceremonie, Daniel l-a întâlnit într-un pub din Geary. A doua zi, Daniel s-a trezit cu o migrenă ucigătoare şi nu îşi putea explica de ce îi spusese atâtea lui Eddie, dar spera ca agentul să fi fost atât de beat încât să uite.

— …trag pe dreapta, spune Eddie.

Şi dintr-odată, vocea se aude fără întreruperi.

— Aşa. Doamne fereşte, ce acoperire de căcat. Nu ştiu cum rezistaţi.

— Avem şi telefonie fixă, spune Daniel. E mult mai de încredere.

— Ascultaţi, nu pot vorbi mult – sunt pe marginea autostrăzii –, dar v-ar conveni? Ora 04: 00–05: 00 după-amiaza? Undeva în oraş? Am câteva lucruri de vorbit cu dumneavoastră.

Daniel clipeşte. Telefonul, întreaga dimineaţă par ireale.

— Bine, spune el, haideţi să ne vedem la Hoffman House. La 04: 30.

Abia când închide observă umbra mare din uşa dormitorului: mama lui.

— Doamne, mamă, spune Daniel, trăgându-şi pătura pe el. Încă reuşeşte să-l facă să se simtă ca un copil de 12 ani.

— Nu te-am văzut.

— Cu cine vorbeai?

Gertie poartă halatul de baie matlasat şi roz – de câte decenii l-o fi având? Daniel n-are chef să calculeze – şi părul ei des şi cărunt seamănă cu al lui Beethoven.

— Cu nimeni, spune el, cu Mira.

— Mira pe naiba. Nu sunt bătută-n cap.

— Nu.

Daniel se dă jos din pat, trage pe el un pulover cu inscripţia SUNY Binghamton şi încalţă papucii din piele de oaie. Se îndreaptă spre uşă, de unde o sărută pe mama lui pe obraz.

— În schimb eşti foarte curioasă. Ai mâncat?

— Dacă am mâncat? Normal c-am mâncat. Este aproape amiază. Şi tu dormi până târziu, ca un adolescent.

— M-au suspendat.

— Ştiu, mi-a spus Mira.

— Aşa că ia-mă uşor.

— De ce crezi că nu te-am trezit?

— O, nu ştiu, spune Daniel, coborând scările. Poate pentru că nu mai sunt copil?

— Greşit.

Gertie se furişează pe la spatele lui, i-o ia înainte şi îşi face intrarea magistrală în bucătărie.

— Pentru că eu te iau uşor. Nimeni nu te ia mai

uşor decât mine. Acum stai jos, dacă vrei să-ţi fac cafea.

*

Gertie se mutase în Kingston cu trei ani în urmă, în toamna lui 2003. Până atunci insistase să rămână în apartamentul de pe strada Clinton. De obicei, Daniel o vizita lunar, însă în anul acela lipsise în martie şi aprilie: la lucru fusese o nebunie din cauza invaziei în Irak şi Gertie îl asigurase că urma să petreacă Pesach cu o prietenă.

Când s-a dus în vizită la ea pe 1 mai, a găsit-o în pat, îmbrăcată în halatul de baie şi citind *Procesul* lui Kafka. Ferestrele erau acoperite cu hârtie maro, de împachetat. În locul de deasupra comodei, în care odinioară atârna oglinda, acum era doar un cui stingher. Scosese din balamale oglinda din baie, care ţinea loc şi de uşă pentru dulăpiorul cu medicamente, expunând astfel un amalgam de flacoane cu pastile.

— Mamă.

Avea gâtul uscat.

— Cine-ţi prescrie ţie toate chestiile astea?

Gertie a intrat în baie. Avea în ochi o expresie încăpăţânată – *Cu cine vorbeşti, cu mine?*

— Medicii.

— Care medici? Câţi medici?

— Păi, nu sunt sigură că am voie să zic. Merg la unul pentru problemele cu intestinele şi la altul pentru oase. Mai sunt şi medicul de familie, oftalmologul, dentistul, alergologul – mă rog, la

acesta nu am mai fost de luni întregi –, ginecologul, ortopedul care spune că am scolioză – ceea ce nu mi-a găsit nimeni, deşi mă doare spatele de când mă ştiu; am un oscior în cutia toracică şi jur că pocneşte când fac chestia pe care doctorul Kurtzburg o numeşte „răsucire puternică” – *ridică o mână când Daniel începe să protesteze* – şi ar trebui să te bucuri că eu mă tratez şi ei mă îngrijesc, pe mine, o bătrână singură, care are şi ea nevoie de puţină îngrijire şi care o şi primeşte. Ar trebui – *repetă ţinând în continuare mâna ridicată* – să te bucuri.

— Nu ai scolioză.

— Nu eşti medicul meu.

— Sunt mai mult decât atât. Sunt fiul tău.

— Să nu uit de dermatoloagă. Ea îmi monitorizează aluniţele. Lumea zice că sunt doar semne de frumuseţe, dar frumuseţea te omoară. Te-ai gândit vreodată că poate Marilyn Monroe a murit de la o aluniţă? Aia de pe faţă, care a făcut-o faimoasă?

— Marilyn Monroe s-a sinucis. A luat un pumn de barbiturice.

— Poate, a răspuns Gertie conspirativ.

— De ce-ai dat jos oglinzile?

— Pentru fratele, sora şi tatăl tău, a spus Gertie.

Daniel a intrat în bucătărie. Pe bufet era un pahar de vin, cu picior înalt şi cu musculiţe pe margine.

— Şi ăla-i pentru Elijah. Nu-l atinge.

Când Daniel a vărsat Manischewitz-ul împuţit,

o spuză de musculiţe beţive au zburătăcit în toate părţile. Gertie a pufnit enervată. De cealaltă parte a chiuvetei era o tavă de aluminiu cu *kugel* cumpărat de la magazin; nu fusese acoperit, astfel că tăiţeii deveniseră foarte lucioşi şi se făcuseră tari ca plasticul. Şi aici, la fel ca în dormitor, geamurile erau acoperite cu hârtie.

— De ce ai acoperit ferestrele?

— Şi-n ele se reflectă, a spus Gertie cu pupilele dilatate, iar Daniel a ştiut că trebuia să facă ceva.

Iniţial, Gertie a refuzat, însă a fost flatată la gândul că Daniel o voia aproape şi uşurată că astfel avea să-şi întrerupă singurătatea. În august au mutat-o din Manhattan. Varya se mutase în California pentru a lucra la Institutul Drake pentru Studiul îmbătrânirii, dar venise cu avionul pe coasta de est ca să-i ajute. Seara, apartamentul a fost atât de gol, încât Daniel s-a întristat la gândul că era opera lui. După ce au scos şi fotoliul verde de culoarea mazării şi tapisat cu catifea al lui Saul – o hidoşenie pe care întreaga familie o adora –, singurul lucru care a mai rămas de făcut a fost dezmembrarea paturilor supraetajate.

— N-o să mă uit, a spus Gertie, pe jumătate ameninţătoare, pe jumătate abătută.

Paturile fuseseră cumpărate de la *Sears* cu 40 de ani în urmă, dar, chiar şi după ce au plecat Klara şi Simon, ea a insistat să le păstreze. La început a susţinut că era nevoie de un loc de dormit dacă se întâmpla ca Daniel, Mira şi Varya să o viziteze în acelaşi timp, dar când Daniel a sugerat să demonteze măcar una dintre cele două

perechi de paturi, Gertie a devenit atât de agitată, încât a ştiut că pe viitor trebuia să evite întrebarea. Înainte ca Mira să o conducă la maşină, Gertie a insistat să i se facă poză cu paturile. A stat cu poşeta în mână, zâmbind veselă, ca un turist în faţa Taj Mahalului, după care a zbughit-o din dormitor cu faţa întoarsă spre perete, să nu o vadă nimeni.

Daniel a închis uşa din faţă în urma ei şi s-a întors în dormitor. Nu a observat-o pe Varya de la început. A auzit doar sunete înfundate din fostul ei pat de sus, iar când a ridicat privirea, i-a văzut piciorul drept atârnând peste margine. Din coada fiecărui ochi îi picurau lacrimi, care formaseră două cercuri ude pe saltea.

— Of, Varya!

A dat să-i întindă mâna, dar s-a gândit mai bine: ştia că nu îi plăcea să fie atinsă. Ani de-a rândul s-a simţit jignit de obiceiul ei de a se feri de îmbrăţişări şi de distanţa pe care o păstra în general. Rămăseseră numai ei doi şi uneori treceau săptămâni bune până când ea îi răspundea la apeluri. Dar ce putea el să facă? Era prea târziu pentru ca vreunul să se mai schimbe prea mult.

— Tocmai rememoram cum era când dormeam aici, spune Varya trăgând aer în piept.

— Când eram copii?

— Nu. După ce am mai crescut. Când – *sughiţe* – veneam în vizită.

Cuvântul părea încărcat cu semnificaţie, dar Daniel habar nu avea ce putea să însemne. Aşa era cu ea: vedea mereu alt peisaj decât ceilalţi. Pentru

ea unele lucruri erau de rău augur sau amenințătoare și se străduia să le evite – de exemplu, o porțiune de trotuar care lui i se părea inofensivă. Uneori îi venea să o întrebe, dar nu dura mult și orice canal de comunicare care s-ar fi deschis între ei se închidea la fel ca acum: Varya și-a șters repede fața cu o mână, apoi și-a proptit cu putere picioarele în scară.

Dar n-a putut să coboare. Scara era prinsă de patul de sus cu niște șuruburi atât de vechi, încât forța mișcării bruște a Varyei le-a smuls din lemn. Scara s-a aplecat spre podea; Varya a țipat, cu un picior spânzurat. Distanța dintre patul de sus și podea nu era periculoasă, însă ea a rămas agățată, privind cu teamă peste margine.

Daniel a întins brațele.

— Vino-ncoa', pasăre bătrână, i-a spus el.

Varya a ezitat. Apoi a pufnit în râs și s-a întins spre el. El a prins-o cu mâinile de subsuori, iar ea s-a ținut de umerii lui până a lăsat-o jos.

Capitolul 22

În urmă cu cincisprezece ani, slujba de pomenire a Klarei a avut loc la San Francisco Columbarium. Raj intenţiona să îi trimită corpul la locul de veci rezervat familiei Gold in Queens, dar la început Gertie a interzis lucrul acesta. Când Daniel i-a ţinut piept, ea a invocat legile evreieşti care interziceau îngroparea sinucigaşilor la mai puţin de 2 metri de alţi evrei decedaţi, ca şi cum simpla respectare strictă a legilor i-ar mai fi putut proteja pe cei rămaşi în familia Gold. Daniel a urlat la Gertie până când aceasta a cedat; ar fi putut chiar s-o lovească. Niciodată nu se mai simţise în stare de aşa ceva.

Daniel şi Mira abia se mutaseră în Kingston. Mira obţinuse un post de profesor asistent la SUNY New Paltz, urmând să predea istoria artei şi studii evreieşti, iar Daniel, un post de noapte la spital. Urma să înceapă lucrul peste o lună şi să facă nunta peste şase, iar el nu se simţise niciodată mai neputincios. Deja era zguduit de moartea lui Simon; cum se putea să o piardă şi pe Klara? Cum avea familia să treacă şi peste asta? După slujbă, Daniel s-a târât într-un pub irlandez de pe strada Geary, a pus capul pe bar şi a plâns. Nu-i păsa nici cum arăta, nici ce spunea – *Doamne, Dumnezeule, toată lumea moare –,* până când cineva i-a vorbit.

— Da, *a* spus bărbatul de pe scaunul alăturat. Nu că asta ar fi vreo uşurare.

Daniel a ridicat privirea. Bărbatul era cam de vârsta lui, cu părul blond-roşcat şi perciuni groşi ochii săi, de o culoare stranie, mai mult aurii decât căprui, erau injectaţi. Un petic de barbă i se

întindea de la obraji până la baza gâtului. Şi-a ridicat paharul cu Guinness.

— Eddie O'Donoghue.

— Daniel Gold.

Eddie a dat din cap.

— V-am văzut la slujbă. M-am ocupat de investigarea decesului.

A întins mâna spre buzunarul pantalonilor negri şi a scos legitimaţia FBI. Pe ea, lângă o semnătură ilizibilă, scria *Agent special.*

— Aha, a reuşit să îngaime Daniel. Mulţumesc.

Asta se spunea în astfel de situaţii? Daniel era mulţumit, foarte mulţumit că moartea Klarei era investigată – şi el avea propriile suspiciuni –, dar îl alarma implicarea celor de la FBI.

— Dacă nu vă supără întrebarea, cum de a preluat FBI-ul acest caz? De ce nu poliţia locală?

Eddie şi-a pus legitimaţia deoparte şi s-a uitat la Daniel. În ciuda ochilor injectaţi şi a bărbii, arăta ca un băieţel.

— Am fost îndrăgostit de ea.

Daniel aproape s-a înecat cu propria salivă.

— Poftim?

— Am fost îndrăgostit de ea, a repetat Eddie.

— De… sora mea? Îl înşela pe Raj?

— Nu, nu. Nu cred că îl ştia pe atunci. Şi oricum, nu a fost o dragoste împărtăşită.

Apare barmanul.

— Vă servesc cu ceva?

— Încă un rând pentru mine. Şi pentru el. Fac eu cinste. Eddie a dat din cap spre paharul cu bourbon al lui Daniel; abia atunci a realizat Daniel

ce bea.

— Mulţumesc, a zis Daniel.

Când barmanul a dispărut, s-a întors spre Eddie.

— Cum aţi cunoscut-o?

— Eram de serviciu în San Francisco. Mama dumneavoastră ne-a sunat, ne-a spus că fratele vostru era fugar şi ne-a rugat să îl găsim. Asta era acum... 12 ani? El nu avea mai mult de 16 ani. L-am bruscat; nu ar fi trebuit. Nu cred că sora dumneavoastră m-a iertat vreodată. Chiar şi aşa, ea m-a trezit. Când am văzut-o în faţa secţiei, cu părul fluturându-i pe spate şi cu bocancii în picioare, mi s-a părut cea mai minunată femeie. Nu doar pentru că era frumoasă, ci pentru că era puternică. Aşa mi-a rămas în minte.

Eddie şi-a terminat berea, ştergându-şi spuma de la gură.

— Câţiva ani mai târziu, am dat de un fluturaş cu poza ei. Aşa am început să merg să îi văd reprezentaţiile. Prima oară trebuie să fi fost la începutul lui 1983; avusesem o zi oribilă, se omorâseră nişte drogaţi în Tenderloin, iar când m-am aşezat s-o privesc, m-am simţit în transă. Într-o noapte i-am mărturisit cât mă ajutase. Cum mă făcuse un alt om, cu spectacolul ei. Mi-a luat luni întregi să-mi fac curaj. Dar ea nu a vrut să aibă de-a face cu mine.

Barmanul a revenit cu băuturile. Daniel a dat-o pe gât pe a lui. Habar n-avea cum să răspundă la confesiunile lui Eddie, care erau destul de intime cât să îl jeneze. Chiar şi aşa, îi amorţeau

disperarea: cât timp vorbea Eddie, sora lui rămânea prezentă în cameră.

— Sincer să fiu, a spus Eddie, nu eram într-o formă prea bună. Abia îmi murise tatăl şi beam prea mult. Ştiam că trebuia să plec din San Francisco, aşa că am dat concurs pentru ocuparea unui post la FBI. M-au luat din Quantico şi m-au dus în Vegas, să mă ocup de cazurile de fraudă ipotecară. Când am trecut pe lângă Mirage şi am văzut faţa KLarei pe afiş, am crezut că am luat-o razna. Ziua următoare am văzut-o în parcarea de la Vons. Conduceam un Oldsmobile, iar ea era la colţ, cu un copil în braţe.

— Ruby.

— Aşa o cheamă? Era simpatică puştoaica, chiar şi aşa plângând. Sora dumneavoastră a fugit; probabil am speriat-o. Nu am vrut. Cum am văzut-o am vrut să-i vorbesc. Aşa că m-am gândit să merg la premieră. Mă gândeam să rămân după aceea, să mă asigur că nu e supărată pe mine. Că nu sunt resentimente. Că nu are motive să se teamă.

Fiecare privea în faţă. Aşa e când stai pe scaunele de la bar, s-a gândit Daniel; poţi purta o conversaţie fără a fi nevoie să-l priveşti în ochi pe interlocutor.

— Cu o noapte înainte nu am putut să dorm. M-am dus la Mirage devreme. Mă plimbam prin faţa teatrului, când i-am văzut venind pe toţi trei, Klara, bărbatul ei şi copilul, a continuat Eddie. Se ceartă cu tipul – se vedea de la o poştă. Când el a intrat în teatru, ea s-a urcat cu copilul în lift. Lifturile erau din sticlă, aşa că l-am luat pe cel

alăturat: am ţinut capul jos, să văd unde coboară. A lăsat copilul la creşa de la etajul 17 şi apoi a urcat la etajul 45. Nu părea să ştie încotro merge exact, până a ieşit o menajeră din apartamentul de lux. Când a plecat femeia, Klara s-a strecurat înăuntru.

Daniel era recunoscător pentru întunericul din bar şi din băutură, mulţumit că existau locuri în care părea noapte în plină zi. Barba pe care abia începuse să şi-o lase era sărată de la lacrimi.

— Era vineri seara şi toată lumea era în oraş. Vegasul era cufundat într-o linişte nefirească. Iar când eşti poliţist, înveţi un lucru: pacea şi liniştea sunt bune, dar dacă durează prea mult, nu mai e nici linişte, nici pace. Am alergat pe hol şi am bătut la uşă. Am strigat „Doamnă?”, „Domnişoară Gold?”, dar niciun răspuns. Am luat o cheie de la recepţie şi am dat fuga înapoi sus.

Şi-a terminat berea din pahar.

— Ar trebui să mă opresc aici.

— Este în regulă, a răspuns Daniel.

Deja o pierduse. Ce auzea acum nu mai conta prea mult.

— La început, nu ştiam ce văd. Credeam că exersează. Atârna de sfoară, ca în spectacol, se învârtea uşor. Doar că îi atârna capătul frânghiei lângă obraz. Am pus mâinile pe ea. Voiam s-o fac bine. Am încercat să-i fac respiraţie gură la gură.

Daniel se înşelase: povestea lui Eddie îl afecta enorm.

— Ajunge.

— Îmi pare rău.

În întuneric, pupilele lui Eddie erau supradimensionate şi luceau.

— Nu merita.

„Love Me Tender” a lui Elvis a început să cânte la tonomat. Daniel a strâns paharul.

— Şi cum de v-au dat cazul?

— În primul rând, eu am găsit-o şi asta a contat. Apoi am adus argumente. Cazurile grave de crimă, delictele care depăşesc graniţele statale, răpirile, toate astea ţin de FBI, nu de poliţie. E drept, părea o sinucidere, dar intuiţia îmi spunea că ceva era putred. Ştiam că depăşiseră graniţele statale, că ea fura. Plus că aveam un sentiment ciudat în privinţa lui Chapal.

— Raj? a tresărit Daniel. Pe el îl suspectaţi?

— Sunt agent FBI. Suspectez pe toată lumea. Dumneavoastră nu vi se pare suspect?

Daniel ezită.

— Abia îl ştiu. Cred că o domina şi nu îi convenea că ţinea legătura cu noi.

A mijit ochii, era oribil că vorbeau folosind timpul trecut.

— O să verific, spune Eddie. Mai aveţi alte suspiciuni?

Daniel îşi dorea să fi avut şi alte suspiciuni, îşi dorea o explicaţie, dar tot ce avea era o coincidenţă. Când a murit Simon, nu s-a gândit la femeia de pe strada Hester. Moartea lui îl şocase atât de tare, încât îi alungase toate celelalte gânduri şi, în definitiv, Simon nu împărtăşise niciodată cu ei profeţia. Dar Daniel şi-o amintea pe a Klarei: femeia spusese că avea să moară la 31 de

ani. Şi fix asta era vârsta pe care o avusese.

— Un singur lucru îmi vine în minte, a spus el. E o prostie, dar e ciudat.

Eddie a ridicat mâinile.

— Nu judec.

Durerea a ricoşat în craniul lui Daniel. Nu îşi dădea seama dacă era de la alcool sau de la dezvăluirea iminentă, pe care nu i-o făcuse nici Mirei. Când a terminat de povestit despre femeia de pe strada Hester – despre reputaţia ei şi vizita lor, despre data morţii Klarei –, Eddie s-a încruntat. A spus că avea să facă cercetări, dar Daniel nu era prea încrezător. Simţea că îl dezamăgise pe agentul federal, că Eddie se aşteptase la secrete sau conflicte ascunse, nu la amintiri din copilărie despre o clarvăzătoare ambulantă.

Şase luni mai târziu, când s-a stabilit că moartea Klarei fusese sinucidere, Daniel nu a fost surprins. Era cea mai simplă ipoteză şi aflase că cea mai simplă ipoteză era de obicei cea corectă. La rezidenţiat, îl avusese coordonator pe un fost student al doctorului Theodore Woodward, căruia îi plăcea să le repete rezidenţilor spusele lui Woodward: „Dacă auziţi zgomot de copite, să vă aşteptaţi la cai, nu la zebre”.

*

Paisprezece ani mai târziu şi zece state mai la est, Daniel intră în Hoffman House unde are întâlnire cu Eddie. Locul e un fost punct de observaţie fortificat din timpul Războiului de

Independenţă. Astăzi, aici se servesc burgeri şi bere. Dincolo de arhitectură – zidăria olandeză, obloanele albe, tavanele joase şi duşumelele din scânduri mari de lemn –, singurul lucru care mai aminteşte de istoria clădirii este descinderea anuală a nostalgicilor Războiului de Independenţă, care vin aici să reconstituie incendierea Kingstonului de britanici.

Iniţial, pasionaţii de reconstituiri l-au fascinat pe Daniel, l-au impresionat cu atenţia lor la detalii. Îşi confecţionau singuri costumele pe baza documentelor originale şi a picturilor, îşi purtau armele în raniţe din pânză albă. Dar acum îl calcă pe nervi: femeile care se foiesc de colo-colo cu jupoanele şi bonetele lor albe, bărbaţii care se bulucesc cu muschete false, ca nişte actori aiuriţi de la căminul cultural. Tunurile încă îl mai fac să tresară. În plus, premisa îl enervează. De ce să repeţi drama unui război de mult trecut când se desfăşoară unul şi în prezent? Îl tulbură încăpăţânarea cu care aleg aceşti oameni să trăiască în altă epocă. Îi aminteşte de Klara.

Azi, în local nu e decât Eddie O’Donoghue. S-a aşezat într-un separeu de lemn de lângă şemineu şi trage de o bere. Vizavi de el e un pahar neatins de bourbon.

— Woodford Rezerve, spune Eddie. Sper că e în regulă.

Daniel îi strânge mâna lui Eddie.

— Ce memorie bună.

— Pentru asta mă plătesc. Mă bucur să vă revăd.

Se măsoară din priviri: Daniel şi Eddie, Eddie şi Daniel. La fel ca Eddie, Daniel a luat în greutate cel puţin zece kilograme faţă de 1991. La fel ca Daniel, Eddie se apropie de 50 de ani, dacă nu i-a împlinit deja. Sprâncenele lui Daniel se lăbărţează ca nişte exploratori cutezători; cresc atât de repede, încât Mira i-a făcut cadou de Hanuca o maşină de tuns. Trăsăturile lui Eddie s-au îndulcit, iar pielea obrajilor i s-a lăsat, dându-i aerul unui câine bătut. Dar ochii lui, asemeni ochilor lui Daniel, strălucesc: s-au recunoscut. Daniel are emoţii, îşi imaginează că au apărut probe noi în cazul Klarei, dar se bucură să îl vadă pe Eddie, pe care fi. consideră un prieten.

— Vă mulţumesc că aţi luat o pauză de la lucru pentru a vă întâlni cu mine, spune Eddie, iar Daniel nu-l corectează. Nu vă reţin mult.

Lui Daniel îi este ruşine cu blugii lui tociţi şi puloverul primit în dar de la Mira în urmă cu un deceniu. Eddie poartă o cămaşă şi pantaloni eleganţi, precum şi un sacou sport, care acum e aruncat pe spătar. Îşi ia servieta neagră de pe bancă, o pune pe masă şi o desface. Ies la iveală un carneţel şi un dosar, ambele negre. Apoi scoate o foaie de hârtie şi o împinge către Daniel.

— Recunoaşteţi pe cineva?

Pagina conţine cel puţin douăsprezece fotografii. Daniel bagă mâna în buzunarul hainei după ochelari. Majoritatea sunt portrete, pătrate mici în care mai mulţi oameni cu părul negru şi cu ochii negri se încruntă sau privesc în gol, cu excepţia *a* doi adolescenţi, care zâmbesc larg, şi a

unui tânăr care face semnul păcii. Sub ele sunt trei poze cu o femeie zdravănă şi căruntă, care par imagini surprinse de camera de securitate din holul unei clădiri.

— Nu cred. Cine sunt?

— Clanul Costello, spune Eddie. Recunoaşteţi femeia de aici?

Arată spre prima fotografie, în care apare o femeie de vreo 70 de ani. Are părul ondulat ca al starurilor din anii 1940, ochii cu gene bogate şi privirea indiferentă.

— Ea e Rosa, matriarha, continuă Eddie. Acesta e soţul ei, Donnie, iar ele două sunt surorile ei. Pe rândul acesta sunt copiii ei, are cinci, iar dedesubt sunt copiii acestora, încă nouă, în total, optsprezece persoane. Optsprezece persoane vizate în cel mai complex caz de înşelăciune în care sunt implicate ghicitoare din istoria Statelor Unite.

— Înşelăciune în care sunt implicate ghicitoare?

— Exact.

Eddie îşi încrucişează braţele şi, pentru efect, se lasă pe spate.

— E extrem de greu să pui sub acuzare o ghicitoare. Ghicitul e interzis în unele părţi ale ţării, dar interdicţiile nu prea sunt respectate. În definitiv, avem oameni care prezic evoluţia Bursei. Avem oameni care fac previziuni meteo şi primesc salariu pentru asta. Orice ziar are o secţiune de horoscop. Mai mult, e o chestiune culturală. Romii, aşa se numesc oamenii ăştia, poate ai auzit de ei

drept ţigani, au fost prigoniţi întâi de mongoli, apoi de europeni şi de nazişti. De-a lungul istoriei au fost săraci, marginalizaţi. Nu merg la şcoală şi sunt crescuţi de mici pentru a ghici. Aşa că atunci când acuzi pe cineva de escrocherie, ce crezi că va face mai întâi apărarea? Va invoca libertatea de exprimare, va zice în gura mare că e un caz de discriminare. Deci cam cum credeţi că am reuşit? Cum am reuşit să formulăm acuzări împotriva clanului Costello în paisprezece infracţiuni federale?

Daniel simte ceva acru în gât: realizează că Eddie nu are informaţii despre Klara, ci despre femeia de pe strada Hester.

— Nu ştiu, răspunde, cum?

— Vă voi spune o poveste despre un bărbat, să-i spunem Jim, zise Eddie coborând vocea. Acest Jim şi-a pierdut copilul în lupta cu cancerul. Apoi l-a lăsat nevasta. Era într-o stare de anxietate de nedescris şi avea în permanenţă dureri musculare. Avem deci un tip foarte bolnav, pe care nimeni din circuitul medical tradiţional nu l-ar îngriji pentru că este respingător, o adevărată pacoste, strică relaţiile cu toţi medicii, astfel că nu e de mirare că tipul bate la uşa unei persoane diferite care îi spune: „Te pot ajuta eu, îţi voi face bine”. Cineva ca Rosa Costello.

Rosa Costello. Daniel se uită la poza ei. Ştie că nu e femeia pe care o cunoscuse în 1969. Are buzele prea pline; are faţa ovală. Într-un cuvânt, e mai frumoasă. Şi totuşi, în mintea lui, se transformă: faţa Rosei se completează cu bărbia

autoritară şi ochii inexpresivi, reci.

— Şi aşa începe, continuă Eddie. Ghicitoarea asta, Rosa Costello, îi zice: „Îţi vând o lumânare cu 50 de dolari, o ard pentru tine şi spun o rugăciune, iar tu vei simţi o diferenţă la nivelul durerilor”. Iar când Jim nu simte diferenţa, ea îi spune: „În regulă, deci n-a fost de-ajuns. Uite, îţi vând frunzele astea, nişte ierburi medicinale, le ardem şi spunem altă rugăciune”. Trec doi ani şi bărbatul se supune mai multor ritualuri de tămăduire şi asumă două mari sacrificii financiare, suma totală cheltuită fiind undeva pe la 40 de mii de dolari. Într-un final, Rosa conchide: „Banii sunt cei care îţi fac probleme de fapt; sunt blestemaţi şi afurisiţi, aşa că trebuie să îmi mai aduci 10 mii şi scăpăm de blestem”. Suma e botezată „donaţie”, iar clanul îşi ia nume de biserică: Biserica Spiritului Liber.

Daniel nu credea că-i e foame, dar când apare un chelner lângă el, se simte lihnit. Eddie comandă aripioarele casei, Daniel alege calamar.

— Ce trebuie să înţelegeţi despre cazurile astea, continuă Eddie imediat ce rămân singuri, este că procurorii fug de ele ca de râie. Dar clanul Costello e altfel. Clanul Costello ne râde în nas. Când le-am pus sechestru pe bunuri, am găsit maşini, motociclete, bărci, bijuterii de aur. Am găsit case pe Intracoastal Waterway. Am găsit 50 de milioane de dolari.

— Doamne sfinte!

— Dar staţi! spune Eddie ridicând mâna. Nici nu se înregistrează bine plângerile şi avocatul apărării depune o cerere de anulare lungă de 24

de pagini, invocând încălcarea libertăţii religioase. Sunt o biserică de sine stătătoare, ţineţi minte, da? Sanchi, Biserica Spiritului Liber! În plus, în cererea de anulare se scrie că acesta este doar cel mai recent exemplu dintr-un şir lung de persecuţii împotriva romilor. Am spus eu că toţi ţiganii sunt şarlatani şi borfaşi? Nici vorbă. Dar nouă dintre ei au comis furturi mari, evaziune fiscală, fraudă prin poştă, fraudare prin mijloacele de comunicare electronice, spălare de bani. Am găsit toate certificatele de naştere, am vrut să punem tot clanul sub acuzare. Însă o singură persoană a fost de negăsit.

Eddie arată spre imaginile cu femeia surprinsă de camera de securitate din hol. Poartă o haină maro lungă şi încălţări gri, care se închid cu arici. Îşi ţine mâinile pe zăbrelele unei uşi rotative, iar părul alb îi atârnă în două cozi lungi şi subţiri.

— Incredibil! exclamă Daniel.

— Asta este femeia?

Daniel încuviinţează din cap. Îi recunoaşte fruntea lată, buzele subţiri, neprietenoase. Îşi aminteşte gura ei în timp ce rostea profeţia. Îşi aminteşte cum se deschidea, îşi aminteşte limba umedă şi roz.

— Vreau să o priviţi cu atenţie, spune Eddie. Vreau să fiţi sigur.

— Sunt sigur, răspunde Daniel suspinând. Cine este?

— Este sora Rosei. Se poate să fie implicată; se poate să nu fie. Ce ştim e că pare să se fi înstrăinat de restul familiei. Romii trăiesc în grup, de aceea

ar fi neobişnuit ca ea să lucreze singură. În schimb, a păstrat tradiţia familiei şi călătoreşte din loc în loc. Şi e versată, lucrează sub nume diferite, fără autorizaţie, ceea ce e ilegal mai peste tot prin ţară, dar asta o şi ţine în afara sistemului.

— În clanul ăsta, se interesează Daniel, se refuză plata, la început? Fiindcă la noi aşa a fost. Ori nu ne-a cerut, ori nu i-a dat fratele meu. Şi mereu mi s-a părut ciudat lucrul ăsta.

Eddie râde.

— Dacă refuză plata? Au acceptat toate plăţile posibile şi imposibile. Poate că femeia v-a luat uşor fiindcă eraţi copii.

— Dar dacă e aşa, de ce ne-a spus toate lucrurile alea groaznice? Klara avea 9 ani. Eu aveam 11 şi tot m-am căcat pe mine de frică. Singura explicaţie pe care am găsit-o este că se folosea de frică pentru a-şi ţine clienţii în gheare. Cu cât îi sperea mai tare, cu atât era mai sigură că se vor întoarce. Ca să îi facă dependenţi.

În timpul rezidenţiatului făcut la Chicago, Daniel a fost asistentul unui doctor care folosea tehnici asemănătoare: insista că depresia cuiva nu putea fi gestionată fără vizite regulate sau îi spunea unui pacient obez că avea să moară dacă nu se opera.

— Sau poate nici nu contează ce spune, pentru că deja au monopol pe piaţă. De obicei, ghicitoarele de etnie romă folosesc formule: îţi vorbesc despre viaţa amoroasă, despre bani, despre slujbă. Dar să-ţi prezică data morţii? Ăsta da tupeu, sunt chiar şmechere dacă fac asta. Romii

mai au câteva ocupaţii predilecte: bărbaţii lucrează la drumuri, vând maşini la mâna a doua, repară caroserii. Dar să ne imaginăm că nu mai pavăm şosele sau că nu mai producem maşini, ce va dăinui cât există oameni pe Pământ? Dorinţa de a şti. Şi suntem gata să plătim oricât pentru asta. Romii ghicesc viitorul de sute de ani şi au avut mereu acelaşi succes economic. Dar ghicitoarea dumitale merge şi mai departe. Dacă prezice data morţii, atunci oferă un serviciu pe care nu-l mai oferă nimeni. Nu are concurenţă.

Focul din şemineu îl face pe Daniel să transpire. Îşi dă jos puloverul, trăgând în jos tricoul polo de dedesubt. Îşi dă seama că nu i-a spus Mirei unde este şi că şi-au dat întâlnire la sinagogă la ora 06: 00 seara. Dar nu poate pleca, nu acum; nici măcar nu poate să-i scrie unul dintre mesajele alea despre care abia a învăţat cum se trimit.

— Ce altceva mai ştiţi despre ei? întreabă când se apropie chelnerul cu mâncarea.

Eddie extrage o aripioară dintr-un maglavais portocaliu fosforescent, apoi o înmoaie în sosul ranch.

— Despre clanul Costello? Au venit în Florida din Italia în anii 1930. Fugeau probabil de Hitler. Ca toţi romii, stau numai între ai lor. Când nu sunt clienţi de faţă, vorbesc propria limbă; nici nu încearcă să se integreze. Pentru bani au nevoie de gagii – adică de „neromi” aşa, ca noi –, dar cred despre noi că suntem spurcaţi.

Se şterge la gură.

— Femeile sunt cele care ghicesc viitorul. Văd

asta ca pe un har de la Dumnezeu. Dar pentru că femeile interacţionează cu gagiii, romii cred că şi ele sunt spurcate. Sunt foarte obsedaţi de curăţenie, de puritate. Dacă le intri în casă, o să vezi că e lună.

— Dar femeia la care am fost eu avea în casă o harababură de nedescris. Ca să nu spun mizerie.

Daniel se încruntă şi continuă:

— I-aţi întrebat pe cei din clan despre ea?

— Sigur că da, dar nu vor să vorbească. De-asta m-am adresat dumneavoastră.

— Ce vreţi să ştiţi?

Eddie pare să ezite.

— Sunt conştient că e o chestiune sensibilă şi că probabil nu vreţi să vorbiţi despre asta, dar v-aş ruga să faceţi un mic efort. După cum spuneam, nu am găsit mare lucru. E evident că femeia lucrează fără autorizaţie, dar nu o vom acuza pentru asta. Ce ne interesează este să stabilim o legătură între ea şi mai multe decese. Sinucideri.

Răspunsul corpului este atât de simplu, atât de instantaneu: lui Daniel îi dispare orice poftă de mâncare. Îi vine să vomite chiar.

— Nu am găsit până acum o legătură directă, de cauzalitate, precizează Eddie. Vorbim despre oameni care au mers la ea acum doi, zece, uneori douăzeci de ani. Sunt cinci cu toţii, inclusiv sora dumneavoastră. Şi e destul cât să te pună pe gânduri.

Îşi încrucişează braţele şi se apleacă spre Daniel.

— Iată ce-aş vrea să aflu: v-a spus sau a făcut

ceva care să vă împingă spre sinucidere? I-a făcut asta Klarei în special?

— Mie nu. I-am explicat ce voiam de la ea, iar ea mi-a dat acel lucru. A fost o tranzacţie. Nu mi s-a părut că-i păsa ce urma să fac cu informaţia odată ce plecam.

Are senzaţia că îi mişună ceva pe gât, cu multe picioare şi rapid, ca un miriapod, dar când verifică cu arătătorul pe sub gulerul cămăşii, Daniel nu găseşte nimic. Îşi dă seama că Eddie nu a menţionat dacă este o conversaţie sau un interogatoriu.

— Cât despre Klara, nu sunt sigur. Nu mi-a spus niciodată că s-ar fi simţit presată. Dar ea oricum era diferită.

— În ce sens diferită?

— Era vulnerabilă. Un pic instabilă. Susceptibilă, cred. Aşa s-o fi născut sau poate a devenit în timp.

Daniel îşi împinge mâncarea din faţă. Nu vrea să vadă calmarul feliat în inele perfecte şi nici tentaculele încovoiate spre interior.

— Ţin minte ce v-am povestit atunci, după slujba religioasă: mi se părea o coincidenţă foarte ciudată faptul că această ghicitoare i-a prezis moartea Klarei. Dar eram tulburat, nu gândeam limpede. Da, profeţia a fost corectă, dar asta doar pentru că Klara a ales să o creadă. Nu-i niciun mister în asta.

Daniel tace. Simte un disconfort profund, deşi îi ia puţin să identifice motivul.

— Pe de altă parte, adaugă Daniel, dacă chiar

credem că femeia a avut ceva de-a face cu asta, dacă luăm în considerare această şansă foarte mică, atunci, sincer, e numai vina mea. Eu am auzit despre ea. Eu mi-am târât fraţii în apartamentul acela.

— Nu trebuie să vă învinovăţiţi.

Mâna lui Eddie rămâne suspendată deasupra carneţelului, dar sprâncenele i se lasă în jos într-un gest de compasiune.

— E ca şi cum i-am reproşa lui Jim al nostru că s-a dus la Rosa; n-am face decât să dăm vina pe victimă. Nemaivorbind că nu v-a fost uşor să mergeţi la ghicitoare, la o vârstă atât de fragedă. Să auziţi data propriei morţi.

Daniel nu uitase data lui, 24 noiembrie anul acesta, dar nici nu-i dăduse crezare. Toţi cunoscuţii lui care muriseră tineri avuseseră ghinionul să primească diagnostice infernale: SIDA, ca Simon, sau cancer incurabil. În urmă cu doar două săptămâni, Daniel fusese la controlul anual. În drum spre cabinet, se simţise agitat, dar mai apoi s-a ruşinat la gândul că se lăsa afectat de superstiţii. În afara faptului că luase puţin în greutate şi că avea colesterolul uşor mărit, era perfect sănătos.

— Desigur, spune el. Eram copil. A fost o experienţă neplăcută, dar am trecut peste ea cu mult timp în urmă.

— Şi dacă Klara nu a putut? întreabă Eddie, împungând cu arătătorul pentru a sublinia. Asta fac şarlatanii, îi vânează pe cei mai vulnerabili. Susceptibilitatea asta pe care aţi menţionat-o ar

putea fi genetică şi se poate ca ghicitoarea asta să fi fost factorul extern care a declanşat-o. Sau poate că a reperat-o imediat la Klara. Poate că din asta se hrăneşte.

— Poate, îngână Daniel.

Dar ceva îl irită. Îşi dă seama că este posibil ca Eddie să fi folosit o metaforă medicală pentru a-l sensibiliza, dată fiind formaţia lui Daniel. Ideea i se pare însă pseudoştiinţifică, iar efortul – condescendent. Ce ştie Eddie despre expresia genetică şi mai ales despre fenotipul Klarei? Eddie mai bine şi-ar vedea de ce ştie el să facă mai bine. Daniel nu şi-ar permite să îi spună cum să conducă un interogatoriu.

— Şi fratele dumneavoastră?

Eddie aruncă o privire peste notiţe.

— A murit în 1982, corect? Ghicitoarea a prezis şi data morţii lui?

Ceva din gestul lui Eddie – privirea scurtă aruncată spre dosarul deschis, destul cât să sugereze că trebuie să verifice, dar prea rapidă ca să apuce să citească ceva – îl irită şi mai tare pe Daniel. Nu are nicio îndoială că Eddie ştie în ce an a murit Simon, plus o grămadă de alte lucruri despre fratele lui pe care Daniel cu siguranţă nu le ştie.

— Habar nu am. Nu ne-a mărturisit niciodată ce i-a zis. Dar fratele meu a făcut mereu fix ce a vrut. A fost gay, a trăit în San Francisco în anii 1980 şi a contractat SIDA. Mie asta mi se pare destul de clar.

— În regulă.

Eddie îşi ţine încheieturile pe masă, dar ridică degetele şi palmele. Un gest împăciuitor: tensiunea din vocea lui Daniel nu trece neobservată.

— Vă mulţumesc pentru informaţii. Iar dacă vă mai amintiţi ceva – *îi întinde o carte de vizită peste masă* –, aveţi numărul meu.

Eddie se ridică şi închide dosarul, lovindu-l o dată de masă ca să potrivească foile dinăuntru. Bagă dosarul la loc în servietă şi îşi aruncă sacoul pe umăr.

— M-am interesat şi în legătură cu dumneavoastră, spune el. Am văzut că lucraţi în continuare cu soldaţii noştri.

— Aşa este, spune Daniel.

Dar i se blochează gâtul şi se trezeşte că nu mai poate continua.

— Bună treabă, spune Eddie în drum spre ieşire, bătându-l pe Daniel pe spate cu o jovialitate demnă de un antrenor la echipa de juniori. Ţineţi-o tot aşa.

*

Daniel grăbeşte pasul spre maşină şi demarează în trombă. Se simte agitat şi vlăguit în acelaşi timp; nu-şi imaginase cât de tare avea să-l afecteze reluarea detaliilor legate de vizita la ghicitoare sau aflarea anvergurii infracţiunilor comise de familia ei. Îi e atât de greu să se gândească la moartea fratelui şi a surorii lui, încât o face doar când e singur: rămâne treaz în timp ce Mira doarme sau iarna, când se întoarce de la lucru

şi şoseaua e luminată de faruri, iar radioul se aude în fundal.

I-a spus adevărul lui Eddie: nu crede în profeţia ghicitoarei. Crede în alegeri greşite, în nenoroc. Cu toate astea, amintirea femeii de pe strada Hester seamănă cu un ac minuscul pe care l-a înghiţit demult, care pluteşte insesizabil în stomac şi pe care îl simte în momentele în care ia o anumită poziţie şi simte o înţepătură.

Mirei nu i-a mărturisit niciodată. Fusese crescută în Berkeley, ca fiica silitoare a unui cuplu de muzicieni – tatăl, creştin, mama, evreică – care compuneau cântece interconfesionale pentru copii. Mira îşi iubeşte părinţii, dar nu mai suportă să audă *O, ce veste minunată* sau *Mensch-ul toboşar* şi are prea puţină răbdare cu instituţiile New Age. Nu-i de mirare deci că a gravitat în jurul iudaismului: îi place latura sa intelectuală şi morală, cadrul legal pe care-l fixează.

Înainte de a se căsători cu ea, Daniel a considerat că ei avea să i se pară puerilă povestea lui despre ghicitoare. Nu a vrut să o îndepărteze. După moartea Klarei, şi-a dorit foarte mult să-i povestească, dar tot nu a făcut-o. De data asta s-a temut că Mira avea să se îngrijoreze, că sprâncenele ei urmau să formeze un „v” mic, delicat, asemenea unei gâze sigure de direcţia în care zboară. S-a temut că ar fi făcut o paralelă între el şi Klara, cu excentricitatea şi lipsa ei de judecată, chiar şi cu boala ei. Or nu era nicio paralelă între el şi Klara, atâta lucru ştia şi Daniel, deci nu avea niciun motiv să o facă pe Mira să

creadă asta.

Capitolul 23

Raj şi Ruby vin la ei de Ziua Recunoştinţei. Raj i-a scris vineri un e-mail lui Daniel, în care accepta invitaţia.

Sosesc marţi, cu două zile înainte de sărbători, aşa că Daniel şi Mira îşi petrec weekendul făcând pregătiri. Spală lenjeria din camera oaspeţilor şi pregătesc canapeaua din biroul lui Daniel. Fac curat în casă: Mira în bucătărie şi în camera de zi, Daniel în dormitoare şi în băi, Gertie în sufragerie. Se duc în Rhinebeck să cumpere fructe şi legume de la Breezy Hill Orchard şi brânzeturi de la Grand Cru. Înainte de a intra pe podul spre Kingston, opresc la Bella Vita de unde cumpără un aranjament floral cu lalele, rodii şi trandafiri de culoarea caisei. Daniel îl aduce la maşină şi, în contrast cu cerul întunecat de noiembrie, florile par să strălucească.

*

Soneria sună cu două ore mai devreme, în timp ce Mira e la facultate, iar Gertie trage un pui de somn. Daniel se precipită în jos pe scări, îmbrăcat cu tricoul cu Binghamton şi încălţat cu papucii blănoşi, înjurându-se fiindcă nu s-a schimbat. Pe vizor: un bărbat şi o fată. Nu, nu o fată, ci o adolescentă, aproape la fel de înaltă ca tatăl ei. Daniel trage de uşă. Afară burniţează; câteva

picături lucesc pe coama de păr negru cu reflexii roşcate a lui Ruby.

— Raj, spune Daniel. Şi Rubina.

Instantaneu se simte prost că a folosit prenumele întreg, aşa cum apare în certificatul de naştere; din câte ştia, fusese rar folosit de atunci. E atât de schimbată, nu mai seamănă deloc cu copilul pe care şi-l amintea el, ci cu un adult pe care nu îl mai întâlnise, şi de aceea i-a venit în minte numele la fel de matur, nemaiauzit: Rubina.

— Salut, spune Ruby.

Poartă un trening de velur fucsia, băgat în cizmele Ugg până la genunchi. Când zâmbeşte, seamănă atât de mult cu Klara, încât Daniel aproape tresare.

— Daniel, spune Raj, înaintând să-i strângă mâna. Mă bucur să te revăd.

Când Daniel l-a văzut ultima oară pe Raj, acesta era chipeş, dar anemic, ca un câine vagabond: bărbia proeminentă, pometii ascuţiţi, nasul pieziş. Acum arată îngrijit şi sănătos, cu pieptul bine tonificat, pus în evidenţă de puloverul de caşmir, cu glugă. E tuns impecabil, înspicat cu fire albe pe la tâmple, dar faţa lui are mai puţine riduri decât a lui Daniel. Ţine în mână un suc de o culoare neapetisantă, verde-maroniu.

— Şi eu, spune Daniel. Haideţi înăuntru. Gertie doarme, iar Mira predă, dar o să apară şi ele imediat. Să vă servesc cu ceva de băut?

— Mi-ar prinde bine un pahar cu apă, spune Raj.

Intră în hol trăgând după el un geamantan gri

metalizat Tumi. Ruby are o geantă Louis Vuitton. Se întoarce să o ridice pe un umăr. Pe spatele pantalonilor sunt inscripţionate două cuvinte, bătute cu strasuri: „juicy”, cu majuscule înflorate, şi „couture”, cu litere mai mici şi mai puţin stridente.

— Eşti sigur? întreabă Daniel închizând uşa. Am un Barolo magnific în garaj.

De ce încearcă să-l impresioneze pe Raj? Ca să compenseze tricoul şi papucii caraghioşi? Deja se gândeşte la ce va găti dimineaţa următoare: poate o frittata cu brânză Fontina şi ce mai rămâne din roşiile din soiuri tradiţionale.

— Nu, spune Raj, nu e nevoie, dar mulţumesc.

— Nu-i niciun deranj, insistă Daniel. Deodată e disperat să bea ceva.

— Lâncezeşte acolo, în aşteptarea unei astfel de ocazii.

— Serios, spune Raj, sunt bine. Dar fă cum vrei.

Urmează o pauză cât li se întâlnesc privirile, iar Daniel înţelege: Raj nu bea. Un ceas mare şi argintiu alunecă pe încheietura lui Raj.

— Desigur, spune Daniel. Atunci apă. Şi hai să vă instalez. Camera de oaspeţi are un pat mare, iar în biroul meu este o canapea. Le-am pregătit pe amândouă.

Ruby, care a tastat ceva pe telefonul ei subţirel şi roz, cu clapetă – Motorola Razr, cum au toţi adolescenţii –, îl închide scurt.

— O să doarmă tata pe canapea.

— Greşit, spune Raj.

— Şi vreau eu un pahar de Barolo.

— Iar greşeşti, răspunde Raj.

Iar Ruby îşi mijeşte ochii şi face un mic rictus impertinent, dar când Raj ridică din sprâncene, rictusul se transformă într-un zâmbet adevărat.

— Blegul de tata, spune ea, urmându-l pe Daniel spre birou. Tati înţepatul. Tati înţepatul-crăcănatul.

*

A doua zi, miercuri, Daniel se trezeşte la 10: 00 şi înjură. Aude duşul în baia mare – Mira – şi speră ca şi Raj şi Ruby să fi dormit mult. L-a şocat cât de târziu au stat, dar mai şocant a fost cât de bine a decurs totul: o cină liniştită, de două ore, cu mama, soţia, cumnatul şi nepoata sa, de parcă ar fi fost cel mai normal lucru pentru ei, apoi bomboane de ciocolată şi ceai în camera de zi. Până la urmă, Daniel a destupat sticla de Barolo şi până şi Gertie s-a rostogolit până la pat după ora 23: 00.

Daniel a stat încă şi mai târziu. Computerul lui era în birou, acolo unde dormea Ruby, astfel că a profitat că Mira se băgase în pat, a luat laptopul de pe noptieră şi s-a refugiat cu el în baia mare.

Geanta Louis Vuitton îl făcuse curios. Cele mai multe firme de designer nu îi spuneau nimic, dar recunoscuse literele maronii şi negre. Cu siguranţă că şi ceasul lui Raj era unul scump. Şi hanoracul de caşmir: cine purta aşa ceva? Aşa că Daniel s-a pus pe investigat. Ştia că o duceau bine – în 2003, după ce Roy Horn a fost sfâşiat de unul dintre tigrii

albi ai duoului din care făcea parte, Ruby şi Raj i-au înlocuit pe acesta şi pe colegul său Siegfried, devenind capul de afiş de la *Mirage* –, dar ce a găsit pe Google l-a uimit. Casa lor, o clădire albă, împrejmuită cu zid, apăruse în *Luxury Las Vegas* şi *în Architectural Digest.* Porţile sunt ornate cu iniţialele *RC* şi se deschid spre o alee de peste un kilometru, ce duce spre cincisprezece hectare de clădiri şi dependinţe legate între ele prin alei. Lista include un centru de meditaţie, o sală de cinema şi un habitat rezervat animalelor, unde pot fi văzute lebede negre şi struţi, pe baza unui bilet la preţ pipărat. Când a împlinit 13 ani, Raj i-a cumpărat lui Ruby un ponei de Shetland, un exemplar cam supraalimentat pe nume Krystal, alături de care Ruby a pozat pentru revista de adolescenţi *Bossy* – Ruby era cu braţele pe după gâtul poneiului, coarna ei brunetă revărsându-se peste coama blondă a lui Krystal. În articol, un pdf găsit de Daniel online, revista *Bossy* o desemnează pe Ruby cea mai tânără milionară din Las Vegas.

Cum de nu ştiuse Daniel toate astea? Oare nu a vrut să ştie? Evita articolele despre numerele lui Ruby şi Raj pe de o parte pentru că îi aminteau de ultima lor întâlnire dezastruoasă, pe de alta pentru că se simţea vinovat că se înstrăinaseră. Şi acum nu se poate abţine să privească seara precedentă cu alţi ochi. Daniel şi Mira au cumpărat casa din Kingston în 1990, pentru că nu şi-au permis una în Cornwall-on-Hudson sau în Rhinebeck şi pe când încă mai credeau că Kingston avea să prospere. Daniel îi şi vedea pe Raj şi pe Ruby venind în oraş

aşteptându-se la un loc istoric – Kingston fusese cândva capitala statului New York – şi trezindu-se într-un oraş care încă se mai chinuia să-şi revină după închiderea fabricii IBM şi după dispariţia celor 7.000 de locuri de muncă pe care le asigurase. Îi şi vedea trecând pe lângă centrul tehnologic abandonat şi strada Main, căzută într-o paragină deplorabilă. Ce-or fi gândit despre canapeaua din biroul lui Daniel şi despre brânzeturile scumpe? Cea dintâi – o ruşine, iar cele din urmă, o încercare de a compensa ruşinea?

Gândul că luni urma să se întoarcă la serviciu, unde nu ştia ce se putea întâmpla dacă nu ceda în privinţa derogărilor, nu-i dădea pace. Cu câteva zile în urmă, înregistrase o cerere prin care solicita reanalizarea cazului său de către avocatul apărării din zona respectivă, un om al legii şi cadru militar care îi reprezenta pe soldaţii puşi sub acuzare. Ştie că Mira avea dreptate – era mai bine să cunoască opţiunile pe care le avea ca să se apere singur –, dar cererea în sine a fost umilitoare. Cine avea să fie fără un loc de muncă? Un bărbat care stătea pe covoraşul din baie, rezemat cu spatele de vasul de toaletă, care citea despre solariul cumnatului său – o imagine suficient de groaznică încât să-l forţeze să se ducă la culcare şi să adoarmă numai ca să nu o mai vadă.

Acum se îmbracă frumos şi coboară în grabă. Îi găseşte pe Raj şi Ruby la masa din bucătărie, unde beau suc de portocale şi mănâncă omletă.

— La naiba, spune Daniel. Îmi cer scuze, voiam să vă gătesc eu.

— Nu ai de ce să te scuzi.

Raj e proaspăt ieşit de la duş, poartă alt pulover care pare scump, de data asta verde-gri, şi o pereche de blugi închişi la culoare.

— Am cotrobăit noi pe aici.

— Ne trezim devreme în fiecare zi, spune Ruby.

— Ruby începe orele la 7: 30, adaugă Raj.

— Mai puţin în zilele în care avem spectacol, spune Ruby. Atunci dormim până târziu.

— A, da? întreabă Daniel.

Cafeaua îl va ajuta. De obicei, o face Mira, dar azi cafetiera este goală.

— Păi de ce?

— Pentru că stăm până târziu. Uneori până la ora 01: 00 dimineaţa. Sau chiar mai târziu, spune Ruby. În astfel de zile, fac şcoală acasă.

Este încă în pijama: pantaloni cu SpongeBob Pantaloni Pătraţi şi un maiou alb, cu sutien roz pe dedesubt. Efectul este deconcertant: pantalonii copilăroşi şi maioul care nu este neapărat mulat, dar care tot arată mai mult decât se aşteaptă Daniel să vadă.

— A, da? repetă. Pare complicat.

— Vezi? triumfă Ruby, întorcându-se spre Raj.

— Nu e complicat, spune Raj. Devreme în zilele cu şcoală. Târziu în zilele cu spectacol.

— V-aţi întâlnit cu mama? întreabă Daniel.

— Da, răspunde Ruby. Şi ea s-a trezit devreme. Am băut cafeaua împreună. Apoi a plecat la cursul de Tai Chi.

Lasă furculiţa jos cu zgomot.

— Aveţi din întâmplare un storcător de fructe?

— Storcător de fructe? întreabă Daniel.

— Da. Noi am găsit ăsta în frigider.

Ruby ridică paharul, iar sucul de portocale se leagănă periculos de aproape de buza paharului.

— Dar preferăm să ni-l facem singuri, adaugă ea.

— Mă tem că nu, spune Daniel, nu avem storcător.

— E OK, ciripeşte Ruby.

Îşi înfige furculiţa într-un colţ de omletă şi continuă:

— Vouă ce vă place la micul dejun?

Face şi ea conversaţie, Daniel ştie asta, dar îi e greu să ţină pasul. Pe deasupra, cafetiera nu porneşte. A umplut filtrul cu cafea, a turnat apa şi a apăsat pe butonul care porneşte procesul de fierbere, dar beculeţul roşu rămâne stins.

— Eu de fapt nu mă prea dau în vânt cu micul dejun, răspunde. De obicei îmi ajunge o cană de cafea pe care o iau cu mine la lucru.

Se aud paşi uşori coborând pe scară şi Mira se iveşte în bucătărie. Părul ei, strălucitor şi proaspăt uscat, flutură ca o aripă.

— Bună dimineaţa, spune ea.

— ’neaţa, răspunde Raj.

— ’neaţa, spune Ruby.

Se întoarce iar spre Daniel şi-l întreabă:

— Cum de nu eşti la muncă azi?

— Ştecărul, iubitule, spune Mira.

Trece prin spatele lui, atingându-l pe talie, şi bagă cafetiera în priză. Lumina roşie se aprinde

imediat.

— E ajunul Zilei Recunoştinţei, Ru, îi răspunde Raj. Nu merge nimeni la muncă.

— A, spune Ruby. Aşa-i încă un colţ de omletă. Mănâncă dinspre margini, lăsând o bucată groasă, cu mai multe straturi, în mijloc.

— Eşti doctor, nu-i aşa?

— Exact.

Discuţia despre cariera lui – pe care şi-a construit-o în atât de mult timp, dar care acum este atât de precară – îi provoacă un sentiment de umilinţă, exacerbat de vila somptuoasă, de puloverele de caşmir şi de storcătorul lui Raj. Daniel depune un efort uriaş să-şi amintească întrebarea lui Ruby.

— Lucrez într-un centru de recrutări militare. Verific dacă soldaţii sunt destul de sănătoşi pentru a merge la război.

Raj râde.

— Ăsta da paradox. Îţi place?

— Foarte mult, spune Daniel. Lucrez în cadrul armatei de peste 15 ani.

Încă se mai simte mândru s-o spună. Cafeaua picură uşor în cafetieră.

— OK, spune Raj, ca şi cum ar recunoaşte că discuţia a ajuns într-un punct mort.

— Dar voi? întreabă Mira. Vouă vă place ce faceţi?

Raj zâmbeşte.

— La nebunie.

Mira pune coatele pe masă şi se apleacă.

— Ce interesant! E o lume atât de diferită de a

noastră. Ne-ar plăcea să avem ocazia să vedem un spectacol al vostru. Şi sunteţi oricând bine-veniţi la Centrul Ulster de arte performative, cu toate că mă tem că nu se ridică la standardele voastre.

— Şi voi sunteţi bine-veniţi la Vegas, spune Raj. Ne găsiţi în fiecare săptămână, de joi până duminică.

— Patru nopţi la rând, spune Mira. Trebuie să fie extenuant.

— Eu nu cred, răspunde Raj pe un ton blând, dar zâmbetul e forţat. Rubina, pe de altă parte…

— Tată, nu-mi spune aşa!

— Dar aşa te cheamă.

— Da, zice ea cu o grimasă. Numele meu de botez, fie, dar nu e numele meu adevărat.

— Hopa, intervine Daniel zâmbind. Eu ţi-am spus Rubina ieri.

— A, e OK. Tu eşti străin.

Cuvintele rămân suspendate în aer câteva secunde, înainte ca ea să lase capul în jos.

— Vai, îmi pare rău. Nu am vrut să spun asta, pentru mine nu eşti *un străin.*

Se uită rugător la Raj. Gestul îl mişcă pe Daniel: o adolescentă dă fuga să se agaţe, să se ascundă pe după picioarele tatălui.

— E în regulă, dragă, o linişteşte Raj şi îi ciufuleşte părul, înţelegem cu toţii.

*

Se îngrămădesc toţi cinci în maşina lui Daniel, fiecare oferindu-i lui Gertie locul din faţă. Dar

nimeni nu se opune voinţei ei când alege să stea în spate, lângă Ruby. Se duc la muzeul marinei, se plimbă prin centrul istoric şi apoi fac o scurtă drumeţie în rezervaţia Mohonk. Daniel se întrece cu Ruby pe un câmp, iar noroiul îi stropeşte pe geci. Aerul care-i pătrunde în plămâni e minunat de rece şi îl trage în piept cu nesaţ. Când începe să ningă, se aşteaptă ca Ruby să se plângă, dar ea aplaudă.

— E ca în Narnia! exclamă ea şi râd cu toţii pe drumul înapoi spre maşină.

Îl surprinde şi în alte feluri. De exemplu, la cină, când Gertie îşi deapănă bolile, un subiect drag lui Gertie şi detestat de Daniel şi Mira, care schimbă o privire speriată când Gertie se porneşte.

— Am avut o bătătură la picior care nu s-a vindecat timp de un an, spune ea. Şi asta e doar începutul. Pe urmă, din cauza infecţiei am făcut ceva care se cheamă limfadenită. Mi s-au inflamat nodulii pe picioare, am avut pungi de puroi de mărimea unor mingi de golf. Nu mi-a mai crescut păr pe picioare – deloc. N-a trecut mult şi s-a extins spre zona inghinală.

— Mamă, spune Daniel printre dinţi. Mâncăm.

— Scuzaţi-mă, continuă Gertie. Dar antibioticele nu şi-au făcut efectul. Aşa că medicul s-a uitat şi mi-a spus că, dacă mă operez, ei îmi drenează ganglionii şi asta ar trebui să rezolve problema. Doi medici m-au operat, unul mai bătrân şi unul mai tânăr, iar cel mai tânăr îmi zice: „Doamnă Gold, dacă v-am spune ce coptură aveaţi acolo”. După aceea m-au conectat la un tub de

drenaj şi a trebuit să stau în spital până s-au scurs toate fluidele şi sângele.

— *Mamă,* repetă Daniel, jenat.

Raj a lăsat furculiţa din mână, iar lui Daniel îi vine să intre în pământ de ruşine, să-i pună bandă adezivă pe gură, dar Ruby o ascultă cu atenţie.

— Şi până la urmă ce-a fost? întreabă. Ce-a declanşat toată tărăşenia?

— Păi, având în vedere că mâncăm, nu sunt sigură că pot să spun. Dar dacă tot vă interesează…

— Nu ne interesează, spune Daniel cu fermitate. Nu acum, în mod ciudat, Ruby pare la fel de dezamăgită ca Gertie. Când Mira îl întreabă pe Raj despre datele turneului lor, Ruby se apleacă spre bunica ei.

— Îmi spui acasă, şopteşte fata.

Iar Gertie roşeşte de o plăcere atât de rară, încât Daniel mai că se întinde spre Ruby să-i mulţumească.

*

În seara aceea, în timp ce se spală pe dinţi, Daniel se gândeşte la Eddie. Întrebarea agentului despre Simon – dacă ghicitoarea i-a prezis moartea – nu-i dă pace.

Daniel nu ştie care a fost data avansată de ghicitoare pentru moartea lui Simon. Acesta spusese doar că avea să moară *tânăr* – asta se întâmpla în podul de pe strada Clinton, numărul 72, în noaptea aceea confuză de beţie, la şapte zile

după moartea tatălui lor. Dar tânăr putea însemna 35 de ani sau chiar 50. A fost atât de vag, încât Daniel nu i-a acordat importanţă. Părea mai probabil ca moartea lui Simon să fi fost consecinţa propriilor lui acţiuni. Nu pentru că era gay – oricât disconfort i-ar fi produs lui Daniel sexualitatea lui Simon, era departe de o homofobie moralizatoare –, ci pentru că Simon era nepăsător, egoist. Nimeni nu putea s-o ţină aşa la nesfârşit.

De fapt, resentimentele lui Daniel faţă de Simon maschează ceva mai profund, mai sumbru: e furios pe el însuşi Pentru că nu l-a cunoscut pe Simon cu adevărat cât a fost în viaţă. Pentru că nu l-a cunoscut nici după moarte. Simon a fost singurul lui frate, iar Daniel nu l-a protejat. Da, au vorbit după ce Simon a ajuns în San Francisco, iar Daniel a încercat să-l convingă să se întoarcă la New York. Însă când Simon i-a închis telefonul, Daniel a fost orbit de furie şi a aruncat cu telefonul, care s-a spart de linoleum; şi-a spus că poate viaţa lui Gertie ar fi fost totuşi mai uşoară fără Simon. Desigur, gândul acela a fost pe cât de crud, pe atât de trecător, dar oare nu ar fi putut să facă mai mult? Nu putea să ia primul autobuz spre San Francisco, în loc să fiarbă în propria indignare şi să aştepte să i se adeverească spusele?

Escrocii îi vânează pe cei vulnerabili, afirmase Eddie despre ghicitoare. *Văd imediat cum i-ar putea exploata.*

E adevărat, îşi spune Daniel, că Simon era vulnerabil. Avea *7* ani, dar nu era singurul motiv. Exact ca sora lui, Klara, şi el era diferit în felul lui. E

imposibil de spus dacă ştia de la vârsta aceea că era gay, dar oricum era ambiguu, dificil de analizat. Nu era la fel de vorbăreţ ca fraţii lui. La şcoală avea puţini prieteni. Îi plăcea la nebunie să alerge, dar alerga singur. Poate că profeţia chiar se dezvoltase înăuntrul lui ca un germen. Poate îl incitase să fie nesăbuit, să trăiască periculos.

Daniel scuipă în chiuvetă şi se gândeşte iar la teoria lui Eddie: era posibil ca orice vulnerabilitate înnăscută ar fi avut Klara să fi fost declanşată sau intensificată de vizita ei la ghicitoare. Faptul că psihologia şi fiziologia conlucrează în anumite situaţii e de netăgăduit, ba chiar perfect explicabil: de exemplu, durerea nu vine din muşchi sau nervi, ci din creier. Sau faptul că pacienţii mai optimişti au şanse mai mari să înfrângă boala. În facultate, Daniel fusese asistent de cercetare într-un studiu ce explora efectul placebo. Autorii studiului plecau de la ipoteza că efectul era cauzat de aşteptările pacienţilor – şi, într-adevăr, pacienţii cărora li se spunea că tableta de amidon era un stimulent, prezentau imediat o îmbunătăţire a ritmului cardiac şi a tensiunii şi un timp de reacţie mai scurt. Un al doilea grup de pacienţi, cărora li s-a spus că pastila este un somnifer, au adormit în aproximativ 20 de minute.

Desigur, efectul placebo nu îi era necunoscut lui Daniel, însă era altceva să-l observe în mod direct. A văzut cu ochii lui cum gândurile puteau mişca moleculele în corp, cum corpul se grăbea să pună în aplicare realitatea creierului. Conform acestei logici, teoria lui Eddie căpăta sens: Klara şi

Simon au crezut că luaseră nişte pastile care aveau să le schimbe viaţa, fără să înţeleagă că luaseră pastile placebo şi că din mintea lor veneau consecinţele.

Un declic se produce în interiorul lui Daniel. Simte cum îl invadează tristeţea şi încă ceva: o imensă empatie faţă de Simon, insuportabil de tandră, pe care a ţinut-o sub obroc ani întregi. Îşi lipeşte podurile palmelor pe blatul de marmură şi stă cu capul în jos până îi trece. Trebuie să-l sune pe Eddie.

Cartea de vizită a acestuia e în birou, unde stă Ruby; uşa este închisă, dar lumina, aprinsă.

Când Daniel bate la uşă, ea nu răspunde. Mai bate o dată şi crapă uşa cu grijă.

— Ruby?

O vede sub pătură, cu o pereche de căşti supradimensionate pe urechi şi cu o carte, *Darkly Dreaming Dexter,* în braţe. Când dă cu ochii de Daniel, tresare.

— Căcat! înjură ea, scoţându-şi căştile. Ce m-ai speriat!

— Îmi cer iertare, răspunde Daniel, ţinând o mână ridicată. Încercam doar să iau ceva. Pot reveni dimineaţă.

— E-n regulă, spune Ruby şi pune cartea cu faţa în jos. Nu făceam nimic.

Ziua era machiată, cu dermatograf şi un ruj vâscos pe buze, dar acum are faţa curată şi arată mai tânără. Pielea ei este cu o nuanţă mai deschisă decât a lui Raj şi, deşi are ochii închişi la culoare că ai lui, obrajii plini sunt ai Klarei, la fel şi zâmbetul,

desigur. Daniel traversează biroul, găseşte cartea de vizită a lui Eddie în primul sertar şi o bagă în buzunar. E pe punctul de a ieşi, când Ruby i se adresează din nou.

— Ai poze cu mama mea?

Lui Daniel i se strânge inima. Tace şi stă cu faţa la perete. *Mama mea.* Nu a auzit pe nimeni spunându-i Klarei aşa până acum.

— Ba am.

Când se întoarce, Ruby stă cu genunchii la piept. E îmbrăcată cu pantalonii de pijama cu SpongeBob Pantaloni Pătraţi şi un tricou larg, iar pe mână are o grămadă de elastice de păr ca nişte brăţări.

— Vrei să le vezi?

— Avem şi noi câteva, se grăbeşte ea să adauge. Acasă. Dar sunt aceleaşi pe care le-am văzut de un milion de ori. Deci da, vreau.

Se duce în camera de zi să cotrobăie după albumele vechi. Ce senzaţie ciudată să o aibă pe Ruby aici. Nepoata lui. Evident, Daniel şi Mira nu sunt părinţi. Când a cerut-o pe Mira de soţie, ea i-a spus că are endometrioză în stadiul patru. „Nu pot avea copii”, i-a spus.

„E în regulă”, i-a răspuns Daniel. „Sunt şi alte opţiuni. Adopţia…”

Dar Mira i-a spus că nu voia să adopte. Fusese diagnosticată neobişnuit de devreme, la 17 ani, astfel că avusese timp să se gândească la asta. Decisese să caute alte satisfacţii în viaţă; nu simţea nevoia să fie mamă. Daniel şi-a dat seama că nu putea să renunţe la ea. Însă în sinea lui, a

jelit. Mereu îşi imaginase că avea să fie tată. La restaurant, când vedea un copil adormit în braţele tatălui său, cu capul sprijinit pe gâtul acestuia, Daniel se gândea la fraţii lui. Dar rolul de tată îl şi speria. Singurul lui termen de comparaţie fusese Saul cel rigid şi distant. N-avea cum să ştie cum s-ar fi descurcat în această postură. Pe vremuri credea că s-ar fi descurcat mai bine decât Saul, dar poate că era o prostie. Era la fel de probabil să se descurce mai rău.

Se întoarce în birou cu două albume foto. Ruby stă pe pat cu picioarele încrucişate şi cu spatele rezemat de perete. Bate cu mâna pe locul gol de lângă ea, iar Daniel se aşază. Nu este destul de flexibil cât să-şi încrucişeze picioarele, aşa că le lasă să atârne peste marginea saltelei, şi deschide primul album.

— Nu m-am mai uitat la ele de ani întregi, spune el.

Credea că avea să doară, dar când vede prima fotografie – toţi cei patru copii ai familiei Gold pe scările casei de pe strada Clinton, numărul 72; Varya, o adolescentă cu picioare lungi, Simon, un copilaş bălai – îl cuprinde bucuria, îl inundă cu căldura ei. Îi vine să plângă.

— Asta e mama! exclamă Ruby cu degetul pe Klara.

Are 4 sau 5 ani şi poartă o rochiţă elegantă, din material verde ecosez.

— E chiar ea.

Daniel izbucneşte în râs.

— Ce-i mai plăcea rochia aia, ţipa când o spăla

bunica ta. De câte ori o purta, se juca de-a Clara din *Spărgătorul de nuci.* Şi noi eram evrei! Îl scotea din minţi pe tatăl meu.

Ruby zâmbeşte.

— Era încăpăţânată, nu-i aşa?

— Foarte.

— Şi eu sunt. Cred că e printre cele mai mari calităţi ale mele, spune Ruby.

Daniel se amuză, dar când se uită la ea, vede că vorbeşte serios.

— Altfel, oamenii te calcă în picioare. Mai ales dacă eşti femeie. Mai ales dacă eşti în industria divertismentului. Tata m-a învăţat asta. Dar cred că mama ar fi fost de acord.

Daniel are un moment de claritate: a încercat cineva s-o calce în picioare pe Ruby? Cum? Dar ea întoarce pagina şi descoperă fotografii din aceeaşi zi, cu fraţii fotografiaţi câte doi.

— Uite-o pe mătuşa Varya şi pe unchiul Simon. El a murit de SIDA înainte să mă nasc eu.

Se uită la Daniel pentru a-i confirma.

— Aşa e. Era foarte tânăr, prea tânăr.

Ruby dă din cap.

— În curând o să existe tratament, Truvada se cheamă. Ştiai? Nu elimină HIV-ul, dar nici nu-l lasă să se dezvolte. Am citit un articol despre asta în *New York Times*. Îmi doresc să fi existat şi atunci. Pentru unchiul Simon.

— Da, am auzit, e incredibil.

Miraculos chiar şi de neconceput în momentul de vârf al epidemiei, când zeci de mii de persoane mureau doar în Statele Unite. În anii 1990, când au

apărut pe piaţă primele tratamente pentru SIDA, pacienţii erau nevoiţi să ia zilnic până la 36 de pastile, dar la începutul anilor 1980 nu exista nicio opţiune. Daniel şi-l imaginează pe Simon la 20 de ani abia împliniţi, murind de o boală necunoscută, care încă nu avea nici măcar un nume. Oare îi alinaseră cumva suferinţa în spital? Îl încearcă acelaşi sentiment pe care l-a avut în baie cu câteva minute înainte: empatia aceea imensă, mult mai chinuitoare decât resentimentele.

— Uite-o pe bunica! exclamă Ruby. Ce fericită e.

Bunica. Alt cuvânt pe care Daniel nu l-a mai auzit şi care îl atinge profund, pentru că Ruby se gândeşte la familia Gold ca fiind a ei.

— Era fericită. E cu bunicul tău, Saul. Aveau 20 şi ceva de ani.

— A murit înaintea lui Simon, aşa-i? Câţi ani avea?

— Patruzeci şi cinci.

Ruby îşi încrucişează picioarele.

— Spune-mi ceva despre el.

— Ceva?

— Da, ceva mişto, interesant, ceva ce nu am de unde să ştiu.

Daniel ezită. I-ar putea spune despre atelierul de confecţii, în schimb îi vine în minte un borcan cu o etichetă cu litere verzi şi un capac alb.

— Ştii castraveţii aceia muraţi mici de tot? Saul era obsedat de ei. A încercat toate mărcile: Cains, Heinz şi Vlasic, până le-a descoperit pe cele de la Milwaukee’s, pe care mama era nevoită să le

comande din Wisconsin, pentru că nu se găseau prin magazinele din New York. Putea mânca şi un borcan întreg la o singură masă.

— Ce ciudat, pufneşte Ruby. Ştii ce-i amuzant? Mie îmi place să-mi pun castraveciori muraţi pe sandvişurile cu unt de arahide.

— Nu cred.

Daniel se preface că îi vine să vomite.

— Ba da! Îi tai şi îi pun deasupra. Simt buni, jur. Când muşti, sandvişul e crocant şi în acelaşi timp dulce-acrişor, iar untul de arahide e şi el dulce şi cu bucăţele în el…

— Nu te cred! exclamă Daniel.

Şi izbucnesc amândoi în râs. E un sunet incredibil.

— Nu mă convingi nicicum.

*

La miezul nopţii, o lasă pe Ruby cu teancul de albume foto şi urcă la etaj. Se opreşte în bucătărie. Cât a stat cu Ruby s-a simţit foarte mulţumit, iar senzaţia e încă prezentă: pare prostesc şi inutil să mai facă altceva decât să se bage în pat lângă Mira. Însă când găseşte cartea de vizită a lui Eddie în buzunarul pantalonilor, mulţumirea lasă loc unei nostalgii vecine cu jalea. S-ar fi putut bucura mai mult de o astfel de legătură – cu Ruby, de-a lungul anilor sau chiar cu propriul copil. Se gândeşte că poate a avut şi un alt motiv pentru care nu a presat-o pe Mira să se mai gândească la adopţie. Poate a simţit că nu merita. Până la urmă, cum

Saul era mai mult la muncă, Daniel a încercat să-i ţină locul pentru fraţii lui. Încercase să-i ferească de pericole, de imprevizibil, de haos. Şi uite ce-a ieşit.

Asta ar însemna să dai vina pe victimă, afirmase Eddie. Dar este prea târziu: exact asta a făcut Daniel, aşa a gândit. Zeci de ani s-a pedepsit pentru o vină care nu fusese a lui. Pe măsură ce îl inundă mila de sine, creşte în el şi furia faţă de ghicitoare. Vrea să fie prinsă, nu doar pentru Simon şi Klara, ci acum şi pentru el.

Se duce până la uşa de la intrare şi o deschide uşor. Afară îl întâmpină aerul îngheţat de noiembrie, dar asta nu-l împiedică să iasă şi să închidă uşa după el. Apoi deschide mobilul şi formează numărul lui Eddie.

— Daniel? S-a întâmplat ceva?

Daniel şi-l imaginează pe agentul federal într-un hotel din Hudson Valley. Poate că Eddie lucrează toată noaptea, cu o cană de cafea ieftină la îndemână. Poate că se gândeşte la ghicitoare la fel de obsesiv precum o face el, acest gând comun unindu-i ca un cordon invizibil.

— Mi-am amintit ceva, spune Daniel.

Afară trebuie să fie vreo două grade, însă corpul lui este cald.

— M-aţi întrebat de Simon, aţi vrut să ştiţi dacă ghicitoarea i-a prezis moartea, iar eu am răspuns că nu ştiu. Dar el ne-a spus că i-a prezis că avea să moară tânăr. Să zicem că ştia că era gay. Are 16 ani, tatăl nostru a murit de curând, iar el este zdruncinat de profeţie; simte că este singura lui

şansă de a trăi viaţa pe care şi-o doreşte. Aşa că nu ţine cont de raţiune, de siguranţă.

— Bun, rosteşte Eddie încet. Simon n-a fost mai clar de-atât?

— Nu, v-am spus, eram copii, a fost o singură conversaţie, dar confirmă ce mi-aţi. spus la ultima întâlnire, nu? Că şi ea l-a împins pe această cale?

— Se poate, admite Eddie.

În ciuda tonului detaşat, Daniel şi-l imaginează reacţionând diferit: rostogolit pe o parte, ţinând telefonul cu umărul. Cu o mână bâjbâie pe noptieră, încercând să stingă lumina la loc, dezamăgit de revelaţia lui Daniel.

— Altceva?

Daniel simte cum îl părăseşte căldura şi se instalează depresia. Apoi îi pică fisa: dacă pe Eddie îl lasă rece informaţia, chiar îi spulberă orice iluzii în legătură cu întregul caz, atunci poate că Daniel ar trebui să investigheze singur.

— Da, o întrebare.

Când respiră, norişori de aer alb planează ca nişte paraşute.

— Cum o cheamă?

— Cu ce vă ajută să ştiţi cum o cheamă?

Daniel caută repede un răspuns.

— Ei bine, voi şti să-i spun şi altfel decât „ghicitoarea” sau, şi mai rău, „femeia”, spune el pe un ton jucăuş, ca să-l liniştească pe Eddie.

Eddie ezită, apoi îşi drege vocea.

— Bruna Costello, spune într-un final.

— Cum?

Lui Daniel îi vâjâie urechile, un val de

adrenalină îi face inima să bată.

— Bruna, spune Eddie. Bruna Costello.

— Bruna Costello.

Daniel savurează fiecare cuvânt în parte.

— Şi unde poate fi găsită?

— Asta-i deja a doua întrebare, îi replică Eddie. Vă sun eu când e gata. După ce se vor fi tras ultimele concluzii în acest caz.

Capitolul 24

În dimineaţa Zilei Recunoştinţei, Daniel se trezeşte înaintea lui Raj şi a lui Ruby. Este 06: 45, lumina e roz-lăptoasă, veveriţele foşnesc, iar o căprioară paşte pe gazonul uscat. Face o cafetieră cu cafea tare şi se aşază în balansoarul de lângă geamul sufrageriei, cu laptopul Mirei în braţe.

Când caută pe Google numele Brunei Costello, primul link care apare este pagina FBI cu persoanele date în urmărire. *Protejaţi-vă familia, comunitatea locală şi ţara, ajutând FBI să îi prindă pe cei mai căutaţi terorişti şi evadaţi,* scrie pe pagină*. În anumite cazuri, se oferă recompensă.* Ea apare la categoria „Căutăm informaţii”, într-o poză mică, din cel de-al patrulea rând. Este neclară, un prim-plan de pe o înregistrare a camerei de securitate. Când Daniel face clic pe numele ei, imaginea se măreşte şi îşi dă seama că este aceeaşi imagine pe care i-o arătase Eddie la Hoffman House.

Biroul Federal de Investigaţii apelează la ajutorul cetăţenilor pentru a identifica posibilele

victime ale Brunei Costello, suspectată de înşelăciune şi de legături cu un grup de ghicitoare din Florida. Şi alţi membri ai familiei Costello au fost condamnaţi pentru furturi importante, evaziune fiscală, fraudă prin poştă, fraudare prin mijloace de comunicare electronice şi spălare de bani. Până în momentul de faţă, Costello este singura suspectă care s-a sustras interogatoriului.

Costello conduce o rulotă Gulf Stream Regatta din 1989 (vezi „Mai multe fotografii"). A locuit în Coral Springs şi Fort Lauderdale, Florida, şi a călătorit mult în partea continentală a Statelor Unite. În prezent, credem că îşi are reşedinţa lângă Dayton, Ohio, în satul West Milton.

Daniel face clic pe „Mai multe fotografii". Apare o fotografie cu rulota, latã şi cu botul rotunjit, vopsită într-un crem spălăcit – poate fusese albă iniţial – cu o dungă maro, groasă. Sub secţiunea „Mai multe fotografii", apare o alta, „Nume false".

Drina Demeter
Cora Wheeler
Nuri Gargano
Bruna Galletti

Şi încă vreo cinci. Brusc, Daniel închide laptopul. Eddie sigur ştia unde este. Şi de ce nu i-a spus? Sigur îl crede instabil, pus pe răzbunare.

Aşa o fi? Ce-i drept, pentru prima oară de la suspendare, se simte motivat. Percepe prezenţa femeii ca pe un cântec fredonat în camera alăturată sau ca pe o adiere de vânt care face pielea ca de găină, ademenindu-l să se apropie.

*

Mira şi Raj se ocupă de legume, în timp ce Gertie pregăteşte faimoasa ei umplutură. Daniel şi Ruby au grijă de pasăre, o bestie de opt kilograme împănată cu unt, usturoi şi cimbru. În prima parte a după-amiezii, cât mâncărurile stau la cuptor sau îşi aşteaptă rândul la cuptor, Mira şterge blatul din bucătărie, iar Raj preia o convorbire de afaceri în camera de oaspeţi. Gertie îşi face siesta. Ruby şi Daniel stau în sufragerie: Daniel în balansoar, cu laptopul, Ruby pe canapea, cu o carte de sudoku. Afară, zăpada se cerne dincolo de geamuri, dar se topeşte imediat ce atinge sticla.

Daniel se documentează despre romi: sunt originari din India, de unde au fugit din cauza persecuţiei religioase şi a sclaviei. Au călătorit spre vest, în Europa şi în Balcani, devenind refugiaţi care citeau viitorul. Jumătate de milion au murit în timpul Holocaustului. Îi aminteşte de povestea evreilor. Exodul şi rătăcirea, rezistenţa şi adaptarea. Până şi faimosul proverb rom *Amari čhib s'amari zor – Limba noastră este puterea noastră* – seamănă cu ceva ce ar fi spus tatăl său. Daniel scoate din buzunar un bon de la spălătorie şi notează propoziţia, împreună cu un al doilea proverb: *Gândurile au aripi.*

În ultima vreme s-a zbătut să menţină legătura cu Dumnezeu. Cu un an în urmă a decis să studieze teologia iudaică. A considerat acest demers un omagiu adus lui Saul şi a sperat că avea

să-i aducă alinare în privinţa morţii fratelui şi a surorii lui. Dar a găsite puţine elemente. Iudaismul are puţine de spus despre moarte şi nemurire. În timp ce alte religii sunt preocupate de moarte, principala grijă a evreilor este cum să trăiască. În centrul Torei se află *olam ha-ze*: „lumea aceasta”.

— Lucrezi? întreabă Ruby.

Daniel ridică privirea. Soarele s-a cuibărit fix deasupra munţilor Catskills, luminându-i în tente palide de floare de brebenoc şi piersică. Ruby stă rezemată de braţul canapelei.

— Nu chiar.

Daniel închide laptopul.

— Tu?

Ruby ridică din umeri.

— Nu chiar.

Închide cartea cu sudoku.

— Nu ştiu cum poţi să rezolvi sudoku, îi spune Daniel. Eu mă uit la ele de parcă ar fi scrise în chineză.

— Când faci un spectacol, ai mulţi timpi morţi. Dacă nu găseşti ceva cu care să-i umpli, o iei razna. Mie îmi place să rezolv chestii.

Ruby îşi strânge într-o parte picioarele; azi poartă un alt trening Juicy Couture. Are părul prins într-un coc înfoiat, ca un cuib de pasăre. Daniel îşi dă seama că îi va fi dor de ea.

— Ai fi un medic bun, îi spune el.

— Aşa sper şi eu.

Când ridică capul să-l privească, are o expresie vulnerabilă. Ce surpriză! Îi pasă ce crede el.

— Aş vrea să fiu medic.

— Serios? Păi, şi spectacolul vostru?

— N-o să fac asta la nesfârşit.

Vorbeşte cu o detaşare pe care Daniel nu o poate pricepe. Oare Raj e la curent? Nu ar putea avea cu nici o altă asistentă relaţia pe care o are cu Ruby. Daniel se gândeşte la conversaţia pe care au avut-o în dimineaţa precedentă, la tensiunea dintre Ruby şi Raj când au vorbit despre programul lor. Raj spunea că e simplu. *Rubina, pe de altă parte...* afirmase el.

Ruby îşi dă o şuviţă pe spate. Nu e deloc indiferentă. De fapt, e agasată.

— Adică, na, continuă ea, vreau să merg la facultate, vreau să fiu o persoană reală. Să fac ceva care contează.

— Mama ta nu voia să fie o persoană reală.

Cuvintele au ieşit înainte ca Daniel să apuce să le oprească. Tonul e blând şi zâmbeşte, pentru că, atunci când se gândeşte la Klara, ce îi vine prima dată în minte e insolenţa ei, îndrăzneala. Nu ceea ce i s-a întâmplat.

— Şi?

Obrajii lui Ruby se împurpurează, iar în ochi are o sclipire accentuată de lumina lustrei din sufragerie.

— Şi ce-i cu mama mea?

— Îmi pare rău.

Daniel se simte foarte rău.

— Nu ştiu ce mi-a venit.

Ruby deschide gura şi o închide. A pierdut-o deja, s-a retras înlocui acela straniu, propriu adolescentelor, alcătuit din munţi de ranchiună şi

gropi pe care el nu le poate vedea.

— Mama ta a fost unică în felul ei, continuă Daniel.

I se pare imperios să o convingă de asta.

— Asta nu înseamnă că trebuie să fii şi tu ca ea. Vreau doar să ştii.

— Ştiu asta, spune Ruby plictisită, numai asta aud.

*

Iese să facă o plimbare prin zăpadă. Daniel o priveşte cum tropăie prin fleşcăială în cizmele ei Ugg şi hanoracul cu glugă, cu şuviţele de păr negru fluturându-i în jurul feţei, înainte de a dispărea printre copaci.

Capitolul 25

Aleluia! Lăudaţi pe Domnul întru sfinţii Lui; lăudaţi-L pe El întru tăria puterii Lui. Lăudaţi-L pe El întru puterile lui; lăudaţi-L pe El după mulţimea slavei Lui. Lăudaţi-L pe el în glas de trâmbiţă; lăudaţi-L pe El în psaltire şi *în (Gertie ezită)* alăută".

— Ce-i alăuta? întreabă Ruby.

Când s-a întors de la plimbare, îşi recăpătase pofta de viaţă. Acum stă între Raj şi Gertie, pe o parte a mesei. Mira şi Daniel se ţin de mână pe partea cealaltă.

— Nu ştiu, spune Gertie, încruntându-se la Tehilim.

— Stai aşa, caut pe Wikipedia.

Ruby scoate telefonul cu clapetă din buzunar şi scrie rapid folosind tastele micuţe.

— „Lăuta (var. alăuta) este un instrument muzical cu coarde ciupite, cu gâtul lung, încovoiat şi fără bare, iar cutia de rezonanţă având pe faţă un orificiu de vibraţie, este foarte bombată, cu un fund adânc şi rotunjit, în formă de migdală, asemănător cu cobza”.

Închide telefonul.

— Ne-am lămurit. Poţi continua, bunico.

Gertie se întoarce la carte.

— „Lăudaţi-L pe El în timpane şi în horă; lăudaţi-L pe El în strune şi organe. Lăudaţi-L pe El în chimvale bine răsunătoare; lăudaţi-L pe El în chimvale de strigare. Toată suflarea să laude pe Domnul!”

— Amin, spune Mira încet şi îl strânge pe Daniel de mână. Şi acum să mâncăm.

Daniel o strânge înapoi, dar este neliniştit. În după-amiaza aceea, a aflat despre o explozie în districtul Sadr City, o suburbie a Bagdadului. Cinci maşini-bombă şi un obuz au omorât peste 200 de persoane, în mare parte şiiţi. Soarbe prelung din vin, un Malbec. A băut unul sau două pahare din vinul alb desfăcut de Mira în timp ce găteau, dar ceaţa aceea plăcută, care îl cuprinde când bea, se lasă aşteptată.

Gertie îi priveşte pe Ruby şi Raj.

— La ce oră plecaţi mâine?

— Devreme, spune Raj.

— Din păcate, adaugă Ruby.

— La ora 07: 00 seara avem spectacol în oraş, spune Raj. Trebuie să fim acolo înainte de prânz, să cunoaştem echipa.

— Mi-aş dori să nu plecaţi. Să staţi mai mult, spune Gertie cu regret.

— Şi eu, o asigură Ruby. Dar poţi veni să ne vizitezi în Vegas. Ai avea apartamentul tău. Şi îţi pot face cunoştinţă cu Krystal. E un ponei Shetland, o mare mâncăcioasă. Cred că înfulecă jumate de hectar de iarbă pe zi.

— Ca să vezi! exclamă Mira, râzând.

Taie pe jumătate un snop de păstăi verzi cu ajutorul furculiţei şi continuă:

— Şi acum aş avea şi eu o mică cerere personală. N-am îndrăznit să propun, fiindcă sunt sigură că oamenii vă cer mereu astfel de lucruri mereu. Şi prietenii noştri încearcă tot timpul să-l facă pe Daniel să-i diagnosticheze. Dar cum avem doi magicieni în casă, nu vă pot lăsa să plecaţi fără să încerc.

Raj ridică din sprâncene. E aproape linişte în sufragerie, rezultatul faptului că locuiesc într-o zonă împădurită din Kingston.

Mira lasă jos furculiţa; roşeşte.

— Când eram tânără, un magician de pe stradă mi-a făcut un truc cu cărţi. Mi-a zis să aleg o carte în timp ce el le amesteca, lucru care n-a durat mai mult de o secundă. Am ales nouă de inimă roşie. Iar el a ghicit. L-am pus să mai facă o dată scamatoria, ca să mă conving că nu avea doar nouari de inimă roşie. Nu am reuşit niciodată să înţeleg cum a făcut-o.

Raj şi Ruby schimbă o privire.

— Cu forţa, spune Ruby. Ca atunci când un magician îţi manipulează deciziile.

— Dar tocmai asta e – nu a spus şi nu a făcut nimic ca să mă influenţeze. Decizia mi-a aparţinut pe deplin.

— Aşa ai crezut tu, spune Raj. Există două tehnici de forţare: cea psihologică, în care magicianul foloseşte limbajul pentru a îndrepta persoana respectivă spre o anumită alegere, şi cea fizică. Cel mai probabil, el a folosit forţarea fizică – asta înseamnă că un anumit obiect este scos în evidenţă faţă de restul. S-a oprit la nouă de inimă roşie cu doar o milisecundă în plus faţă de celelalte cărţi.

— Expunere prelungită, adaugă Ruby. E o tehnică clasică.

— Fascinant, spune Mira lăsându-se pe spate în scaun. Deşi mărturisesc că mă simt dezamăgită, nu mă aşteptam ca soluţia să fie atât de raţională.

— Majoritatea magicienilor sunt incredibil de raţionali.

Raj taie pulpa de curcan în felii subţiri pe care le ordonează pe o parte a farfuriei.

— Sunt analişti. E obligatoriu pentru a crea o iluzie. Pentru a păcăli oamenii.

Raţionamentul lui îl irită pe Daniel. Îi aminteşte de lucrul pe care l-a detestat mereu la cumnatul lui: pragmatismul, obsesia lui pentru afaceri. Înainte să îl întâlnească pe Raj, magia era pasiunea Klarei, marea ei iubire. Acum Raj trăieşte într-o vilă împrejmuită cu zid şi Klara e moartă.

— Nu cred că sora mea vedea la fel lucrurile, spune Daniel.

Raj înfige furculiţa într-o ceapă.

— În ce sens?

— Klara ştia că magia e folosită pentru a păcăli oamenii. Dar ea încerca să facă opusul: să le dezvăluie un adevăr măreţ. Să le ia vălul de pe ochi.

Din cauza candelabrului aflat în centrul mesei, partea de jos a feţei lui Raj se află în penumbră, însă ochii îi scapără.

— Dacă mă întrebi dacă cred sau nu în ce fac, dacă simt că am o contribuţie esenţială, te-aş putea întreba şi eu acelaşi lucru. Asta este cariera mea. Şi înseamnă la fel de mult pentru mine cum înseamnă a ta pentru tine.

Brusc, lui Daniel îi vine greu să mestece mâncarea din gură. Are senzaţia groaznică că Raj a ştiut de la început despre suspendarea lui şi că a tăcut din generozitate sau milă.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Ţi se pare nobil să trimiţi tineri să se lupte pe viaţă şi pe moarte? întreabă Raj. Te motivează un adevăr măreţ?

Gertie şi Ruby se uită când la Raj, când la Daniel. Daniel îşi drege vocea.

— Da, cred cu adevărat în importanţa armatei. Nu eu sunt în măsură să judec dacă ceea ce fac este nobil. Dar vizavi de ceea ce fac soldaţii, da, acolo e vorba despre nobleţe.

Pare destul de convingător, însă Mira îi observă nota de crispare din voce. Îşi lasă capul în farfurie.

Daniel ştie că o face din generozitate – nu vrea să-l trădeze prin ceea ce i se reflecta în privire –, dar reacţia ei îl face să se simtă şi mai tare un impostor.

— Chiar şi acum? întreabă Raj.

— Mai ales acum.

Daniel îşi aminteşte bine ororile din 11 septembrie. Eli, prietenul lui cel mai bun din copilărie, lucra în turnul sudic. După ce a lovit cel de-al doilea avion, Eli a stat pe palierul de la etajul 78, îndrumând oamenii spre liftul rapid. *OK, toată lumea afară!* a strigat el. Înainte de asta, unii oameni paralizaseră de frică. Mai târziu, un coleg care se afla în turnuri în timpul atacului cu bombă din 1993, a povestit că Eli fusese vocea care i-a mobilizat. Eli s-a refugiat pe acoperiş, un loc sigur în 1993, şi şi-a sunat soţia. *Te iubesc, draga mea,* i-a spus el. *S-ar putea să întârzii în seara asta.* A căzut odată cu turnul la 10: 00 dimineaţa.

— Mai ales acum? repetă Raj. Când infrastructura Irakului a fost decimată? Când oameni nevinovaţi sunt torturaţi de toţi sadicii la Abu Ghraib? Când armele de distrugere în masă nu-s de găsit?

Raj îl priveşte pe Daniel în ochi. Şi-a subestimat adversarul, această vedetă de Vegas, acest magician în haine scumpe.

— Tată, spune Ruby.

— Fasole? întreabă Mira, cu platoul în mână.

— După tine mai bine lăsăm un tiran sângeros să continue crimele şi să oprime sute de mii de oameni? întreabă Daniel. Cum rămâne cu

genocidul lui Saddam împotriva kurzilor şi cu violenţele din Kuweit? Cu răpirea lui Barzani? Cu războiul chimic, cu gropile comune?

Acum şi vinul îşi face efectul. Se simte confuz, cherchelit şi deci se bucură că a fost în stare să enumere crimele lui Saddam Hussein.

— Statele Unite nu au fost niciodată ghidate de morală când au încheiat alianţe politice. Au condus operaţiuni militare din Pakistan. L-au susţinut pe Saddam în plin avânt al atrocităţilor. Şi acum vânează ceva ce nu există. Programul armelor de distrugere în masă s-a încheiat în Irak în 19 91. Nu mai e nimic acolo, în afară de petrol.

Lui Daniel îi este frică să recunoască, dar Raj are dreptate. A văzut pozele cumplite de la Abu Ghraib: bărbaţii dezbrăcări, cu glugi pe cap, bătuţi şi electrocutaţi. Sunt zvonuri cum că Saddam va fi spânzurat în decembrie, în timpul Eid al-Adha, sărbătoarea sfântă musulmană – un atac la religie, nu la inamic.

— Nu ai de unde să ştii, răspunde Daniel.

— Nu?

Raj se şterge la gură cu un şerveţel.

— Există un motiv pentru care nicio ţară din lume nu aprobă războiul din Irak. Cu excepţia Israelului.

O spune ca pentru sine, ca şi cum e prima dată când uită de public. Sau şi asta a fost ceva calculat? Membrii familiei Gold încremenesc, uniţi instantaneu, ca un atom. Daniel are propriile rezerve în privinţa sionismului dar maxilarele i se încleştează pe moment şi inima îi bate puternic, ca

şi cum cineva i-ar fi insultat mama.

Mira lasă tacâmurile din mână.

— Poftim?

Pentru prima oară de la sosire, Raj pierde ceva din încredere şi masca i se fisurează.

— Nu cred că e nevoie să mai spun că Israelul este un aliat strategic sau că invadarea Bagdadului a avut ca scop întărirea securităţii regionale a lor şi a noastră, spune el încet. La asta mă refeream.

— Asta să fie? reia Mira, cu umerii ţepeni şi vocea gâtuită. Sincer, Raj, mie mi s-a părut mai degrabă că i-ai scos pe evrei ţapi ispăşitori.

— Dar evreii nu mai sunt oprimaţi. Reprezintă o parte importantă a electoratului american în ziua de azi. Lumea arabă se opune războiului american în Irak, însă arabii americani nu vor avea niciodată puterea evreilor americani.

Raj face o pauză. Pesemne e conştient că toţi cei de la masă sunt împotriva lui, dar pentru că se simte ameninţat sau pentru că a decis să nu se simtă, continuă:

— Între timp, evreii se comportă de parcă încă mai sunt victime ale unei persecuţii crunte. Este un reflex util când devin ei înşişi opresori.

— Ajunge, spune Gertie.

S-a îmbrăcat frumos pentru cina aceasta: un sarafan bordo cu mâneci lungi, ciorapi de mătase şi saboţi de piele. În piept poartă o broşă de sticlă de la Saul. Pe Daniel îl doare să-i citească suferinţa pe faţă. Şi mai cumplită este cea de pe faţa lui Ruby. Nepoata lui Daniel stă cu ochii aţintiţi în farfuria goală. Chiar şi la lumina lumânării se vede

cum i se umplu treptat cu lacrimi.

Raj îşi priveşte fiica. Pe moment, pare şocat, aproape contrariat. Apoi îşi împinge scaunul înapoi cu un scrâşnet.

— Daniel, spune el, hai să facem o plimbare.

*

Raj îl conduce pe Daniel pe lângă primul şir de arţari – de un roşu aprins cu câteva săptămâni în urmă, acum dezgoliţi –, spre poiană: un iaz înconjurat de papură şi mesteceni Este mai scund decât Daniel, are cu vreo 5 centimetri mai puţin, dar Daniel e impresionat de încrederea lui Raj – cum a ieşit din casă şi a luat-o spre poiană, aparent ca la el acasă, deşi se află pe proprietatea lui Daniel. E de-ajuns cât să-l facă pe Daniel să atace primul.

— Vorbeşti despre război ca şi cum ai şti cine e vinovatul, dar ce simplu e să-ţi dai cu părerea când stai într-o vilă şi faci scamatorii cu monede. Poate că ar trebui să faci ceva care contează.

Unde auzise asta? La Ruby. *Vreau să merg la facultate. Vreau să fiu o persoană adevărată. Vreau să fac ceva care contează.* Daniel simte un val de căldură în obraji, pulsul i se zbate în gât şi îşi dă seama brusc cum l-ar putea răni şi mai tare pe Raj.

— Până şi fiica ta te consideră doar un scamator de Vegas. Mi-a spus că vrea să se facă medic.

Iazul reflectă lumina lunii, iar faţa lui Raj se

strânge ca un pumn. Daniel îi percepe slăbiciunea la fel de clar cum şi-o ştie pe a lui: Raj se teme să o piardă pe Ruby. A ţinut-o la distanţă de familia Gold nu doar pentru că nu îi place de ei, ci pentru ameninţarea pe care o reprezintă. O altă familie – o altă viaţă.

Dar Raj îi înfruntă privirea lui Daniel.

— Ai dreptate. Nu sunt nici medic, nu am nici diplomă de facultate şi nici nu m-am născut în New York. Dar am crescut un copil incredibil şi mi-am făcut o carieră de succes.

Daniel se fâstâceşte, pentru că vede deodată chipul colonelului Bertram – *Probabil te crezi un nenorocit de fulg de nea special* – şi rictusul deasupra insignei încununate cu lauri. *Un adevărat erou american.*

— Greşit, spune. Ai furat-o, i-ai furat numărul Klarei.

De ani întregi îşi doreşte să rostească această frază, iar acum, că în sfârşit o face, se simte înviorat.

— Am fost *partenerul* ei, îl corectează Raj pe un ton mai grav, rostind cuvintele rar.

Nu dă impresia că ar fi calm, ci că face eforturi supraomeneşti pentru a se stăpâni.

— Pe dracu’, ai fost un încrezut! Ţi-a păsat mai mult de spectacol decât de ea!

Cu fiecare cuvânt, Daniel se simte întărit în convingerea lui, iar ceea ce la început plutea nedefinit în conştiinţa lui devine tot mai clar: ecoul unei alte poveşti, a Brunei Costello.

— Klara a avut încredere în tine, spune Daniel.

Şi tu ai profitat de ea.

— Frate, tu glumeşti?

Raj îşi lasă puţin capul pe spate, iar albul ochilor îi scânteiază în lumina lunii. În privirea lui, Daniel vede un sentiment de posesivitate, de dor, dar şi de altceva: iubire.

— Eu am avut grijă de ea. Ai idee ce rău era dusă cu capul? A ştiut vreunul dintre voi? Avea memoria ferfeniţă. Nu ar fi reuşit nici să se *îmbrace* dimineaţa dacă nu eram eu. Nu mai zic că era sora ta. Ce ai făcut ca s-o ajuţi? Ai văzut-o o dată pe Ruby? Aţi vorbit de Hanuca?

Lui Daniel i se ridică stomacul în gât, apoi i se întoarce.

— Trebuia să ne fi spus.

— Abia dacă vă cunoşteam. Nimeni din familia voastră nu m-a făcut să mă simt bine-venit. M-aţi tratat de parcă aş fi fost un intrus, ca şi cum nu aş fi fost suficient de bun pentru Klara. Pentru preţioasa familie Gold, care merită să le aibă pe toate şi care a suferit atât.

Dispreţul din vocea lui Raj îl şochează pe Daniel şi, pentru un moment, nu poate articula.

— Habar nu ai prin ce am trecut, spune el într-un final.

— Uite asta e! spune Raj, arătând cu degetul spre el.

Are ochii atât de vii şi braţul încărcat de atâta electricitate, încât Daniel are senzaţia – absurdă – că Raj e pe cale de a face o magie.

— Exact asta este problema. Aţi suferit mai multe tragedii, nimeni nu contestă asta. Dar nu

asta e viaţa pe care o duceţi acum. Corola de minuni a fost strivită. Dar voi nu puteţi trece pesto asta pentru că, dacă aţi face-o, v-aţi pierde statutul de victime. Însă există milioane de oameni care încă trăiesc oprimaţi, iar eu mă trag din ei. Sunt oameni care nu pot trăi în trecut, captivi în minţile lor, pentru că nu-şi permit luxul ăsta.

Daniel bate în retragere, căutând refugiu în întunericul copacilor. Raj nu aşteaptă să i se răspundă: se întoarce şi o ia în sens invers pe lângă iaz. Dar se opreşte în dreptul potecii către casă:

— Încă ceva.

Vocea lui Raj se aude clar, însă corpul e în penumbră.

— Pretinzi că faci ceva important, ceva care contează, dar te păcăleşti. Nu faci decât să priveşti de la mii de kilometri depărtare cum alţii îţi fac ţie treaba murdară. Eşti o rotiţă, unul care facilitează. Şi, Doamne, ce frică îţi mai e. Îţi este teamă că nu ai putea face niciodată ce făcea sora ta: să stai singur pe scenă, noapte de noapte, şi să îţi pui sufletul pe tavă, fără să ştii dacă vei fi aplaudat sau huiduit. Chiar dacă s-a sinucis, Klara tot a fost mai curajoasă decât tine.

Capitolul 26

Raj şi Ruby pleacă înainte de ora 08: 00 a doua zi dimineaţă.

A plouat peste noapte, iar maşina închiriată de ei stă udă pe aleea din faţă. Raj şi Daniel încarcă

bagajele în portbagaj fără să-şi vorbească. Burniţa se agaţă de velurul galben al celui mai nou trening al lui Ruby. Îl îmbrăţişează rigid pe Daniel. Este la fel de rece şi cu Raj, dar, cum e tatăl ei, va trebui să-l ierte într-un final. Cu Daniel nu e acelaşi lucru, iar el simte o disperare viscerală când Ruby urcă pe scaunul din dreapta şi închide uşa. Când ies cu spatele de pe alee, el face cu mâna, dar Ruby deja şi-a aplecat capul şi se uită în telefon, aşa că tot ce vede este o învolburare de păr.

*

Mira ia maşina până la New Paltz, pentru o şedinţă la departament. Daniel se duce la frigider şi începe să scoată resturile de ieri. Pielea de curcan, atât de crocantă cu o seară înainte, s-a scofâlcit şi este jilavă. Sucurile din tavă s-au întărit într-o masă bej, opacă.

Încălzeşte la microunde o farfurie plină şi mănâncă pe blatul din bucătărie până i se face rău. Nu suportă să se aşeze la masa din sufragerie, unde familiile Chapal şi Gold cinaseră împreună aparent acum mulţi ani. A fost prima oară când Daniel s-a simţit legat de Ruby, când a avut senzaţia că s-ar fi putut apropia de ea şi că nu trebuia să se simtă ruşinat de rolul jucat în moartea mamei ei. Iar acum o pierduse şi pe ea.

Poate că Ruby urma să vină în vizită când făcea 18 ani şi putea să decidă singură, pentru că Raj nu avea să o mai aducă şi nici să o încurajeze să-i viziteze. Daniel ar putea lua legătura cu Ruby,

dar cine ştie dacă i-ar răspunde? Dezastrul de Ziua Recunoştinţei nu s-a întâmplat doar din vina lui Raj.

După ultima ciocnire cu Raj, petrecută cu ani în urmă, Daniel şi-a găsit liniştea în muncă, dar de data asta nu mai poate face la fel; când se gândeşte la birou, parcă îl strânge cineva de gât. Îşi va putea păstra locul de muncă doar renunţând la autoritate, respectiv la capacitatea lui de a lua decizii. Iar dacă acceptă asta, dacă alege locul de muncă în detrimentul integrităţii, siguranţa în detrimentul liberului arbitru, devine pionul care spunea Raj că este.

Îi sună telefonul mobil în dormitorul de la etaj. Când vede numărul de pe ecran, îl smuceşte atât de tare, încât îi iese încărcătorul din priză.

— Eddie? întreabă.

— Daniel, sun cu noutăţi despre caz, dat fiind că mi-aţi cerut să vă ţin la curent.

— Vă ascult…

Vocea lui Eddie este grea, încordată.

— Am retras toate acuzaţiile.

Daniel cade pe pat, apasă telefonul pe ureche; firul îl urmează ca o coadă.

— Nu puteţi face asta.

— Ştiţi, e… începe Eddie, oftând. Suntem într-o zonă foarte gri. Cum să dovedim că i-a omorât pe oamenii ăia când ea nici nu i-a atins, nici măcar nu i-a încurajat, cel puţin nu explicit? Au trecut şase luni de când încerc să o prind pe femeia asta. Când am venit la dumneavoastră, aproape clasasem cazul. Dar apoi mi-am zis că poate îmi scapă mie

ceva, vreun element de probă ştiut doar de dumneavoastră. Aţi făcut tot ce-aţi putut, aţi fost sincer. Doar că nu a fost de-ajuns.

— Ce ar fi de ajuns? Încă cinci sinucideri? Douăzeci?

Vocea lui Daniel se sparge pe ultima silabă, ceea ce nu i s-a mai întâmplat de la pubertate.

— Parcă spuneaţi că prestează servicii fără autorizaţie. Nu o puteţi prinde cu asta?

— Ce-i drept, nu are autorizaţie, dar nici bani nu prea câştigă din asta. FBI consideră că e o pierdere de timp. În plus, e bătrână, nu mai are mult de trăit.

— Şi ce relevanţă are asta? Nu e niciodată prea târziu să se facă dreptate când vine vorba despre oameni care au comis lucruri oribile, lucruri mârşave.

— Liniştiţi-vă, spune Eddie.

Dar Daniel simte cum i se înfierbântă urechile.

— Şi eu mi-am dorit la fel de mult să se facă dreptate. Dar e cazul să o lăsăm baltă.

— Eddie, continuă Daniel. Azi e ziua mea.

— Cum adică?

— Data pe care mi-a dat-o. Data la care mi-a prezis moartea.

E ultima carte pe care o joacă. Nu a crezut vreodată că i-o va dezvălui lui Eddie, dar vrea cu disperare să-l facă să se răzgândească.

— Of, lăsaţi-o baltă şi gata. Nu faceţi decât să vă torturaţi şi pentru ce?

Daniel tace. Dincolo de fereastră, vântul învârtejeşte zăpada cristalină şi delicată. Fulgii

sunt atât de uşori, încât nu-şi dă seama dacă urcă sau cad din cer.

— Menajaţi-vă puţin, vă rog, insistă Eddie. Cel mai bun lucru pe care îl puteţi face azi e să vă menajaţi.

— Aveţi dreptate, spune Daniel, înlemnit. Înţeleg. Şi apreciez tot ce aţi făcut.

După ce închide, Daniel izbeşte telefonul de perete. Acesta se sparge în două bucăţi, cu un pârâit sinistru. Le lasă pe jos şi coboară în birou. Mira a desfăcut deja patul lui Ruby, a pus lenjeria în maşina de spălat şi a strâns canapeaua. A şi aspirat: un gest plin de grijă, dar care accentuează senzaţia că Ruby nu a fost aici.

Daniel se aşază la birou şi accesează pagina cu persoanele date în urmărire de FBI. Bruna Costello a fost scoasă de pe listă. Când îi scrie numele în bara de căutare, apare un text scurt: *Căutarea nu se potriveşte cu niciun document.*

Daniel se lasă pe spate în scaun şi se învârte, acoperindu-şi faţa cu palmele. Revine obsesiv la aceeaşi amintire: ultima convorbire cu Simon. Fratele lui a sunat de la spital, dar Daniel nu a ştiut asta atunci. „Sunt bolnav, „i-a spus el. Daniel a înlemnit; i-a luat un timp să identifice vocea lui Simon, care era mai matură şi totodată mai fragilă decât fusese vreodată. Deşi nu a lăsat să se vadă, a simţit deopotrivă uşurare şi ranchiună. Atunci a auzit în vocea lui Simon cântecul de sirenă al familiei, vocea care te atrage în ciuda oricărei logici, care te forţează să te lepezi de convingeri, de individualitatea ta adevărată, în favoarea unei

dependenţe profunde.

Dacă Simon ar fi încercat să-şi ceară iertare măcar aşa, în treacăt, Daniel l-ar fi iertat. Dar Simon nu a făcut-o. De fapt, nu a spus mare lucru. L-a întrebat pe Daniel ce mai face, ca şi cum ar fi fost o banală convorbire telefonică între fraţi care nu fuseseră despărţiri ani la rând. Daniel nu şi-a dat seama dacă ceva era cu adevărat în neregulă sau dacă era pur şi simplu acelaşi Simon dintotdeauna: egocentric, evaziv. Poate luase decizia de a-l suna pe Daniel la fel de nechibzuit cum decisese să se mute în San Francisco.

„Simon?" l-a întrebat Daniel. „Pot să fac ceva pentru tine?"

Dar a ştiut că a avut un ton distant, iar Simon a închis la scurt timp.

Pot să fac ceva pentru tine?

Nu-i poate salva nici pe Simon, nici pe Klara. Ei aparţin trecutului. În schimb, ar putea schimba viitorul. Ironia este completă: chiar în ziua în care Bruna Costello i-a prezis moartea, el o poate găsi şi o poate forţa să mărturisească cum a profitat de ei. Iar el s-ar asigura că nu va mai face asta din nou.

Daniel se opreşte din învârtit. Îşi ia mâinile de pe faţă şi clipeşte în lumina artificială din birou. Apoi se apleacă deasupra tastaturii şi încearcă să-şi amintească detalii din descrierea de pe pagina FBI. Era o fotografie cu o rulotă crem cu maro, o listă de nume false. Şi denumirea unui sat din Ohio – ceva cu Milton. În facultate citise *Paradisul pierdut* şi cuvântul acesta i-a atras atenţia când l-a citit. East Milton? Nu: West Milton! Caută pe

Google. Îi apar mai multe rezultate care trimit la o şcoală primară şi o bibliotecă, dar şi la o hartă pe care West Milton este evidenţiat cu roşu; seamănă cu cizma Italiei, dar fără călcâi. Dă clic pe „Imagini” şi vede un centru demodat, cu magazine care au arborate la intrare steagul american. În una dintre poze apare o cascadă mică, poziţionată lângă nişte trepte. Când apasă pe ea, Daniel este direcţionat spre o fereastră cu comentarii.

Cascada şi treptele din West Milton, a postat cineva. *Acest loc nu este îngrijit. Lumea aruncă gunoaie, iar treptele şi balustrada nu sunt foarte sigure.*

Pare un ascunziş mai bun decât strada principală. Daniel se întoarce la hartă. Sunt zece ore de condus din Kingston până în West Milton. La gândul ăsta, pulsul i-o ia razna. Nu ştie cu exactitate unde se află Bruna, dar cascada pare un punct de pornire promiţător, iar orăşelul nu are mai mult de 5 kilometri pătraţi cu totul. Cât de greu poate să fie să găsească o rulotă rablagită?

Aude dintr-odată un ţârâit care vine din bucătărie. În ultima vreme folosesc telefonul fix atât de rar, încât îi ia puţin să-l recunoască. Singurii care au numărul sunt vânzătorii, membrii familiei şi un vecin ciudat. De data asta, nu este nevoie să verifice cine sună ca să-şi dea seama că este Varya.

— V., spune el.

— Daniel.

Nu a putut să vină la Ziua Recunoştinţei, pentru că acceptase să participe la o conferinţă în

Amsterdam.

— Ai mobilul închis. M-am gândit să văd cum eşti.

Dacă vocea lui Eddie s-a auzit cu întreruperi când a sunat de pe autostradă, vocea Varyei, aflată la 6.000 de kilometri depărtare, sună atât de clar, că pare să stea chiar în faţa lui. Tonul ei controlat perfect, dar în egală măsură detaşat; asta îl calcă pe nervi pe Daniel.

— Ştiu de ce suni, spune el.

— Ce să zic! râde ea nervos. Dă-mă în judecată.

Urmează o pauză pe care Daniel nu depune niciun efort să o umple.

— Ce faci azi?

— Mă duc să o caut pe ghicitoare. O să dau de ea şi o s-o oblig să-şi ceară iertare pentru ce a făcut familiei noastre.

— Nu-i amuzant.

— Ar fi fost frumos dacă ai fi venit şi tu ieri.

— Am ţinut o prezentare.

— De Ziua Recunoştinţei?

— Se pare că olandezii nu o sărbătoresc.

Tonul i s-a înăsprit, aşa că Daniel simte cum îl cuprinde din nou indignarea.

— Cum a fost? întreabă ea.

— Bine, răspunde hotărât să nu-i dea nicio informaţie. Dar conferinţa cum a fost?

— Bine.

Îl înfurie că Varyei îi dă prin cap să sune acum, dar nu şi în altă zi şi, cu siguranţă, nu-i pasă îndeajuns cât să vină în vizită. Se mulţumeşte să

supravegheze totul de undeva de sus, fără să coboare vreodată, fără să intervină, în timp ce el se zvârcoleşte în toate direcţiile.

— Şi cum ţii evidenţa? întreabă el, apăsând telefonul pe ureche. Le treci într-un tabel? Sau le ţii minte?

— Nu fi obraznic, spune ea.

Iar Daniel ezită.

— Sunt bine, Varya.

Se sprijină de bufet şi se freacă pe nas cu mâna liberă.

— Totul va fi bine.

Regretă imediat ce închid amândoi. Varya nu e duşmanul lui. Lasă, au destul timp să regleze lucrurile. Îşi ia cheile din coşul împletit, aflat pe bufet.

— Daniel, spune Gertie. Ce faci?

Mama lui stă în uşă. Poartă vechiul halat roz de baie şi e în picioarele goale. Pielea din jurul ochilor e umedă şi ciudat de violacee.

— Ies cu maşina, spune el.

— Încotro?

— La birou. Am câteva chestii pe care vreau să le rezolv până luni.

— E Sabatul, nu ar trebui să lucrezi.

— Sabatul este mâine.

— Începe în seara asta.

— Asta înseamnă că am şase ore la dispoziţie, spune Daniel.

Dar ştie că nu se va întoarce până atunci. Nu se va întoarce până dimineaţă. Atunci le va spune totul lui Gertie şi Mirei. Le va spune cum a prins-o

el pe Bruna, cum a făcut-o să mărturisească. Îi va spune şi lui Eddie, care poate va redeschide cazul.

— Daniel, îi spune ea blocându-i calea. Îmi fac griji pentru tine.

— Nu ai de ce.

— Bei prea mult.

— Ba nu.

— Şi îmi ascunzi ceva.

Îl priveşte insistent, curioasă şi îndurerată în acelaşi timp.

— Ce-mi ascunzi, dragul meu?

— Nimic.

Doamne, îl face să se simtă ca un copil. Dacă s-ar da la o parte din uşă…

— Eşti paranoică.

— Nu cred că ar trebui să pleci. Nu e bine, de Sabat.

— Sabatul nu înseamnă nimic, spune Daniel cu răutate. Lui Dumnezeu nu-i pasă. Nu dă nici măcar un scuipat pe noi.

Brusc, noţiunea de Dumnezeu este la fel de enervantă şi de inutilă precum telefonul Varyei. Dumnezeu nu i-a păzit pe Simon şi pe Klara şi cu siguranţă nu a făcut dreptate. Dar la ce se aştepta Daniel? Când s-a însurat cu Mira, a ales să se întoarcă la iudaism. Şi-a imaginat – a ales asta – un Dumnezeu în care să creadă şi tocmai asta a fost problema. Desigur, oamenii aleg mereu lucruri în care să creadă: relaţii, ideologii politice, bilete la loterie. Dar cu Dumnezeu – Daniel înţelege acum – lucrurile stau diferit. Dumnezeu nu trebuie ales pe baza preferinţelor proprii, ca o pereche de mănuşi

făcute pe comandă. Nu trebuie să fie produsul tânjirii umane, suficient de puternică încât să creeze un zeu din nimic.

— Daniel! exclamă Gertie.

Dacă nu încetează să-i mai pronunţe numele, o să urle.

— Nu crezi ce spui.

— Nici tu nu crezi în Dumnezeu, mamă, spune el. Doar vrei să crezi.

Gertie clipeşte, cu buzele ţuguiate, dar îşi păstrează calmul. Daniel îi pune o mână pe umăr şi se apleacă să o sărute pe obraz. Când pleacă, ea e încă în picioare, în bucătărie.

*

Se duce în spatele casei, la magazie. Înăuntru sunt uneltele Mirei: punguţele cu seminţe pe jumătate goale, mănuşile de piele şi stropitoarea argintie. Mută furtunul verde de pe etajera de jos, ca să ajungă la o cutie de pantofi din spate. În cutia de pantofi este un pistol mic. Când a intrat în armată, a fost instruit cum să folosească arme de foc. I se păruse normal să deţină o armă. Cu excepţia poligonului din Saugerties, unde se duce o dată pe an, nu l-a folosit niciodată, dar şi-a reînnoit permisul în martie. Încarcă pistolul şi porneşte spre maşină, cu el în geacă. Poate va fi nevoie să o intimideze pe Bruna ca s-o facă să mărturisească.

E abia trecut de prânz când intră pe autostradă. Când îşi aminteşte că a uitat să

şteargă istoricul căutărilor pe internet, e deja în Pennsylvania.

Capitolul 27

La începutul după-amiezii, trece prin Scranton. Când ajunge în Columbus, e aproape 09: 00 seara. Are umerii încordaţi şi îi zvâcneşte capul de durere, dar îi şi zumzăie de la cafeaua ieftină şi de la nerăbdare. Oraşele capătă un aspect tot mai rural: Huber Heights, Vandalia, Tipp City. Intrarea în West Milton e marcată cu un indicator mic, verde cu bej. Durează mai puţin de cinci minute să traversezi oraşul. Case plate, îmbrăcate în aluminiu, apoi dealuri cu pante domoale şi terenuri agricole. Nici urmă de rulotă sau de o parcare pentru rulote, dar Daniel nu se lasă. Dacă ar fi vrut să se ascundă, şi el s-ar fi dus în pădure.

Se uită la ceas: e 10: 32 noaptea şi nu se vede nici o altă maşină pe şosea. Conform indicatorului, cascada se află la intersecţia Route 571 cu 48, în spatele unui magazin de mobilă. Daniel parchează şi se îndreaptă spre promontoriu. Nu se vede decât scara şubredă, exact cum a citit. Treptele sunt alunecoase din cauza frunzelor ude, iar balustrada e acoperită cu un strat de rugină.

Şi dacă Bruna a plecat de tot din West Milton? Dar e prea devreme să renunţe, îşi spune, întorcându-se la maşină. Pădurea continuă neîntreruptă până în oraşul următor. Şi dacă a plecat, n-a ajuns prea departe.

Continuă spre nord, de-a lungul râului

Stillwater până în Ludlow Falls, cu o populaţie de 209 locuitori. Dincolo de un câmp, pe Covington Avenue, vede Route 48 care traversează încă o cascadă, cea mai mare de până acum. Parchează unde începe vegetaţia, îşi pune paltonul de lână şi îşi bagă pistolul în buzunar. Apoi începe să coboare spre piciorul podului.

Ludlow Falls e o cascadă înaltă de aproape două etaje, foarte zgomotoasă. O scară veche coboară 9 metri în defileu, până la o cărare care şerpuieşte de-a lungul râului, luminată doar de lună.

La început coboară încet, cu grijă, apoi mai repede, adaptându-se la distanţa dintre trepte şi la ritmul impus de ea.

Defileul e abrupt şi îngust, ceea ce-i îngreunează deplasarea. Haina i se tot agaţă în crengi şi se împiedică de rădăcinile noduroase de două ori. De ce i s-a părut o idee bună? Defileul e prea îngust ca să încapă o rulotă, iar accesul prea dificil. Îşi continuă drumul, sperând să dea de altă scară sau de o cărare care să ducă mai sus, dar nu durează mult şi epuizarea ia locul nerăbdării la un moment dat alunecă pe marginea umedă a unei stânci şi trebuie să se lase în patru labe ca să nu cadă în râu.

Se agaţă cu mâinile de muşchi şi de piatră. Are pantalonii uzi leoarcă în genunchi, iar pulsul i-a coborât în stomac; îl simte bătând acolo, în locul nepotrivit. Mai are timp să se întoarcă din drum. Ar putea închiria o cameră la un motel, ar putea face un duş şi până dimineaţă ar fi acasă, iar Mirei i-ar

spune că a rămas peste noapte la serviciu. Ar fi contrariată, dar l-ar crede. Calitatea ei principală e loialitatea.

În schimb, se desprinde cu grijă de piatră, se ridică mai întâi în genunchi, apoi în picioare. Descoperă că aderenţa e mai bună mai departe de apă, prin vegetaţia pitică, uscată. Pe măsură ce defileul se îngustează, începe să crească altitudinea. Nu ştie exact cât timp a trecut, dar observă că s-a îndepărtat bine de cascadă. Probabil a mers cumva roată, ocolind cascada prin sud.

Constată că mai sus terenul e mai plat. Grăbeşte pasul, deşi avansează tot împiedicat, ţinându-se de trunchiurile copacilor şi de crengile joase pentru a ieşi din defileu. În timpul ascensiunii, căznindu-se să vadă în întuneric, observă că o bucată din luminişul spre care se îndreaptă e blocată de o formă colţuroasă. Dreptunghiulară.

O rulotă e parcată pe bucata de teren plat, sub copacii deşi. Gâfâie când ajunge pe marginea de sus a defileului, dar simte că ar mai putea urca încă de două ori pe-atât. Rulota e stropită cu noroi, iar pe acoperiş s-a strâns zăpadă. Geamurile sunt acoperite, iar una dintre laturi e inscripţionată cu litere înclinate: *Regatta.*

*

Spre surprinderea lui, uşa e descuiată. Urcă treptele şi intră în rulotă.

Durează puţin până când ochii i se obişnuiesc cu întunericul. Din cauza geamurilor acoperite, abia distinge cum e organizat spaţiul. Se află într-o cameră de zi plină de catrafuse, iar cu genunchiul stâng atinge o canapea ponosită, cu un model geometric foarte urât. Vizavi de canapea e o masă sau ceea ce ar trebui să fie o masă: un blat pliant fixat în perete, acum desfăcut şi plin de cutii puse unele peste altele. Două scaune pliante de metal sunt înghesuite între masă şi scaunele din faţă ale maşinii, şi ele pline cu cutii. În stânga mesei se găseşte o chiuvetă şi o altă bucată de blat, garnisită cu tot soiul de lumânări şi figurine. Înaintează spre mijlocul rulotei, trece pe lângă o baie goală şi înghesuită, apoi dă de o uşă închisă. În mijlocul ei, la nivelul ochilor, o cruce de lemn atârnă de două piuneze. Răsuceşte clanţa.

De perete e lipit un pat de o singură persoană. Lângă el se află o navetă de plastic pe care se află o Biblie şi o farfurie goală, cu un ambalaj de plastic pe ea. Deasupra lor se vede o ferestruică pătrată. Patul e acoperit cu cearşafuri din flanel, în carouri, şi o plapumă bleumarin, de sub care iese un picior.

Daniel îşi drege vocea.

— Scoală-te.

Trupul se mişcă. Întoarsă pe o parte, faţa e ascunsă de părul ca nişte tentacule. Femeia se răsuceşte încet pe spate şi deschide întâi un ochi, apoi pe celălalt. Timp de o clipă îl priveşte fără să înţeleagă. Apoi trage brusc aer în piept şi se ridică în şezut. E îmbrăcată cu o cămaşă de noapte din bumbac, cu floricele galbene.

— Sunt înarmat, îi spune Daniel. Îmbracă-te.

Se simte deja dezgustat de ea; piciorul gol, călcâiul aspru şi crăpat.

— Avem de vorbit.

*

O conduce în camera de zi şi o obligă să se aşeze pe canapea. Ea îşi aduce plapuma bleumarin din dormitor şi şi-o pune pe umeri. Daniel trage storurile negre ca s-o vadă mai bine la lumina lunii.

E tot corpolentă, deşi poate părea mai mare din cauza plăpumii în care s-a înfăşurat. Părul cărunt, neîngrijit, îi atârnă până în dreptul sânilor; are faţa acoperită de riduri subţiri, ramificate, atât de clar conturate că par să fi fost desenate cu creionul. Sub ochi are pungi de un roz nesănătos.

— Te cunosc, îi spune femeia.

Vocea e dogită.

— Îmi amintesc de tine. Ai venit la mine la New York. Ai venit cu fratele şi cu surorile tale, mi-i amintesc şi pe ei. Două fete şi un băieţel.

— Au murit. Băiatul şi una dintre fete.

Femeia îşi ţine buzele strânse. Se foieşte sub plapumă.

— Ştiu cum te cheamă, continuă Daniel. Bruna Costello. Ştiu despre familia ta, ştiu ce-a făcut. Dar vreau să aflu despre tine. De ce faci ceea ce faci? Şi de ce ne-ai făcut nouă ce ne-ai făcut?

Femeia îşi ţine buzele încordate.

— N-am să-ţi dau socoteală.

Daniel scoate arma din haină şi trage două

gloanţe în podeaua de aluminiu. Femeia ţipă şi-şi acoperă urechile; plapuma îi alunecă într-o parte. Imediat sub claviculă, are o cicatrice albă, lucioasă, ca lipiciul uscat.

— E casa mea, îi spune. N-ai niciun drept să faci aşa ceva.

— O să fac şi mai rău.

Îndreaptă pistolul spre faţa femeii, cu ţeava în dreptul nasului ei.

— Aşa că hai s-o luăm sistematic. Te tragi dintr-o familie de infractori.

— Nu vorbesc despre ai mei.

Îndreaptă pistolul spre tavan şi mai trage o dată. Glonţul ţâşneşte prin tavan şi şuieră în aerul nopţii. Bruna ţipă. Îşi trage cu o mână plapuma la loc pe umeri şi pe cealaltă o ţine întinsă, cu palma desfăcută spre Daniel, ca şi cum i-ar zice „stop”.

— *Drabarimos,* e un dar de la Dumnezeu. Cei din familia mea l-au folosit greşit. Sunt înapoiaţi, mincinoşi, dau o lovitură şi apoi fug. Eu nu fac aşa. Eu vorbesc despre viaţă şi lucrurile bune de la Dumnezeu.

— Ştii că i-au băgat la puşcărie, da? Ştii că i-au prins?

— Am auzit. Dar nu vorbesc cu ei. N-am nimic de-a face cu ei.

— Minciuni. Cei ca voi vă susţineţi unii pe alţii, ca şobolanii.

— Nu şi eu, spune Bruna. Eu nu.

Când Daniel lasă pistolul în jos, îşi lasă şi ea mâna să cadă. Daniel îi vede ochii scăldaţi în lacrimi. Poate că spune adevărul. Poate că e la fel

de înstrăinată de familia ei cum a fost şi el de Klara, Simon şi Saul – parcă ar fi fost în altă viaţă.

Dar n-are voie să se înmoaie.

— De-asta ai plecat de-acasă?

— Şi de-asta.

— Ce alt motiv ai avut?

— Pen' că eram fată şi nu voiam să fiu nevastă şi mamă. De la 7 ani ne pun să facem curat în casă. La 11–12 ani deja muncim în toată regula; la 14, ne mărită. Eu voiam să merg la şcoală, să mă fac asistentă, dar nu ştiam carte. Toată lumea întreba *„Shai drabarel, shai drabarel?"* „Ştie să ghicească?". Aşa că am fugit. Am făcut ce ştiam, am ghicit. Dar tot timpul îmi ziceam că eu o să fiu altfel. Nu iau bani dacă n-am nevoie. Fără vrăji şi alte prostii. Am avut o clientă ani întregi şi nu i-am cerut niciodată bani. I-am zis într-o zi: „Învaţă-mă şi pe mine să citesc". Ea a râs: „În cafea?". „Nu", îi zic. „Ziarul".

Brunei îi tremură buzele.

— Am 15 ani, continuă ea, şi locuiesc într-un motel. Nu ştiu să scriu un anunţ. Nu ştiu să citesc un contract. Învăţ, dar când mă uit ce trebuie să faci ca să ajungi asistentă, toate studiile… Şi eu m-am lăsat de şcoală la *7* ani. Ştiu că n-am cum să reuşesc; ştiu că e prea târziu. Aşa că-mi zic bine, dar eu am totuşi darul – pe ăsta nu mi-l ia nimeni. Poate că totul e să-l folosesc cum trebuie.

La sfârşitul monologului, se posomorăşte. Daniel îşi dă seama cât e de nefericită că e obligată să împărtăşească tocmai cu el.

— Continuă, îi comandă el.

Bruna inspiră zgomotos.

— Voiam să fac ceva bun. Atunci mi-am zis, ce fac asistentele medicale? Ajută oameni care suferă. De ce suferă oamenii? Pentru că nu ştiu ce-o să li se întâmple. Şi dacă eu aş putea să le iau suferinţa asta? Dacă au răspunsul, sunt liberi, aşa m-am gândit eu cu mintea mea. Dacă ştiu când vor muri, vor putea trăi.

— Şi ce aştepţi de la cei care vin la tine? Dacă nu bani, atunci ce?

— Nimic, răspunde ea cu ochii măriţi de frică.

— Pe dracu'. Voiai putere. Noi eram nişte copii şi ne-ai făcut să-ţi ciugulim din palmă.

— Nu eu v-am chemat.

— Ţi-ai făcut reclamă.

— Nu-i adevărat. Voi m-aţi căutat.

S-a aprins la faţă, e indignată. Daniel încearcă să-şi amintească dacă e adevărat. Cum au auzit de ea? Cei doi băieţi de la coadă. Dar ei cum auziseră de ea? Totul duce spre Bruna.

— Chiar şi-aşa, ar fi trebuit să ne goneşti. Eram mici şi ne-ai spus lucruri pe care nu ar trebui să le audă nişte copii.

— Toţi copiii se gândesc la moarte. Toată lumea se gândeşte! Iar cei care găsesc drumul până la mine au motive foarte serioase, fiecare, aşa că le dau lucrul pentru care au venit. Copiii sunt inocenţi în dorinţele lor – au curaj; vor să ştie, nu le e frică de cunoaştere. Erai un băieţel foarte îndrăzneţ, îmi amintesc. Dar nu ţi-a convenit ce ţi-am prezis. Aşa că n-ai decât să nu mă crezi. Nu mă crede şi gata! Trăieşte ca şi cum nu m-ai crede.

— Chiar aşa trăiesc.

Începe să se abată de la plan. E din cauza oboselii, a frigului – cum de-l suportă Bruna? –, drumul cu maşina până aici, gândul că Mira îi va găsi telefonul mobil pe jos.

— Ştii şi viitorul tău? Propria dată a morţii?

Bruna pare să tremure din tot corpul, dar îşi dă seama că nu face decât să scuture din cap.

— Nu, nu o ştiu. Nu pot să văd pentru mine.

— Nu poţi să vezi pentru tine.

Lui Daniel îi înfloreşte pe faţă o expresie de plăcere crudă.

— Probabil că asta te scoate din minţi

E de vârsta mamei lui, cam aceeaşi dimensiune. Dar Gertie e robustă. Bruna pare în acelaşi timp umflată şi fragilă.

O ia în cătarea armei.

— Şi dacă e acum?

Femeia îşi ţine respiraţia şi-şi acoperă urechile cu mâinile. Plapuma cade pe podea, lăsând să se vadă cămaşa de noapte şi picioarele goale. Îşi ţine gleznele încrucişate ca să se încălzească.

— Răspunde-mi, insistă Daniel.

Vorbeşte subţire, piţigăiat.

— Dacă e acum, e acum.

— Nu trebuie s-o fac acum, spune el strângând pistolul. Aş putea s-o fac oricând. Să apar la tine la uşă – n-ai şti când vin. Ce preferi? Să mori acum sau să nu ştii când urmează să faci asta? Să tot aştepţi, să mergi în vârful picioarelor, privind în fiecare zi peste umăr, să continui să trăieşti când toată lumea în jurul tău moare şi să te întrebi dacă

ar fi trebuit să fii tu în locul lor şi să te urăşti pentru că…

— Azi e data ta! strigă Bruna, iar pe Daniel îl tulbură schimbarea din vocea ei, tonalitatea mai gravă, încrederea.

— Data ta e azi. *De-asta* ai venit.

— Crezi că nu sunt conştient? Crezi că n-am făcut-o intenţionat? spune el.

Însă Bruna îl priveşte cu suspiciune, insinuând o cu totul altă versiune: una în care el nu a venit intenţionat, ci atras de aceleaşi forţe ca şi Simon şi Klara. O versiune în care liberul lui arbitru a fost măsluit de la bun început, pentru că femeia are o putere clarvăzătoare pe care el nu o înţelege sau pentru că e suficient de slab să creadă că o are.

Nu. Simon şi Klara au fost atraşi ca de un magnet, în mod inconştient. Daniel e pe deplin stăpân pe facultăţile sale. Şi totuşi, cele două versiuni asupra realităţii îi dansează în faţa ochilor ca într-o iluzie optică – o vază sau două feţe? –, una la fel de convingătoare precum cealaltă, o perspectivă care îşi pierde întâietatea de cum Daniel dă puţin drumul frâielor.

Dar există un mod în care îşi poate permanentiza propria interpretare, de a o tranşa, făcând-o pe cealaltă să dispară în trecut sau în viitorul posibil. Nu e sigur dacă ideea i-a venit pe loc sau dacă a crescut în el încă de când i-a văzut fotografia.

Femeia priveşte pe furiş spre stânga, iar Daniel rămâne nemişcat. La început nu aude decât foşnetul cascadei, dar apoi distinge un al doilea

zgomot: paşi lenţi şi înfundaţi, care se apropie dinspre defileu.

— Să nu te mişti, îi spune.

Se duce la cabina rulotei După ce i se obişnuiesc ochii cu întunericul, vede o siluetă întunecată care se mişcă rapid prin spaţiul strâmt al defileului.

— Ieşi, îi spune Bruna. Fugi.

Paşii se aud tot mai aproape, tot mai repede, iar pulsul lui Daniel începe să se accelereze.

— Daniel? se aude o voce.

Harta cu West Milton de pe ecranul calculatorului. Cartea de vizită de pe mousepad. Probabil că Mira le-a găsit şi l-a sunat pe Eddie.

— Daniel! strigă Eddie.

Daniel mârâie nemulţumit.

— Ţi-am zis să pleci, insistă Bruna.

Dar Eddie e prea aproape. Daniel vede o siluetă căţărându-se pe buza defileului până în luminiş. Simte cum îi urcă stomacul în gât. Trânteşte masa pliantă a Brunei de perete şi cutiile se revarsă pe podea. Scaunele de metal se prăvălesc peste ele.

— Gata, se enervează Bruna. Ajunge.

Dar Daniel nu se poate opri. Îl sperie propria frică, forţa ei profundă, de neoprit. Nu e el, frica asta nu-i aparţine: trebuie să taie răul de la rădăcină. Se duce la blatul de lângă chiuvetă şi dărâmă icoanele cu patul pistolului. Goleşte cutiile de pe scaunele din faţă, varsă conţinutul pe jos – ziare, conserve cu mâncare, cărţi de joc, cărţi de tarot, documente vechi şi fotografii. Bruna strigă

deja la el, s-a ridicat cu greutate de pe canapea, dar el o ignoră şi se duce spre dormitor. Smulge crucea de lemn de pe uşă şi dă cu ea de peretele rulotei.

— N-ai niciun drept să faci asta, îi strigă Bruna, clătinându-se pe picioare. E casa mea.

Are albul ochilor traversat de nişte vinişoare roşii, iar pungile de sub ei sclipesc.

— Trăiesc aici de ani întregi şi nu am de gând să plec. N-ai niciun drept. Şi eu sunt cetăţean american la fel ca tine.

Daniel o înşfacă de încheietura mâinii. Parcă ar fi un os de pui.

— Nu eşti la fel ca mine, îi şuieră.

Uşa rulotei *Regatta* se deschide la perete şi în cadrul ei apare Eddie. Nu e în uniformă, ci într-o geacă de piele şi blugi, dar are insigna la vedere şi pistolul în mână.

— Daniel, îi spune. Lasă arma jos.

Daniel neagă din cap. Au fost foarte puţine ocazii în care a acţionat cu curaj. O va face de data asta: pentru Simon şi sexualitatea lui ţinută secretă în viaţă, înţeleasă doar după moarte. Pentru Klara, cu privirea speriată, atârnând de lustra din tavan. Pentru Saul, care a lucrat douăsprezece ore pe zi pentru a le oferi o viaţă mai bună copiilor, şi pentru Gertie, care i-a pierdut pe toţi.

Pentru el e o dovadă de credinţă. Nu în Dumnezeu, ci în propria capacitate de a acţiona. Nu în soartă, ci în liberul arbitru. Va trăi. Credinţă în viaţă.

O ţine în continuare pe Bruna de încheietura fragilă. Îi duce pistolul la tâmplă şi ea se trage înapoi.

— Daniel, urlă Eddie. Trag.

Dar Daniel abia dacă-l aude. Îl cuprinde un sentiment imens de libertate la gândul propriei inocenţe: îl umple şi-l ridică asemenea unui balon cu heliu. Se uită în jos la Bruna Costello. Cândva i se părea că sunt legaţi inexorabil de firul responsabilităţii Acum nu-şi mai aminteşte ce i s-a părut că ar avea în comun.

— *Akana mukav tut le Devlesa,* mormăie Bruna, un murmur gâtuit. *Akana mukav tut le Devlesa.* Vă las acum în mâinile lui Dumnezeu.

— Ascultă-mă, Daniel. Dacă o faci nu mai am cum să te-ajut. Daniel are mâinile transpirate. Armează pistolul.

— *Akana mukav tut le Devlesa,* murmură Bruna. Vă las acum în mâinile…

Partea a patra

Locul vieţii
2006–2010
Varya

Capitolul 28

Fridei îi e foame.

Varya intră în vivarium la 7: 30 şi găseşte maimuţa în picioare în cuşcă, ţinându-se cu mâinile de gratii Majoritatea animalelor o întâmpină pe

Varya cu chirăituri şi triluri, pentru că o asociază cu micul dejun, în schimb Frida emite aceleaşi lătrături scurte din ultimele săptămâni.

— Şşş, îi spune Varya. Şşşş.

Fiecare primeşte un puzzle pe care trebuie să-l rezolve pentru a avea acces la hrană, mimând astfel efortul pe care l-ar depune în sălbăticie. Îşi folosesc degetele pentru a conduce crocheta din capătul de sus în cel de jos al unui labirint din plastic galben. Vecinii Fridei îşi manevrează frenetic puzzle-urile, dar Frida îl lasă pe al ei neatins pe podea. Labirintul nu-i pune probleme: poate să scoată crocheta în câteva secunde. În schimb, o priveşte fix pe Varya şi emite sunete de alarmă, cu gura atât de larg deschisă, că i-ar încăpea o portocală.

O explozie de păr negru, o mână pe uşa de la intrare şi Annie Kim bagă capul în încăpere.

— A venit, o anunţă.

— Mai devreme.

Varya poartă o uniformă de spital albastră şi mănuşi groase, până la cot. Părul scurt e protejat de o cască de duş, iar faţa, de o mască şi un vizor de plastic. Cu toate acestea, mirosul de urină şi mosc e copleşitor. Îl simte şi în apartamentul ei, şi în laborator. Nu-şi dă seama dacă trupul i s-a impregnat cu el sau dacă pur şi simplu i-a devenit atât de familiar, încât îl simte peste tot.

— Doar cu cinci minute mai devreme. Uite ce e, îi spune Annie, cu cât începeţi mai devreme, cu atât terminaţi mai repede. Ca la o extracţie de măsea.

Unele maimuţe au rezolvat puzzle-urile şi mai cer mâncare. Pe Varya o mănâncă şoldul şi se scarpină cu cotul.

— O programare la dentist lungă de o săptămână.

— Obţinerea finanţării durează mai mult, glumeşte Annie, iar Varya râde. Ţine minte: când te uiţi la el, vezi de fapt dolari.

Ţine deschisă uşa cu piciorul, pentru ca Varya să iasă. De cum se închide în urma lor, chirăiturile devin aproape imperceptibile, ca şi cum s-ar auzi de la un televizor aflat foarte departe. Clădirea e din beton, are ferestre puţine şi toate camerele sunt antifonate. Varya o urmează pe Annie de-a lungul unui coridor până la biroul pe care-l împart.

— Frida continuă greva foamei, spune Varya.

— Nu mai rezistă ea mult.

— Nu-mi place. Mă nelinişteşte.

— Şi crezi că ea nu ştie? o întreabă Annie.

Biroul lor e un dreptunghi lung. Masa de lucru a Varyei se află pe latura scurtă, pe peretele de la vest, iar al lui Annie, pe latura lungă, de-a lungul peretelui de la sud, în stânga uşii, între birourile lor, vizavi de uşă, e o chiuvetă de laborator din inox. Annie se aşază şi se roteşte spre calculator. Varya îşi scoate masca şi vizorul, uniforma de spital şi mănuşile, protecţia pentru păr şi cea pentru pantofi. Se spală pe mâini, se săpuneşte şi se clăteşte de trei ori cu apă cât suportă de fierbinte. Apoi îşi aranjează hainele de stradă: o pereche de pantaloni negri, o cămaşă albastră şi un pulover închis în faţă până la ultimul nasture.

— Hai, du-te, ce mai stai?

Annie mijeşte ochii la calculator cu o mână pe mouse şi cu cealaltă pe o ciocolată Luna pe jumătate mâncată.

— Nu-l lăsa singur prea mult cu maimuţele pigmeu pentru că o să creadă că toate maimuţele noastre sunt adorabile.

Varya îşi apasă tâmplele.

— De ce nu pot să te trimit pe tine în locul meu?

— Domnul Van Galder a fost foarte clar.

Annie nu-şi desprinde ochii din monitor, dar zâmbeşte cu gura până la urechi.

— Tu eşti şefa de proiect. Tu eşti cea care a descoperit chestii. Nu pe mine mă vrea.

*

Când iese din lift, îl găseşte cu faţa spre ţarcul maimuţelor pigmeu. E singurul accesibil publicului din tot laboratorul, are puţin sub 3 metri înălţime şi 2, 5 metri lăţime, este din sticlă, iar pereţii sunt făcuţi din plasă rigidă. Bărbatul nu se întoarce imediat, iar Varya are timp să-l observe de la spate. Are în jur de 1, 8 metri, o claie de cârlionţi blonzi şi poartă haine mai potrivite pentru o drumeţie decât pentru o vizită într-un laborator: nişte pantaloni dintr-un nailon de ultimă tehnologie, un fâş de vânt şi un rucsac cu aspect complicat.

Maimuţele pigmeu se îngrămădesc lângă plasă. Sunt nouă: doi părinţi şi puii lor, dintre care

unul singur nu este geamăn dizigot. La maturitate măsoară în jur de 18 centimetri, 40 dacă punem la socoteală şi cozile dungate şi expresive. Feţele sunt de mărimea unei coji de nucă şi au toate detaliile bine conturate, de parcă ar fi fost proiectate la scară mare şi apoi micşorate impecabil: nările de mărimea gămăliilor de ace, ochii negri ca două lacrimi oblice. Una dintre ele stă pe vine pe o instalaţie din carton înclinată la 45 de grade. Îşi ţine lăbuţele în exterior, iar pulpele rotunde îi sunt acoperite cu păr, ceea ce o face să semene cu un spiriduş. Emite un fluierat foarte ascuţit pe care sticla îl amortizează doar puţin. Cu zece ani în urmă, când Varya a început să lucreze în laborator, a confundat strigătele maimuţelor pigmeu cu o alarmă declanşată pe un coridor din măruntaiele clădirii.

— Aşa fac ele, spune ea făcând un pas înainte. Nu e ceea ce pare.

— Frică viscerală?

Când se întoarce spre ea, o surprinde cât pare de tânăr. E suplu ca un ogar, iar faţa se estompează în spatele nasului mare şi ascuţit. Dar are buzele pline şi când zâmbeşte trăsăturile i se rearanjează într-o frumuseţe previzibilă. Are şi o mică strungăreaţă, care-i dă un aer de puşti. Din spatele ochelarilor cu rame argintii, o privesc doi ochi de culoarea alunei, care-i amintesc de ai Fridei.

— E modul lor de a stabili contactul, spune ea. Maimuţele pigmeu îl folosesc pentru a comunica la distanţă şi pentru a-i saluta pe nou-veniţi la

macacii rhesus, de exemplu, nu e bine să te uiţi prea insistent. Sunt teritoriali şi se simt ameninţaţi însă maimuţele pigmeu sunt curioase şi mai docile.

E adevărat că maimuţele pigmeu sunt mai puţin agresive decât alte specii, dar acest tip de fluierat, cu gura deschisă, e un strigăt de ajutor. Nu ştie exact ce-a apucat-o să mintă aşa de repede şi despre ceva atât de lipsit de importanţă. Se poate să fi fost intensitatea privirii bărbatului, intensitate a cărei ţintă a devenit acum ea.

— Trebuie să fiţi doctorul Gold, i se adresează el.

— Şi dumneavoastră, domnul Van Galder.

Nu-i întinde mâna, în speranţa că nici el n-o va face, dar se înşală, aşa că e obligată să i-o strângă. Imediat îşi notează în minte că a fost mâna dreaptă.

— Puteţi să-mi spuneţi Luke.

Varya aprobă din cap.

— Până când nu vă vin rezultatele pentru TBC, nu putem merge în laborator. Aşa că m-am gândit să vă arăt azi campusul.

— Dar ştiu că nu pierdeţi vremea, o tachinează el.

Remarca lui îi provoacă instantaneu anxietate. Aşa fac jurnaliştii: creează o atmosferă falsă de intimitate şi îţi intră în graţii în aşa fel încât tu să te simţi suficient de confortabil şi să le încredinţezi informaţii pe care în mod normal le-ai trece sub tăcere. Ultimul jurnalist căruia i-au permis accesul în laborator a fost un reporter de televiziune al cărui reportaj a creat atâta animozitate din partea

sponsorilor încât cei de la Institutul Drake au fost nevoiţi să mai construiască un loc de joacă pentru maimuţe ca să-i îmbuneze. În mod evident, reporterul alesese să arate doar filmările cele mai groaznice, cu macacii rhesus zguduind gratiile cuştii şi ţipând ca şi cum nu ar fi fost hrăniţi.

Varya îl conduce pe Luke până în holul de la intrare, unde un bărbat solid citeşte ziarul în spatele biroului de la recepţie.

— Îl cunoaşteţi pe Clyde.

— Sigur, suntem prieteni vechi. Tocmai mi-a povestit despre ziua de naştere a mamei lui.

— A împlinit 101 ani luna trecută, explică Clyde punând ziarul jos. Ne-am strâns toţi fraţii, ne-am dus în Daly City şi i-am organizat o petrecere. Nu mai poate să iasă din casă, aşa că am angajat corul de la fosta ei biserică să vină să-i cânte, încă ţine minte toate cuvintele.

Varya nu a schimbat cu Clyde mai mult de un „bună ziua” în cei zece ani de când lucrează la laborator. Întinde mâna spre uşa grea de oţel şi introduce pe tastatura de lângă uşă codul schimbat recent de Annie.

— Mama ta are 101 ani?

— Chiar aşa, spune Clyde. Mai bine aţi testa-o pe ea în locul maimuţelor.

*

Institutul Drake pentru Cercetări privind îmbătrânirea este un ansamblu de clădiri albe, colţuroase, cuibărit pe versanţii veşnic înverziţi ai

Muntelui Burdell. Terenul pe care e amplasat, o proprietate de aproape 250 de hectare, se află la 3 kilometri sud de parcul istoric Olompali şi la 3 kilometri nord de Ferma Skywalker, în mijlocul unei regiuni rurale practic neatinse. Campusul e înghesuit pe un platou aflat la jumătatea versantului, într-un peisaj plin de stânci mari şi calcaroase, care se iţesc printre dafini şi chaparral, asemenea unei aşezări extraterestre. Încâlceala de arbuşti noduroşi şi plini de spini şi de dafini care atârnă ca nişte bărbi crescute în voia lor i-a displăcut mereu Varyei din cauza aspectului neîngrijit, în schimb Luke Van Galder îşi întinde braţele deasupra capului şi oftează.

— Doamne, exclamă el. Să munceşti într-un asemenea loc. Douăzeci şi unu de grade în martie! Să poţi să faci o drumeţie într-o rezervaţie naturală în timpul pauzei de prânz.

Varya îşi caută ochelarii de soare.

— Mă tem că asta nu se întâmplă niciodată. La ora 07: 00 dimineaţa am început deja munca. De multe ori ştiu cum e vremea abia seara, când plec de la serviciu. Vedeţi clădirea aceea? îi spune ea arătând cu degetul. Acolo se află centrul principal de cercetare. A fost proiectată de Leoh Chen, cunoscut pentru elementele geometrice. Aţi parcat cel mai probabil în partea destinată vizitatorilor, aşa că aţi observat că are formă de semicerc. Clădirea are ferestre pe toate laturile. De aici par mici, dar de fapt sunt din podea până în tavan.

Se opreşte, la 50 de paşi de laboratorul primatelor şi la 500 de metri de clădirea principală.

— Ai un carnet de notiţe?

— Te ascult. Voi verifica afirmaţiile mai încolo.

— Dacă aşa consideri de cuviinţă.

— Întâi vreau să-mi fixez reperele. Voi fi aici toată săptămâna.

Luke ridică din sprâncene şi zâmbeşte.

— Mă gândeam că am putea sta jos undeva.

— Desigur, ne vom aşeza, spune Varya, la un moment dat. Nu mă întâlnesc des cu jurnalişti şi sper că nu te deranjează dacă îţi comunic o parte din informaţii în timp ce ne deplasăm. Structura studiului mă obligă să petrec cât mai puţin timp departe de laborator.

Are 1, 75 metri, aşa că ochii ei se află aproape la acelaşi nivel cu ai lui Luke. Prin ochelarii ei de soare, faţa lui se vede mai mică şi mai neconturată, dar tot observă expresia de surpriză care i-o traversează. De ce? Pentru că e concisă şi impersonală? Cu siguranţă nu l-ar fi surprins dacă şeful laboratorului ar fi fost un bărbat cu aceleaşi atribute. Dar vinovăţia pe care o simte pentru abordarea ei tranşantă e înlocuită rapid de siguranţă de sine. În definitiv, e pe cale de a deveni o somitate în domeniul cercetării pe primate.

Luke îşi mută rucsacul în faţă şi scoate un reportofon negru cu casetă.

— Se poate?

— Da, nicio problemă, Spune Varya.

Luke apasă pe butonul de înregistrare, iar ea se pune din nou în mişcare.

— De când lucrezi la *Chronicle?*

E modul ei de a-l împăca prin această conversaţie trivială de care are oroare, în timp ce se deplasează spre aleile pavate din jurul clădirii principale. Aleea care duce la laboratorul primatelor e un simplu dram de pământ puţin mai răsărit.

„Le place să ne ţină la distanţă pe noi, sălbăticiunile”, i-a spus odată Annie.

Varya a râs atunci, deşi n-a fost sigură dacă Annie se referea la maimuţe sau la ele două.

— Nu lucrez, îi răspunde Luke. Sunt liber profesionist. E primul articol pe care-l scriu pentru ei. Lucrez din Chicago; de obicei scriu pentru *Tribune.* Nu ai citit scrisoarea mea de prezentare?

Varya neagă din cap.

— Doctorul Kim se ocupă cu lucrurile astea.

Deşi e cercetătoare, nu specialist în relaţii publice, Annie şi-a asumat cu uşurinţă acest ultim rol. Iar Varya îi e cu adevărat recunoscătoare pentru abilităţile sale de comunicare. Aşa se explică faptul că a fost de acord când Annie i-a sugerat să dea acest interviu, care se va întinde pe o săptămână şi care urmează să fie publicat în *San Francisco Chronicle.* Laboratorul primatelor se află în cel de-al zecelea an de funcţionare şi este înscris într-un studiu care va dura douăzeci de ani. Anul acesta urmează să se înscrie pentru cea de-a doua rundă de finanţare. În mod oficial, publicitatea nu influenţează cu nimic obţinerea fondurilor de cercetare. Însă neoficial, fundaţiilor care sponsorizează Institutul Drake le place să simtă că susţin o muncă de cercetare importantă, ceva care

se bucură nu doar de atenţie, ci chiar de aprobare publică, aşa cum se întâmplă în cazul cercetării pe primate.

— Ai mai lucrat într-o redacţie până acum? îl întreabă ea.

— La facultate. Am fost redactorul-şef al ziarului.

Varya aproape izbucneşte în râs. Annie a ştiut exact ce face. Luke Van Gelder e un copil.

— Bănuiesc că e o meserie pasionantă. Călătorii, subiecte variate, spune ea, deşi lucrurile acestea nu-i suscită interesul nicicum. Ce ai studiat la facultate?

— Biologie.

— Şi eu la fel. Unde?

— St. Olaf. Un colegiu micuţ, axat pe ştiinţe umaniste, de lângă Minneapolis. Eu vin dintr-un oraş agricol din Wisconsin. Era suficient de aproape de casă.

Îmbrăcămintea Varyei e potrivită pentru laborator, unde nu intră lumina naturală şi unde e mereu frig, dar nu şi pentru afară. Începe să transpire de la căldură aşa că se bucură când ajung la clădirea principală, unde peluzele sunt tunse, iar copacii, proaspăt plantaţi. Varya îl conduce pe Luke pe o alee circulară, apoi printr-o uşă rotativă.

— Măiculiţă! exclamă Luke când păşesc înăuntru.

Holul Institutului Drake seamănă cu un palat: tavane înalte de două etaje şi ghivece din calcar, de mărimea piscinelor pentru copii. Podelele sunt

acoperite cu marmură albă importată şi se întind pe o suprafaţă cât cantina unui liceu. Un grup de vizitatori s-a adunat lângă peretele dinspre vest, unde se derulează filme şi alte materiale interactive pe nişte ecrane plate. Un alt grup este condus către lifturi, nişte cuburi din sticlă şi crom, moderne, spectaculoase, cu vedere spre golful San Pablo, dar singurul membru al personalului care le foloseşte este un cercetător în vârstă de 72 de ani, imobilizat în scaunul cu rotile din cauza poliartritei reumatoide, care studiază viermele nematod *C. elegans.* Toţi ceilalţi merg pe scări, inclusiv cei care lucrează la etajul 8, cu excepţia celor accidentaţi sau bolnavi.

— Pe-aici, spune Varya. Putem sta de vorbă în atrium.

Luke rămâne puţin în urma ei ca să admire spaţiul. Atriumul, făcut după modelul celui de la Luvru, este un triunghi de sticlă orientat spre Oceanul Pacific şi Muntele Tamalpais. În interior funcţionează o cafenea, cu mese rotunde şi un bar cu sucuri naturale la care s-a format deja o coadă de zece turişti. Varya se opreşte la masa cea mai îndepărtată şi se aşază, agăţându-şi poşeta pe unul dintre braţele scaunului.

— Nu e mereu aşa de aglomerat, îi explică ea. Luni dimineaţa organizăm tururi pentru vizitatori.

Se apleacă puţin în faţă astfel încât să atingă scaunul numai cu partea de jos a spatelui: o formă de echilibristică ce necesită o vigilenţă constantă pentru a contracara pericolele, ca şi cum disconfortul e preţul pe care trebuie să-l plătească

pentru a fi în siguranţă. Copil fiind, a stat odată întinsă în patul ei de sus şi şi-a lipit un picior murdar de tavan doar ca să vadă cum se simte. Talpa ei a lăsat o urmă întunecată pe varul alb. În noaptea aceea i-a fost teamă că particulele de murdărie i-ar putea cădea pe faţă în timp ce doarme, aşa că a stat trează, cu ochii larg deschişi. N-a văzut niciun strop de murdărie căzând, deci a dedus că nici nu s-a întâmplat. Însă dacă ar fi adormit, dacă n-ar fi fost vigilentă, s-ar fi putut întâmpla.

— E un loc care sigur atrage interesul publicului, spune Luke aşezându-se la masă.

Îşi dă jos fâşul portocaliu-aprins, asemănător cu cele ale agenţilor de circulaţie care ajută copiii să traverseze strada spre şcoală, şi îl aruncă neglijent pe spătarul scaunului.

— Câţi oameni lucrează aici?

— Sunt 22 de laboratoare. Fiecare e condus de un responsabil universitar şi de o echipă formată din trei până la zece persoane: cercetători angajaţi cu normă întreagă, cercetători colaboratori, profesori universitari, laboranţi şi tehnicieni pentru animalele de laborator, doctoranzi, studenţi la master şi alţi bursieri. Cele mai mari au şi personal administrativ, cum ar fi laboratorul Dunham care se ocupă cu studierea celulelor nervoase implicate în Alzheimer. Sigur, n-am pus la socoteală personalul auxiliar. În total? În jur de 160 de angajaţi, cei mai mulţi cercetători ştiinţifici.

— Şi toată lumea face cercetare privind combaterea îmbătrânirii?

— Preferăm termenul *longevitate.*

Varya mijeşte ochii: deşi a ales un loc umbrit, soarele şi-a schimbat poziţia, iar suprafaţa mesei reflectă lumina.

— Dacă foloseşti termenul de combatere a îmbătrânirii, toţi se gândesc imediat la ceva ştiinţifico-fantastic, la criogenie şi la downloadarea creierelor. Însă pentru noi, Sfântul Graal nu este simpla mărire a duratei vieţii, ci prelungirea stării de sănătate. Doctorul Bhattacharya, de exemplu, dezvoltă un nou medicament pentru Parkinson. Doctorul Cabrillo încearcă să demonstreze că îmbătrânirea este un factor de risc determinant în îmbolnăvirile de cancer. Iar doctorul Zhang a reuşit să reducă până la zero efectele bolilor cardiace la şoareci bătrâni.

— Bănuiesc că aveţi şi detractori – oameni care consideră că durata de viaţă a oamenilor este suficient de lungă şi-aşa. Oameni care invocă inevitabilitatea crizei de alimente, a suprapopulării, a bolilor asociate bătrâneţii. Nemaivorbind de implicaţiile economice ale unei longevităţi crescute sau de cele politice, în urma cărora se decide cine sunt cei care vor beneficia de ea.

Varya are răspunsurile la aceste întrebări deja pregătite, pentru că de detractori n-au dus niciodată lipsă. La o cină festivă, un avocat specializat în probleme de mediu a întrebat-o de ce nu lucra în domeniul conservării mediului natural dacă era atât de preocupată de conservarea vieţii. Acesta argumentase că în zilele noastre nenumărate ecosisteme şi specii de plante şi

animale erau pe cale de dispariţie. De ce-ar fi fost mai urgent să adăugăm încă zece ani la durata de viaţă a oamenilor decât să reducem emisiile de dioxid de carbon sau să salvăm balena albastră? Mai mult, a adăugat soţia lui, care era economistă, o longevitate crescută ar fi dus la o creştere disproporţionată a cheltuielilor cu pensiile şi cu asigurările de sănătate, ceea ce ar fi generat o îndatorare şi mai mare a statului. Ce părere avea Varya în legătură cu toate acestea?

— Fireşte, îi spune ea lui Luke. Tocmai de aceea transparenţa e atât de importantă pentru Institutul Drake. Acesta este motivul pentru care organizăm tururi în fiecare săptămână şi pentru care permitem accesul în laboratoarele noastre unor jurnalişti ca tine. Pentru că această deschidere ne obligă să fim sinceri în legătură cu cercetările noastre. Însă realitatea e că, indiferent de deciziile pe care le iei şi de studiile pe care le desfăşori, vor exista grupuri care beneficiază de ele şi grupuri care nu fac asta. Trebuie să alegi cui îi faci jurământul de credinţă. Iar eu l-am făcut faţă de oameni.

— Unii ar spune că e un interes egoist la mijloc.

— Aşa este. Dar hai să ducem argumentaţia până la concluzia ei logică. Ar trebui să nu mai căutăm remedii pentru cancer? Ar trebui să nu-i mai tratăm pe cei infectaţi cu HIV? Ar trebui să le interzicem bătrânilor accesul la serviciile medicale, condamnându-i astfel să moară de prima boală pe care o fac? Argumentele tale simt valide teoretic,

dar întreabă pe oricine care şi-a pierdut tatăl din cauza unei boli cardiace sau soţul din cauza bolii Alzheimer, întrebaţi-i şi înainte, şi după aceea dacă ne susţin cercetarea şi vă asigur că, după ce au suferit pierderea, vor răspunde afirmativ.

— Înţeleg.

Luke se apleacă în faţă şi îşi uneşte mâinile, apoi le pune pe masă. Una dintre mânecile fâşului alunecă şi atinge podeaua.

— Deci e ceva personal.

— Scopul nostru e să diminuăm suferinţa oamenilor. Nu vi se pare un imperativ moral în aceeaşi măsură ca salvarea balenelor?

Ăsta e asul ei din mânecă, replica prin care îi reduce la tăcere pe cei pe care-i întâlneşte la recepţii şi în care parează nelipsitele obiecţii din public în timpul conferinţelor.

— Geaca, spune ea tresărind crispată.

— Ce-i cu ea?

— Îţi atârnă geaca pe podea.

— A, zice Luke şi dă din umeri, fără să facă vreun gest ca s-o ridice.

Capitolul 29

Când Varya iese din clădirea laboratorului se lasă deja crepusculul, iar cerul pare pudrat. La jumătatea podului Golden Gate încep să se aprindă luminile principale. Descrie un arc traversând Land’s End, apoi trece pe lângă Legion of Honor şi vilele somptuoase din Seacliff, după care se opreşte în parcarea vizitatorilor, de pe bulevardul

Geary. Semnează pe o listă de la recepţie şi parcurge aleea care duce la clădirea lui Gertie.

Mama ei locuieşte de doi ani la Helping Hands. În primele luni după moartea lui Daniel, a stat cu Mira în Kingston, timp în care cele două cumnate au discutat care ar fi fost soluţia cea mai bună. Însă în mai 2007, după ce s-a întors de la serviciu, Mira a găsit-o pe Gertie căzută cu faţa în jos în curtea din spate, pe drumul dintre grădină şi casă, cu obrazul stâng lipit de pământ şi o mică baltă de salivă în dreptul bărbiei Avea sânge pe braţul drept, pentru că se zgâriase de gardul din plasă de sârmă. Mira a început să ţipe, dar şi-a dat repede seama că Gertie putea să stea în picioare şi chiar să meargă. După o tomografie şi nişte analize de sânge, medicii au hotărât că fusese un accident vascular.

Varya a fost furioasă, altfel nu se poate descrie; aproape că nici n-a simţit tristeţe, ci doar o furie atât de orbitoare, încât a simţit că o ia cu vertij când i-a auzit în sfârşit vocea lui Gertie.

— De ce? De ce n-ai sunat-o pe Mira? a întrebat-o Varya. Puteai să stai în picioare. Puteai să mergi Aşa că de ce n-ai intrat în casă şi n-ai sunat-o pe Mim – sau pe mine?

Cu telefonul mobil lipit de ureche, Varya traversa aeroportul din San Francisco, cărând valiza după ea, pentru că urma să se îmbarce în scurt timp în avionul spre Kingston.

— Am crezut că mor, a spus Gertie.

— Dar ţi-ai dat seama repede că n-o să mori.

Tăcerea s-a prelungit, iar Varya a auzit în ea

adevărul pe care-l intuia deja, sursa furiei ei de la bun început. *Am sperat să mor. Mi-am dorit.* Gertie nici nu trebuia s-o spună. Varya ştia. Şi mai ştia şi de ce şi-o dorise – sigur că ştia de ce –, dar tot i se părea o cruzime insuportabilă ca Gertie s-o părăsească acum, când nu mai rămăseseră decât ele două.

În câteva săptămâni, Gertie a început să aibă complicaţii. Avea momente dese de confuzie. Îi amorţea braţul stâng şi avea probleme de echilibru tot mai mari. Şase luni a locuit cu Varya în apartamentul ei, dar o serie de căzături periculoase au convins-o pe Varya că avea nevoie de îngrijire medicală non-stop. Au vizitat trei centre diferite înainte să se hotărască asupra Helping Hands. Acesta i-a plăcut lui Gertie pentru că faţada zugrăvită în crem şi azuriu, cu marchize galbene deasupra fiecărui balcon, îi amintea de casa de pe plajă pe care familia Gold o închiria în fiecare vară în New Jersey. Şi avea şi bibliotecă.

Când intră în camera mamei ei, Gertie se ridică dintr-un fotoliu decolorat şi se apropie de uşă pe gleznele ei nesigure. Personalul de la Helping Hands i-a recomandat să folosească tot timpul un scaun cu rotile, dar Gertie detestă drăcovenia şi se foloseşte de orice scuză ca să scape de el, ca o adolescentă care îşi lasă intenţionat părinţii în spate şi se pierde în mulţime.

O prinde pe Varya de antebraţe.

— Arăţi diferit.

Varya se apleacă şi îşi sărută mama pe obrazul fin şi delicat. Toată viaţa ei, Varya şi-a ascuns

nasul purtând mereu părul lung. Dar acum i-a albit, iar săptămâna trecută s-a tuns foarte scurt.

— Ce-i cu hainele negre? o întreabă Gertie. Ce-i cu părul din *Rosie's Baby?*

— *Rosemary's Baby,* o corectează Varya încruntându-se. Ea era blondă.

Se aude o bătaie discretă în uşă şi o asistentă intră cu cina lui Gertie: salată, piept de pui într-o gelatină galbenă, o chiflă mică şi o bucăţică de unt, învelită în ambalaj auriu.

Gertie se urcă în pat ca să mănânce şi activează un braţ mecanic care se transformă în măsuţă. La început, nu i-a plăcut deloc aici. Îi spunea „casă de bătrâni" în loc de „centru", cum prefera Varya, şi încerca să fugă în fiecare săptămână. Cu un an şi jumătate în urmă – după ce a sunat la Don Dorfman's Auto Emporium şi a demarat achiziţionarea unui Volvo S40, cu ajutorul unui număr de card de credit al lui Saul care expirase demult –, lui Gertie i s-a prescris un antidepresiv şi starea ei s-a îmbunătăţit. Acum merge la cursuri cum ar fi „Bătăliile din cel de-al Doilea Război Mondial" şi mult apreciatul „Aventuri prezidenţiale" (nu era vorba despre aventuri politice). Joacă mah-jong cu un grup de văduve aprige. Împrumută cărţi de la bibliotecă şi chiar merge la piscină unde pluteşte răsturnată într-un fotoliu gonflabil, ca o vedetă la o paradă acvatică, strigând la oricine e suficient de aproape s-o audă.

— Nu ştiu de ce nu mergem în sala de mese, îi spune Varyei după ce pleacă asistenta. Am putea sta la masă şi am socializa. Poate chiar ai mânca şi

tu ceva.

Dar noile prietene ale lui Gertie o fac pe Varya să se simtă prost. Bârfesc încontinuu despre următorul fiu care ar trebui să vină în vizită, despre un ştiu ce nepoată care tocmai a născut. Au avut o reacţie de şoc urmat de milă când au aflat că Varya nu are nici copii, nu e nici căsătorită. Cât despre cercetarea ei privind longevitatea, nu le-a stârnit niciun interes, deşi, în definitiv, scopul ei era să-i ajute pe cei de vârsta a treia.

— Chiar nu ai copii? au insistat de parcă sperau ca Varya să le fi minţit prima dată. Nimeni cu care să împarţi viaţa? Ce păcat.

Acum Varya se opreşte în dreptul patului lui Gertie; stă în picioare.

— Vin să te văd pe tine. N-am nevoie să socializez cu altcineva. Şi ţi-am mai zis, mamă, că nu mănânc niciodată atât de devreme. Nu înainte…

— …de 07: 30. Ştiu.

Gertie afişează o expresie sfidătoare şi-n acelaşi timp îndureratã. O cunoaşte pe Varya mai bine decât oricine, îi ştie cel mai mare secret şi probabil a ghicit şi multe altele. Însă în ultima vreme, vizitele Varyei provoacă un soi de lupte de putere: Gertie încearcă să forţeze aparenţa bine studiată a Varyei, iar aceasta răspunde cu aceeaşi forţă, insistând că nu e de fapt o mască.

— Ţi-am adus ceva, spune Varya.

Se apropie de o măsuţă pătrată din dreptul ferestrei şi începe să scoată diferite obiecte dintr-o pungă de hârtie maro: o carte de Elizabeth Bishop,

cumpărată la preţ redus de la o bibliotecă, un borcan cu castraveciori muraţi, cu mărar, marca Milwaukee, în amintirea lui Saul, şi liliac pe care îl duce în mica baie a lui Gertie. Îi taie codiţele deasupra unui coş de gunoi, umple un pahar înalt cu apă de la robinet şi îl duce înapoi pe măsuţa de la fereastră.

— Dacă nu te-ai mai foi atât, îi spune Gertie.

— Ţi-am adus flori.

— Atunci stai locului şi admiră-le.

Varya o ascultă. Paharul e prea scurt şi o floare atârnă trist într-o parte. Nu vor trăi mult.

— Foarte frumoase, spune Gertie. Mulţumesc.

Privind masa din plastic ordinar, fereastra acoperită de un strat gros de praf, patul ca de spital pe care Gertie a întins o cuvertură decolorată, croşetată de mama lui Saul, Varya înţelege îndemnul lui Gertie. În decorul mohorât, florile ies în evidenţă; sunt atât de colorate, că par aproape fosforescente.

Varya trage un scaun pliant de metal de la măsuţa din dreptul ferestrei, până lângă patul mamei ei. Fotoliul e mai aproape de pat, dar tapiţeria e tocită şi pătată şi n-are cum să ştie cine a mai stat pe el. Gertie desface pacheţelul auriu de unt şi bagă furculiţa de plastic în el.

— Mi-ai adus o poză?

I-a adus, deşi în fiecare săptămână speră că Gertie va uita s-o întrebe. Cu zece ani în urmă făcuse greşeala s-o fotografieze pe Frida cu noul ei telefon mobil. Maimuţica abia sosise la Institutul Drake după o călătorie de trei zile, care începuse

de la un laborator pentru primate din Georgia. Avea doar două săptămâni, o feţişoară roz, ridată, în formă de pară şi-şi sugea degetele mari. Gertie locuia încă singură pe atunci şi gândul la însingurarea ei a făcut-o pe Varya să-i trimită fotografia prin e-mail. Imediat şi-a dat seama de greşeală. Se angajase la institut cu o lună înainte şi o puseseră să semneze un contract de confidenţialitate foarte strict. Dar Gertie a reacţionat la poză cu atât de mult entuziasm, încât Varya nu s-a putut abţine şi i-a mai trimis una – de data asta cu Frida înfăşurată într-un prosop, sugând din biberon.

De ce nu s-a oprit? Din două motive: pentru că fotografiile erau modul ei de a împărtăşi munca de cercetare cu Gertie, care nu a înţeles niciodată exact cu ce se ocupa – înainte, când lucra cu drojdii şi drosofile, Gertie nu înţelegea cum nişte organisme atât de mici şi neinteresante puteau ajuta la descoperirea unor lucruri folositoare pentru oameni –, şi pentru că îi aduceau puţină bucurie mamei ei. Şi astfel, *Varya* era cea care-i aducea bucurie.

— Şi mai bine, spune acum Varya. Un videoclip.

Pe chipul lui Gertie apare o expresie de nerăbdare. Mâinile ei, îngroşate şi noduroase de la poliartrită, se întind spre telefon ca şi cum Varya i-ar fi adus veşti despre nepoţi. Varya o ajută să ţină telefonul şi să apese pe „play”. În videoclip, Frida se toaletează uitându-se în oglinda atârnată în afara cuştii. La fel ca puzzle-urile pentru hrană şi

muzica clasică care răsună în vivarium în fiecare după-amiază, oglinda e o sursă de diversificare a experienţelor. Dacă-şi întind degetele prin gratii, maimuţele pot manipula oglinzile pentru a se privi în ele sau pentru a vedea în celelalte cuşti.

— O! spune Gertie apropiindu-şi ecranul de faţă. Ia uite ce frumos!

Videoclipul e vechi de doi ani. Varya a început să refolosească imagini vechi în timpul vizitelor la mama ei pentru că Frida s-a schimbat foarte mult între timp. Zâmbeşte când şi-o aminteşte la vârsta asta, în schimb Gertie se întunecă la faţă. În cei trei ani de la accidentul vascular, episoadele s-au tot îndesit. Varya ştie ce urmează să se întâmple înainte ca metamorfoza să se încheie: privirea absentă, gura care atârnă şi Gertie, care devine tot mai dezorientată.

Acum doar ridică din telefon o privire acuzatoare, adresată Varyei:

— Dar de ce o ţii în cuşcă?

Capitolul 30

— În prezent, există două teorii principale despre modul în care se poate încetini îmbătrânirea, spune Varya. Prima constă în suprimarea aparatului reproducător.

— Aparatul reproducător, repetă Luke.

Stă cu capul aplecat deasupra unui carnet negru pe care l-a adus azi, pe lângă reportofon.

Varya încuviinţează din cap. S-au întâlnit în atrium de dimineaţă şi acum o urmează pe drumul

de pământ, care duce la laboratorul pentru primate.

— Un biolog pe nume Thomas Kirkwood a sugerat că ne sacrificăm propriile trupuri pentru a transmite genele urmaşilor noştri şi că ţesuturi fără niciun rol în reproducere – precum creierul, dar şi inima – se deteriorează pentru a proteja organele reproducătoare. S-a demonstrat în laborator: la viermi există două celule responsabile pentru dezvoltarea întregului aparat reproducător, iar când le distrugi cu laserul, viermele trăieşte cu 60% mai mult.

Urmează o pauză, după care aude vocea lui Luke în urma ei.

— Şi a doua teorie?

— A doua teorie este că trebuie redus aportul caloric.

Cu arătătorul drept îndoit tastează noul cod, schimbat aseară de Annie, pe tastatura de lângă uşă.

— Şi cu asta mă ocup eu.

Beculeţul se face verde, iar Varya deschide uşa cu un bip. Înăuntru îl salută pe Clyde, dând din cap, aruncă o privire la maimuţele pigmeu – azi toate nouă stau într-un hamac, o masă compactă cu excepţia plăcuţelor metalice de identificare – şi se foloseşte de cot ca să apese pe butonul pentru etajul 2.

— Şi cum funcţionează? întreabă Luke.

— Credem că are legătură cu o genă numită DAF-16, care e implicată în calea de semnalizare celulară iniţiată de receptorul de insulină.

Uşa se deschide şi iese o tehniciană pentru animalele de laborator, îmbrăcată în uniformă de spital albastră; ei îi iau locul în lift.

— Dacă se blochează calea la *C. elegans,* de exemplu, durata vieţii se poate mai mult decât dubla.

Luke se uită la ea.

— Pe limba noastră, te rog?

Varyei i se întâmplă rar să discute despre munca ei de cercetare cu neiniţiaţi. Un motiv în plus să dea acest interviu, îi explicase Annie: să-şi facă cunoscută munca în rândul cititorilor ziarului *Chronicle.*

— Îţi voi da un exemplu, spune ea când se deschide uşa liftului Cea mai mare speranţă de viaţă o au locuitorii din Okinawa. Le-am studiat regimul alimentar în timpul doctoratului şi reiese clar că, pe de-o parte, e foarte hrănitor şi, pe de alta, conţine puţine calorii.

Face stânga şi intră pe un coridor lung.

— Noi, oamenii, mâncăm ca să producem energie. Însă procesul de producere a energiei dă naştere şi unor substanţe chimice nocive pentru organism, provocând stres celular. Aici vine partea interesantă: când ai un regim alimentar sărac în calorii ca al celor din Okinawa, organismul e şi mai stresat. Dar asta îi permite să trăiască mai mult: confruntat în permanenţă cu un nivel de stres celular scăzut, organismul învaţă să facă faţă stresului pe termen lung.

— Nu pare un proces prea plăcut.

Luke e îmbrăcat în nişte pantaloni cu buzunare

laterale şi un hanorac cu fermoar. Îşi poartă ochelarii de soare pe cap, ţinuţi de părul creţ ca să nu alunece.

Varya bagă cheia în broasca uşii de la birou şi o deschide împingând-o cu şoldul.

— Hedoniştii au de obicei vieţi scurte.

— Dar distractive.

Luke o urmează în birou. Partea ei e impecabilă, în timp ce a lui Annie e plină de ambalaje de batoane proteice, sticle de apă şi teancuri de jurnale academice jumulite.

— Din ce-mi spui, înţeleg că avem de ales între a trăi şi a supravieţui.

Varya îi înmânează un teanc de haine ale centrului.

— Echipament de protecţie.

Luke ia hainele în braţe şi-şi dă rucsacul jos. Pantalonii sunt cam scurţi; Luke are picioare lungi şi subţiri. Din senin, Varya vede picioarele lui Daniel, faţa lui Daniel. Se întoarce cu spatele ca să-şi revină. Ani în şir după moartea lui n-a avut niciun episod. Dar într-o luni, cu patru luni în urmă, i s-a stricat filtrul de cafea, aşa că s-a dus la *Peet's* şi s-a aşezat la coada lungă. Muzica oribilă – o compilaţie de Crăciun în stil de jazz, deşi nu trecuse încă nici Ziua Recunoştinţei –, combinată cu mulţimea de oameni şi cu mirosul greu, apăsător, de cafea râşnită cu un zgomot infernal, i-a dat senzaţia că se sufocă. Când a ajuns la casă, a văzut gura casierei mişcându-se, dar nu a auzit ce spunea. O fixează cu privirea, ca printr-un telescop, până când vocea pătrunde alarmată până

la ea – *Doamnă? Vă e rău?* – şi telescopul se face praf pe podea.

Când se întoarce, Luke e gata echipat şi o priveşte insistent.

— De când lucrezi aici? o întreabă.

Pentru că se aştepta s-o întrebe *îţi e rău,* Varya se simte recunoscătoare.

— De zece ani.

— Şi înainte de asta?

Varya se lasă pe vine ca să-şi pună protecţia pentru pantofi.

— Sunt sigură că te-ai documentat.

— Ai obţinut diploma de licenţă în ştiinţe de la Vasar în 1978. În 1983 te-ai înscris la doctorat la NYU, pe care ai absolvit-o în 1988. Ai rămas cercetător asistent încă doi ani, după care ai obţinut o bursă la Columbia. În 1993 ai publicat studiul despre drojdii, „Prelungire excepţională a duratei de viaţă la mutanţii de drojdie: încetinirea mutaţiilor asociate îmbătrânirii la organismele cu Sir2 activat de CR”, dacă nu mă înşel, articol considerat suficient de revoluţionar pentru a fi relatat în revistele de popularizare a ştiinţei şi apoi în *Times.*

Varya se ridică în picioare, surprinsă. Informaţiile citate de el sunt disponibile pe site-ul web al Institutului Drake, dar nu s-a aşteptat ca el să le înveţe pe dinafară.

— Am vrut să mă asigur că informaţiile mele sunt corecte, adaugă Luke.

Vocea răzbate cu greu prin masca de pe gură, dar ochii, văzuţi prin vizorul de plastic, au o

căutătură uşor jenată.

— Aşa este.

— Cum se face că ai trecut direct la primate?

El îi ţine uşa ca să iasă, iar ea o încuie pe dinafară.

Se obişnuise să lucreze cu animale extrem de mici, vizibile doar la microscop: drojdii de laborator, expediate în recipiente sub vid, de un furnizor din Carolina de Nord, şi drosofile crescute pentru studii, cu aripi miniaturale, prea atrofiate pentru a putea zbura. Varya avea 44 de ani când a primit un telefon de la directorul executiv al Institutului Drake – pe vremea aceea, o femeie severă care a avertizat-o pe Varya că o astfel de şansă nu primeşti decât o dată în viaţă – prin care o invita să conducă un studiu privind restricţionarea aportului calorie pe primate. După ce au închis, Varya a izbucnit într-un râs nervos, de frică. Îi era greu să meargă şi la un consult medical, darămite să-şi petreacă toată ziua în proximitatea macacilor rhesus de la care putea să ia tuberculoză, Ebola sau herpes B. Era de neconceput.

Mai mult, a fost derutată de ofertă. Nu lucrase până atunci cu primate, nici măcar cu şoareci, dar tocmai asta, i-a explicat directoarea executivă, o făcea interesantă pentru cei de la institut: n-aveau de gând să promoveze un stil de viaţă sărac în calorii pentru oameni – „Imaginaţi-vă cam cât succes am avea”, declarase femeia pe un ton sec –, ci să dezvolte un medicament cu acest efect. Aveau nevoie de cineva cu multă experienţă în

genetică, cineva care să poată analiza rezultatele la nivel molecular. Mai mult, a asigurat-o imediat pe Varya că îndatoririle ei de zi cu zi nu aveau să presupună munca cu animalele. Aveau tehnicieni şi un veterinar care se ocupau de asta. Cel mai mult timp urma să-l petreacă în teleconferinţe, şedinţe sau la birou, citind şi evaluând articole, redactând scrisori de motivare pentru finanţări, compilând date şi pregătind prezentări. Dacă dorea, putea nici să nu intre în contact cu animalele.

Varya îl conduce acum pe Luke spre o uşă mare de oţel.

— Avem în comun cu maimuţele rhesus în jur de 93% din gene. Mi-era mai uşor să continui să fac cercetare pe drojdii. Dar mi-am dat seama că acel gen de cercetare nu va avea niciodată un impact real asupra oamenilor – din punct de vedere biologic, nu putea să aibă un impact la fel de mare cum ar fi avut un studiu pe primate.

Ce nu-i spune este că în 2000, când au abordat-o cei de la institut, se împliniseră aproape 10 ani de la moartea Klarei şi 20 de la moartea lui Simon. „Mai gândiţi-vă”, i-a spus directoarea, iar Varya i-a promis că avea să o facă, în timp ce calcula deja câţi ani i-ar fi luat să ducă studiul la capăt, pentru a evalua apoi cât îi mai rămânea înainte să intre ea însăşi în declin. Însă când s-a întors la laboratorul ei de la Columbia, unde abia începuse un nou studiu pe drojdii, n-a mai simţit nici satisfacţie, nici mândrie, ci inutilitate. Pe vremea când era la doctorat, cercetarea ei fusese revoluţionară, dar, 20 de ani mai târziu, orice

student postdoctoral era în stare să prelungească durata de viaţă a unei muşte sau a unui vierme. Peste cinci ani, care aveau să fie realizările ei? Cel mai probabil nu avea să fie vorba despre un partener sau despre copii, în schimb ar fi putut avea asta: o mare descoperire. Un alt mod de a-şi aduce contribuţia în lume.

A mai acceptat oferta şi din alt motiv. Varya îşi spusese mereu că făcea cercetare din pasiune – pasiune pentru viaţă, pentru ştiinţă, pentru fraţii şi sora ei care nu apucaseră să ajungă la bătrâneţe –, dar, în adâncul inimii, se temea că adevărata ei motivaţie era frica. Teama că nu deţinea controlul, că viaţa scăpa printre degete orice ar fi făcut. Teama că Simon, Klara şi Daniel măcar trăiseră în lume, în timp ce ea trăia în munca ei, în cărţile ei şi în capul ei. Simţea că postul oferit de Institutul Drake era ultima ei şansă. Dacă reuşea să se forţeze, să nu ţină cont de nefericirea pe care ar fi putut să i-o aducă, ar mai fi redus din vinovăţie, din datoria pe care supravieţuirea ei o generase.

— Mănuşile, spune ea, oprindu-se în faţa uşii vivariumului. Să nu cumva să le scoateţi, pe niciuna.

Luke ridică mâinile. La gât îi atârnă aparatul de fotografiat; carnetul şi reportofonul le-a lăsat în birou. Varya deschide uşa etanşeizată cu cauciuc de la Vivarium 1, altă uşă care nu se deschide decât cu codul pe care Annie îl schimbă lunar, şi-l conduce pe Luke în vacarmul orbitor de la ora prânzului.

*

Vivarium înseamnă „locul vieţii” în latină. În domeniul ştiinţelor, desemnează spaţiul îngrădit în care sunt ţinute animale vii în condiţii care mimează habitatul lor natural. Care este habitatul natural al maimuţei rhesus? Oamenii sunt singura primată cu o răspândire mai mare pe suprafaţa globului decât maimuţele rhesus, nişte nomazi care călătoresc pe uscat şi pe apă, care pot trăi la fel de bine la mare altitudine, într-o pădure tropicală sau într-o mlaştină cu mangrove. Din Puerto Rico până în Afghanistan, acestea prosperă, populând templele, malurile canalelor şi gările. Se hrănesc cu insecte şi frunze, dar mai ales cu ce rămâne în urma oamenilor: frigănele, arahide, banane, îngheţată. Zilnic parcurg kilometri întregi.

Nimic din toate acestea nu e uşor de reprodus în laborator, dar cei de la Institutul Drake s-au străduit. Fiind animale sociale, maimuţele rhesus sunt puse câte două în cuşcă, iar cuştile comunică între ele, creând astfel un pasaj de lăţimea vivariumului. Activităţile de diversificare le furnizează maimuţelor stimularea de care au nevoie: psihologică, prin intermediul puzzle-urilor cu hrană şi al oglinzilor, dar şi al mingilor de plastic, al videoclipurilor vizionate pe iPad-uri (deşi de curând iPad-urile au fost retrase pentru că maimuţele le spărgeau prea des ecranele) şi al sunetelor din junglă difuzate în boxe aflate deasupra cuştilor. Un reprezentant al Departamentului Federal al Agriculturii efectuează

o inspecţie anuală pentru a se asigura că sunt respectate prevederile legale privind bunăstarea animalelor, iar anul trecut acesta le-a recomandat angajaţilor să poarte din când în când haine speciale – pălării sau mănuşi cu modele şi culori interesante – pentru a suscita curiozitatea animalelor şi pentru a le distra, iar aceştia s-au conformat.

Varya nu îşi face iluzii. Sigur că maimuţele ar prefera să trăiască în aer liber. Dar, pentru că desfăşoară un singur studiu, cuştile institutului sunt mai mari decât dimensiunea recomandată de Institutul Naţional pentru Sănătate. În spatele vivariumului se află o zonă împrejmuită mai mare, în care maimuţele se pot juca cu anvelope şi frânghii şi în care se pot legăna pe plase; adevărul e că ar putea fi mai mare, iar fiecare maimuţă nu petrece acolo decât câteva ore pe săptămână. Dar scopul studiului ei este nu să testeze medicamente noi sau să cerceteze virusul imunodeficienţei simiene, ci să le prelungească durata de viaţă cât mai mult. De ce ar fi fost de condamnat?

Se întoarce spre Luke şi trece în revistă toate subiectele de discuţie pregătite de Annie. Dacă nu ar fi existat cercetarea pe primate, n-ar fi fost descoperite o mulţime de virusuri. Nenumărate vaccinuri n-ar fi fost elaborate şi un număr mare de tratamente pentru Alzheimer, Parkinson şi SIDA nu ar fi fost posibile. Mai era şi faptul că viaţa în libertate nu era tocmai uşoară din cauza prădătorilor şi a riscului de a muri de foame. Numai unui sadic şi, poate, psihologului Harry Harlow le-ar

fi făcut plăcere să vadă o maimuţă în cuşcă, dar cel puţin la Institutul Drake erau îngrijite şi protejate.

Ceea ce nu înseamnă că nu-şi dă seama că un vizitator îşi poate face impresia greşită. Cuştile stau unele peste altele de-a lungul pereţilor, iar Varyei şi lui Luke nu le rămâne decât o cale de acces îngustă, chiar pe mijloc. Animalele sunt cu faţa spre ei, răstignite pe plasa de sârmă ca nişte şopârle. Burţile roz le atârnă, iar degetele ies prin ochiurile plasei. Maimuţele dominante privesc fix, în tăcere, cu gurile larg deschise şi colţii lungi, îngălbeniţi, la vedere; cele mai puţin dominante doar se strâmbă şi ţipă. La fel reacţionează şi la noul director al institutului, care vine în vizită o dată sau de două ori pe an şi stă cât mai puţin.

În primul ei an, Varya s-a bucurat de acelaşi tratament. Şi-a mobilizat toată stăpânirea de sine ca să n-o ia la goană. A rămas şi, chiar dacă fosta directoare a avut dreptate – Varya îşi petrece cea mai mare parte a timpului în birou –, face tot posibilul să viziteze vivariumul o dată pe zi, de obicei când se serveşte micul dejun. Nu atinge animalele, dar îi place să vadă cum se simt, să vadă dovada reuşitei ei. Întâi i le indică lui Luke pe cele cu un regim alimentar sărac în calorii, apoi pe cele care mănâncă după pofta inimii. Luke fotografiază fiecare grup. Bliţul le face să ţipe şi mai tare. Unele maimuţe au început să zguduie gratiile cuştilor, aşa că Varya ridică tonul explicându-i că maimuţele din grupul de control sunt mai predispuse la instalarea timpurie a

diabetului şi că riscul de îmbolnăvire e de trei ori mai ridicat în cazul lor faţă de cele care primesc hrană restricţionat. Cele din urmă par şi mai tinere: cele mai bătrâne dintre ele au o blană arămie, bogată, în timp ce omoloagele lor din grupul de control au riduri, încep să chelească şi li se văd posterioarele roşii prin blană.

Se află abia la jumătatea studiului, aşa că e prea devreme pentru evaluarea duratei totale de viaţă. Totuşi e clar că rezultatele sunt promiţătoare, dau de înţeles că teza Varyei ar fi validă. Rostind aceste cuvinte, se simte atât de mândră, încât uită de ţipete, agitaţie, miros şi îşi cuprinde cu o privire satisfăcută subiecţii, maimuţele.

*

După ce pleacă Luke, o caută pe Frida.

Mai devreme a rugat-o pe Annie s-o mute în celulă. Frida e maimuţa ei preferată, dar le-ar dăuna imaginii publice – Frida, cu fruntea ei lată şi teşită, cu ochii aurii tiviţi cu negru, ca şi cum ar fi daţi cu dermatograf. Când era mică avea urechile prea mari şi degetele lungi şi rozalii. A sosit în California la o săptămână după Varya. În dimineaţa aceea, Annie a primit un transport de maimuţe noi, dar una dintre ele a întârziat din cauza viscolului; era vorba despre un pui care se născuse într-un centru de cercetare din Georgia. Annie trebuia să plece, aşa că Varya a rămas. La 09: 30 în seara aceea, o dubiţă albă, fără însemne, a urcat cu

zgomot dealul şi s-a oprit în faţa laboratorului pentru primate. Din ea s-a dat jos un băiat neras, care n-avea mai mult de 20 de ani şi care a pus-o pe Varya să semneze de primire, ca şi cum i-ar fi livrat pizza. Părea să nu-i pese câtuşi de puţin de conţinutul livrării sau poate că era doar sătul de ea: când a scos din spate cuşca acoperită cu o pătură, dinăuntru s-au auzit nişte scâncete atât de groaznice, încât Varya s-a dat instinctiv un pas înapoi.

Dar animalul era de-acum responsabilitatea ei Era îmbrăcată în echipament de protecţie complet, dar asta nu făcea cu nimic mai suportabile sunetele care s-au auzit din cuşcă în momentul în care şoferul i-a predat-o. S-a şters pe faţă vizibil uşurat şi a pornit în pas sprinţar spre dubiţă. Apoi a coborât dealul în viteză, lăsând-o pe Varya singură cu sursa de urlete.

Cuşca avea dimensiunea unui cuptor cu microunde. Abia a doua zi urmau s-o pună la un loc cu suratele ei, aşa că Varya a dus cuşca într-o cameră separată, de mărimea unei debarale, şi a pus-o pe jos. Deja o dureau braţele, iar pulsul i se zbătea de groază. De ce acceptase? Şi încă nici nu făcuse partea cea mai grea, transferul efectiv din cuşca veche în cea nouă, care presupunea ca Varya să atingă animalul dinăuntru.

Cuşca era în continuare acoperită cu ceea ce Varya a înţeles abia atunci că era o păturică pentru bebeluşi, cu zdrăngănitoare galbene imprimate pe ea. A tras un colţ al păturicii, iar ţipetele animalului s-au înteţit. Varya s-a aşezat pe călcâie. Anxietatea

îi creştea văzând cu ochii – ştia că trebuia să facă transferul în acel moment, altfel nu avea să mai fie în stare –, aşa că a ridicat cuşca mică de transport, a pus-o în cea mai mare şi a dat la o parte pătura. Cuşca de transport era doar puţin mai mare decât maimuţa, dar animalul a început să se învârtească, ţinându-se de gratii. Se mişca atât de repede, încât Varya nici nu-i vedea faţa, dar confuzia şi frica maimuţei erau insuportabile. A întins mâna şi a deschis capacul cuştii aşa cum îi arătase Annie.

Puiul a ţâşnit ca din puşcă. N-a aterizat în cuşca mare, ci pe pieptul Varyei. N-a avut cum să se ferească: a început să ţipe şi a căzut din genunchi în fund. A crezut că maimuţa voia să o atace, în schimb s-a prins cu braţele subţiri de spatele Varyei şi a rămas aşa, cu faţa lipită de pieptul ei.

Care dintre ele era mai îngrozită? În mintea Varyei se derulau imagini cu amibiază şi hepatita B, toate bolile pe care le visa noapte de noapte şi de care se temea că avea să moară, toate motivele pentru care nu voise să accepte postul de la bun început. Dar de toate fricile ei stătea lipită o altă fiinţă vie. Trupul puiului cântărea mult, avea un trup mai masiv decât al unui bebeluş care, prin comparaţie cu maimuţa, părea de-a dreptul gol pe dinăuntru. Nu ştie cât au stat aşa – Varya legănându-se pe călcâie, iar maimuţa plângând. Avea trei săptămâni. Varya ştia că fusese luată de la mama ei la două săptămâni, că era primul ei pui şi că mama, pe care o chema Songlin – adusă de la un centru de reproducere din Guangxi, China –,

fusese atât de înnebunită, încât trebuiseră să o sedeze.

Când a ridicat privirea, Varya a văzut în oglinda montată pe cuşcă imaginea lor. I-a venit în minte tabloul Fridei Kahlo, *Autoportret cu maimuţă.* Varya nu semăna cu pictoriţa – nici nu era puternică, nici nu avea atitudinea ei sfidătoare –, iar laboratorul, cu pereţii bej de beton, nu avea nicio legătură cu yucca şi frunzele mari, lucioase din tablou. Însă rămânea maimuţa din braţele Varyei, cu ochii ei negri şi mari ca murele; erau două, la fel de speriate şi la fel de singure, şi priveau fix în oglindă.

Capitolul 31

În urmă cu trei ani şi jumătate, când Varya a ajuns la Kingston după moartea lui Daniel, Mira a dus-o în camera de oaspeţi şi a închis uşa.

— Trebuie să-ţi arăt ceva, i-a spus.

Mira s-a aşezat pe marginea patului, cu un laptop în braţe. Cu picioarele încordate şi degetele de la picioare râcâind covorul, i-a arătat Varyei mai multe pagini de internet din istoricul browserului: căutări pe Google despre romi, o captură de ecran cu Bruna Costello de pe site-ul FBI cu cei mai căutaţi infractori. Varya a recunoscut-o imediat. Dintr-odată, a simţit cum o ia cu vertij: picăţele argintii au început să se rotească asemenea confettiului. A fost gata să se prăbuşească pe podea.

— E femeia pe care o urmărea Daniel. A luat

pistolul din magazie şi s-a dus cu maşina până în West Milton, unde locuia ea. Am vorbit la telefon cu agentul care l-a împuşcat, a spus Mira, iar vocea i s-a frânt ca o trestie. De ce, Varya? De ce-a făcut Daniel asta?

Aşa că Varya i-a povestit Mirei despre femeie. Avea vocea gâtuită, cuvintele, acoperite parcă cu rugină, dar a insistat să le rostească, până când au început să curgă mai repede, mai limpezi. Voia cu disperare s-o ajute pe Mira să priceapă ce se întâmplase. Însă când a terminat, Mira părea şi mai derutată.

— Dar a trecut atât de mult timp de-atunci, a spus ea. E o întâmplare atât de veche.

— Nu şi pentru el.

Varya şi-a dat drumul la lacrimi, ştergându-şi obrajii cu palmele.

— Dar ar fi trebuit să fie, ar trebui să fie.

Ochii Mirei erau roşii, gâtul, stacojiu.

— Doamne, Varya! De ce naiba n-a lăsat-o baltă?

S-au sfătuit ce să-i spună lui Gertie. Varya a propus să-i explice că, după ce a fost suspendat, Daniel a făcut o fixaţie pentru infracţiunile comise de femeie – că ideea de a face dreptate îi dăduse un sens în viaţă. Mira nu voia s-o mintă.

— Ce mai contează dacă-i spunem adevărul? a întrebat-o. Nu e ca şi cum l-ar aduce pe Daniel înapoi. N-o să schimbe cu nimic felul în care a murit.

Dar Varya nu era de acord cu ea. Ştia că poveştile aveau puterea de a schimba realitatea:

trecutul şi viitorul, chiar şi prezentul. Încă din timpul doctoratului devenise agnostică, dar singurul principiu din iudaism cu care continua să fie de acord era cel legat de puterea cuvintelor. Se strecurau pe sub uşi şi prin gaura cheii. Se înfigeau în sufletul oamenilor şi se insinuau de-a lungul generaţiilor. Adevărul ar fi putut să schimbe felul în care Gertie îşi percepea copiii, copii care nu mai erau în viaţă ca să se poată apăra. Şi cu siguranţă ar fi făcut-o să sufere şi mai mult.

În noaptea aceea, în timp ce Mira şi Gertie dormeau, Varya s-a dat jos din patul pentru oaspeţi şi s-a dus în birou. Urmele aproape imperceptibile ale lui Daniel împânzeau camera – reconfortante în familiaritatea lor, sfâşietoare în superficialitatea lor. Lângă calculator era un prespapier în forma podului Golden Gate pe care Varya îl cumpărase din aeroportul internaţional din San Francisco pe vremea când era doar o studentă postdoctorală foarte ocupată; în drum spre Kingston, de Hanuca, şi-a dat seama că a uitat să cumpere cadouri. A sperat că Daniel avea să creadă că era un obiect de artă. N-a fost aşa. „Un flecuşteţ cumpărat din aeroport?” a hohotit el lovind-o uşor. Între timp, spoiala aurie oxidase şi se făcuse verde ca cuprul; nu a ştiut că îl păstrase toţi anii aceia.

S-a aşezat pe scaunul lui şi şi-a lăsat capul pe spate. Nu se dusese la Amsterdam de Ziua Recunoştinţei, aşa cum îi spusese lui; nu avusese nicio conferinţă. Îşi scosese o pungă de legume congelate, le pusese în tigaie cu nişte ulei de măsline şi mâncase amestecul deloc apetisant de

una singură, la masa din bucătărie. În toamna aceea, anxietatea legată de data morţii lui Daniel devenise acută. Nu ştia ce urma să se întâmple a doua zi, nu se simţea în stare să fie martoră – sau poate tocmai asta era problema: dacă ar fi fost de faţă, s-ar fi simţit responsabilă. În continuare îi era teamă că ar fi putut contracta sau că ar fi putut transmite ceva îngrozitor, ca şi cum norocul ei era ceva rău şi contagios. Cel mai bun lucru pe care-l putea face era să stea departe de Daniel.

Dar la ora 09: 00 dimineaţa, a doua zi după Ziua Recunoştinţei, avea deja palpitaţii. Transpira atât de abundent, încât efectul unui duş rece nu a durat decât puţin. Varya a făcut ce-şi jurase că nu avea să facă: l-a sunat. El a anunţat-o că urma să pornească în căutarea ghicitoarei, dar ei i se păruse atât de neverosimil, că nu-l crezuse. După care a urmat vechiul joc al vinovăţiei. Vocea lui Daniel a căpătase un ton insinuant, copilăros *– Ar fi fost frumos dacă ai fi venit şi tu ieri –,* iar ea a simţit un amestec de enervare şi ură de sine. Uneori ştergea mesajele vocale de la el fără să le asculte ca să nu-i audă tonul, o afectare rănită care o scotea din minţi de fiecare dată, ca şi cum Daniel ar fi fost de fapt mulţumit că îl dezamăgeşte din nou şi din nou. De ce o tot suna? În definitiv, o avea pe Mira. Cu cât îşi dădea seama mai repede că Varya nu avea ce să-i ofere şi că urma să continue să-l dezamăgească, cu atât mai repede putea fi fericit, el eliberat de ea şi ea eliberată de el.

O chitanţă de la curăţătorie şi-a luat zborul de

sub prespapier, oprindu-se lângă calculator. De pe partea cealaltă se vedea scrisul ordonat şi pătrăţos al lui Daniel. Varya a întors-o cu scrisul spre ea. *Limbajul este puterea noastră,* scrisese el. Dedesubt mai era ceva notat, iar Daniel îngroşase literele de atâtea ori că păreau în relief, tridimensionale: *Gândurile au aripi.*

*

Ştia exact ce înseamnă. Odată, când era încă la doctorat, a încercat să-i explice acest fenomen primei sale psihoterapeute.

— Nu e vorba că vreau *să văd* că ceva e curat, i-a spus. Vreau *să simt* că e curat.

— Şi dacă nu simţiţi că e curat, ce se întâmplă? a întrebat-o psihoterapeuta.

Varya a ezitat. Adevărul era că nu ştia exact ce s-ar fi întâmplat; se simţea încontinuu ameninţată, avea senzaţia că spectrul distrugerii plutea deasupra ei şi că ritualurile reușeau să-l ţină la distanţă.

— Atunci s-ar întâmpla ceva rău, i-a răspuns.

Când a început totul? Fusese mereu anxioasă, dar ceva s-a schimbat după vizita la femeia de pe strada Hester. În apartamentul rishikăi, Varya a fost sigură că aceasta era o impostoare, dar, odată ajunsă acasă, profeţia a început să sape în ea ca un virus. Acelaşi lucru au păţit şi fraţii, şi sora ei: se vedea clar în sprinturile lui Simon, în tendinţa spre furie a lui Daniel, în felul în care Klara s-a detaşat şi s-a îndepărtat de ei.

Poate că fuseseră mereu aşa sau poate că oricum ar fi devenit aşa. Dar nu, Varya ar fi remarcat deja personalităţile viitoare, inevitabile, ale fraţilor şi surorii ei. Ar fi ştiut.

Avea 13 ani şi jumătate când i-a venit ideea că, dacă evita crăpăturile din asfaltul trotuarului, avea să împiedice împlinirea profeţiei Klarei. De ziua ei, la 14 ani, i s-a părut absolut necesar să stingă toate lumânările deodată, cât mai repede, altfel ceva groaznic i s-ar fi întâmplat lui Simon. I-au scăpat trei lumânări, iar Simon, care avea doar 8 ani atunci, s-a grăbit să le stingă. Varya a ţipat la el, conştientă că părea egoistă, dar nu asta era problema. Problema era că gestul lui Simon distrusese încercarea ei de a-l proteja.

Fusese diagnosticată abia la 30 de ani. În zilele noastre, există un acronim pentru tulburările fiecărui copil, dar când Varya era tânără, compulsiunile nu păreau altceva decât secretul ei împovărător. După moartea lui Simon, s-au înrăutăţit. Abia când era la doctorat s-a gândit că ar fi putut să încerce psihoterapia şi abia când psihoterapeuta a pronunţat cuvântul TOC [tulburare obsesiv-compulsivă] şi-a dat seama că exista un nume pentru nevoia sa constantă de a se spăla pe mâini şi pe dinţi, de a nu folosi toaletele şi spălătoriile publice, de a evita spitalele, de a nu atinge uşile, scaunele din metrou şi mâinile altora, toate ritualurile pe care le folosea pentru a se proteja ceas de ceas, zi de zi, lună de lună şi an de an.

Câţiva ani mai târziu, altă psihoterapeută a

întrebat-o ce o sperie exact. Iniţial, Varya a rămas interzisă, nu pentru că nu ştia ce-i provoca frica, ci pentru că era mai greu să se gândească ce nu i-o provoca.

— Daţi-mi câteva exemple, a îndemnat-o psihoterapeuta. În seara aceea, Varya a făcut o listă.

Cancerul. Schimbările climatice. Să fie victima unui accident de maşină. Să producă un accident de maşină. (Avusese o perioadă în care gândul că ar fi putut să omoare un biciclist când vira la dreapta a făcut-o pe Varya să urmărească orice biciclist pe mai multe străzi, să fie sigură că nu l-a lovit.) Oameni înarmaţi. Accidente de avion – o condamnare la moarte pe loc! Oameni cu plasturi. SIDA – de fapt, orice virus, bacterie sau boală. Să infecteze pe cineva. Suprafeţele murdare, lenjeria de pat murdară, secreţiile trupului uman. Farmaciile şi drogheriile. Căpuşele, ploşniţele şi păduchii. Substanţele chimice. Oamenii fără adăpost. Mulţimile. Nesiguranţa, riscul, situaţiile cu final deschis. Responsabilitatea şi vinovăţia. Până şi de propria minte îi e frică. Se teme de puterea pe care o are asupra ei.

La următoarea şedinţă, Varya a citit lista cu voce tare. Când a terminat, psihoterapeuta s-a lăsat pe spate în fotoliu.

— În regulă, i-a spus. Dar de ce vă este frică cu adevărat?

Varya a izbucnit în râs confruntată cu simplitatea aparentă a întrebării De pierdere îi era frică, fireşte. Pierderea propriei vieţi şi a vieţii celor

dragi.

— Dar aţi trecut deja prin asta, i-a spus psihoterapeuta. V-au murit tatăl, cei doi fraţi şi sora – aţi suferit o pierdere familială mai grea decât cei mai mulţi oameni mai în vârstă decât dumneavoastră. Şi aţi rămas în picioare. Mă rog, aşezată, a adăugat zâmbind în direcţia canapelei într-adevăr, Varya a rămas aşezată, dar nu a fost aşa de simplu. *Pierduse* părţi din propria persoană odată cu pierderea fraţilor şi a surorii ei Era ca şi cum ar fi urmărit cum se ia curentul treptat în tot cartierul: întâi se cufundă în întuneric o zonă, apoi altele, pe rând. Anumite forme de curaj – curajul emoţional – şi dorinţa. Preţul singurătăţii e mare, ştie foarte bine, dar preţul pierderii e şi mai mare.

Dar nu a înţeles asta mereu. Avea 27 de ani era la doctorat şi-şi luase un curs la departamentul de fizică, predat de un profesor invitat din Edinburgh, care studiase cu un cercetător pe nume Peter Higgs.

„Sunt mulţi cei care nu-l cred pe doctorul Higgs”, îi spusese Varyei. „Dar greşesc”.

Se aflau într-un restaurant italienesc din Midtown. Profesorul i-a explicat atunci că doctorul Higgs postulase existenţa aşa-numitului boson Higgs care conferea masă particulelor. Conform acestuia, bosonul ar fi putut furniza cheia înţelegerii universului, constituind un element central al fizicii moderne, deşi nimeni nu-l văzuse până atunci Mai mult, bosonul ar fi fost dovada faptului că universul era organizat conform principiului simetriei, iar cele mai interesante

evoluţii în acest univers simetric, cum ar fi fiinţele umane, erau aberaţii, produse ale momentelor scurte în care simetria se defecta.

Pe unele dintre prietenele Varyei întârzierea ciclului le lua complet prin surprindere, dar nu şi pe Varya: într-o dimineaţă s-a trezit şi şi-a dat seama că nu mai era ea însăşi cu trei zile înainte făcuse sex cu profesorul Higgs în patul de-o persoană din apartamentul lui din campus. Când acesta şi-a făcut loc cu capul între picioarele ei mişcându-şi limba, Varya a avut primul ei orgasm. La scurt timp după aceea, profesorul Higgs a devenit politicos şi distant şi nu a mai sunat-o niciodată. Atunci şi-a imaginat celulele străine care creşteau în corpul ei şi s-a gândit: *Îmi vei distruge viaţa. Mă vei ţine în loc pentru tot restul vieţii. Vei face lumea să pară un loc atât de colorat şi de real, încât nu voi mai reuşi să uit de durerea mea nicio clipă.* Aberaţiile o înspăimântau, tot ceea ce nu putea fi controlat; prefera consecvenţa liniştitoare a simetriei. Când s-a programat la centrul de planificare familială de pe strada Bleecker pentru a i se curăţa uterul, a vizualizat cum aberaţia dispare fără urmă, ca în spatele uşilor unui lift, ca şi cum n-ar fi fost acolo niciodată.

Alţii vorbesc despre extazul pe care îl oferă sexul şi despre bucuriile ceva mai complicate pe care le ai ca părinte, dar pentru Varya nu există plăcere mai mare decât uşurarea – uşurarea pe care o simte când se dovedeşte că lucrurile de care îi e teamă nu există. Şi chiar şi aceasta e temporară: o plăcere adusă de vânt şi apoi purtată

de acesta, un hohot de râs isteric – *Ce-a fost în capul meu?* –, urmate de erodarea lentă a certitudinii, de îndoiala care se strecoară înăuntru pe nesimţite, obligând-o să mai verifice o dată în oglinda retrovizoare, să mai facă un duş, să mai cureţe o clanţă.

Varya a mers suficient la terapie cât să înţeleagă că toate erau poveşti din capul ei. Convingerea ei că ritualurile funcţionează, că gândurile pot schimba cursul lucrurilor sau că pot ţine la distanţă nenorocirile e un truc magic şi ea o ştie. E o ficţiune de care are nevoie pentru a supravieţui. Şi totuşi, şi totuşi: mai e doar o poveste dacă crezi în ea cu adevărat? Secretul ei cel mai mare, motivul pentru care nu crede că va scăpa vreodată de această tulburare, este că în anumite zile nu o priveşte ca pe o boală. În anumite zile nu i se pare absurd să creadă că un gând poate să se adeverească.

În mai 2007, la şase luni de la moartea lui Daniel, Mira a sunat-o pe Varya isterică:

— L-au achitat pe Eddie O'Donoghue, i-a spus.

În urma unei anchete interne se stabilise că nu existau probe că ar fi încălcat legea.

Varya nu a plâns. A simţit cum o cuprinde furia şi apoi cum se instalează înăuntrul ei, ca un copil. Deja nu mai credea că Daniel murise din cauza unui glonţ ţintit spre pelvis, dar care deviase în coapsă, perforându-i artera femurală, lucru care îl făcuse să piardă tot sângele în mai puţin de zece minute. Moartea lui nu era o dovadă a fragilităţii corpului, ci a puterii minţii umane, un adversar

complet diferit. Demonstra faptul că gândurile aveau aripi.

Capitolul 32

Într-o vineri dimineaţă, pe drum spre lucru, Varya trage pe marginea drumului, parchează şi îşi lasă capul să-i cadă între genunchi. Se gândeşte la Luke. De două zile o aşteaptă la laborator la 7: 30 dimineaţa, apoi o urmează în vivarium. Aici o ajută la diferite treburi – să cântărească crochetele pentru masa animalelor, să transporte cuştile grele în magazie pentru a fi curăţate –, iar animalele s-au ataşat de el. Miercuri a inventat un joc cu unul dintre masculii mai în vârstă, Gus, o maimuţă rhesus superbă, cu o blană portocalie deasă şi un ego pe măsură. Gus se apropia de uşa cuştii şi îşi oferea burta pentru a fi scărpinat. În continuare, fie sărea înapoi, încercând să-l ia prin surprindere pe Luke, care râdea şi se prefăcea surprins, fie stătea şi-l lăsa pe Luke să-l scarpine pe burta de culoarea somonului, lingându-şi buzele în semn de afecţiune.

Când Varya s-a arătat uimită de abilităţile sale de a interacţiona cu maimuţele şi de dorinţa lui de a ajuta, Luke i-a explicat că crescuse la o fermă, că munca fizică şi interacţiunea cu animalele îi sunt familiare şi că oricum asta îi ceruse redactorul de la *Chronicle*: o descriere a vieţii de zi cu zi la Institutul Drake, din care să reiasă că cercetătorii sunt oameni ca toţi ceilalţi şi că fiecare maimuţă are personalitatea ei. Joi, în timp ce mâncau de

prânz în birou – Varya din caserola cu broccoli şi fasole neagră, iar Luke un sandviş cu pui în lipie, cumpărat din atrium –, a întrebat-o dacă ea le privea pe maimuţe ca pe indivizi şi dacă o deranja că erau ţinute în cuşti. Dacă ar fi întrebat-o asta luni, ar fi fost reticentă. Dar cum zilele trecuseră atât de agreabil, fără crize sau critici, joi s-a simţit suficient de relaxată încât să-i răspundă sincer.

Înainte să se angajeze la Institutul Drake, nu lucrase niciodată cu organisme de asemenea dimensiuni. Maimuţele erau fiinţe din carne şi oase, imposibil de ignorat: miroseau, ţipau, aveau blană peste tot, se îmbolnăveau de diabet şi endometrioză. Sfârcurile roz ca guma de mestecat li se umflau, iar feţele lor exprimau toată gama de emoţii. Era imposibil să te uiţi în ochii lor şi să nu vezi, sau să ţi se pară că vezi, exact ce gândeau. Nu erau nişte subiecţi pasivi, asupra cărora să acţionezi după bunul plac, ci participanţi cu păreri proprii. Era atentă să nu le antropomorfizeze, însă o frapaseră în primii ani trăsăturile faciale atât de apropiate de ale noastre şi mai ales ochii. Când se adunau la un loc şi o fixau cu ochii lor fără sfârşit, avea impresia că erau oameni îmbrăcaţi în costume de maimuţă, care priveau prin tăieturile măştilor.

— În mod evident, era o atitudine imposibil de menţinut, i-a mărturisit lui Luke.

Ea stătea la biroul ei, iar Luke la biroul lui Annie. Îşi proptise glezna dreaptă pe genunchiul stâng; aşa, cu picioarele lui lungi, acum îndoite, aveau o alură stângace de păianjen, tipică unui

bărbat înalt şi tânăr. Varya s-a relaxat graţie atenţiei lui binevoitoare, astfel că a continuat.

— De Ziua Recunoştinţei – în cel de-al doilea sau cel de-al treilea an la Drake – l-am vizitat pe fratele meu, care lucra ca medic militar, şi i-am povestit toate astea. El mi-a spus despre un pacient pe care îl consultase în ziua respectivă, un soldat de 23 de ani cu o amputaţie infectată, care-i înjura pe afghani ori de câte ori era atins de fratele meu. Daniel şi-l amintea de la o evaluare medicală efectuată cu câţiva ani în urmă, pentru că soldatul era atât de îngrijorat de situaţia Afghanistanului şi a oamenilor de acolo, că Daniel aproape recomandase o evaluare psihiatrică. Se temea că băiatul era prea sensibil.

Daniel a stat atunci într-o poziţie asemănătoare cu poziţia lui Luke din acea joi – picior peste picior, cu ochii mari, alerţi –, dar avea pungi întunecate sub ochi, iar părul lui cândva bogat se rărise. Varya şi l-a amintit în copilărie, fratele ei mai mic, al cărui idealism fusese înlocuit de ceva mai realist, dar la fel de simplu, ceva ce recunoştea şi la ea.

— Din punctul lui de vedere, a continuat Varya, era imposibil să supravieţuieşti dacă nu-ţi dezumanizai duşmanul, dacă nu-l vedeai ca pe un duşman de la bun început. Compasiunea e apanajul civililor, nu al celor care au datoria să acţioneze. Acţiunea presupune o alegere. Şi e mai bine să intervii în favoarea unei tabere, decât a niciuneia.

A potrivit capacul pe caserola de plastic şi s-a

gândit la Frida, care făcea parte din grupul cu regim alimentar sărac în calorii. La început, maimuţa a ţipat încontinuu să i se dea mai multă mâncare. Ţipetele ei o bântuiau pe Varya şi acasă. Ceva din foamea neruşinată a Fridei îi provoca şi vinovăţie, şi silă. Dorinţa de viaţă a Fridei era atât de evidentă, atât de vizibilă în privirea ei acuzatoare, încât Varya aproape se aştepta să renunţe din moment în moment la ţipetele sacadate şi rudimentare şi să înceapă să vorbească.

— M-am ataşat de maimuţe, a adăugat ea. N-ar trebui s-o recunosc, nu e foarte ştiinţific din partea mea, dar le cunosc deja de zece ani. Şi-mi reamintesc mereu că studiul le face bine şi lor. Le protejez mai ales pe cele cu regim restricţionat. Astfel vor trăi mai mult.

Luke nu zicea nimic. A oprit reportofonul şi nu s-a atins de carnetul lui, care era pe biroul lui Annie.

— Indiferent ce-ar fi, trebuie să tragi o linie şi să zici: „Cercetarea asta merită. Viaţa acestui animal valorează pur şi simplu mai puţin decât descoperirile medicale pe care le permite”. N-ai de ales.

În noaptea aceea, Varya a stat trează ore întregi, întrebându-se de ce împărtăşise toate acele lucruri cu Luke şi cum aveau să o afecteze dacă le publica în articolul lui. L-ar fi putut ruga să omită conversaţia, dar asta ar fi însemnat că îşi punea la îndoială într-un mod inadmisibil şi munca, şi atitudinea necesară pentru a o duce la bun

sfârşit. În timp ce stă în maşină, are o senzaţie de greaţă. O copleşeşte sentimentul că s-a pus pe ea într-o poziţie riscantă, dar şi că l-a trădat pe Daniel. Când se gândeşte cum o aşteaptă Luke la laborator, îl vede pe fratele ei. N-are nicio logică. Tot ce au în comun e înălţimea, şi totuşi imaginea persistă: Daniel aşteptând-o în fâşul şi în rucsacul lui Luke, faţa lui Daniel suprapusă peste cea a lui Luke, mai tânără şi mai plină de speranţă. Imaginea se transformă şi îl vede pe Daniel în rulotă, împuşcat în picior, într-o baltă de sânge, şi conştientizează că, dacă n-ar fi fost atât de retrasă, el i-ar fi vorbit despre Bruna şi l-ar fi putut salva.

Până când îi dispare senzaţia de greaţă şi mâinile îi sunt suficient de sigure ca să ţină volanul, trece o oră. N-a mai întârziat niciodată atât de mult la serviciu, dar Annie, spre uşurarea ei, l-a dus pe Luke la bucătărie, unde o ajută să cântărească mâncarea pe care maimuţele nu au mâncat-o şi să pregătească puzzle-urile cu crochete pentru săptămâna viitoare. Varya îl evită, lucrează la dosarul pentru finanţare, cu uşa închisă. La un moment dat, cineva bate la uşă. Annie n-ar deranja-o niciodată, deci Varya ştie că nu poate fi decât Luke.

— M-am gândit să te întreb dacă n-ai vrea să iei cina, îi spune el când îi deschide.

Stă cu mâinile în buzunar, iar când îi vede expresia derutată, îi zâmbeşte.

— S-a făcut deja ora 06: 00 seara.

— Nu mi-e foame, mulţumesc.

Se întoarce la birou să închidă calculatorul.

— Atunci un pahar? Vinul conţine resveratrol. Nu poţi spune că nu mi-am făcut temele.

Varya oftează.

— Conversaţia ar fi înregistrată?

— E alegerea ta. Eu m-am gândit că nu.

— Dacă nu e înregistrată, la ce bun? întreabă ea rotindu-se cu scaunul?

— Pentru a socializa, contact uman?

Luke o priveşte ciudat, ca şi cum nu-şi dă seama dacă ea glumeşte sau nu.

— Nu muşc. Sau, mă rog, muşc mai puţin decât maimuţele.

Stinge lumina în birou, iar faţa lui Luke intră în penumbră, luminată doar de neoanele de pe culoar. L-a jignit.

— Fac eu cinste, adaugă el. În semn de mulţumire.

Ulterior se va întreba de ce a acceptat să meargă când toată fiinţa ei îi spunea să nu o facă şi ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi refuzat. Să fi fost vinovăţie, oboseală? Era atât de sătulă de sentimentul de vinovăţie care părea să se diminueze numai când muncea sau când se spăla pe mâini cu apă atât de fierbinte, că senzaţia nu mai era de apă, ci de foc sau gheaţă. Se diminua şi când îi era foame, ceea ce se întâmpla des – erau momente când se simţea suficient de uşoară încât să-şi ia zborul spre cer, să plutească în derivă până la fraţii ei. Iar acum îi era foame. Totuşi ceva a împins-o să se ducă, să spună da.

*

Se opresc într-un bar de vinuri de pe Grant Avenue şi împart o sticlă de vin roşu, un Cabernet cultivat şi îmbuteliat la 7 kilometri mai la sud, care îşi face imediat efectul asupra Varyei. A trecut atât de mult de la ultima masă, dar nu mănâncă niciodată la restaurant, aşa că bea şi-l ascultă pe Luke povestindu-i despre copilăria lui: familia lui are o livadă de cireşi în Door County, Wisconsin; o combinaţie de ţărm şi insule, zona pătrunde mult în lacul Michigan. Îi spune că îi aminteşte de Marin County, pentru că pământurile le-au aparţinut amerindienilor – în Door County, populaţiei Potawami, iar în Marin County, populaţiei Coast Miwok – înainte de sosirea europenilor care le-au luat cu japca şi le-au exploatat pentru agricultură şi lemn. Îi descrie rocile de calcar, dunele, coniferele tsuga, cu degetele lor verzi şi lungi, şi mestecenii care toamna aştern covoare aurii pe pământ.

În afara sezonului, populaţia numără sub 30 de mii de oameni, îi spune Luke, dar vara şi la începutul toamnei ajunge şi la de zece ori mai mult. În iulie, activităţile la fermă ating apogeul – între culesul, deshidratatul, conservatul şi congelatul cireşelor, toată lumea e prinsă de un soi de nebunie. Cultivă trei soiuri de cireşi, iar când Luke era mic, fiecărui membru al familiei i se repartiza un soi pe care trebuia să-l culeagă cu ajutorul unei maşini mecanice. Tatălui lui Luke îi reveneau cireşele Balaton, mari şi zemoase. Pentru că Luke era cel mai mic, recolta împreună cu

mama lui cireşele Montmorency, cu pulpa translucidă, galbenă. Fratele mai mare al lui Luke se ocupa de cireşele dulci, tari şi negre, cele mai preţioase dintre toate.

Varya se pomeneşte picând în reverie în timp ce-l ascultă. Vede cireşele galbene, negre, roşii, totul ca prin vis. El îi arată pe telefon o poză cu familia. E început de toamnă, iar pomii au nuanţe estompate de muştar şi vineţiu. Fratele lui – „Asher”, precizează el – este la pubertate, zâmbeşte şi-şi ţine mâinile pe umerii lui Luke, care nu are mai mult de 6 ani. Îşi ridică umerii ca să ajungă la mâinile lui Asher şi afişează un zâmbet atât de larg, încât seamănă cu o grimasă.

— Dar familia ta, o întreabă băgându-şi telefonul la loc în buzunar. Cum e?

— Fratele meu mai mare a fost medic, după cum am menţionat. Fratele meu mai mic a fost balerin. Iar sora mea a fost magiciană.

— Serios? Cu iepure şi joben?

— Nici una, nici alta.

Luminile sunt difuze în bar, aşa că Varya nu observă lucruri care ar putea-o alerta.

— Era nemaipomenită la trucurile cu cărţi de joc şi cele de mentalism – partenerul ei alegea un obiect din public, o pălărie sau un portofel, iar ea ghicea ce obiect e fără indicii verbale, legată la ochi şi cu faţa la perete.

— Şi acum cu ce se ocupă? întreabă Luke, iar ea tresare.

El o priveşte.

— Îmi cer iertare. Pentru că ai folosit timpul

trecut am crezut că…

— S-au retras? întreabă Varya şi scutură din cap. Nu, au decedat.

Nu ştie ce o face să continue; poate pentru că Luke urmează să plece, iar ea are un sentiment atât de neobişnuit, de real împărtăşind pentru prima dată cu cineva lucrurile pe care nu le-a mărturisit decât psihoterapeutei.

— Fratele meu cel mic a murit de SIDA; avea 20 de ani. Sora mea… s-a sinucis. Privind retrospectiv, mă întreb dacă nu a fost bipolară sau schizofrenică, nu că acum ar mai conta.

Îşi termină paharul şi îşi mai toarnă vin; bea rar, iar vinul o face să se simtă leneşă, amorţită, deschisă.

— Daniel s-a băgat într-o poveste urâtă şi *a* fost împuşcat.

Luke o priveşte intens, fără să spună nimic şi timp de o clipă ridicolă ea se teme că o va apuca şi o va strânge de mână. Dar nu o face – de ce-ar face-o? –, iar ea oftează.

— Îmi pare rău, spune el. Din cauza asta ai ales această meserie?

Ea nu-i răspunde, aşa că el insistă, la început ezitant, apoi tot mai hotărât.

— Medicamentele de astăzi i-ar fi salvat viaţa fratelui tău dacă ar fi fost disponibile atunci. Iar testarea genetică poate detecta riscul de boală psihică, ba chiar o poate diagnostica. Asta ar fi salvat-o pe Klara, nu?

— Despre ce e articolul tău? îl întreabă Varya. Despre cercetare sau despre viaţa mea personală?

Încearcă să-şi păstreze un ton detaşat, dar în ea pulsează frica, deşi nici ea nu e sigură de ce.

— Cele două sunt greu de separat, nu?

Când Luke se apleacă spre ea, privirea lui are ceva ameninţător, iar Varya simte o tresărire în străfundul fiinţei. Abia acum conştientizează ce a înspăimântat-o: ea n-a pronunţat niciun moment numele Klarei.

— Trebuie să plec, mormăie ea, proptindu-se cu mâinile în masă ca să se ridice.

Imediat simte cum îi fuge podeaua de sub picioare şi cum se leagănă pereţii şi se aşază. Mai mult cade la loc pe scaun.

— Nu, spune Luke.

De data asta chiar îşi pune mâna peste a ei.

Varya simte cum i se formează un balon de panică în gât, care urcă şi se sparge.

— Te rog să nu mă atingi, îi spune ea, iar Luke îşi retrage mâna.

Are o expresie de tristeţe pe faţă; îi e milă de ea, iar ea nu poate suporta. Se ridică din nou şi de data asta reuşeşte.

— Nu poţi să conduci, îi spune Luke şi se ridică şi el în picioare.

Pe faţa lui se citeşte panica, aceeaşi pe care o simte şi ea, iar asta o alarmează şi mai tare.

— Te rog… Îmi pare rău.

Ea cotrobăie în portofel şi scoate un teanc subţire de bancnote de 20 de dolari pe care îl pune pe masă.

— N-am nimic.

— Lasă-mă să te duc cu maşina, insistă el în

timp ce ea se îndreaptă spre uşă. Unde locuieşti?

— Unde locuiesc? îi şuieră ea.

Luke dă înapoi. În ciuda întunericului din bar, ea vede că s-a înroşit.

— Care-i problema ta?

A ajuns deja la uşă, iese. După ce se uită în spate ca să se asigure că Luke nu o urmăreşte, îşi reperează maşina şi aleargă spre ea.

Capitolul 33

Sâmbătă se trezeşte cu un junghi groaznic în mijlocul spatelui şi cu o durere bubuitoare de cap. Are hainele ude de transpiraţie şi put. Şi-a dat jos pantofii în timpul nopţii, la fel şi puloverul, în schimb bluza i se lipeşte de burtă şi şosetele sunt atât de umede, că atunci când şi le dă jos cad grele pe podeaua maşinii. Se ridică în capul oaselor pe bancheta din spate. Afară e dimineaţă şi o perdea de ploaie cade pe strada Grant.

Se freacă la ochi cu podurile palmelor. Îşi aminteşte de barul de vinuri, de faţa lui Luke apropiindu-se de a ei, de vocea lui joasă, dar insistentă – *Cele două sunt greu de separat, nu?* – şi de mâna lui fierbinte peste a ei îşi aminteşte că a fugit la maşină şi că s-a ghemuit pe bancheta din spate ca un copil.

E moartă de foame. Se strecoară de pe bancheta din spate pe scaunul şoferului şi caută febrilă resturile de ieri pe scaunul din dreapta. Merele s-au făcut ca buretele şi s-au înnegrit, dar le mănâncă oricum, la fel şi strugurii calzi şi

zbârciţi. Evită să se uite în oglindă, dar, înainte să se aplece după chei, îşi surprinde reflexia în geamul din dreapta – părul îi stă ca lui Einstein, iar gura îi atârnă întredeschisă.

Ajunsă acasă, se dezbracă de toate hainele şi le aruncă direct în maşina de spălat, apoi face un duş atât de lung, că se termină apa caldă. Îşi pune pe ea halatul – roz şi ridicol de pufos, un cadou de la Gertie, ceva ce Varya nu şi-ar fi cumpărat singură niciodată – şi ia cea mai mare doză de ibuprofen pe care crede că o poate suporta corpul ei. După aceea se bagă în pat şi se culcă la loc.

*

Când se trezeşte e mijlocul după-amiezii. Acum, că i-a trecut epuizarea fizică, simte străfulgerarea panicii şi îşi dă seama că nu poate rămâne tot restul zilei singură acasă. Se îmbracă repede. Are faţa palidă, ca de pasăre, iar câteva smocuri din părul grizonant îi stau vâlvoi. Se udă pe mâini şi încearcă să-l netezească. Se întreabă şi ea de ce: singurii care lucrează în laborator sâmbăta sunt tehnicienii pentru animale şi oricum Varya îşi va acoperi capul cu o cască de plastic imediat cum ajunge. De obicei nu mănâncă de prânz, dar azi ia o pungă în plus din frigider şi mănâncă ouă fierte tari în timp ce conduce.

Imediat cum intră în laborator, se linişteşte. Îşi pune echipamentul de protecţie şi porneşte spre vivarium.

Vrea să vadă ce fac maimuţele. Încă nu se

simte în largul ei în preajma lor, dar periodic o ia cu asalt teama că li s-ar putea întâmpla ceva cât lipseşte ea. Nu li s-a întâmplat nimic, fireşte. Josie îşi foloseşte oglinda ca să vadă uşa, iar după ce o zăreşte pe Varya, îi dă drumul. Sugarii fug care-ncotro speriaţi, în ţarcul lor comun. Gus stă în fundul cuştii. În schimb, ultima cuşcă, a Fridei, e goală.

— Frida? strigă Varya.

E absurd. Nu există nicio dovadă că maimuţele şi-ar recunoaşte numele şi totuşi ea îl repetă. Iese din vivarium şi porneşte pe coridor, strigând, până când o tehniciană pe nume Johanna iese din bucătărie.

— Am izolat-o, spune ea.

— De ce?

— Îşi smulgea blana, răspunde Johanna dintr-un suflu. M-am gândit că dacă este izolată ar putea…

Dar n-apucă să termine că Varya o şi ia din loc.

Etajul 2 al laboratorului e pătrat. Biroul Varyei şi al lui Annie sunt pe latura vestică, vivariumul e pe cea nordică. Bucătăria e pe cea sudică, împreună cu sălile de intervenţie, iar cuşca de izolare, debaraua omului de serviciu şi spălătoria se află pe latura estică. Lată de 1, 80 metri şi înaltă de 2, 50 metri, este de fapt mai mare decât cuştile obişnuite. În schimb, e complet goală, aici sunt trimise animalele neascultătoare drept pedeapsă. Nu are nimic ameninţător, nimic care să provoace frică în mod evident. Atâta doar că nu are nici nimic interesant: e o cuşcă din inox cu o uşiţă pătrată care se încuie pe dinafară. Înăuntru e dotată cu un vas pentru mâncare şi o sticlă cu apă. Şase centimetri despart podeaua de fundul cuştii în care s-au dat găuri pentru a permite scurgerea excrementelor într-o tavă detaşabilă.

— Frida, strigă Varya.

Se uită în cuşcă; acelaşi loc în care a adus-o pe Frida în noaptea în care a sosit la ei, pe când nu avea decât câteva săptămâni.

Acum Frida stă cu faţa spre spatele cuştii şi se leagănă, adusă de umeri. Pe spate are porţiuni chele cât pumnul, de unde şi-a smuls blana. Acum şase luni a încetat să-şi mai cureţe blana care i-a mai rămas, iar celelalte se ţin la distanţă de ea, intuindu-i slăbiciunea, dezgustate de ea. Stă într-o mică baltă de urină de culoarea ruginii, care n-a apucat încă să se scurgă în tavă.

— Frida, repetă Varya, mai tare, dar pe un ton blând. Opreşte-te, Frida… te rog.

Când aude vocea Varyei, maimuţa întoarce

capul într-o parte. Din profil, pleoapa ei e lucioasă, de culoarea lavandei, iar gura seamănă cu o semilună deschisă. Apoi se strâmbă. Începe să se întoarcă încet, dar când ajunge cu faţa spre Varya, nu se opreşte: continuă să se rotească, sprijinindu-se pe piciorul drept şi trăgându-l după ea pe cel stâng. Cu două săptămâni în urmă s-a muşcat de pulpă aşa de tare, că a avut nevoie de copci.

Cum s-a ajuns aici? Când era mică, Frida era mai energică decât toate celelalte maimuţe. Cu un comportament social machiavelic, făcea alianţe strategice şi fura mâncarea animalelor mai supuse, dar era în acelaşi timp adorabilă şi imposibil de curioasă. Adora să fie ţinută în braţe: îşi întindea mâinile printre barele cuştii, încercând s-o apuce pe Varya de mijloc, iar aceasta o scotea ocazional şi umbla cu ea pe şold prin vivarium. Experienţa acestei apropieri o şi speria, o şi umplea de plăcere pe Varya – o speria pentru că s-ar fi putut contamina de la Frida şi o umplea de plăcere pentru că, prin straturile de echipament de protecţie, Varya simţea ce însemna să stea lipită de un alt animal, să fie ea însăşi un animal.

O bătaie în uşă. Johanna, se gândeşte Varya, sau Annie, deşi Annie nu prea calcă în laborator în weekenduri. La fel ca Varya, nici ea nu e măritată şi nu are copii. La 37 de ani nu e neapărat prea târziu, dar Annie nu-şi doreşte nici una, nici alta. „Nu-mi lipseşte nimic”, i-a spus la un moment dat Varyei şi aceasta a crezut-o. Familia coreeano-americană numeroasă a lui Annie locuieşte de partea cealaltă a podului. Pare să aibă mereu un

iubit sau o iubită, legături pe care le menţine cu aceeaşi încredere cu care îşi face munca de cercetare. Varya simte o admiraţie maternă pentru Annie şi o invidiază în acelaşi timp. Annie e genul de femeie care i-ar fi plăcut Varyei să fie: o femeie care face alegeri nonconformiste şi care este satisfăcută de ele.

Bătaia în uşă se repetă.

— Johanna? întreabă Varya şi se ridică să deschidă uşa.

Dar se pomeneşte faţă-n faţă cu Luke. Are părul încâlcit şi unsuros. Buzele îi sunt crăpate şi e galben la faţă. E îmbrăcat cu aceleaşi haine din ziua precedentă. Probabil că şi el a dormit în ele. Masca de calm pe care Varya reuşise să şi-o compună după ce se trezise se crapă în mijloc şi cade.

— Ce cauţi aici? îl întreabă.

— Clyde mi-a dat drumul.

Luke clipeşte; are o mână pe clanţă, în timp ce cealaltă, observă ea, îi tremură.

— Trebuie să stăm de vorbă.

Frida a revenit cu faţa spre perete şi şi-a reluat legănatul. Varya detestă când face aşa şi detestă că Luke e aici şi o vede, îi întoarce spatele ca să încuie uşa cuştii de izolare. Nu durează mai mult de două secunde, dar înainte să termine aude un clic sec şi îngheaţă. Până să se întoarcă cu faţa la Luke, acesta şi-a şi băgat aparatul în rucsac.

— Dă-mi-l imediat, îi spune ea violent.

— Nu, spune Luke pe un ton pierit, ca al unui băieţel care are ceva preţios.

— Nu? Ai făcut fotografia fără autorizaţie. Te dau în judecată.

Pe faţa lui Luke nu se citeşte satisfacţia profesională la care se aştepta ea, ci teamă. Îşi strânge rucsacul la piept.

— Nu eşti jurnalist, îi spune Varya.

Simte o groază acută, ţiuitoare. Se gândeşte la strigătele de alarmă ale maimuţelor pigmeu.

— Cine eşti?

Dar el nu-i răspunde. Rămâne înţepenit în uşă şi ar putea trece drept o statuie dacă nu ar fi tremurul persistent al mâinii stângi.

— Chem poliţia, îl ameninţă ea.

— Nu, spune Luke. Eu…

Dar n-apucă să termine, că în mintea Varyei prinde contur un gând neinvitat. *Fă să fie ceva benign, fă să fie ceva benign,* ca şi cum s-ar uita la radiografia unei tumori, nu la chipul unui străin perfect.

— Mi-ai pus numele Solomon, sparge el tăcerea.

Şi în mintea ei se face întuneric. La început, simte confuzie: *Cum? Nu e posibil… Mi-aş fi dat seama.* Apoi urmează lovitura în plin, care o lasă fără suflu. I se înceţoşează vederea.

Căci cu 26 de ani în urmă s-a oprit în faţa centrului de planificare familială de pe strada Becker şi a rămas ţintuită pe loc, parcă străfulgerată. Era început de februarie, iar la ora 03: 30 după-amiaza era întuneric şi frig, dar trupul Varyei ardea. Înăuntrul ei simţea o pâlpâire străină. S-a uitat la clădirea în formă de fier de călcat şi s-a

întrebat ce s-ar întâmpla dacă n-ar strivi pâlpâirea. Putea să facă alegerea pe care planificase să o facă; viaţa ei putea să continue ca înainte de apariţia aberaţiei, păstrându-şi simetria. În schimb, s-a descheiat la palton, lăsând să pătrundă aerul rece. Şi s-a întors din drum.

Capitolul 34

Iese din vivarium împleticindu-se şi o ia pe scări până la etajul 1.

Traversează recepţia în fugă, trece pe lângă Clyde, care se ridică s-o întrebe dacă e totul în regulă, şi apoi o apucă pe drumul spre munte. Nu-i pasă că Luke a rămas înăuntru nesupravegheat. Vrea să se îndepărteze cât mai mult de el. După ploaie, soarele străluceşte atât de puternic, încât o ustură ochii. Se îndreaptă spre parcare mergând cât poate de repede fără să atragă atenţia; nu vrea să piardă timp căutându-şi ochelarii de soare, pentru că îl aude pe Luke în spatele ei.

— Varya, o strigă, dar ea nu se opreşte. Varya!

Strigătul o face să se întoarcă.

— Vorbeşte mai încet. Lucrez aici.

— Îmi cer iertare, spune Luke gâfâind.

— Cum îndrăzneşti. Cum ai îndrăznit să mă păcăleşti? În propriul meu laborator?

— Altfel n-ai fi stat de vorbă cu mine.

Vocea lui Luke are o tonalitate foarte înaltă, iar Varya îşi dă seama că încearcă să-şi reţină lacrimile.

Ea râde scurt, dispreţuitor.

— Nici acum nu am de gând să stau de vorbă cu tine.

— Ba da.

Un nor trece prin dreptul soarelui, iar în lumina schimbată, de culoarea oţelului, el îşi recapătă stăpânirea.

— Dacă nu, vând pozele.

— Cui?

— Celor de la PETA.

Varya rămâne cu privirea aţintită. Îi vine în minte expresia „a-ţi fugi pământul de sub picioare”. Dar ei nu-i fuge, i se surpă.

— Dar Annie, spune ea, Annie ţi-a verificat referinţele.

— Am rugat-o pe colega mea de apartament să se dea drept redactor la *Chronicle.* Ştia cât de mult vreau să te întâlnesc.

— Respectăm standardele etice cele mai înalte, spune Varya, iar furia neputincioasă îi frânge vocea.

— Aşa o fi. Dar Frida nu părea prea bine.

Se află la jumătatea versantului. În spatele lor, doi studenţi postdoctorali se îndreaptă spre clădirea principală, mâncând în grabă din caserolele de plastic.

— Mă şantajezi, spune Varya când îşi recapătă vocea.

— Nu asta a fost intenţia mea. Dar mi-a luat ani în şir să aflu cine eşti. Cei de la agenţie nu m-au ajutat deloc, ştiau că nu vrei să fii găsită şi nu mi-au dat acces la documente. Mi-am cheltuit ultimii bani ca să merg la New York, unde am

studiat săptămâni întregi certificatele de naştere de la judecătorie. Ştiam când mă născusem, dar nu şi la ce spital, iar când în sfârşit te-am găsit, n-am putut...

Vorbeşte fără să respire şi acum se opreşte să tragă aer adânc în piept. Vede expresia Varyei, îşi trage rucsacul în faţă şi scoate o bucată de material alb, împăturită.

— Batistă, îi spune el. Plângi.

Ea nu-şi dăduse seama.

— Foloseşti batistă?

— A fost a fratelui meu. Şi înaintea lui, a tatălui meu. Numele lor au aceleaşi iniţiale.

Îi arată literele mici, brodate, apoi o vede ezitând.

— E curată. N-am folosit-o de când am spălat-o ultima oară, iar de spălat o spăl doar cu apă fierbinte.

Vorbeşte sigur pe el. Ea îşi dă seama că a văzut-o aşa cum este, aşa cum nu-şi doreşte să fie văzută, şi o cuprinde ruşinea.

— Chestia e că o am şi eu, spune Luke. Am văzut-o imediat şi la tine. La mine nu e teamă de contaminare. Mi-e teamă că o să fac rău cuiva – că o să omor pe cineva din greşeală.

Varya ia batista şi se şterge pe faţă, iar când termină se gândeşte la ce a zis Luke – *că o să omor pe cineva din greşeală* – şi începe să râdă până când i se alătură şi el, apoi ea începe să plângă din nou pentru că înţelege exact ce vrea el să spună.

*

Se întoarce la apartamentul ei în tăcere perfectă, iar Luke o urmează cu maşina. În timp ce urcă scările, îi aude paşii în urma ei, îi simte concreteţea trupului şi i se pune un nod imens în gât. Rareori primeşte oameni în casă; dacă ar fi ştiut, s-ar fi pregătit dinainte. Dar acum nu mai are timp, aşa că aprinde lumina şi îi pândeşte reacţia.

E un apartament mic, iar unicul scop al felului în care e mobilat este să-i reducă anxietatea pe cât posibil. A ales obiecte care accentuează şi diminuează vizibilitatea în acelaşi timp: canapeaua de piele, de exemplu, e suficient de închisă la culoare încât să nu se vadă pe ea toate firele de praf sau altă murdărie, dar şi suficient de lucioasă – nu ca o tapiţerie poroasă din material textil – pentru ca, la o inspecţie rapidă, să repereze orice element străin. Aşternuturile sunt de un cenuşiu tern din acelaşi motiv; cearşafurile albe din hoteluri sunt ca nişte pânze de pictură goale, lucru care o aduce în pragul isteriei de câte ori verifică patul. Nu are tablouri pe pereţi, nici feţe de masă, ca să fie mai uşor de curăţat. Draperiile sunt trase ca întotdeauna, chiar şi pe timpul zilei.

Abia când vede apartamentul prin ochii lui Luke îşi aminteşte cât de întunecos şi de urât e. Mobila nu are calităţi estetice pentru că nu o alege în funcţie de asta. Şi dacă ar alege-o, oare ce gusturi ar avea? Odată a trecut pe lângă magazinul specializat în mobilă scandinavă din Mill Valley şi a văzut o canapea gri-perlă cu perne

dreptunghiulare şi picioare elegante, de nuc. S-a uitat la ea 30 de secunde, un minut, până când şi-a dat seama că ar fi fost imposibil de curăţat, că ar fi văzut orice fir de păr sau pată pe ea şi, cel mai important, ar fi fost extrem de dureros să se debaraseze de ea odată ce se va fi convins că e iremediabil murdară.

— Pot să te servesc cu ceva? îl întreabă. Ceai?

— E foarte bine ceai, spune Luke.

Şi se aşază pe canapea, lăsându-şi rucsacul să cadă la picioare. Când ea se întoarce cu două căni şi un ceainic cu ceai Genmaicha, el îşi ţine genunchii lipiţi, cu reportofonul în poală.

— Pot să înregistrez discuţia? o întreabă. Ca să ţin minte. Nu cred c-o să te mai văd vreodată.

E conştient de compromisul pe care l-a făcut şi-l acceptă. A încolţit-o şi o va obliga să stea de vorbă cu el, dar în schimb ea îi va purta ranchiună. Pe de altă parte, şi ea şi-a luat un angajament: a ales să fie mama lui, aşa că va trebui să-i răspundă.

— De acord.

Faţa i s-a uscat, iar furiei pe care a simţit-o în laborator i-a luat locul, pentru moment, resemnarea. Asta o duce cu gândul la maimuţe, la cele care urlă până răguşesc şi care acceptă cu privirile goale să fie studiate.

— Mulţumesc.

Recunoştinţa lui Luke e autentică: simte cum radiază spre ea. Întoarce privirea.

— Unde şi când m-am născut?

— La spitalul Mount Sinai Beth Israel, pe 11

august 1984. La 11: 32 dimineaţa. Chiar nu ştiai?

— Ba da. Am vrut doar să verific dacă-ţi aminteşti.

Varya duce cana la buze, dar ceaiul e fierbinte şi-i dau lacrimile.

— Gata cu şmecheriile, îi spune. M-ai rugat să fiu sinceră; şi eu merit să fii sincer cu mine. Nu trebuie să mă suspectezi, să încerci să mă prinzi cu minciuna. Nici dacă m-aş strădui o viaţă întreagă n-aş avea cum să uit lucrurile astea.

— Mi se pare corect, spune el lăsând ruşinat privirea în jos. Gata, n-o mai fac. Iartă-mă.

Când ridică din nou privirea spre ea, nu mai e nicio urmă de aroganţă. Doar o expresie timidă şi supusă.

— Ce fel de zi a fost?

— Ziua în care te-ai născut? Era o căldură insuportabilă. Fereastra salonului dădea spre piaţa Stuyvesant şi le vedeam pe femeile care treceau pe acolo, multe de vârsta mea, în blugi tăiaţi şi cu tricouri scurte, de parcă am fi fost încă în anii 1970. Eu eram enormă. Îmi ieşise o eczemă pe toată burta şi transpiram în toate pliurile. Mi se umflaseră aşa de tare picioarele, că a trebuit să mă încalţ cu papuci în taxiul spre aeroport.

— Mai era cineva cu tine?

— Mama mea. Ea a fost singura căreia i-am spus.

Gertie lângă ea, murmurând. Gertie cu comprese şi găleata cu apă cu gheaţă; Gertie urlând la asistente de câte ori se strica aerul condiţionat. Gertie care a păstrat secretul toţii anii

ăştia. „Mamă”, i-a spus Varya disperată, imediat după ce s-a despărţit de bebeluş. Nu vreau să mai vorbesc despre asta niciodată.

Iar de-atunci, Gertie nu a mai menţionat niciodată subiectul. Cu toate acestea, nu au încetat vreodată să vorbească despre asta: de ani întregi constituie fundalul fiecărei conversaţii dintre ele, greutatea pe care o poartă în tandem.

— Şi tatăl?

Observă că spune „tatăl”, nu „tatăl meu”, şi se simte uşurată. Nu vrea ca el să se gândească în felul acela la profesorul Higgs.

— N-a aflat niciodată, spune ea suflând în ceai. Era un profesor invitat la NYU. Eu eram în primul an de doctorat, iar în toamna aceea am fost la cursul lui. Ne-am culcat împreună de câteva ori înainte ca el să spună că trebuia să încetăm. Când mi-am dat seama că eram gravidă, era deja începutul lui ianuarie, începea vacanţa dintre semestre, iar el se întorsese în Marea Britanie, lucru pe care eu nu l-am ştiut atunci. L-am tot sunat, întâi la departament, apoi la numărul locului din Edinburgh în care lucra. La început i-am lăsat mesaje, apoi am încercat să nu-i mai las. Nu era vorba că aş fi fost îndrăgostită de el. Nu eram, nu mai eram. Dar voiam să-i ofer şansa să te crească dacă îşi dorea asta. Până la urmă m-am lămurit că nu merita şi nu l-am mai sunat.

Luke e congestionat la faţă, venele îi ies în evidenţă pe gât. Cum de nu l-a recunoscut? Îşi imaginase cum ar fi fost să se întâlnească faţă-n faţă cu un bărbat necunoscut, dar familiar, la

aeroport sau într-un magazin, convinsă că avea să se trezească în ea un simţ animalic, amintirea instinctivă a celor 9 luni petrecute în acelaşi trup şi a celor 48 de ore de tortură care urmaseră. Nu s-ar fi mirat să-şi audă pelvisul explodând în bucăţi în timpul naşterii, dar asta nu s-a întâmplat: experienţa a decurs cât se poate de normal; o asistentă chiar i-a spus că era perfect pentru a doua naştere. Dar Varya ştia că nu avea să mai existe o a doua, aşa că a strâns la piept fiinţa umană minusculă, pe fiul ei, luându-şi adio nu doar de la el, ci şi de la acea parte din ea care avusese curajul să se îndrăgostească de un bărbat căruia nu-i păsa de ea şi de a purta un copil pe care ştia că nu avea să-l poată păstra.

Luke îşi dă pantofii jos şi îşi urcă pe canapea picioarele încălţate cu şosete. Apoi le cuprinde cu mâinile şi-şi pune bărbia pe genunchi.

— Cum arătam?

— Aveai un smoc de păr negru şi lucios, ca o vidră sau un puşti punkist. Aveai ochii albaştri, dar asistentele mi-au zis că se vor face căprui – ceea ce s-a şi întâmplat.

De câte ori cerceta cu privirea trotuarele, vagoanele de metrou şi feţele din planul secund care apăreau în fotografiile altor oameni, Varya avea în minte ochii albaştri sau căprui ai copilului care fusese al ei.

— Erai sensibil. Când te simţeai suprastimulat, închideai ochii şi-ţi împreunai mâinile. Mie şi mamei ni se părea că semănai cu un călugăr enervat, care încearcă din răsputeri să se roage.

— Păr negru şi ochi albaştri, spune Luke zâmbind. Nici nu mă mir că nu m-ai recunoscut.

Dincolo de ferestre, e 06: 00 seara şi plouă mărunt, iar cerul e scăldat într-o lumină albăstruie ca floarea de pervincă.

— Mama ta a fost de acord să mă dai spre adopţie?

— Doamne, nu. Ne-am şi certat din cauza asta. Suferisem multe pierderi în familie. Tata murise foarte brusc, când eu eram la facultate. Iar cu doi ani înainte de naşterea ta, Simon a murit de SIDA. Ea a vrut să te păstrez.

Deşi stătea singură într-o garsonieră din vecinătatea universităţii, în timpul sarcinii a petrecut multe nopţi în apartamentul de pe strada Clinton, numărul 72. Uneori ea şi Gertie se certau până după miezul nopţii, dar tot se ducea şi se culca în patul ei de sus. Zece minute sau două ore mai târziu, Gertie venea şi se culca în patul de jos, care fusese al lui Daniel, nu în patul ei de la capătul coridorului. Dimineaţa se urca pe prima treaptă a scării, îi dădea Varyei părul la o parte de pe frunte şi o săruta cu buzele ei groase.

— Şi-atunci de ce nu m-ai păstrat? a întrebat Luke.

Într-o vară, în timp ce conducea prin Wisconsin în miezul verii ca să ajungă la două conferinţe, una în Chicago, alta în Madison, s-a oprit şi a intrat până la genunchi în lacul Devii. Murea să se răcorească, dar apa era caldă şi zeci de boişteni au început s-o ciugulească de glezne şi picioare. Timp de o clipă, a rămas împietrită acolo cu picioarele în

nisip, atât de asaltată de senzaţii, încât simţea că avea să explodeze. Ce senzaţii mai exact? Plăcerea insuportabilă a apropierii, a schimbului simbiotic.

— Mi-era teamă, continuă ea. De toate lucrurile care pot să meargă prost când oamenii se ataşează unii de alţii.

Luke ezită.

— Ai fi putut face un avort.

— Aş fi putut. M-am şi programat. Dar n-am putut să merg până la capăt.

— Din motive religioase?

— Nu. Am simţit…

Mai întâi răguşeşte, apoi îşi pierde vocea de tot. Ia cana şi bea din ea până când i se relaxează gâtul.

— Era ca şi cum aş fi încercat să compensez… faptul că sunt retrasă în mine. Faptul că evit să-mi trăiesc viaţa cum ar trebui. M-am gândit, am sperat, că aveai să o faci tu.

Cum a reuşit să ducă sarcina la capăt? A făcut-o pentru ei: Simon, Saul, Klara, Daniel şi Gertie. S-a gândit la ei în al doilea trimestru, când se simţea deseori paralizată de panică, dar şi în al treilea trimestru, când era cât o morsă şi urina mai mult decât dormea. S-a gândit la ei în timpul travaliului, de fiecare dată când a împins. I-a păstrat în minte ca să nu simtă nimic altceva – i-a iubit şi i-a iubit până au dezarmat-o, au făcut-o puternică, au obligat-o să se deschidă, i-au dat puteri pe care nu le avea în mod normal.

Dar nu a fost de durată. În timp ce mergea spre casă de la spital, cu mâinile încrucişate peste

burtă, s-a întrebat ce fel de om era ea să-şi dea copilul spre adopţie fără alt motiv mai serios decât propria frică. Răspunsul i-a apărut pe loc: genul de om care nu merita să aibă un copil. Trupul ei, care fusese gata să explodeze de atâta viaţă, care chiar explodase, acum era gol, cum fusese dintotdeauna. La acest gând a simţit şi mâhnire, şi uşurare, iar uşurarea a făcut-o să se urască aşa de tare, încât a ştiut că avea dreptate. Nu era în stare să suporte acel gen de viaţă: periculoasă, carnală, plină de dragoste, atât de dureroasă, încât îi tăia răsuflarea.

— Şi de-atunci ce s-a mai întâmplat? întreabă Luke.

— Cum adică?

— Ai mai avut alţi copii? Te-ai căsătorit?

Varya scutură dezaprobator din cap.

El se încruntă nedumerit.

— Eşti lesbi?

— Nu, pur şi simplu nu am… de-atunci… nu am mai…

Varya inspiră adânc, cu un sughiţ reprimat. Când îi pică fisa, Luke tresare:

— N-ai mai avut nicio relaţie după profesor? N-ai mai avut nimic?

— Nu *nimic,* ci nu o relaţie. Asta nu.

Se pregăteşte pentru reacţia lui de milă. În schimb, el pare indignat, ca şi cum Varya s-ar fi privat de ceva esenţial.

— Nu te simţi singură?

— Uneori. Dar nu suntem toţi singuri? spune ea zâmbind.

Luke se ridică brusc în picioare. Varya crede că merge la baie, dar băiatul se duce în bucătărie şi se opreşte în dreptul chiuvetei. Îşi lipeşte palmele de blat, adus de umeri, la fel ca Frida. În faţa chiuvetei, pe pervaz, se află ceasul tatălui ei. După moartea Klarei, Daniel s-a dus la rulota în care locuiseră Klara şi Raj. Acesta din urmă adunase mai multe obiecte pe care considera că le-ar fi vrut familia Gold: o carte de vizită de la începuturile Klarei, ceasul de aur al lui Saul, un program vechi în care apărea bunica Klarei trăgând după ea un grup de bărbaţi în lesă. Nimic deosebit, dar Daniel a apreciat gestul. A sunat-o pe Klara de la aeroport.

„Pe de altă parte, rulota aia… Nu că ar fi fost murdară sau ceva, arăta bine pentru o rulotă. Dar faptul că a locuit într-o rulotă…” Daniel a folosit un ton confidenţial, cumva înfundat. „Un Gulf Stream din anii 1970 în care Klara a trăit mai mult de un an”, aproape în acelaşi loc toată perioada, o parcare pentru rulote numită King’s Row, a adăugat el, de parcă asta ar fi înrăutăţit lucrurile şi mai tare. Sub partea de pat a Klarei găsise o grămăjoară de codiţe de căpşune. Prima dată a crezut că era un smoc de iarbă adus de cineva pe încălţări. Erau acoperite cu un strat pufos de mucegai; le-a aruncat în camera de recreere. Dar urma să-i trimită Varyei ceasul; acesta îi aparţinuse lui Simon până să-l moştenească Klara şi, înainte de asta, fusese al lui Saul.

„E un ceas bărbătesc”, i-a spus Varya lui Daniel. „Ar trebui să-l păstrezi tu”.

„Nu”, a replicat fratele ei, pe acelaşi ton secretos, din care ea a înţeles că Daniel văzuse ceva care-l tulburase, ceva ce nu voia să ducă cu el acasă.

— Luke! strigă ea acum.

El tuşeşte şi pune mâna pe mânerul frigiderului.

— Te deranjează dacă…

Stop, se gândeşte ea, dar el l-a şi deschis deja şi a văzut ce e înăuntru.

— Ţii mâncarea pentru maimuţe aici? o întreabă el.

Când se întoarce cu faţa spre ea, uimirea a dispărut aproape de tot, a înţeles.

Uşa frigiderului rămâne deschisă. Din sufragerie, Varya vede şirurile de porţii gata împachetate. Pe raftul de sus sunt pungile de plastic cu fructe asortate şi cu câte două linguri de cereale bogate în fibre, pentru micul dejun. Pe raftul de jos sunt prânzurile: diverse feluri de nuci şi fasole sau, pentru weekend, câte o bucată de tofu sau ton. Cinele sunt ţinute în congelator: găteşte săptămânal, apoi face porţii pe care le înveleşte în folie. Pe una dintre laturile frigiderului, cea la care stă Luke cu faţa, este un Excel cu numărul de calorii al fiecărei mese, precum şi cu conţinutul de vitamine şi minerale.

În primul an de regim, a pierdut 15% din greutatea corpului. Hainele îi erau largi, iar faţa i se ascuţise ca a unui ogar. A înregistrat toate schimbările cu o detaşare neobişnuită: era mândră că putea să reziste tentaţiei de a mânca dulciuri,

carbohidraţi, grăsimi.

— De ce faci chestia asta? o întreabă Luke.

— De ce crezi? îi răspunde, dar dă înapoi când îl vede apropiindu-se de ea. De ce eşti furios? Nu e dreptul meu să trăiesc cum aleg eu?

— Pentru că sunt trist, rosteşte el apăsat. Pentru că îmi frânge nenorocita de inimă să te văd aşa. Ţi-ai făcut curat în viaţă: n-ai nici bărbat, nici copii. Ai fi putut face orice. Dar nu, tu trăieşti la fel ca maimuţele tale, închisă în casă şi subnutrită. Faza este că trebuie să duci o viaţă meschină ca să trăieşti mai mult. Chiar nu înţelegi? Faza e că eşti dispusă să faci acest compromis, l-ai *şi* făcut, dar cu ce rezultat? Cu ce preţ? Pe de altă parte, maimuţele tale n-au avut niciodată de ales.

E imposibil să-i explici plăcerea rutinei cuiva căruia rutina nu-i provoacă plăcere, aşa că Varya nici nu încearcă. O plăcere care nu provine nici din sex, nici din dragoste, ci din certitudine. Dacă ar fi fost mai credincioasă şi creştină, ar fi putut să devină călugăriţă: câtă siguranţă, să ştii exact ce rugăciune vei rosti peste 40 de ani, într-o marţi, fix la ora 02: 00 după-amiaza.

— Dar le ajut să fie mai sănătoase, spune ea. Vor trăi o viaţă mai lungă datorită mie.

— Dar nu şi mai bună.

Luke se apropie şi rămâne în picioare, în dreptul ei, iar ea se lipeşte cu spatele de canapea.

— Nu au nevoie de cuşti şi crochete, ci de lumină, de joacă, de texturi, de căldură... de pericole! Chestia asta cu supravieţuirea în defavoarea vieţii e o prostie pentru că, de fapt, nu

controlăm nici una, nici alta. Nu-i de mirare că te lasă rece când le vezi în cuşti. Propria persoană te lasă rece.

— Şi cum ar trebui să-mi trăiesc viaţa, după părerea ta? Ca Simon, căruia nu-i păsa de nimeni decât de el? Ar trebui să trăiesc într-o lume imaginară, ca Klara?

Se desprinde de canapea, atentă să nu se atingă de el, şi porneşte cu paşi mari spre bucătărie. Deschide uşa frigiderului şi se apucă să reordoneze pungile cu mâncare care au căzut când a închis Luke uşa.

— Dai vina pe ei, îi aruncă el, ţinându-se după ea.

Atunci Varya îndreaptă asupra lui toată furia adunată împotriva fraţilor şi surorii ei, furie care mocneşte în ea în permanenţă. De-ar fi fost un pic mai deştepţi, un pic mai atenţii De-ar fi dat dovadă de luciditate, de modestie. De răbdare! De-ar fi trăit ca şi cum viaţa n-ar fi o goană nebună către un punct culminant de la sine înţeles; de-ar fi mers naibii în loc să alerge.

Porniseră cu toţii din acelaşi punct: înainte de a fi oameni, fuseseră spermatozoizi, patru din milioanele tatălui lor. Incredibil ce temperamente, ce defecte fatale diferite au avut – nişte străini prinşi timp de câteva secunde în acelaşi lift.

— Nu, spune ea. Îi iubesc. Munca mea e un omagiu adus lor.

— Nu crezi că e nimic egoist în ceea ce faci?

— Poftim?

— Există două teorii principale despre modul în

care poate fi încetinită îmbătrânirea, o maimuţăreşte Luke. Prima este reprimarea aparatului reproducător. Iar a doua constă în diminuarea aportului caloric.

— N-ar fi trebuit să-ţi spun nimic. Eşti prea tânăr ca să înţelegi, eşti doar un copil.

— Eu sunt un copil? Eu?

Luke râde răutăcios, iar Varya dă înapoi.

— Tu eşti cea care încearcă să se convingă că lumea e organizată raţional şi că ai putea sfida vreun pic moartea. Tu îţi spui că ei au murit din motivul x, că tu ai trăit din motivul y şi că cele două se exclud reciproc. Aşa te poţi crede mai deşteaptă; aşa te poţi crede diferită. Dar eşti la fel de iraţională ca noi toţi. Te dai om de ştiinţă şi foloseşti termeni precum *longevitate* şi *îmbătrânire controlată,* dar până şi tu ştii scenariul de bază al existenţei – *tot ceea ce e viu trebuie să moară –,* dar tot vrei să-l rescrii.

Se apropie tot mai mult de ea, până când între feţele lor mai rămân doar câţiva centimetri. Varya e incapabilă să-i înfrunte privirea. El e prea aproape şi cere prea mult de la ea – îi simte mirosul respiraţiei: un iz dulceag-bacterian, cu accente de orez prăjit de la ceaiul Genmaicha.

— Ce aşteptări ai de la viaţa ta? o întreabă el.

Nu-i răspunde, aşa că o înşfacă de încheietură şi o strânge.

— Vrei să continui să trăieşti aşa o veşnicie? În felul ăsta?

— Dar tu ce vrei? Să mă salvezi? Îţi face plăcere să te joci de-a salvatorul? Te face să te

simţi bărbat?

L-a nimerit: Luke lasă mâna jos şi ochii îi sclipesc de lacrimi.

— Nu-mi da tu mie lecţii. N-ai nici dreptul şi în niciun caz n-ai experienţa!

— De unde ştii?

— Ai 26 de ani. Ai crescut la o fermă cu livezi de cireşi. Ai avut doi părinţi sănătoşi şi un frate mai mare care te-a iubit aşa de mult că ţi-a dat batista lui preţioasă.

Se strecoară din spatele uşii de la frigider şi porneşte spre uşa de la intrare. Mai târziu va încerca să raţionalizeze ce s-a întâmplat – mai târziu va răsuci la nesfârşit conversaţia în minte, întrebându-se dacă ar fi putut salva situaţia înainte de a degenera iremediabil –, dar acum nu vrea decât să-l vadă plecat. Dacă mai rămâne, va face ceva oribil.

Dar Luke nu vrea să plece.

— Nu mi-a dat-o el. A murit.

— Îmi pare rău, rosteşte Varya încordată.

— Nu vrei să afli cum? Sau nu te interesează decât propriile tragedii?

Adevărul e că nu vrea să afle; adevărul e că nu are loc şi pentru durerea altora. Dar Luke, în cadrul arcadei dintre sufragerie şi bucătărie, a început deja să povestească.

— Ce trebuie să ştii despre fratele meu e că m-a protejat. Părinţii mei şi-au dorit mereu încă un copil, dar nu au reuşit, aşa că m-au adoptat pe mine. Asher avea 10 ani atunci. Ar fi putut să fie gelos, dar nu, el a fost bun şi generos şi a avut

grijă de mine. Locuiam în nordul statului New York pe atunci. Când ne-am mutat în Wisconsin, am avut mai mult pământ, dar o casă mai mică, aşa că am împărţit camera. Asher avea 13 ani, eu abia mergeam în picioare. Care puşti vrea să împartă camera cu un copil de 3 ani? Dar el nu s-a plâns niciodată. Eu am fost cel dificil. Eu am fost răzgâiatul. Le testam tot timpul limitele, să văd cât mă suportă. Tot vă bucuraţi că m-aţi adoptat? Dacă fac prostia asta, mă daţi înapoi? Odată am fugit din casă, m-am strecurat sub verandă şi am stat acolo ore întregi doar pentru că voiam să-i aud cum mă caută. Altă dată am mers cu Asher să verificăm pomii şi m-am ascuns exact când trebuia să plecăm cu recolta. În timp s-a transformat într-un joc: eu mă ascundeam în momentele cele mai proaste, cele mai enervante, iar Asher lăsa întotdeauna ce avea de făcut şi mă căuta, iar după ce mă găsea ne reapucam de muncă.

Varya ridică mâna ca şi cum ar vrea să-l oprească. Nu vrea să audă ce urmează, nu suportă gândul – trupul i s-a înfiorat de groază deja –, dar Luke o ignoră şi continuă.

— Într-o zi ne-am dus la silozul cu cereale. Pe vremea aceea ţineam găini şi vaci, iar în aprilie trebuia să verificăm dacă cerealele nu făcuseră cocoloaşe. Asher a coborât în siloz, iar eu trebuia să stau de pază pe o platformă, undeva deasupra, şi să strig după ajutor dacă se întâmpla ceva. Când a ajuns jos s-a uitat la mine şi mi-a zâmbit. Stătea ghemuit pe stratul tare de deasupra; era galben, semăna cu nisipul. „Nici să nu te gândeşti”, mi-a

zis. Iar eu i-am zâmbit înapoi, am coborât scara şi am zbughit-o. M-am ascuns între tractoare, pentru că acolo era locul în care ştia că trebuia să mă caute. Dar n-a venit. După câteva minute, mi-am dat seama că ceva era în neregulă, că făcusem ceva rău, dar mi-a fost prea frică. Aşa că am rămas acolo. Asher dusese două beţe cu el în siloz, cu care să strivească cocoloaşele. După ce am plecat, a încercat să iasă cu ajutorul lor. Dar au făcut prea multe găuri. S-a scufundat în primele cinci minute. Dar a durat mai mult până să fie strivit şi să se sufoce. I-au găsit bucăţi de porumb în plămâni.

Timp de câteva secunde, Varya păstrează tăcerea. Se uită fix la Luke, iar el, la ea. Atmosfera pare încărcată, grea, ca şi cum doar forţa privirii lor ar permite aerului să circule între ei. Apoi Varya lasă ochii în jos.

— Te rog să pleci, îi spune.

Ţine mâna pe clanţă şi o simte unsuroasă; va trebui s-o şteargă după ce pleacă el.

— Glumeşti? Asta e tot ce ai de spus? o întreabă şi vocea i se frânge. Incredibil.

Se duce la canapea, îşi recuperează pantofii şi îşi vâră în ei picioarele cu şosetele lăbărţate şi murdare la vârf. Varya deschide uşa. E tot ce poate face ca să nu ţipe la el, să nu ţipe după el când trece pe lângă ea şi o ia în jos pe scări.

*

Îl urmăreşte de la geam cum se duce la maşină şi iese în viteză din parcare, hurducăind. Îşi ia şi ea

cheile şi face acelaşi lucru. Se ţine după el timp de două semafoare, dar o părăseşte curajul. Ce-ar putea să-i spună? La următorul stop, întoarce şi o ia în direcţia opusă, spre laborator.

Annie nu e acolo. Nu e nici Johanna sau vreunul dintre ceilalţi tehnicieni. Până şi Clyde s-a dus acasă peste noapte. Varya intră în vivarium – se aud ţipete indignate de la maimuţele speriate de apariţia ei bruscă – şi se duce la cuşca Fridei.

Crede că doarme, dar atunci vede că maimuţa stă cu ochii deschişi. Zace pe o parte, cu antebraţul stâng în gură.

Frida s-a automutilat şi înainte – muşcătura de pe coapsă, de pildă –, dar mereu şi-a disimulat comportamentul. Acum roade fără reţinere până ajunge la os, iar în jurul rănii e o masă de sânge şi ţesut.

— Vino aici, îi ordonă Varya. Vino aici, repetă şi deschide uşa cuştii.

Frida ridică privirea, dar nu se mişcă, aşa că Varya se duce până la peretele de vizavi şi ia o lesă, o pune în jurul gâtului Fridei şi apoi o trage până o scoate din cuşcă. Celelalte animale încep să ţipe agitate, iar Frida le priveşte înnebunită când conştientizează brusc ce i se întâmplă. Se aşază pe jos, îşi cuprinde genunchii cu braţele şi se leagănă, astfel că Varya nu are de ales şi trage de lesă până când îi târăşte efectiv corpul pe podea. Fragilitatea ei îi provoacă greaţă. De la cinci kilograme cât avea cândva, Frida are acum doar trei şi abia se poate ţine pe picioare. La următoarea smucitură, se răstoarnă pe spate şi aproape se sufocă cu lesa.

Celelalte maimuţe fac o hărmălaie şi mai mare – simt slăbiciunea Fridei şi le incită –, aşa că Varya se apleacă să ia animalul în braţe.

Frida îşi lasă capul să cadă pe umărul Varyei şi îşi pune braţul pe pieptul ei. Varya gâfâie. Nu poartă niciun fel de echipament de protecţie, iar rana, care degajă un miros greu de infecţie, i se lipeşte de pulover. Începe să alerge, cu fruntea Fridei lovindu-i-se de claviculă, şi dă buzna în bucătărie. Puzzle-urile cu crochete sunt stivuite lângă perete, însă Varya caută crochetele vrac, în recipiente imense, şi bunătăţile pe care le primesc maimuţele care nu sunt la regim: mere, banane, portocale, struguri, stafide, arahide, broccoli, nucă de cocos răzuită, fiecare în altă găleată. Scoate toate găleţile şi recipientele şi le înşiră deschise pe podea, cu Frida pe şold. După care o lasă jos şi o pune în faţa recipientelor.

— Haide, o bruschează. Mănâncă!

Dar Frida se uită la festin cu un aer absent. Varya o îndeamnă mai insistent, îi arată alimentele cu mâna, iar maimuţa îşi desprinde mâna stângă. Are picioarele întoarse în afară, ca un bebeluş, cu genunchii îndoiţi, lăsând la vedere tălpile moi şi cenuşii. Varya o urmăreşte avidă pe Frida cum se întinde după stafide, dar maimuţa nu apucă să bage mâna în recipient că schimbă direcţia şi îşi duce antebraţul în dreptul feţei. Deschide gura, găseşte rana şi începe să roadă.

Varya se apleacă să-i dea mâna la o parte. Rana e acoperită de păr, dar e foarte adâncă. S-ar putea să-şi fi fisurat osul.

— Mănâncă, strigă Varya.

Se lasă pe vine ca să ajungă la stafide şi duce mâna la buzele Fridei. Aceasta le amuşină. Încet, încet bagă prima stafidă în gură. Varya îşi bagă acum ambele mâini în recipient şi le umple. În scurt timp, are degetele acoperite de resturi de mâncare şi ţesut, dar continuă să ia cu mâinile nucă de cocos răzuită, arahide, struguri.

— Da, aşa, bravo, puiul meu, murmură ea.

Sunt cuvinte pe care nu le-a folosit de zeci de ani, pe care nu le-a pronunţat decât o singură dată, când lui Luke i se vedea doar creştetul capului, iar trupul ei se pregătea să se despice pentru a face loc unei vieţi noi.

Când Frida întoarce capul de la mâna Varyei, aceasta o tentează cu alt fruct sau cu o crochetă de formă diferită. Frida le mănâncă şi apoi le vomită: mucus transparent, bilă, un şuvoi de stafide. Varya geme. O şterge pe Frida la gură, pe scalpul cu petice de blană şi pe urechile translucide, de culoarea somonului, pentru că animalul transpiră. Voma fierbinte i se scurge pe pantaloni. Trebuie să cheme veterinarul. Dar numai gândul că doctorul Mitchell îi va pune întrebări, că ea va trebui să dea explicaţii, o face să plângă şi mai tare.

Mai bine o ţine în braţe pe Frida până vine doctorul Mitchell; o va alina, o va face să se simtă mai bine. Trage de animal şi-l urcă în poală. Ochii Fridei sunt sticloşi, cu pupilele dilatate; se zbate, vrea să fie lăsată în pace. Varya o strânge mai tare.

— Şşşş, îi murmură. Şşşş.

Cu cât Frida se zbate mai tare ca să se elibereze, cu atât Varya se agaţă de ea. E terminată, viaţa ei e terminată. Ce mai contează? Vrea doar să îmbrăţişeze pe cineva, să fie îmbrăţişată. Nu-i dă drumul decât după ce Frida îşi aduce capul la acelaşi nivel cu al ei, o atinge cu buzele moi şi o muşcă de bărbie.

Capitolul 35

Nu a sunat veterinarul. A doua zi de dimineaţă, Annie le-a găsit pe amândouă dormind în bucătărie – Varya cu spatele rezemat de un teanc de cutii, Frida pe un raft de sus – şi a ţipat de frică.

La spital, Varya s-a gândit că avea să moară: întâi de la ceva ce contractase în urma muşcăturii, apoi, când doctorul i-a spus că Frida nu avea nici hepatita B, nici tuberculoză, de la ceva ce urma să contracteze din rezerva de spital. A fost şocată că a supravieţuit. Sub imperiul panicii, i s-a părut că singurul rezultat posibil era cel de care se temea cel mai mult, în momentul în care frica aceasta s-a dovedit neîntemeiată, în locul ei a apărut o suferinţă mult mai concretă: conştiinţa faptului că făcuse ceva atât de distructiv, încât era ireparabil.

Cu fiecare zi şi cu fiecare masă de la spital, devenea tot mai alertă. Nu se mai simţise atât de prezentă în propriul corp din copilărie. Lumea o invada cu toate texturile şi senzaţiile ei. Resimţea durerea acută a curăţării fiecărei răni şi atingerea aspră a cearşafurilor de spital, pe care era prea

slăbită ca să le poată inspecta. Când asistenta se apropia de ea, Varya simţea mirosul şamponului pe care era sigură că-l folosise cândva Klara. Din când în când o vedea pe Annie dormind pe un scaun tras lângă pat şi, într-un moment de coerenţă, a rugat-o să n-o anunţe pe Gertie. Annie s-a întunecat la faţă şi a privit-o cu dezaprobare, dar a încuviinţat din cap. Varya avea de gând să-i povestească lui Gertie cândva, dar dacă pomenea despre muşcătură ar fi trebuit să-i spună şi de restul lucrurilor, iar acum nu se simţea în stare.

Pe Frida o duseseră cu avionul la un spital veterinar din Davis. Îşi fisurase osul, după cum se temuse Varya. Au fost nevoiţi să-i amputeze braţul din umăr. Dar singurul mod de a afla dacă Frida suferea de turbare era să o decapiteze şi să-i analizeze creierul. Varya a pledat pentru clemenţă: ea însăşi nu avea simptome, iar dacă Frida chiar avea turbare, ar fi murit în câteva zile.

Două săptămâni mai târziu, Varya îşi dă întâlnire cu Annie într-o cafenea de pe Redwood Boulevard. Îmbrăcată în haine de stradă, cu pantaloni negri mulaţi, tricou cu dungi şi saboţi şi cu părul desfăcut, Annie afişează un zâmbet când intră, dar e clar că nu se simte în largul ei. Varya comandă un sandviş vegetarian în lipie. În mod normal nu ar mânca, dar spitalizarea îi dăduse peste cap experimentul, iar apoi nu s-a simţit în stare să-l reia.

— Am vorbit cu Bob, îi spune Annie după ce pleacă chelnerul. E de acord să-ţi dai demisia de bunăvoie.

Bob este directorul executiv al institutului. Varya nu vrea să ştie cum a reacţionat când a aflat că a sabotat un studiu de 20 de ani. Frida făcea parte din grupul celor cu regim sărac în calorii. Hrănind-o, Varya nu doar a invalidat datele legate de Frida, ci a compromis analiza în ansamblul ei: fără rezultatele Fridei, era afectat echilibrul dintre numărul de subiecţi cu restricţii calorice şi cei din grupul de control. Nemaivorbind de scandalul mediatic care avea să izbucnească odată ce se afla că o cercetătoare de rang înalt de la Institutul Drake suferise o cădere nervoasă, punând în pericol inclusiv soarta animalelor. Când se gândeşte cât de mult trebuie să fi insistat Annie pe lângă Bob pentru a fi de acord cu demisia, i se face ruşine.

— Aşa va fi mai uşor să-ţi continui cariera, adaugă Annie pe un ton ezitant.

— Tu glumeşti? spune Varya suflându-şi nasul într-un şerveţel. E imposibil să nu se audă.

Annie păstrează tăcerea, aprobator.

— Şi totuşi e cea mai bună soluţie pentru tine, insistă ea.

Annie nu-i arată Varyei cât este de furioasă pentru că, spre deosebire de Bob, ea ştie întreaga poveste: în spital, Varya i-a mărturisit adevărul despre Luke, urmărind cum expresia de pe faţa lui Annie trece de la furie la suspiciune şi, în final, la milă.

— Fir-ar al dracului, aşa aş fi vrut să te pot detesta.

— Încă poţi, îi răspunde Varya.

— Da, dar acum e mai greu.

Varya înghite o îmbucătură de sandviş. Nu e obişnuită cu porţiile din restaurante, ridicol de mari.

— Cu Frida ce se va întâmpla?

— Ştii şi tu la fel de bine ca mine.

Varya aprobă din cap. Dacă are noroc, Frida va fi mutată într-o rezervaţie pentru primate, unde animalele folosite anterior în laborator îşi duc viaţa cu intervenţia minimă a oamenilor. Varya s-a zbătut în sensul ăsta, dând telefon zilnic la spital şi la o rezervaţie din Kentucky, unde animalele sunt lăsate libere în ţarcuri exterioare de cincisprezece hectare. Dar au capacitate limitată. Cel mai probabil, Frida va fi trimisă la un alt centru de cercetare pentru a fi folosită în alt experiment.

În seara aceea, Varya adoarme la ora 07: 00 seara şi se trezeşte imediat după miezul nopţii. Se ridică din pat, se duce în cămaşă de noapte la fereastră şi deschide obloanele pentru prima dată în ultimele luni. Luna luminează suficient cât să vadă restul complexului rezidenţial: peste drum, arde lumina într-o bucătărie. Are senzaţia ciudată că se află în purgatoriu sau poate că e viaţa de după. Şi-a pierdut munca de o viaţă, ceea ce ar fi trebuit să fie contribuţia ei în lume, modul ei de a se ispăşi. De ce i-a fost mai frică nu a scăpat, iar în mijlocul sentimentului devastator de pierdere se iveşte gândul că acum nu mai are de ce să se teamă.

Îşi ia telefonul de pe noptieră şi se aşază pe patul nefăcut. Aude cum sună şi tot sună. Exact

când se convinge că va intra căsuţa vocală, răspunde cineva.

— Alo? întreabă vocea, nesigură.

— Luke.

O copleşesc două emoţii: uşurarea că a răspuns şi teama că timpul pe care i-l va acorda nu va fi de ajuns pentru a obţine iertarea.

— Îmi pare rău. Îmi pare rău pentru ce i s-a întâmplat fratelui tău şi îmi pare rău pentru ce ţi s-a întâmplat ţie. Nu ar fi trebuit să treci niciodată prin aşa ceva, niciodată. Îmi doresc să nu fi trecut, să pot s-o iau asupra mea.

La celălalt capăt domneşte tăcerea. Varya îşi lipeşte telefonul de ureche, respiră sacadat.

— De unde ai numărul meu? o întreabă el într-un final.

— Din e-mailul pe care i l-ai trimis lui Annie când ai solicitat interviul.

Tăcere din nou, dar Varya continuă:

— Uite, Luke, nu poţi să trăieşti convins că a fost vina ta. Trebuie să te ierţi. Altfel n-ai cum să supravieţuieşti – nu într-un mod cât de cât uman. Nu aşa cum meriţi.

— O să trăiesc ca tine.

— Da, spune ea, impunându-şi să nu plângă iar.

I se aplică şi ei, bineînţeles. Dar până acum nu şi-a permis niciodată să creadă în adevărul acestor cuvinte.

— Chiar ai de gând să faci pe mama evreică cu mine acum? Au trecut 26 de ani, cred că s-a prescris.

— Corect, spune ea, iar râsul i se transformă în tuse. Ai dreptate.

Îi comunică dorinţa ei: ca el să îi ofere puţină empatie, chiar dacă ea nu o merită. Cuprinde cu privirea complexul rezidenţial şi se opreşte asupra singurei bucătării luminate.

— Trebuie să mă întorc în pat, îi spune Luke. Dormeam când m-ai sunat.

— Îmi pare rău, spune Varya, iar bărbia – cusută şi bandajată încă – îi tremură.

— Poţi să mă suni mâine? Ies de la muncă la 05: 00 după-amiază.

— Da, spune Varya închizând ochii. Mulţumesc. Unde lucrezi?

— *Sports Basement.* E un magazin de articole sportive.

— M-am gândit eu; în ziua în care ne-am cunoscut, erai îmbrăcat ca pentru drumeţie.

— Aşa mă îmbrac de obicei. Angajaţii au reduceri foarte mari.

Cât de puţine lucruri ştie despre el. I se strânge puţin inima de dezamăgire că fiul ei nu e biolog sau jurnalist, ci un simplu angajat într-un magazin, dar apoi o mustră conştiinţa. Acum e sincer cu ea, iar pentru ea această sinceritate e preţioasă: încă o informaţie adevărată despre el.

*

Trei luni mai târziu, Varya stă la o masă într-o brutărie franţuzească din Hayes Valley.

Când intră pe uşa cafenelei, recunoaşte

imediat bărbatul cu care a venit să se întâlnească. Nu s-au văzut niciodată în persoană, dar a văzut fotografii promoţionale cu el pe internet. În plus, îl ştie şi din fotografii mai vechi cu Simon şi Klara. Preferata Varyei a fost făcută în apartamentul de pe strada Collingwood, în care fraţii ei au locuit împreună. Un bărbat de culoare stă pe podea, sprijinit de fereastra înaltă, cu o mână pe pervaz şi cu cealaltă pe Simon, care îşi ţine capul în poala lui.

— Robert, spune Varya şi se ridică în picioare.

Acesta se întoarce. Recunoaşte în el bărbatul chipeş, musculos care a fost cândva – e înalt şi impunător, cu o expresie alertă –, deşi acum are 60 de ani, a slăbit şi părul îi e pe jumătate încărunţit.

Varya s-a gândit ani întregi la soarta lui, dar abia în vara aceasta a avut curajul să-l caute în mod serios. A găsit un articol despre doi bărbaţi care conduc o companie de dans contemporan în Chicago. Când i-a scris un e-mail, el i-a răspuns că avea să fie în San Francisco săptămâna asta, cu ocazia unui festival de dans, la Stern Grove. Acum stau de vorbă despre cercetarea ei, despre coregrafia lui şi despre apartamentul din South Side, în care locuieşte împreună cu soţul lui, Billy, şi cele două pisici Maine Coon.

— Seamănă cu nişte Ewoks.

Robert râde în timp ce-i arată poze pe telefonul mobil, iar Varya râde şi ea până când îi dau brusc lacrimile.

— Ce e? o întreabă Robert, băgând telefonul în buzunar.

Varya se şterge la ochi.

— Mă bucur aşa de mult să te cunosc. Sora mea, Klara, mi-a vorbit des despre tine. Ar fi fost bucuroasă să…

Condiţional trecut: un timp verbal pe care l-a urât dintotdeauna.

— Ar fi fost bucuroasă să ştie că…

— Am trăit? completează Robert zâmbind. E-n regulă, poţi s-o spui. N-am avut niciodată vreo garanţie. Nu că alţi oameni ar avea vreun fel de garanţii.

Îşi aranjează brăţara de argint inscripţionată, pe care el şi Billy o poartă în loc de verighete.

— Sunt HIV pozitiv. N-am crezut că voi ajunge vreodată la bătrâneţe. Ce dracu', am crezut c-o să mor la 35. Dar am rezistat până când s-a inventat cocktailul anti-SIDA. Iar Billy are energie pentru amândoi. E tânăr, prea tânăr ca să fi trecut prin ce-am trecut noi. Când a murit Simon, el avea 10 ani.

Robert îi întâlneşte privirea. E prima dată când unul dintre ei pronunţă numele lui Simon.

— Nu mi-am iertat niciodată faptul că nu l-am mai revăzut după ce a plecat de-acasă, spune Varya. A locuit patru ani în San Francisco, iar eu nu l-am vizitat nici măcar o dată. Eram aşa de supărată pe el. Aşteptam să… se maturizeze.

Cuvintele plutesc deasupra lor. Varya înghite greu. Klara a fost alături de Simon, până şi Daniel a vorbit cu el, chit că, după cum le-a povestit după înmormântare, a fost o scurtă convorbire telefonică, numai Varya a fost de piatră, de gheaţă, atât de distantă că nu ar fi putut ajunge la ea nici

dacă ar fi încercat. Şi de ce ar fi încercat el? Sigur ştia că Varya îi purta pică mai mult decât Klarei. Cel puţin Klara le spusese răspicat că avea să plece; odată ajunsă în San Francisco, ea măcar a avut decenţa să le răspundă la telefoane. Varya l-a abandonat pe Simon şi nu e de mirare că şi el a abandonat-o pe ea.

Robert îi acoperă mâna cu a lui, iar ea încearcă să nu tresară. Are palma latră şi caldă.

— N-aveai de unde să ştii.

— Erai foarte tânără. Toţi eram. Uite, înainte ca Simon să moară, am avut grijă, m-am protejat. Poate chiar prea mult. Dar după ce a murit, am făcut o groază de lucruri fără minte. Lucruri care mi-ar fi putut aduce moartea.

— Nu te îngrozea gândul că puteai să mori din cauza sexului? îl întreabă Varya, ezitantă.

— Nu, pe atunci, nu. Pentru că nu asta simţeam. Când medicii ne-au recomandat să practicăm abstinenţa, nu ne-au condamnat să alegem între sex şi moarte. Ne-au dat de ales între moarte şi viaţă. Şi noi, cei care făceam atâtea eforturi să ne trăim vieţile autentic, să facem sex în mod autentic, nu aveam de gând să ne dăm bătuţi cu una, cu două.

Varya încuviinţează din cap. Aproape de ei, se aude clinchetul unui clopoţel când intră o familie tânără. Când trec pe lângă masa lor, Varya se forţează să nu se ferească. Merge la un psihoterapeut nou, care practică terapia cognitiv-comportamentală şi o încurajează să înfrunte astfel de contacte.

— M-am întrebat mereu ce te-a atras la Simon. Klara te-a descris ca pe un bărbat foarte matur, realizat. Dar Simon era aşa de copilăros şi de arogant. Nu mă înţelege greşit, l-am adorat. Dar nu aş fi putut niciodată să-l aleg drept partener.

— Cam aşa ceva, da, zice Robert zâmbind. De ce l-am iubit? Pentru temeritatea lui. A vrut să se mute la San Francisco, a făcut-o. A vrut să devină balerin, a făcut şi asta. Şi chiar dacă şi lui îi era *uneori frică,* se comporta ca şi cum nu i-ar fi fost. Asta am învăţat de la el. Când eu şi Billy am pus bazele companiei de dans, am luat un împrumut pe care n-am crezut că aveam să-l putem da înapoi vreodată. În primii trei ani, frate, ne-am târât ca vai de noi, plini de datorii Dar apoi am dat un spectacol la New York şi a apărut o cronică în *Times.* Când ne-am întors la Chicago, am început să avem profit. Acum ne permitem să le oferim asigurare medicală dansatorilor.

Muşcă din croasant şi o ploaie de firimituri aterizează pe geaca lui de piele.

— Nu mi-am făcut planuri pentru pensie. Încă mi-e teamă să mă gândesc atât de departe. Dar nu mă deranjează pentru că-mi place munca pe care o fac. Nu vreau să mă las de ea.

— Aş vrea să simt şi eu la fel. Mi-am dat demisia şi niciodată nu m-am simţit mai pierdută.

— Să n-aud!

Robert ridică croasantul şi îl îndreaptă spre ea cu o expresie exagerat de dojenitoare.

— Gândeşte ca Simon. Trăieşte fără teamă!

Face eforturi, chiar dacă altora le-ar părea

ridicol ce înseamnă pentru ea a trăi fără teamă. A început să se lase pe spătarul scaunelor şi se plimbă pe jos prin oraş. Cu zece ani în urmă, când s-a mutat în California, a mers la Castro prima dată după naşterea lui Ruby. A încercase să şi-l imagineze pe Simon acolo, dar nu a reuşit decât să-l vadă fugind de ea pe drum spre Congregation Tifereth Israel. Acum şi-l imaginează din nou, dar de data asta nu se mai limitează la persoana pe care a cunoscut-o ea. În timp ce urcă de la Cliff House spre vechiul spital militar, nu departe de parcul Mountain Lake, îl vede pe Simon pozând lângă ruinele Sutro Baths, unde cândva puteau înota 10 mii de oameni. Oare a colindat şi el prin locurile astea? Habar nu are. Cartierul Richmond e la cel puţin trei sferturi de oră cu autobuzul de Castro. Nici nu contează. El e oricum prezent printre vegetaţia pitică şi liliac, cu părul bătut de vântul dinspre ocean, deschizând calea în timp ce Varya îl urmează.

*

Acasă o aşteaptă un e-mail de la Mira.

Draga mea V,

Cum ţi se pare data de 11 decembrie? Se pare că Eli nu e liber pe 4, iar Jonathan crede în continuare că e-o idee bună să târască pe toată lumea în Florida iarna, bărbat nebun. (Cred că va fi frumos. Trebuie doar să trec eu peste jena iniţială de a anunţa pe toată

lumea că mă mărit la Miami.)

Dă-mi de ştire.

Cu drag,

M.

Jonathan e tot profesor la SUNY New Paltz şi şi-a pierdut soţia din cauza unui cancer la pancreas cu patru ani înainte ca Daniel să moară. Mira nu îl privise niciodată ca pe un posibil partener. După moartea lui Daniel, Jonathan i-a adus Mirei caserole cu mâncare. „E friptură de vită", îi spunea el. „Dar e cumpărată; soţia mea era cea care gătea". A susţinut-o în timpul atacurilor de panică pe care a început să le aibă înainte de a preda. A durat doi ani până s-a îndrăgostit de el.

— Nici vorbă de seducţie, totul s-a întâmplat în ritm de melc, i-a povestit Mira în timpul unei sesiuni de duminică seara pe Skype cu Varya. Am sfârşit prin a mă preda.

Mira şi-a pus farfuria pe măsuţa de cafea şi şi-a îndoit picioarele sub ea. Era în continuare minionă, dar mai musculoasă: după moartea lui Daniel, începuse să meargă cu bicicleta de la New Paltz până în Bear Mountain, în timp ce lumea se derula în viteză pe lângă ea, nefocalizată, exact cum o percepea Mira.

— Cum adică te-ai predat? a întrebat-o Varya.

— Păi, asta m-am tot întrebat şi eu şi mi-am dat seama că nu a trebuit să renunţ nici la durere, nici la încredere. Cel la care a trebuit să renunţ a fost Daniel.

Cu şase luni în urmă, Jonathan o ceruse de

soţie. Avea un fiu de 11 ani, Eli, căruia Mira învăţa să-i fie mamă. Varya urmează să fie domnişoara ei de onoare.

Ce vrei? o întrebase Luke, iar dacă Varya i-ar fi răspuns sincer, i-ar fi spus aşa: să o luăm de la zero. I-ar fi spus adolescentei de 13 ani de atunci să nu se ducă la ghicitoare. I-ar fi spus tinerei de 25 de ani: caută-l pe Simon, iartă-l. Ar fi avut grijă de Klara, s-ar fi înscris pe un site de întâlniri, ar fi oprit-o pe asistentă înainte să-i ia bebeluşul din braţe. Şi-ar fi spus că urma să moară, că va muri, că toată lumea murea. Ar fi fost atentă la mirosul pe care-l emana părul Klarei, la senzaţia pe care i-o dădeau braţele lui Daniel când o îmbrăţişa, la degetele bondoace ale lui Simon; da, la mâinile fiecăruia dintre ei: ale Klarei, rapide ca doi colibri, ale lui Daniel, fine şi nervoase. Şi-ar fi spus că ceea ce-şi dorea cu adevărat nu era să trăiască veşnic, ci să nu-şi mai facă griji.

Şi dacă mă schimb? A întrebat-o ea pe ghicitoare atunci, cu mulţi ani în urmă, sigură fiind că doar cunoaşterea o putea feri de ghinion şi tragedii. *Cei mai mulţi nu se schimbă,* îi răspunsese femeia.

E 07: 00 seara şi urme fluorescente traversează cerul. Varya se lasă pe spătarul scaunului. Poate că a ales ştiinţele tocmai pentru că erau raţionale, convinsă că aveau să o ţină la distanţă de femeia de pe strada Hester şi de profeţiile ei. Dar credinţa Varyei în ştiinţă conţinea şi un element de rebeliune. Deşi se temea că soarta ne era dată, spera – o, cum mai spera – că

nu era prea târziu ca viaţa s-o surprindă. Că nu era prea târziu să se surprindă ea însăşi.

Acum îşi aminteşte ce i-a spus Mira după înmormântarea lui Daniel. S-au ghemuit amândouă sub un copac, cu fulgii de zăpadă strecurându-se printre crengi, în timp ce restul participanţilor se îndreptau deja spre parcare. „N-am apucat să o cunosc pe Klara”, i-a spus Mira. Dar în momentul acesta aproape că o înţeleg, pentru că sinuciderea nu mi se pare iraţională. Iraţional mi se pare să continui zi după zi, din inerţie, ca şi cum a merge înainte ar fi singurul lucru firesc.

Dar Mira a reuşit. Imposibilitatea de a depăşi doliul, chiar atunci când ştii că şansele de a-l depăşi sunt mari: ceva în egală măsură absurd şi aparent miraculos, aşa cum este supravieţuirea întotdeauna. Varya se gândeşte la colegii ei cercetători, cu eprubetele şi microscoapele lor, toţi încercând să reproducă fenomene care există deja în natură. *Turritopsis dohrnii, o* meduză de mărimea unei paiete, involuează până la stadiul de polip când se simte ameninţată. Iarna, broasca de pădure se transformă într-un bloc de gheaţă: inima încetează să-i bată, sângele îi îngheaţă şi, cu toate acestea, luni mai târziu, odată cu venirea primăverii, se dezgheaţă şi o ia de la capăt.

Cicadele periodice hibernează sub pământ, împreună cu larvele lor, şi se hrănesc cu seva din rădăcinile copacilor. Ar fi uşor să le considerăm moarte şi poate că aşa şi sunt – sedentare şi tăcute, cuibărite la 60 de centimetri sub pământ. Într-o singură noapte, o dată la 17 ani, ies la

suprafaţă cu iniile. Se caţără pe primul obiect vertical pe care-l întâlnesc, iar rămăşiţele învelişului de nimfă cad pe pământ cu un zgomot sec. Au trupurile albe, încă moi. La adăpostul întunericului, încep să cânte.

Capitolul 36

În prima săptămână din iulie, Varya merge în oraş pentru vizita săptămânală la Gertie. O găseşte debordând de entuziasm pentru că Ruby e în vizită la ea. Varya n-a putut niciodată să priceapă de ce ar alege o studentă să-şi petreacă două săptămâni din vacanţa de vară într-un centru pentru persoane vârstnice, dar Ruby a avut iniţiativa încă din primul an de facultate şi s-a ţinut de ea. Helping Hands se află la opt ore de mers cu maşina de UCLA, unde Ruby va începe în curând ultimul an de facultate. În fiecare vară, descinde din Range Roverul ei alb, mătăhălos, toată numai ochelari de soare, rânduri peste rânduri de brăţări, rochii de vară şi sandale cu talpă ortopedică. Joacă mah-jong cu văduvele şi îi citeşte lui Gertie din cărţile de la cursul ei de literatură. În ultima seară a vizitei, dă un mic spectacol de magie în sala de mese, care se bucură de atât de mult succes, încât îngrijitorii trebuie să aducă scaune în plus din bibliotecă. Rezidenţii privesc fascinaţi ca nişte copii. Apoi stau cuminţi la coadă, dornici să-i povestească lui Ruby cum l-au cunoscut pe fratele lui Houdini sau cum au văzut o femeie alunecând deasupra Times Square, agăţată cu dinţii de o frânghie.

— Şi-acum ce-o să faci, dacă nu te mai întorci la serviciu? o întreabă Gertie pe Varya.

Stă în fotoliul ei, cu un castron cu castraveciori muraţi în poală. Ruby stă întinsă pe patul lui Gertie. Se joacă pe telefon un joc care se cheamă *Bloody Mary.* Când ajunge la nivelul cinci, îi pasează telefonul Varyei, care simte o satisfacţie deosebită când zdrobeşte tomata agitată şi ţopăitoare care păzeşte un sac cu tulpini de ţelină.

— Nu înseamnă că nu voi mai munci, doar că nu la institut, îi răspunde Varya.

I-a spus mamei ei că a făcut o greşeală majoră, prin care a compromis integritatea experimentului. Curând, poate după ce pleacă Ruby, îi va povesti lui Gertie despre Frida şi, cel mai important, despre Luke. Relaţia lor a fost prea fragilă ca să o pomenească şi, deşi acum e mai puţin fragilă, Varya tot se teme că ar putea dispărea din viaţa ei la fel de brusc cum a apărut. Au început o corespondenţă clasică, îşi trimit prin poştă fotografii, vederi şi alte fleacuri. În mai, Luke i-a trimis o poză cu el şi noua lui iubită, Yuko. Ea e cu cel puţin două capete mai mică decât el, cu părul tuns asimetric şi vopsit roz la vârfuri. În poză se preface că vrea să îl ia pe Luke în braţe – îi ţine cu mâna unul dintre picioarele lungi şi amândoi au ochii mici pentru că râd. Mai trece o lună până când Luke recunoaşte că Yuko e colega lui de apartament, cea care s-a dat drept redactor la *Chronicle* – deşi pe vremea aceea nu era nimic romantic între ei, se grăbeşte el să adauge –, şi că a ţinut acest detaliu secret ca nu cumva Varya să

nu o placă din cauza asta.

Varya a roşit de plăcere, pentru fericirea lui evidentă şi pentru că îi păsa de părerea ei. În aceeaşi săptămână a trecut pe lângă o tarabă pe care scria că se vindea gem făcut în casă. A oprit maşina şi a început să caute printre borcanele al căror conţinut strălucea rubiniu în lumina după-amiezii. Când a găsit de cireşe, a cumpărat două borcane, unul pentru ea, al doilea pentru Luke, trimis către el prin poştă. Zece zile mai târziu, a sosit şi răspunsul lui:

Nu excepţional, dar de nădejde. Serios. Extractul de migdale adaugă o notă plăcută şi scoate în evidenţă aroma moscată a cireşele, deci nu sunt doar dulci.

Varya a zâmbit larg în direcţia vederii şi a mai citit-o de două ori. „Neexcepţională, dar de nădejde şi serioasă” nu sunt cele mai proaste atribute pentru o persoană, şi-a spus ea şi s-a îndreptat spre cămară după borcanul ei; aşteptase răspunsul lui Luke înainte să-l deschidă.

— Şi-atunci unde? insistă Gertie cu privirea în poală. Nu poţi să stai toată ziua cu mine şi să mănânci castraveciori muraţi.

Imediat, Varya îi aude pe fraţii şi pe sora ei. *Ca şi cum ai avea de ce să-ţi faci griji pentru asta,* ar spune Klara. Şi Daniel: *Da, sigur, Varya stând toată ziua şi mâncând castraveciori muraţi? Nu cred că e în stare de aşa ceva*. În ultima vreme, îi vede peste tot. Un adolescent care aleargă prin dreptul

apartamentului ei după ce s-a înserat o duce cu gândul la Simon, care se antrena în jurul clădirii lor de pe strada Clinton, numărul 72, în serile răcoroase de vară. Îi recunoaşte zâmbetul Klarei, strălucitor, tăios, pe chipul femeii de la bar. Îşi imaginează cum se duce să se sfătuiască cu Daniel. Întotdeauna a fost în spatele ei: ca vârstă, ambiţii, grija pentru familie. Ştia că putea să conteze pe el să se ocupe de Gertie sau să încerce să-l aducă pe Simon înapoi acasă.

Şi-a reprimat aceste amintiri atâta amar de vreme. Acum, când le evocă în modul acesta senzorial, iar ei îi apar mai degrabă ca oameni în carne şi oase decât ca fantome, ceva neaşteptat se întâmplă. În mijlocul cartierului scufundat în întuneric, dinăuntrul ei încep să se aprindă câteva lumini.

— Cred că mi-ar plăcea să predau, spune ea.

În timpul doctoratului, a predat cursuri studenţilor de la licenţă în schimbul reducerii taxelor de şcolarizare. Nu se crezuse în stare; înaintea primului curs a vomitat într-o chiuvetă din toaleta femeilor, pentru că nu a avut timp să ajungă la W.C. Însă a descoperit rapid că era o activitate revigorantă: toate feţele îndreptate spre ea, aşteptând-o să-şi dezvăluie asul din mânecă. Sigur, unii nu o priveau pentru că dormitau, dar, în adâncul ei, tocmai ei îi plăceau cel mai mult. Îşi pusese în cap să-i trezească.

*

În ultima seară a vizitei lui Ruby, Varya vine la spectacolul de magie. În timp ce Ruby se pregăteşte în sala de mese, Varya şi Gertie iau cina în camera acesteia. Varya se gândeşte la familia lor – ce-ar zice fraţii şi sora ei şi Saul dacă ar vedea-o pe Ruby pe scenă? Şi atunci, în penumbra stranie a crepusculului, începe să povestească ceva ce nu s-ar fi crezut în stare: îi povesteşte lui Gertie de vizita lor la femeia de pe strada Hester. Îi descrie căldura apăsătoare din acea zi de iulie, neliniştea ei în timp ce urca scările şi faptul că fiecare copil a intrat singur în cameră. Îi povesteşte şi conversaţia pe care au avut-o în ultima noapte de Ş'iva pentru Saul şi îşi dă seama că atunci a fost ultima oară când au fost toţi patru împreună.

Gertie nu ridică privirea în timp ce vorbeşte Varya. Se uită fix la iaurtul din care mănâncă, ducând fiecare lingură la gură cu un aer atât de absent, încât Varya se întreabă dacă nu cumva mama ei are una dintre zilele ei proaste. După ce termină de povestit, Gertie îşi şterge lingura cu un şerveţel şi o pune pe tava pentru cină. Pune cu meticulozitate capacul de aluminiu peste cutia de iaurt.

— Cum ai putut să crezi astfel de tâmpenii? o întreabă pe un ton calm.

Varya dă să spună ceva. Gertie pune cutia de iaurt lângă lingură şi îşi încrucişează mâinile în poală, fixând-o cu o privire indignată, de bufniţă.

— Eram copii, se apără Varya. Ne-a speriat. Şi oricum, ideea mea era că nu…

— Tâmpenii! repetă Gertie pe un ton tranşant, lăsându-se pe spătarul fotoliului. Preabine, aţi vrut să vă ghicească o ţigancă. Dar nimeni nu e atât de prost încât să şi creadă.

— Dar tu crezi în tâmpenii de genul ăsta. Scuipi când treci pe lângă un cortegiu funerar. După ce a murit tata, ai vrut să facem chestia aia cu găina, să legănăm una vie în aer în timp ce tu reciţi.

— Ăla a fost un ritual religios.

— Şi scuipatul când trece cortegiul?

— Ce-i cu el?

— Asta-i scuza ta?

— Ignoranţă. Dar a voastră care e? Nu aveţi, spune ea când Varya tace. După tot ce v-am oferit: şcoală, o şansă mai bună, modernitate. Cum aţi putut să ieşiţi la fel ca mine?

Gertie avea 9 ani când armata germană a ocupat Ungaria. Părinţii mamei ei şi cei trei fraţi din Hajdú au fost trimişi la Auschwitz. Dacă Shoah i-a întărit lui Saul credinţa, ei nu *a* făcut decât să i-o diminueze. La 6 ani îşi pierduse şi părinţii. Dumnezeu i se va fi părut atunci mai puţin plauzibil decât hazardul, iar binele, decât răul. Aşa se face că Gertie bătea în lemn, ţinea degetele încrucişate, arunca monede în fântâni şi orez peste umăr. Când se ruga, se târguia.

Ce le-a transmis ea copiilor ei, înţelege Varya acum, este libertatea incertitudinii. Libertatea unei sorţi care nu e dată. Saul ar fi fost de acord. Singurul fiu al unor imigranţi, tatăl ei nu a avut de ales. Dacă ar fi privit înainte sau în urmă, s-ar fi simţit probabil nerecunoscător, ca şi cum ar fi

tentat destinul, iar imaginea prezentului cu libertatea sa ar fi putut dispărea dacă-şi lua ochii de la ea. În schimb, Varya, fraţii şi sora ei au avut de ales, inclusiv luxul introspecţiei. Au încercat să măsoare timpul, să-l planifice şi să-l controleze. Însă în goana lor către viitor, nu au reuşit decât să se apropie tot mai mult de profeţiile ghicitoarei.

— Îmi pare rău, spune Varya, gata să izbucnească în plâns.

— Nu-ţi cere iertare, spune Gertie întinzându-se să o bată uşor pe mână. Nu trebuie să îţi pară rău, trebuie să te schimbi.

Atunci o apucă pe Varya de antebraţ şi o ţine bine, cum făcuse şi Bruna Costello în 1969. Dar acum, Varya nu se smulge. Rămân aşa în tăcere până când Gertie începe să se foiască.

— Şi ce ţi-a spus ghicitoarea? o întreabă. Când o să mori?

— La 88 de ani.

I se pare aşa de departe, un lux aproape jenant.

— Şi-atunci de ce ţi-e frică?

Varya se muşcă de falcă să nu râdă.

— Parcă ai zis că nu crezi în tâmpenii.

— Nu cred, pufneşte Gertie. Dar dacă aş crede că e adevărat, nu m-aş plânge. Mi s-ar părea perfect să mor la 88 de ani.

*

La 07: 30 seara intră în sala de mese pentru spectacolul de magie. O platformă înălţată ţine loc

de scenă; două lampadare, de-o parte şi de alta, sunt reflectoarele. Una dintre asistente a atârnat nişte cearşafuri roşii pe un suport de haine în loc de cortină. Gertie şi prietenii ei s-au îmbrăcat elegant, iar sala de mese e plină până la refuz. O nerăbdare electrizantă trece de la un spectator la altul, invizibilă ca materia neagră, îi atrage unii către alţii şi pe toţi către scenă, către Ruby.

Atunci se dă la o parte cortina şi apare Ruby.

Sub atingerea ei, scena se transformă. Cortina devine reală, iar lampadarele, reflectoare adevărate. Klara stăpânea perfect arta de a-i face pe oameni din vorbe, în schimb Ruby posedă un talent neaşteptat pentru gaguri şi un fel al ei de a-i implica pe toţi cei prezenţi. Şi mai e ceva care o deosebeşte de mama ei. Zâmbeşte uşor şi nu-i tremură niciodată vocea. Când scapă mingea pe care ar fi trebuit s-o prindă, se opreşte şi execută o mică pantomimă plină de autoderiziune, înainte de a-şi recăpăta echilibrul. E vorba de încredere în sine, realizează Varya. Ruby pare mai stăpână pe abilităţile ei, dar se simte şi mai bine în propria piele decât mama ei.

O, Klara, se gândeşte Varya. *Dacă ţi-ai vedea fiica.*

Toată seara, Gertie se uită la Ruby ca la un film pe care l-ar putea urmări tot restul vieţii. E aproape 11: 00 noaptea când ies din sala de mese ultimii rezidenţi. Deşi a fost de acord să folosească detestatul scaun rulant, Gertie are pieptul înfoiat ca al unui curcan. Varya ştie că a opri procesul de îmbătrânire e la fel de improbabil ca ideea că prin

acţiuni compulsive poţi ţine lucrurile rele la distanţă. Dar tot îi vine să strige *Nu pleca!*

*

Ruby o împinge pe Gertie în scaunul rulant până în cameră. Peste puţin timp, se va concentra asupra altor miracole: cum se suturează o rană, cum se face o puncţie, cum se aduce pe lume un copil. Însă în seara asta, între ea şi toţi cei din încăpere s-a stabilit o legătură, o reţea de emoţii, iar Ruby a susţinut-o. Când a fost pe scenă şi s-a uitat în public, savurând sentimentul de unitate, şi-a adus aminte de preşcolarii pe care-i vede uneori trecând pe lângă apartamentul ei din Los Angeles. Pentru a se asigura că nu se pierd, copiii merg în şir indian, ţinând în mână o frânghie. Aşa a fost şi seara asta, îşi spune Ruby. Unul câte unul s-au ţinut de frânghie.

„De ce vrei să te faci doctor, când ai putea continua să faci asta?” o tot întreba tatăl ei. „Le aduci atâta bucurie oamenilor”.

Dar Ruby ştie că magia e doar unul dintre mijloacele prin care oamenii se ţin unii pe alţii în viaţă. Când era copil, Raj a învăţat-o cele patru cuvinte pe care Klara le repeta întotdeauna înainte de o reprezentaţie. De atunci, le recită de fiecare dată. În seara asta, Ruby a stat în spatele cortinei, cu mâinile unite. De cealaltă parte, îi auzea pe spectatori şuşotind, agitându-se şi foşnind nerăbdători programele improvizate.

„Vă iubesc pe toţi”, a murmurat ea. „Vă iubesc

pe toţi. Vă iubesc pe toţi. Vă iubesc pe toţi”.

Şi apoi a păşit prin cortină să li se alăture.

Mulţumiri

Le sunt profund recunoscătoare tuturor celor care au contribuit la naşterea acestei cărţi, şi nu au fost puţini.

Imortaliştii nu ar fi existat fără convingerea, munca şi promovarea a doua femei incredibile. Strălucitei mele agente şi suflet-pereche, Margaret Riley King: îţi mulţumesc pentru încredere, pentru devotament şi pentru şedinţele de psihoterapie bisăptămânale. De fiecare dată, tu dai tonul. Editoarei mele, Sally Kim: inteligenţa, pasiunea şi integritatea ta sunt un far luminos. A fost o mare onoare şi o mare plăcere să lucrez cu tine.

N-aş fi putut visa echipe editoriale mai minunate decât cele de la WME şi Putnam. Mă simt privilegiată să lucrez cu Tracy Fisher, Erin Conroy, Erika Niven, Haley Heidemann şi Chelsea Drake de la prima editură şi cu Ivan Held, Danielle Springer, Christine Ball, Alexis Welby, Ashley McClay Emily Oilis şi Katie IllcKee de la Putnam, precum şi cu întreaga echipă de la Penguin. Le mulţumesc şi lui Gail Berman, Dani Gorin, Joe Earley şi Rory Koslow de la Jackal pentru munca lor pe partea de televiziune.

Le sunt îndatorată multor scriitori, realizatori de film, oameni de ştiinţă şi alţi specialişti a căror muncă a jucat un rol esenţial în acţiunea mea de documentare. Printre sursele esenţiale se numără

A Subtle Craft in Several Worlds: Performance and Participation in Romani Fortune-telling (de Ruth Elaine Andersen); documentarul lui David Weissman *I Was Here –, Hiding the Elephant: How Magicians Invented the Impossible and Learned to Disappear* (de Jim Steinmeyer); şi viaţa lui Tiny Kline, artista de circ extraordinară care a inventat acrobaţia „Fălcile de fier” şi sursa de inspiraţie pentru personajul Klara *(Circus Queen and Tinker Bell: The Memoir of Tiny Kline,* de Janet M. David). Locotenent Scott Gregory mi-a fost un consilier nepreţuit pentru cariera militară a lui Daniel; Deborah Robbin şi Bob Ingersoll au împărtăşit cu mine experienţele lor cu primatele. Institutul Drake a fost inspirat de Institutul Buck pentru Studiul îmbătrânirii din Novato, California, deşi versiunea mea este una complet ficţionalizată, cu excepţia asemănărilor arhitecturale şi în ceea ce priveşte misiunea generală. În final, nu aş fi putut scrie partea despre Varya fără ajutorul numeroşilor cercetători din domeniul longevităţii, pe a căror muncă de cercetare m-am bazat pentru personajul meu şi care au fost generoşi şi au stat de vorbă cu mine, printre alţii, doctorii Ricki Colman, Stefano Piraino şi Daniel Martinez, precum şi personalul de la Centrul Naţional de Cercetare pe Primate din Wisconsin. Deşi cercetarea Varyei a prins contur pe baza acestor informaţii, exact ca în cazul Institutului Drake, ea rămâne produsul ficţiunii şi nu constituie o expunere critică a unei lucrări ştiinţifice concrete.

Dragostea mea nemărginită şi mulţumiri

membrilor familiei şi prietenilor dragi care s-au numărat printre primii cititori şi care mi-au oferit sfaturi. Părinţii mei sunt cei mai vehementi şi mai devotaţi susţinători ai mei; sunt atât de recunoscătoare şi atât de norocoasă că sunt fiica voastră. Iubita mea bunică şi far călăuzitor, Lee Krug, a fost prima care a citit acest roman. Dintre prietenii mei minunaţi, le mulţumesc Alexandrei Cavallaro pentru abilităţile geniale de redactor şi pentru prietenia de o viaţă întreagă; Rebeccăi Dunham pentru tovărăşia intelectuală; lui Brittany Cavallaro pentru solidaritatea nedezminţită; lui Piyali Bhattacharya pentru înţelepciune şi căldură; Alexandrei Demet pentru că mi-a fost ca o soră şi lui Andrew Kay pentru că mi-a fost ca un frate. Marge Warren şi Bob Benjamin mi-au oferit accesul la experienţa imigranţilor şi a vieţii în New York la mijlocul secolului XX. Judy Mitchell continuă să-mi fie mentor şi prietenă dragă.

Lui Jordan şi Gabriel, sora şi fratele meu – cartea asta vă este dedicată şi vouă.

Doamne Dumnezeule, ce-aş putea să spun despre Nathan? Nu e lucru uşor să fii partenerul unui scriitor şi aş putea spune că tu o faci în modul cel mai natural dacă nu aş şti câte conversaţii solicitante, câtă muncă de redactare şi cât sprijin emoţional presupune acest lucru. Ai inima cea mai statornică, mintea cea mai iute şi o perspectivă panoramică asupra lucrurilor cu care reuşeşti să linişteşti un fluture agitat ca mine. Îţi mulţumesc, veşnic.

Imortaliștii pune o întrebare aparent simplă, însă incredibil de complexă: cum ți-ai trăi viața dacă ai ști ziua în care vei muri? Căutarea răspunsului ne aruncă într-o poveste de familie cu multe ramificații, dar fermecătoare.
Entertainment Weekly

O saga de familie despre iubire, destin, nevoia de a ne trăi viața și de a face alegeri, care îi va pune pe cititori pe gânduri în legătură cu felul în care folosim timpul acordat pe acest pământ.
The Huffington Post

Povestea lui Chloe Benjamin e vie și colorată, surprinzând adevăruri emoționante despre modul în care gestionăm conștiința mortalității proprii și a celorlalți. Premisa este simplă și genială.
Chicago Tribune

O carte frumoasă și plină de compasiune. Chloe Benjamin a scris un roman care te inspiră și te face să analizezi profund modul în care folosești timpul care ți-a fost dat. Nu este o carte despre moarte, cum ar putea părea, ci despre cum să trăiești.
Nathan Hill, autorul romanului ***The Nix***

STORIA BOOKS
storiabooks.ro

În Lower East Side, New York City, este 1969. Umblă vorba că a apărut o femeie mistică, o clarvăzătoare nomadă, care pretinde că poate prezice oricui ziua în care va muri. Copiii familiei Gold, patru adolescenți ale căror personalități abia încep să se contureze, se duc pe ascuns să-și afle viitorul.
Iar ceea ce află le va afecta următorii 50 de ani. Simon, „băiatul de aur" al familiei, evadează pe coasta de vest, căutând iubirea în fascinantul San Francisco al anilor 1980. Klara cea visătoare devine magician în Las Vegas, în încercarea ei obsesivă de a împleti realitatea cu fantezia. Fratele cel mai mare, Daniel, caută stabilitatea ca medic militar după atacurile din 11 septembrie. Iar Varya, studioasa familiei, se dedică cercetării longevității, testând granițele dintre știință și nemurire.
Un roman răvășitor, de o ambiție și o profunzime remarcabile, ***Imortaliștii*** explorează limita dintre destin și liberul arbitru, realitate și iluzie, lumea aceasta și lumea cealaltă. Este o mărturie profund impresionantă despre forța povestirii, natura credinței și puterea de atracție inexorabilă a legăturilor de familie.

Acțiunea cărții se întinde pe mai multe zeci de ani, atingând subiecte diverse precum criza îmbolnăvirilor de SIDA, atacurile din 11 septembrie, discriminarea rasială și căsătoria. Însă în profunzime se dezvăluie ca o reflecție despre liberul arbitru și destin.
The New Yorker

O operă literară pe care nu o poți lăsa din mână... O intrigă captivantă.
Wall Street Journal

STORIA BOOKS
ISBN 978-606-94622-4-9
9 786069 462249
storiabooks.ro